

ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY HORNÁ MLYNSKÁ DOLINA

NÁVRH – SMERNÁ ČASŤ

APRÍL 2025

OBSTARÁVATEĽ

Mestská časť Bratislava-Nové Mesto
www.banm.sk

SPRACOVATEĽ

AŽ PROJEKT s.r.o.
www.azprojekt.sk

ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY HORNÁ MLYNSKÁ DOLINA

NÁVRH – SMERNÁ ČASŤ

OBSTARÁVATEĽ

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto
Junácka 1, 832 91, Bratislava
www.banm.sk

Odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD Ing. arch. Eva Balašová (RČ 444)

SPRACOVATEĽ

AŽ PROJEKT s.r.o.
Bezručova 5, 811 09 Bratislava
www.azprojekt.sk

RIEŠITEĽSKÝ KOLEKTÍV

Urbanizmus

Ing. arch. Juraj Krumpolec, hlavný riešiteľ

Ing. arch. Kristína Košťálová

Ing. Vojtech Krumpolec

Ing. Mária Krumpolcová

Ing. Viktória Krejčí Gasiorová

Ing. Ladislav Benček

Ing. Vojtech Krumpolec

Ing. Zuzana Hudeková, PhD.

Ing. arch. Juraj Krumpolec

Ing. arch. Kristína Košťálová

Ing. Viktória Krejčí Gasiorová

Doprava

Technická infraštruktúra

Zeleň, ochrana prírody a prírodné podmienky

Grafické spracovanie

Dokument neprešiel jazykovou úpravou.

OBSAH

1	ÚVOD – ZÁKLADNÉ ÚDAJE	9
1.1	Dôvody obstarania územného plánu zóny	9
1.2	Určenie vstupných cieľov riešenia	9
1.3	Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu zóny	10
1.4	Súlad riešenia so zadaním	10
1.5	Strategický dokument	10
1.6	Východiskové podklady	11
	RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU ZÓNY	14
2	VYMEDZENIE HRANICE RIEŠENÉHO ÚZEMIA	15
3	OPIS RIEŠENÉHO ÚZEMIA	20
3.1	Prírodné podmienky	20
3.1.1	Geomorfologické pomery	20
3.1.2	Geologické pomery	20
3.1.3	Klimatické pomery	21
3.1.3.1	Teplotné pomery	21
3.1.3.2	Zrážkové pomery	21
3.1.3.3	Veterné pomery	22
3.1.4	Hydrologické pomery	22
3.1.4.1	Povrchové vody	22
3.1.4.2	Podzemné vody	23
3.1.5	Zmena klímy	23
3.1.5.1	Teplota vzduchu a vlny horúčav	24
3.1.5.2	Extrémy zrážok (prívalové zrážky), búrky a záplavy	25
3.1.5.3	Sucho	25
3.1.5.4	Zhrnutie dôsledkov zmeny klímy pre riešené územie Hornej Mlynskej doliny	26
3.1.6	Pôdne pomery	28
3.1.7	Biotické pomery	28
3.1.7.1	Prírodná – potenciálne prirodzená vegetácia	28
3.1.7.2	Živočíšstvo	31
3.2	Urbanisticko-architektonický vývoj zóny	33
3.2.1	Vývoj v 13.-18. storočí	33
3.2.2	Vývoj v 19. storočí a začiatkom 20. storočia	34
3.2.2.1	Vydrické mlyny	34
3.2.2.2	Ferdinandove kúpele	35
3.2.2.3	Drevený pavilón pri Železnej studničke	36
3.2.2.4	Rekreácia na vodných nádržiach	37
3.2.2.5	Pravidelné dopravné spojenie – trolejbusy	38
3.2.3	Vývoj od polovice 20. storočia po súčasnosť	38
3.2.3.1	Sanatórium a kúpalisko	38
3.2.3.2	Televízna veža na Kamzíku	39

3.2.3.3	Sedačková lanovka Železná studnička-Kamzík	39
3.2.3.4	Amfiteáter a pamätník na Partizánskej lúke	39
3.2.3.5	Obnova Železnej studničky – nová reštaurácia a kaviareň	40
3.3	Pamiatková ochrana	41
3.3.1	Národné kultúrne pamiatky	41
3.3.1.1	Vodné nádrže – Sústava vodných nádrží I., II., III., IV.	41
3.3.1.2	Mlyn vodný (IX. Mlyn)	42
3.3.1.3	Pomníky, božie muky a medzníky	43
3.3.1.4	Zotavovňa (Čatlošova vila)	43
3.3.1.5	Pavilón (altánok)	44
3.3.2	Ochranné pásmo národných kultúrnych pamiatok v Hornej Mlynskej doline v Bratislave	45
3.3.2.1	Ochranné prvky OP NKP HMD	45
3.3.2.2	Najvýznamnejšie podmienky činnosti na území ochranného pásma národných kultúrnych pamiatok	46
3.3.2.3	Významné pohľady pamiatkového územia	46
3.3.3	Miestne pamätihodnosti	47
3.3.3.1	Vojenské bunkre (kaverny)	48
3.3.4	Umelecké diela, sakrálne objekty a iné artefakty	48
3.3.5	Archeologické lokality	48
3.4	Kvalita životného prostredia	55
3.4.1.1	Radónové riziko	55
3.4.1.2	Hlukové pomery	56
3.4.1.3	Kvalita ovzdušia	56
3.4.1.4	Kvalita vôd	56
3.4.1.5	Kvalita pôdy	56
4	VÄZBY VYPLÝVAJÚCE ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	57
(C.1)	Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	57
(1.2)	CELOMESTSKÉ VZŤAHY	57
(1.2.1)	Priestorové, funkčné a prevádzkové vzťahy	57
(1.2.2)	Urbanistická kompozícia a obraz mesta	58
(1.2.4)	Špecifické požiadavky na priestorové usporiadanie a funkčné využitie na úrovni mestských častí	58
(C.2)	Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok pre využitie plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch	59
(2.2)	REGULÁCIA VYUŽITIA JEDNOTLIVÝCH PLÔCH	59
(2.2.1)	Intenzita využitia funkčných plôch	59
(2.2.2)	Regulácia využitia územia v stabilizovaných územiach	60
(2.2.3)	Regulácia využitia jednotlivých plôch rozvojových území	61
(2.2.4)	Regulácia funkčného využitia plôch	61
(2.2.5)	Určenie častí územia, pre ktoré je potrebné obstaráť a schváliť ÚPN Z	62
(C.2)	Regulácia funkčného využitia plôch	62
(201)	ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	63
(401)	ÚZEMIA ŠPORTU – šport, telovýchova a voľný čas	64
(901)	ÚZEMIA VODNÝCH PLÔCH A TOKOV – vodné plochy a toky	65
(1001)	ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	66
(1003)	ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	67
(C.6)	Zásady a regulatívy umiestnenia rekreácie v prírodnom prostredí	68
(6.1)	VÝCHODISKOVÉ PRINCÍPY	68

(6.2) ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA	68
(C.16) Zoznam verejnoprospešných stavieb	69
5 VYHODNOTENIE LIMITOV VYUŽITIA ÚZEMIA	70
6 URBANISTICKÁ KONCEPCIA	71
6.1 Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania a funkčného využitia územia	71
6.1.1 Urbanistické členenie zóny a väzba na Územný plán Bratislavy	71
6.1.1.1 Sektory	71
6.1.1.2 Subsektory a uličné priestory	83
6.1.1.3 Transpozícia funkčných regulatívov Územného plánu Bratislavy na zonálnu úroveň	95
6.1.1.4 Vyhodnotenie súladu priestorových regulatívov zóny s Územným plánom Bratislavy	95
6.1.2 Urbanistická a krajinná kompozícia a urbánne priestory	98
6.1.2.1 Urbanistická kompozícia	98
6.1.2.2 Krajinná kompozícia	104
6.1.2.3 Urbánne priestory	104
6.1.3 Základné funkčné využitie subsektorov	115
6.1.3.1 Charakter subsektorov	115
6.1.3.2 Základné funkčné využitie subsektorov vo väzbe na Územný plán Bratislavy	117
6.1.4 Urbanistické intervencie	130
6.1.4.1 Lokalita Partizánska lúka	130
6.1.4.2 Lokalita Deviaty mlyn	130
6.1.4.3 Lokalita Železná studnička	131
6.1.4.4 Lokalita Snežienka	131
6.1.4.5 Lokalita Sanatórium	132
6.1.4.6 Lokalita Kamzík	132
6.2 Riešenie rekreácie a cestovného ruchu	134
6.2.1 Charakteristika stavu	134
6.2.1.1 Zonácia územia mestských lesov a starostlivosť o lesy	134
6.2.1.2 Návštevnosť lesoparku	135
6.2.1.3 Východiskové dokumenty pre nastavenie koncepcie rozvoja rekreácie a cestovného ruchu zóny	138
6.2.2 Návrh riešenia rekreácie a cestovného ruchu	140
6.2.2.1 Princípy koncepcie rekreácie a cestovného ruchu	140
6.2.2.2 Preferované a nepreferované formy a druhy cestovného ruchu	141
6.2.2.3 Ciele cestovného ruchu	143
6.2.2.4 Rekreačné okruhy	144
6.2.2.5 Konkrétne funkčné zameranie rekreačných priestorov	152
6.2.2.6 Intenzita rekreácie a kapacita rekreačných priestorov	162
6.3 Riešenie bývania	170
6.3.1.1 Stručná charakteristika súčasného stavu	170
6.3.1.2 Návrh riešenia bývania	170
6.4 Riešenie občianskej vybavenosti	172
6.4.1 Charakteristika stavu	172
6.4.1.1 Zariadenia zdravotníctva	172
6.4.1.2 Zariadenia sociálnej starostlivosti	172
6.4.1.3 Zariadenia vzdelávania, vedy a výskumu	172
6.4.1.4 Kultúrne a cirkevné zariadenia	172
6.4.1.5 Zariadenia správy, administratívy	172
6.4.1.6 Zariadenia maloobchodu a služieb	172

6.4.1.7	Zariadenia verejného stravovania	173
6.4.1.8	Ubytovacie zariadenia, kongresové a konferenčné centrá	173
6.4.1.9	Zariadenia športu a rekreácie	173
6.4.2	Návrh riešenia	174
6.4.2.1	Zariadenia zdravotníctva	174
6.4.2.2	Zariadenia sociálnej starostlivosti	174
6.4.2.3	Zariadenia školstva, vzdelávania, vedy a výskumu	174
6.4.2.4	Kultúrne a cirkevné zariadenia	174
6.4.2.5	Zariadenia maloobchodu a služieb	175
6.4.2.6	Zariadenia verejného stravovania	175
6.4.2.7	Ubytovacie zariadenia	175
6.4.2.8	Zariadenia administratívy	176
6.4.2.9	Zariadenia športu	176
6.4.2.10	Základné socioekonomické bilancie návrhu	176
6.5	Riešenie verejnej dopravnej vybavenosti	177
6.5.1	Charakteristika dopravnej polohy územia, širšie dopravné vzťahy	177
6.5.2	Návrh verejného dopravného vybavenia riešeného územia	179
6.5.2.1	Cestná doprava	179
6.5.2.2	Statická doprava	182
6.5.2.3	Hromadná doprava	186
6.5.2.4	Železničná doprava	188
6.5.2.5	Zvláštne druhy dopravy	188
6.5.2.6	Nemotoristická doprava	188
6.5.3	Ochranné pásma dopravných zariadení	192
6.5.3.1	Ochranné pásmo dráhy	192
6.6	Riešenie verejnej technickej vybavenosti	194
6.6.1	Zásobovanie pitnou vodou a odvádzanie odpadových vôd	194
6.6.1.1	Charakteristika existujúcich vodohospodárskych sietí a zariadení	194
6.6.1.2	Návrh riešenia	194
6.6.2	Odvádzanie dažďových vôd	194
6.6.2.1	Výpočet množstva dažďových vôd	194
6.6.3	Zásobovanie elektrickou energiou	195
6.6.3.1	Charakteristika súčasného stavu	195
6.6.3.2	Návrh riešenia	195
6.6.3.3	Ochranné pásma	196
6.6.4	Zásobovanie plynom	197
6.6.4.1	Širšie vzťahy	197
6.6.4.2	Zásobovanie riešeného územia	197
6.6.4.3	Návrh riešenia	198
6.6.4.4	Ochranné a bezpečnostné pásma	198
6.6.5	Elektronické komunikácie	199
6.6.5.1	Charakteristika súčasného stavu	199
6.6.5.2	Návrh riešenia	199
6.6.6	Odpadové hospodárstvo	200
6.6.6.1	Charakteristika súčasného stavu	200
6.6.6.2	Návrh riešenia	200
6.7	Ochrana prírody a krajiny a riešenie zelenej a modrej infraštruktúry	201
6.7.1	Ochrana prírody a krajiny	201
6.7.1.1	Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty	201

6.7.1.2	Prírodná rezervácia Vydrica	201
6.7.1.3	Územie európskeho významu Vydrica	201
6.7.1.4	Územný systém ekologickej stability	202
6.7.1.5	Migrácia obojživelníkov	203
6.7.1.6	Návrh	203
6.7.2	Zelená a modrá infraštruktúra	203
6.7.2.1	Vodné toky so sprievodnou vegetáciou	204
6.7.2.2	Vodné plochy so sprievodnou vegetáciou	209
6.7.2.3	Rekreačné pobytové lúky	210
6.7.2.4	Rekreačné lesy	216
6.7.2.5	Parkovo upravené lesy (parkové lesy)	217
6.7.2.6	Parkovo (sadovnícky) upravené plochy	219
6.7.2.7	Rekreačné priestory s ihriskami	221
6.7.2.8	Priestory environmentálnej výchovy a vzdelávania	223
6.7.2.9	Solitérne a iné významné stromy v riešenom území	227
6.7.2.10	Historická krajinná zeleň	231
7	ZAČLENENIE STAVIEB DO OKOLITEJ ZÁSTAVBY A DO OSTATNEJ KRAJINY	235
8	URČENIE POZEMKOV, KTORÉ NEMOŽNO ZARADIŤ MEDZI STAVEBNÉ POZEMKY	235
9	ZASTAVOVACIE PODMIENKY NA UMIESTNENIE JEDNOTLIVÝCH STAVIEB S URČENÍM MOŽNÉHO ZASTAVANIA A ÚNOSNOSTI VYUŽÍVANIA ÚZEMIA	236
9.1	Intenzita zastavania	237
9.1.1	Index zastavaných plôch, podlažných plôch a stavebného objemu	237
9.1.2	Koeficient zelene	247
9.2	Výšková konfigurácia zástavby	254
9.3	Typy striech zástavby	254
9.4	Spôsob zástavby	254
10	CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY	261
11	ETAPIZÁCIA A VECNÁ A ČASOVÁ KOORDINÁCIA USKUTOČŇOVANIA OBNOVY, PRESTAVBY, VÝSTAVBY, ASANÁCIÍ, VYHLÁSENIA CHRÁNENÝCH ČASTÍ PRÍRODY, OCHRANNÝCH PÁSEM, ZMENY VYUŽITIA ÚZEMIA A INÝCH CIEĽOV A ÚLOH	261
12	POZEMKY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, STAVEBNÚ UZÁVERU A NA VYKONANIE ASANÁCIE	261
12.1.1.1	Pozemky na verejnoprospešné stavby	261
12.1.1.2	Pozemky na stavebnú uzáveru	261
12.1.1.3	Pozemky na asanácie	261
13	NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI	264

GRAFICKÁ ČASŤ – SMERNÁ ČASŤ¹

1	Širšie vzťahy ²	M 1:10 000
2	Komplexný urbanistický návrh	M 1:1000
3	Výkres verejnej dopravnej vybavenosti a technickej vybavenosti	M 1:1000

PRÍLOHY

1. Doložka civilnej ochrany

¹ Podkladová mapa používaná v grafickej časti a v schémach: Informačný systém katastra nehnuteľností © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, 2023

² Výkres širších vzťahov je spracovaný v detaile mierky M 1:5000 v zmysle požiadavky Zadania ÚPN-Z a následne adjustovaný do formátu M 1:10 000.

1 ÚVOD – ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Územný plán zóny Horná Mlynská dolina (ďalej aj „územný plán zóny“ alebo „ÚPN-Z“) obstaráva Mestská časť Bratislava-Nové Mesto v súlade s § 16 a 17 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), predpisom účinným v čase začatia obstarávania ÚPN-Z.³

1.1 Dôvody obstarania územného plánu zóny

Dôvodom obstarania Územného plánu zóny Horná Mlynská dolina je potreba prehĺbenia územného plánu mesta, za účelom usmerňovania vlastníkov nehnuteľností a potenciálnej investičnej činnosti.

Mestská časť ako príslušný orgán územného plánovania podľa § 7a ods. 2 písm. b) zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste SR Bratislave a čl. 42 písm. d) Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy, v znení dodatkov č. 1-7 sa rozhodla obstať pre dané územie územný plán zóny v zmysle Územného plánu hl. mesta SR Bratislavy (2007) v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej aj „Územný plán Bratislavy“ alebo „ÚPN BA“).

Obstaranie Územného plánu zóny Horná Mlynská dolina sleduje vytvorenie nástroja pre reguláciu predmetného územia na zonálnej úrovni stanovením podrobných zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov, stavieb, verejného dopravného a technického vybavenia územia, vrátane stabilizácie existujúceho rekreačno-športovo-oddychového prostredia.

1.2 Určenie vstupných cieľov riešenia

Hlavným cieľom Územného plánu zóny Horná Mlynská dolina je stabilizovať a rozvíjať v riešenom území rekreačno-športovo-oddychový spôsob využívania so zachovaním a rešpektovaním historickej, environmentálnej a ekologickej hodnoty územia mimoriadneho významu. ÚPN-Z zohľadňuje všetky špecifiká tohto územia, dlhodobé neriešené a akútne problémy a navrhuje takú reguláciu vymedzeného územia, ktorá zabezpečí harmonický vzťah prírodného a urbanizovaného prostredia.

Súčasťou riešenia je udržateľná transformácia zanedbaných a nefunkčných území a potenciálne rozvojových území s cieľom vytvorenia plnohodnotného rekreačno-oddychového priestoru, rešpektujúceho dominantné prírodné prostredie. Cieľom je zároveň komplexné nevyhnutné riešenie dopravy, vrátane statickej dopravy, cyklistickej a pešej dopravy s väzbami na širšie vzťahy, ako aj technickej infraštruktúry.

Medzi základné ciele územného plánu zóny patria:

- vytvoriť nástroj pre usmerňovanie funkčného a priestorového rozvoja územia zóny Horná Mlynská dolina,
- stanoviť urbanistickú koncepciu a prehĺbiť zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia, predovšetkým rekreačného využitia územia, zelene, dopravnej

³ Viď prechodné ustanovenie uvedené v § 40 ods. 5 zákona o územnom plánovaní č. 200/2022 Z. z.

a technickej vybavenosti pre riešené územie, stanovené záväznou časťou nadradenej územnoplánovacej dokumentácie,

- rozvoj jednotlivých funkcií v riešenom území zosúladiť so záujmami ochrany prírody a krajiny za predpokladu rešpektovania dominancie prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania ostatných funkčných zložiek v území,⁴
- rozvoj jednotlivých funkcií v riešenom území zosúladiť so záujmami ochrany kultúrno-historických hodnôt.

1.3 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu zóny

V riešenom území Územného plánu zóny Horná Mlynská dolina nebol doteraz vypracovaný územný plán zóny.

1.4 Súlad riešenia so zadaním

Návrh Územného plánu zóny Horná Mlynská dolina vychádza zo Zadania Územného plánu zóny Horná Mlynská dolina, ktoré bolo po prerokovaní v zmysle §20 stavebného zákona schválené uznesením miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava-Nové Mesto č. 36/19 zo dňa 8. 3. 2022.⁵

Návrh ÚPN-Z rešpektuje požiadavky a napĺňa ciele riešenia formulované v schválenom Zadaní.

1.5 Strategický dokument

V rámci procesu prípravy spracovania ÚPN-Z obstarávateľ predložil Okresnému úradu, odboru starostlivosti o životné prostredie Bratislava, odboru štátnej správy starostlivosti o životné prostredie, podľa § 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán zóny Horná Mlynská dolina“.

Okresný úrad Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie, v rámci zisťovacieho konania posúdil strategický dokument v zmysle kritérií pre zisťovacie konanie podľa § 7 a prílohy č.3 zákona a s prihliadnutím na doručené stanoviská dotknutých orgánov a dotknutej obce, ktoré nepožadovali posudzovanie strategického dokumentu podľa zákona rozhodol, že strategický dokument „Územný plán zóny Horná Mlynská dolina“ sa nebude posudzovať.⁶

Zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente vyplynuli nasledovné požiadavky, ktoré bolo treba zohľadniť v procese prerokovania a schválenia navrhovaného dokumentu podľa osobitných predpisov:

1. Rešpektovať stanovisko Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Bratislave.
2. Rešpektovať stanovisko Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky.

⁴ Pri protisebestojacich požiadavkách na rozvoj územia, bude rozhodujúci záujem ochrany prírody a životného prostredia a potreba zachovania významných ekologických hodnôt územia.

⁵ <https://banm.zastupitelstvo.eu/miestne-zastupitelstvo-2018-2022-36-zasadnutie-08032022/bod-21/>

⁶ list č. OÚ-BA-OSZP3-2020/081017-018 zo dňa 7. 10. 2020

3. Posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti obmedzovania ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.
4. Rešpektovať stanovisko Okresného úradu Bratislava, odbor ochrany prírody a krajiny.
5. Rešpektovať v Bratislavskom lesnom parku sústredenie rekreačných aktivít do lokalít Železná studnička a Kamzík a v masíve Malých Karpát nad Račou.
6. Rešpektovať a vychádzať primárne z dopravného generelu mesta Bratislavy.
7. Vybudovať verejnú splaškovú kanalizáciu v zmysle UPN hlavného mesta SR Bratislava a Územného generelu odkanalizovania.
8. Rešpektovať ochranné pásma vodného toku Vydrice, aj jeho prítokov a minimalizovať stavebné zásahy v ochrannom pásme tokov; eliminovať všetky jestvujúce bodové zdroje znečistenia odpadovými vodami pozdĺž toku Vydrice.
9. Obmedzovať prítomnosť zdrojov znečisťovania ovzdušia, využívať nízkoemisné zdroje vykurovania.
10. Rešpektovať chránené územia (napr. CHÚPaK, chránené vodohospodárske oblasti, kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti a pod.).
11. V procese spracovania územnoplánovacej dokumentácie „Územný plán zóny Horná Mlynská dolina“ rešpektovať strategický dokument - ÚPN hl. mesta SR Bratislava rok 2007, v znení zmien a doplnkov 01, 02, 03, 05 a 06.
12. Rešpektovať stanovisko Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava.

Uvedenými požiadavkami sa návrh ÚPN-Z zaoberal v rozsahu a v podrobnosti prislúchajúcej detailu a mierke spracovania zonálnej dokumentácie a dostupných podkladov.

1.6 Východiskové podklady

Pri riešení územného plánu zóny Horná Mlynská dolina boli použité nasledovné podklady:

MAPOVÉ PODKLADY

1. Informačný systém katastra nehnuteľností © ÚGKK SR (6/2023)
2. ZBGIS®, Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
3. 3D model riešeného územia, Eurosense (2023)
4. Technická mapa hlavného mesta SR Bratislavy
5. Historické mapové podklady: Národný geoportál, Ústredný archív geodézie a kartografie
6. Chránené územia, ŠOP SR

SCHVÁLENÉ ÚZEMNOPLÁNOVACIE DOKUMENTÁCIE

1. Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, schválený uznesením MZ hlavného mesta SR Bratislavy č. 123/2007, jeho záväzná časť bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením Hlavného mesta SR Bratislavy č. 4/2007 zo dňa 31. 5. 2007
2. Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 01, jeho záväzná časť bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením Hlavného mesta SR Bratislavy č. 12/2008 zo dňa 15. 12. 2008

3. Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 02, jeho záväzná časť bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením Hlavného mesta SR Bratislavy č. 17/2011 zo dňa 15. 12. 2011
4. Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 03, schválený uznesením Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 1614/2014 zo dňa 25. – 26. 06. 2014. Záväzná časť Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 03 bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením hlavného mesta SR Bratislavy č. 5/2014 z 26.06.2014, ktoré nadobudlo účinnosť dňom 15.8.2014
5. Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 05, schválené uznesením Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 1785/2014 zo dňa 23.10.2014. Záväzná časť Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 05 bola vyhlásená VZN hlavného mesta SR Bratislavy č. 10/2014 z 23.10.2014, ktoré nadobudlo účinnosť dňom 10.11.2014
6. Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 06, schválené uznesením Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 581/2020 zo dňa 24.9.2020. Záväzná časť Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 06 bola vyhlásená VZN hlavného mesta SR Bratislavy č. 7/2020 z 24.9.2020, ktoré nadobudlo účinnosť dňom 1.11.2020
7. Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 07, schválené uznesením Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 996/2021 zo dňa 21.10.2021. Záväzná časť Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 07 bola vyhlásená VZN hlavného mesta SR Bratislavy č. 14/2021 z 21.10.2021, ktoré nadobudlo účinnosť dňom 1.1.2022
8. Územný plán hl. mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 08, schválené uznesením Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 230/2023 zo dňa 29.6.2023. Záväzná časť Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy, zmeny a doplnky 08 bola vyhlásená VZN hlavného mesta SR Bratislavy č. 11/2023 zo dňa 29.6.2023, ktoré nadobudlo účinnosť dňom 1.11.2023
9. Územný plán regiónu – Bratislavský samosprávny kraj, ktorého záväzná časť bola vyhlásená VZN BSK č. 1/2013 zo dňa 20. 9. 2013 vrátane Zmien a doplnkov č. 1 ÚPN-R BSK, ktoré boli schválené Zastupiteľstvom BSK uznesením č. 94/2017 a ich záväzná časť bola vyhlásená VZN BSK č. 3/2017 zo dňa 29. 9. 2017 s účinnosťou od 26. 10.2017.

ÚZEMNOPLÁNOVACIE PODKLADY, STRATÉGIE A PROJEKTOVÉ DOKUMENTÁCIE

1. Ochranné pásmo národných kultúrnych pamiatok v Hornej Mlynskej doline v Bratislave (2008)
2. Územný generel dopravy hl. mesta SR Bratislavy (2015)
3. Územný generel sociálnej starostlivosti (2014)
4. Územný generel zdravotníctva (2014)
5. Územný generel školstva (2014)
6. Územný generel športu a rekreácie hlavného mesta SR Bratislavy (2009)
7. Územný generel cestovného ruchu hlavného mesta SR Bratislavy (2009)
8. Aktualizácia územného generelu vodných tokov a protipovodňovej ochrany mesta Bratislavy (2022)
9. Aktualizácia územného generelu zásobovania vodou hlavného mesta SR Bratislavy (2009)
10. Aktualizácia územného generelu odkanalizovania hlavného mesta SR Bratislavy (2009)
11. Zásady rozvoja cyklistickej a pešej dopravy (2019)

12. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja MČ Nové Mesto na roky 2022-2030
13. Rozvoj cyklistickej dopravy v MČ Bratislava-Nové Mesto, čístopis, DIC Bratislava (12/2016)
14. Konceptia rozvoja horskej cyklistiky na území Mestských lesov v Bratislave (2015)
15. Konceptia územného rozvoja cyklotrás BSK vo vzťahu k Integrovanému dopravnému systému a významným bodom cestovného ruchu (2021)
16. Urbanistická štúdia malokarpatskej časti bratislavského lesoparku, AUREX, s.r. ro. (2009)
17. Vydané územné rozhodnutia a stavebné povolenia
18. Dostupné projektové dokumentácie a dokumentácie na stavebné povolenie a územné rozhodnutie

LITERATÚRA A OSTATNÉ RELEVANTNÉ PODKLADY

1. Adresné body MČ Bratislava-Nové Mesto (2024)
2. Podklady z Archívu hlavného mesta SR Bratislavy
3. Priemyselná Bratislava, Viera Obuchová (2009)
4. Železná studnička, Karl Benyovszky (2005)
5. Hodnotenie kvality ovzdušia v aglomerácii Bratislava a v zóne Bratislavský kraj, Správa o kvalite ovzdušia v SR 2023 (SHMÚ, 2024)
6. Prietoky Vydrice, Stanica Spariská (2004 – 2021)

ZDROJE INFORMÁCIÍ

- zbgis.skgeodesy.sk
- www.bratislava.sk
- www.banm.sk
- lesy.bratislava.sk
- muop.bratislava.sk
- data.bratislava.sk
- www.mib.sk
- www.pamiatky.sk
- www.supisoch.sk
- www.statistics.sk
- www.datacube.statistics.sk
- www.geology.sk
- www.shmu.sk
- www.enviroportal.sk
- geoportal.gov.sk
- gis.tuzvo.sk

RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU ZÓNY

2 VYMEDZENIE HRANICE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie (ďalej aj RÚ) sa nachádza v okrese Bratislava III, v Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, v katastrálnom území Vinohrady. Hranica riešeného územia je vymedzená v zmysle grafickej prílohy schváleného Zadania ÚPN-Z Horná Mlynská dolina.

ŠIRŠIE VZŤAHY

Hranica širších vzťahov (ďalej aj ŠV) sa vymedzuje hranicou Bratislavského lesoparku (ďalej aj BLP).⁷ Východiskom pre stanovenie hranice širších vzťahov, je spôsob vymedzenia samotného riešeného územia, ktoré predstavuje hlavné ťažiskové územie Bratislavského lesoparku. Širšie vzťahy pokrývajú tri katastrálne územia Bratislavy (Vinohrady, Rača a Záhorská Bystrica).

RIEŠENÉ ÚZEMIE

Výmera riešeného územia je 102 ha. Riešené územie zasahuje do dvoch urbanistických obvodov: UO 29 Hrubý Drieňovec a UO 30 Kamzík (charakterizovaných ako „lesné plochy“). Riešené územie zahŕňa Hornú Mlynskú dolinu (údolie rieky Vydrice od Červeného mosta po bývalé Štátne sanatórium) a Kamzík, ktoré sú vzájomne prepojené lanovkou.

VŠEOBECNÉ ČLENENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA ZÓNY NA ČASTI A LOKALITY

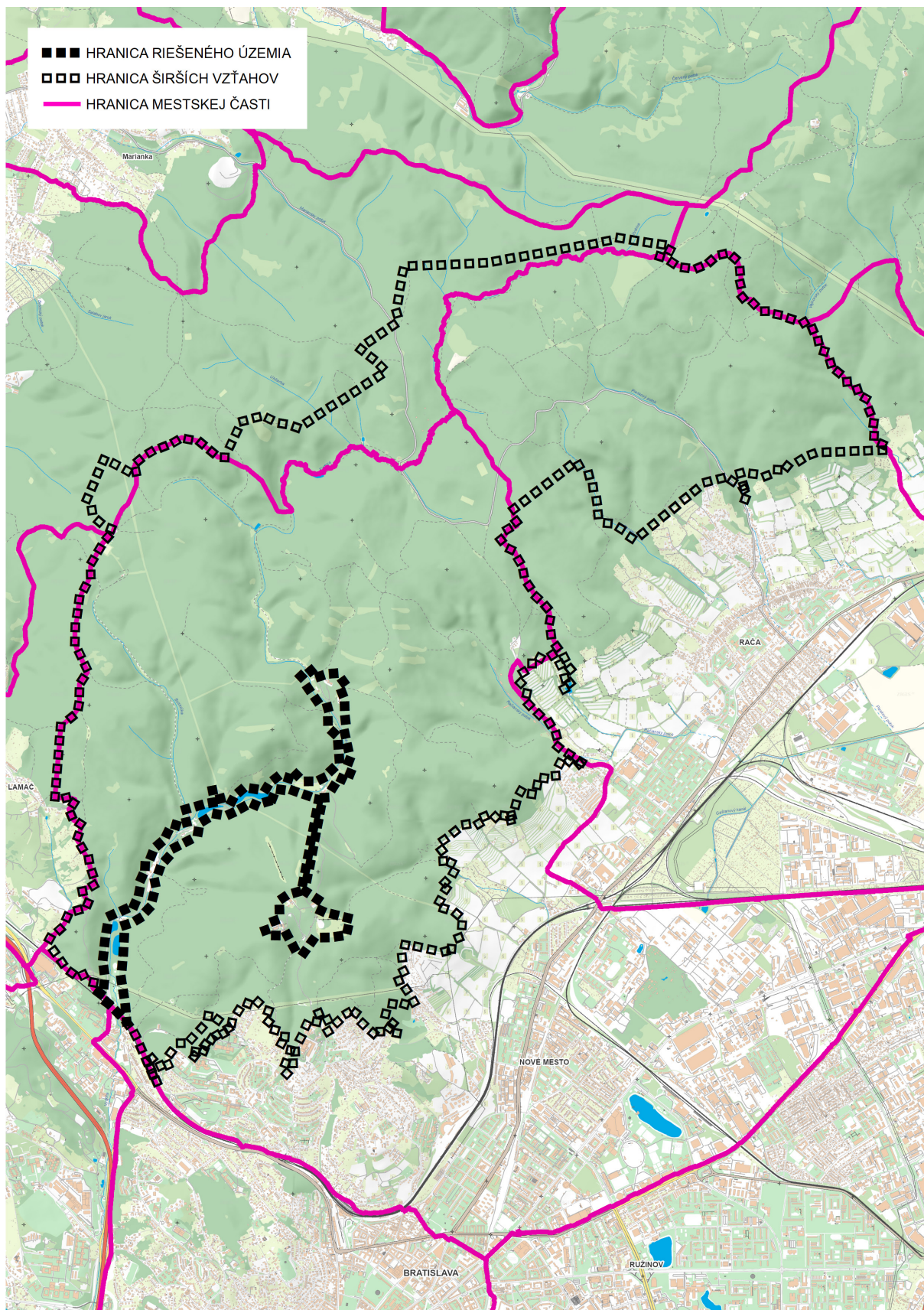
Vzhľadom na špecifický tvar a veľkú rozlohu riešeného územia je zóna pre účely textovej ako aj grafickej časti ÚPN-Z vo všeobecnosti rozčlenená na dve hlavné časti a šesť lokalít. V prípade textovej časti slúži takéto všeobecné členenie pre adresný popis, rámcové bilancie a tiež urbanistické členenie. Grafická časť a schémy textovej časti sa analogicky k lokalitám zobrazujú na šiestich mapových listoch.

Tabuľka 1 Prehľad častí a lokalít zóny

Časť	Lokalita/mapový list	
Názov	Číslo	Názov
Horná Mlynská dolina	1	Partizánska lúka
	2	Deviaty mlyn
	3	Železná studnička
	4	Snežienka
	5	Sanatórium
Kamzík	6	Kamzík

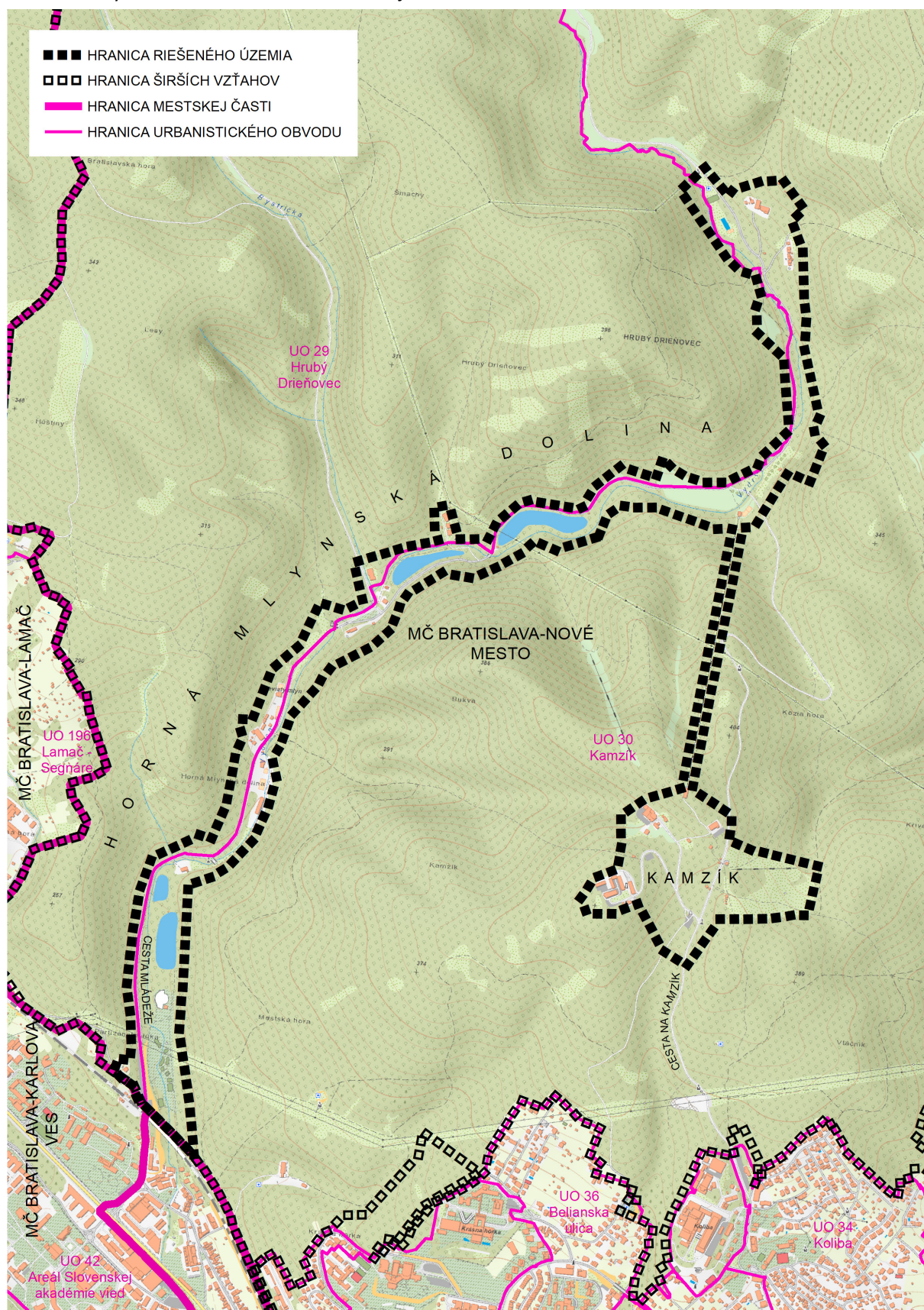
⁷ Pre účely Územného plánu zóny Horná Mlynská dolina je hranica „Bratislavského lesoparku“ vymedzená vonkajším obrysom území v správe Mestských lesov v Bratislave. Výmera tohto územia je približne 3100 ha.

Schéma 1 Vymedzenie širších vzťahov.⁸

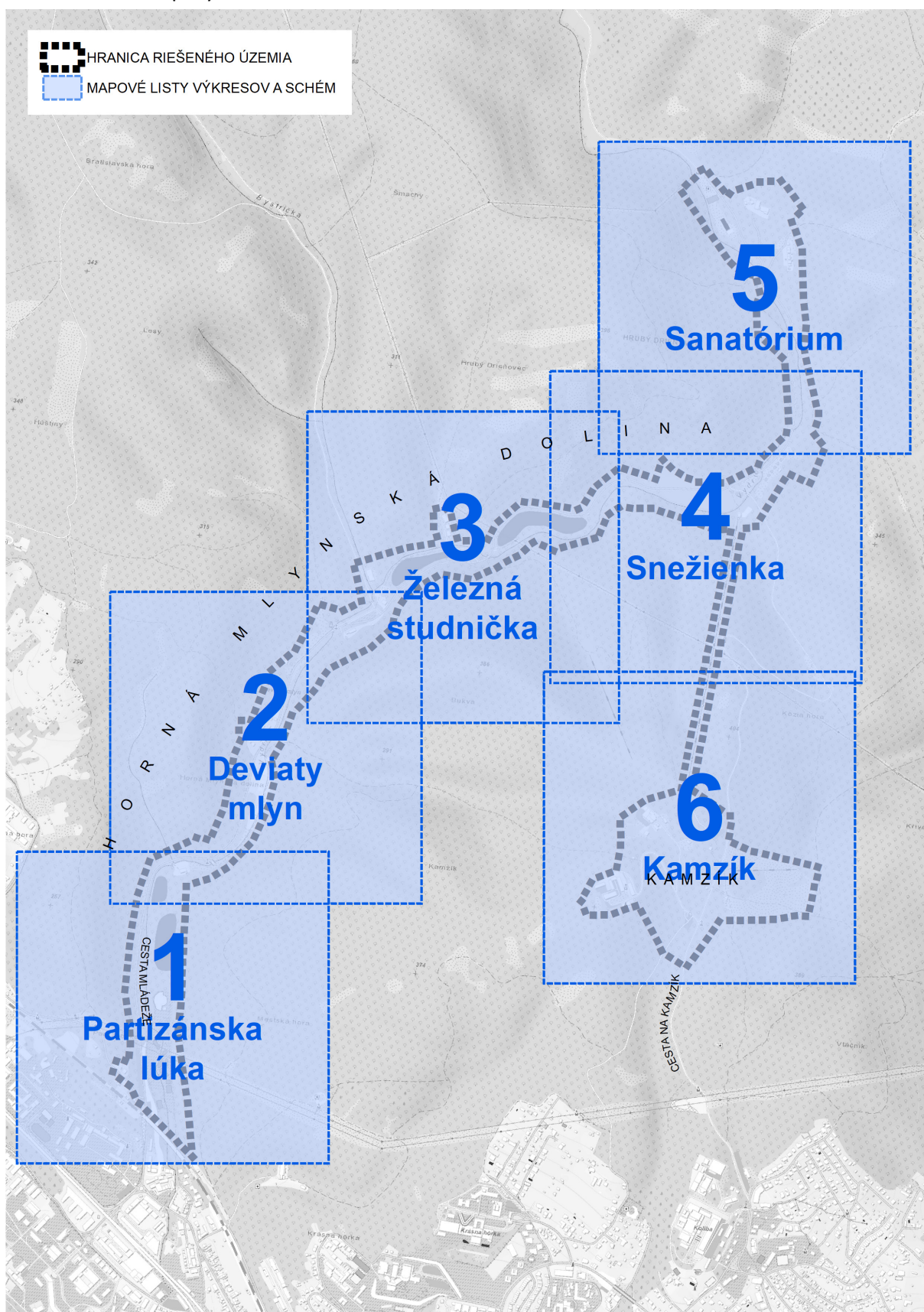
⁸ Podkladová mapa: ZBGIS®, Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Schéma 2 Vymedzenie riešeného územia a jeho častí⁹

⁹ Podkladová mapa: ZBGIS®, Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Schéma 3 Klad mapových listov ÚPN-Z

VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA NA PARCELNÉ ČÍSLA POZEMKOV¹⁰

19223/2, 19224/2, 19231/2, 19236/2, 19237/2, 19237/3, 19237/4, 19237/5, 19237/7, 19237/8, 19238/1, 19238/2*, 19238/7, 19239/2*, 19249/1*, 19250*, 19251/3*, 19251/4, 19252, 19253*, 19254/1*, 19254/2, 19255/1, 19258/1, 19258/2, 19259/1, 19259/2, 19259/3, 19259/4, 19260, 19261, 19262/1, 19262/2, 19262/3, 19262/11, 19263, 19264*, 19267*, 19269/1*, 19269/2, 19269/3, 19269/4, 19269/5, 19269/8, 19269/9, 19269/10, 19269/11, 19269/13, 19269/20, 19270*, 19563*, 19564*, 19565, 19566*, 19567*, 19568/1, 19568/2, 19568/3, 19569, 19570/1, 19570/2, 19571/8, 19571/9, 19573/2, 19575/1, 19575/2, 19575/3, 19576, 19577/1, 19577/2, 19578, 19579, 19580/1, 19580/2, 19580/4, 19580/6, 19581, 19582, 19583, 19584/1, 19584/2, 19584/3, 19584/4, 19584/5, 19585, 19586/1, 19586/2, 19587/1, 19587/2, 19587/3, 19587/4, 19587/5, 19587/6, 19587/7, 19587/9, 19587/10, 19587/11, 19588, 19589/1, 19589/2, 19589/3, 19590/1, 19590/2, 19590/5, 19590/6, 19590/7, 19590/8, 19590/9, 19590/10, 19590/11, 19590/12, 19590/13, 19590/14, 19590/15, 19590/16, 19590/17, 19591, 19592, 19593/1, 19593/3, 19594, 19595, 19596, 19597, 19598/1, 19598/2, 19598/3, 19599, 19600, 19601, 19602, 19603/1, 19603/2, 19604/1, 19604/2, 19604/3, 19604/4, 19605*, 19606*, 19607*, 19608*, 19609/1, 19609/2*, 19610, 19611/1, 19611/3, 19611/5, 19611/6, 19611/7, 19611/8, 19611/9, 19611/10, 19611/11, 19611/12, 19612/2, 19612/3, 19613/1, 19613/3, 19614/1*, 19614/2, 19614/3, 19614/4, 19614/5, 19614/6, 19614/7, 19614/9, 19614/25, 19614/26, 19614/27, 19614/29*, 19614/30*, 19614/47, 19614/48, 19614/49, 19614/50, 19615*, 19616*, 19617/1, 19617/3*, 19618/1, 19618/2, 19618/3, 19618/4, 19619/1, 19619/2, 19620/1*, 19620/2*, 19620/3, 19620/4*, 19620/5*, 19620/6, 19620/7, 19621*, 19622/1*, 19622/2, 19622/3, 19622/4, 19622/5, 19622/6, 19622/7, 19622/8, 19622/9, 19622/10, 19622/11, 19622/12, 19622/13, 19622/14, 19622/15, 19624*, 19625/1, 19625/2, 19626/1, 19626/2, 19626/3, 19627, 19628/1, 19628/2, 19628/3, 19628/6, 19628/7, 19629/1, 19630/1*, 19631*, 19634*, 19635/1*, 19635/2, 19635/3, 19635/4, 19635/5, 19635/6, 19635/7, 19635/8, 19635/9, 19635/10, 19635/11, 19635/12, 19635/13, 19635/14, 19635/15, 19635/16, 19635/17, 19636/2, 19665/1*, 19665/2, 19690/1*, 19690/2, 19691*, 19692*, 19693*, 19694, 19695, 19696, 19697/1, 19697/2, 19697/3, 19698, 19699, 19700, 19701, 19702, 19703/1, 19703/2, 19703/3, 19704/1*, 19704/2, 19705*, 19706, 19707/1*, 19707/2, 19707/3, 19707/4, 19707/5, 19707/6, 19707/7, 19707/8, 19712*, 19714*, 19715/1*, 19715/3, 19719/1*, 19722/1*, 19722/2*, 19722/3, 19728*, 19736*, 19737*, 19738/1*, 19738/2, 19739, 19740, 19741/1, 19741/2, 19742, 19743*, 19744*, 19745*, 19746/1, 19746/2, 19747, 19748, 19749, 19750/1, 19750/2, 19751/1*, 19751/2*, 19752/1*, 19752/2, 19753/1*

¹⁰ Parcelné čísla pozemkov označené * sú zahrnuté v riešenom území len svojou časťou. Údaje katastrálnej mapy sú z roku 2023 (ZDROJ: MČ Bratislava-Nové Mesto). V prípade zmeny v parcelácii alebo pri pochybnosti o príslušnosti konkrétneho pozemku k riešenému územiu je rozhodujúce vymedzenie hranice riešeného územia v zmysle grafickej prílohy schváleného Zadania ÚPN-Z Horná Mlynská dolina.

3 OPIS RIEŠENÉHO ÚZEMIA

3.1 Prírodné podmienky

3.1.1 Geomorfologické pomery

Z hľadiska geomorfologického členenia patrí riešené územie do Fatransko-tatranskej oblasti, celok Malé Karpaty, podcelok Pezinské Karpaty.

Tabuľka 2 Zaradenie riešeného územia podľa geomorfologického členenia územia

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok	Časť
Alpsko-himalájska	Karpaty	Západné Karpaty	Vnútorne Západné Karpaty	Fatransko-tatranská oblasť	Malé Karpaty	Pezinské Karpaty	Homoľské Karpaty Lamačská brána (časť RÚ)

Charakteristické pre toto pohorie sú dobre zachované plošiny, údolia a rôzne depresie, ktoré oddeľujú plošiny. V oblasti prevažuje povrchový odtok vôd, avšak nachádza sa tam niekoľko vyvieraciek a prameňov. Údolie Vydrice má terén s kopcovitým charakterom, s výškovým rozdielom cca 250 metrov. Doliny v horných častiach, zodpovedajúcich úrovni plošín, majú úvalinový riečny profil s miernym sklonom svahov (okolo 20°).¹¹

Riešené územie v časti Hornej Mlynskej doliny je lokalizované v nadmorskej výške v intervale od 177 m n. m. (lokalita Partizánska lúka) po 260 m n. m. (v údolnej časti lokality Sanatórium) s prevýšením 83 m, a po 300 m n. m. (v svahovej časti lokality Sanatórium). V lokalite Kamzík je interval nadmorskej výšky v rozsahu 380 m n. m. až po vrchol Kamízka 439 m n. m s prevýšením 59 m. Celkový výškový rozdiel v rámci riešeného územia je 262 m.

3.1.2 Geologické pomery¹¹

Najstarším komplexom hornín v záujmovom území je kryštalinikum Malých Karpát. V údolnom toku Vydrice sú amfibolity a prolúviálne sedimenty–fluviálne naplaveniny potokov (Hrnčiarová a kol., 2006). Granodioritné horniny budujú takmer dve tretiny kryštalinika Malých Karpát. Granitoity kryštallického jadra Malých Karpát vytvárajú dva od seba zložením rozličné masívy: Bratislavský masív a Modranský masív. Bratislavský masív zaberá juhozápadnú časť pohoria medzi Bratislavou a Pezinkom a je rozľahlejší. Má tvar obdĺžnikového telesa dlhého cca 20 km a širokého asi 6–8 km. Rozprestiera sa medzi Bratislavou a Devínskou Novou Vsou, Borinkou a Pezinkom. Od Modranského masívu ho oddeľuje zóna bridlíc pezinsko-perneckého kryštalinika.

V riešenom území sa nachádza opustený lom, tzv. 1. kameňolom. Ide o stenový lom stavebného kameňa (granodiorit) s výškou 30 m, dĺžkou 40 m a šírkou 30 m.¹²

¹¹ Zdroj: Urbanistická štúdia Malokarpatskej časti Bratislavského lesoparku – Analytická časť (AUREX, 2009)

¹² Zdroj: ŠGÚDŠ a GP BLP (2006)

3.1.3 Klimatické pomery

Klimatické pomery sú závislé na hodnotách rozdelenia zrážok, teploty, vlhkosti vzduchu a vetra. Riešené územie patrí do teplej až mierne teplej klimatickej oblasti s chladnou a studenou zimou s priemerne 50 letnými dňami počas roka, s denným maximom teplôt vzduchu väčším ako 16 °C a januárovými teplotami do -3 °C. Časť územia s vyššou nadmorskou výškou (nad 300 m n. m.) prechádzajú okrskami – mierne teplý, mierne vlhký, s miernou zimou, pahorkatinový (Lapin et al., 2002). Teplota ovzdušia klesá so stúpajúcou nadmorskou výškou, je závislá na sklonoch, reliéfnych útvaroch a stupni zalesnenia.¹¹

3.1.3.1 Teplotné pomery

Priemerná teplota v regióne nameraná na meteorologickej stanici Bratislava-Koliba sa postupne zvyšuje, v roku 2008 bola 11,3°C, v roku 2015 11,6°C a v roku 2024 12,9°C. Priemerná teplota v roku 2024 bola v zimných mesiacoch 4°C, v jarných mesiacoch 11°C, v letných mesiacoch 23°C a na jeseň 11°C. Pri porovnaní priemerných ročných teplôt od roku 1961 je rok 2024 najteplejším v rade po najteplejších rokoch 2023, 2019, 2022, 2018 a 2022. Najchladnejším od roku 1961 bol rok 1965.

Tabuľka 3 Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v °C – Bratislava Koliba¹³

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
2008	2,1	4,3	5,5	10,9	16,4	20,6	20,5	20,4	15,0	11,3	6,4	1,9	11,3
2015	1,8	1,6	6,4	10,8	15,0	19,7	23,8	23,8	16,0	9,9	7,9	2,9	11,6
2018													12,0
2024													12,9

3.1.3.2 Zrážkové pomery

Na stanici Bratislava – Koliba je meraný dlhodobý 30 –ročný priemer zrážok vo výške 690,9 mm (1989 – 2018). V roku 2018 bolo nameraných o 7 % viac zrážok oproti tomuto priemeru. Pri detailnom pohľade spadlo v roku 2018 za tri dni takmer 25 % celkového ročného úhrnu zrážok v dôsledku búrok s výraznými úhrnmi, čo indikuje výraznú nerovnomernosť rozloženia zrážok v čase. V roku 2022 v meteorologickom lete napríklad pribúdajú na Slovensku úhrny zrážok s hodnotami vyššími ako 200 mm, pričom rozloženie je geograficky dosť neštandardné (v Bratislave na Kolibe spadlo viac zrážok ako na Chopku).

Časť zrážok v zimnom období padne vo forme snehu, z ktorého sa pri teplotách pod nulou utvorí pokrývka dlhšieho alebo kratšieho trvania podľa priebehu počasia. V Malých Karpatoch je so stúpajúcou nadmorskou výškou počet dní so snehovou pokrývkou vyšší, je to 40 až 60 dní.

Tabuľka 4 Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok (mm) – Bratislava-Koliba¹³

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
2008	44,7	16,3	70,5	48,4	34,4	135,4	89,4	43,0	64,5	26,9	50,8	80,0	704,3
2015	99,1	51,0	42,2	31,7	52,2	33,6	42,0	80,3	55,6	110,7	33,0	35,0	669,4
2018													738,1

¹³ Zdroj: SHMÚ, stanica Bratislava-Koliba (286 m n. m.)

3.1.3.3 Veterné pomery

Bratislava patrí k najveternejším mestám strednej Európy, čo spôsobuje prítomnosť Devínskej a Lamačskej brány (zúžený priestor medzi Malými Karpatmi a Hainburgskými vrchmi v Rakúsku). Priemerné rýchlosti vetra za posledné desaťročie dosahujú rýchlosť od 3,0 m/s v Mlynskej doline a 4,2 m/s na Kolibe, pričom bezvetrie sa na území Bratislavy vyskytuje v priemere len 46 dní v roku, čo predstavuje 13% roka.¹⁶

V riešenom území prevládajú vetry severozápadné. Sú spolu zo západnými vetrami vlhšie, čo môže znamenať v zime oteplenie a v lete ochladenie.

3.1.4 Hydrologické pomery

3.1.4.1 Povrchové vody

Územie Pezinských Karpát patrí do hlavného povodia Dunaja, k čiastkovému povodiu Moravy a Dunaja. Z južných svahov priamo do Dunaja ústi len Vydrica a Karloveský potok.

VYDRICA

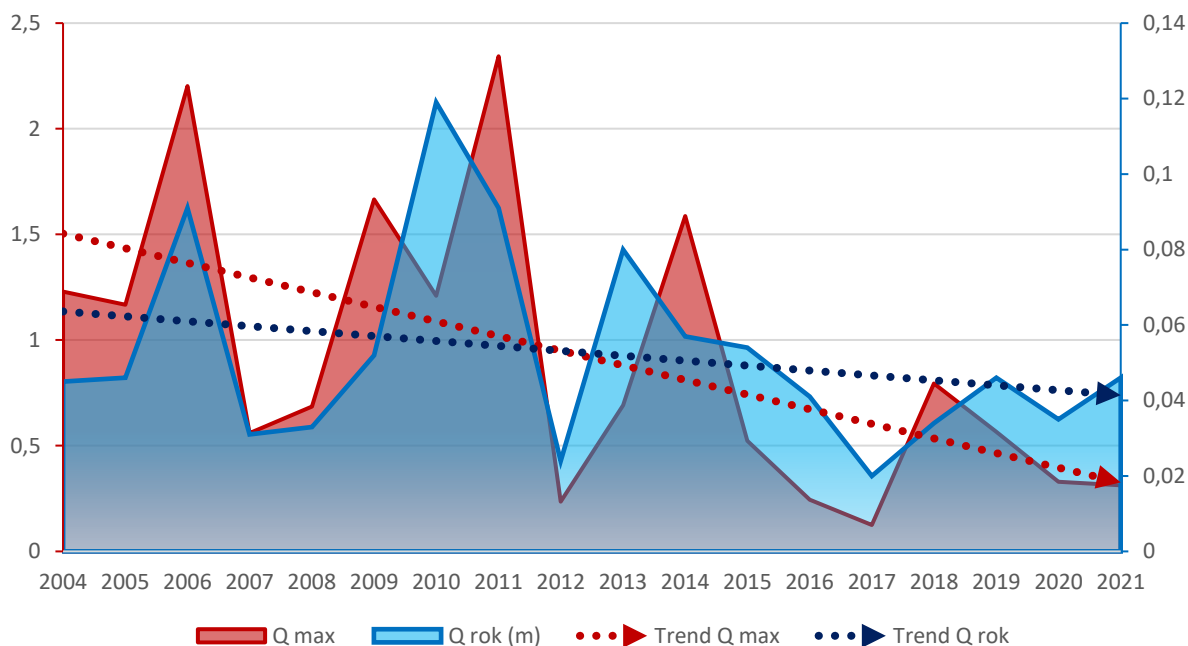
Tok Vydrica pramení v Malých Karpatoch a prevažná časť trasy vedie zalesneným terénom. Celý horný tok vedúci cez CHKO Malé Karpaty je územím európskeho významu a prírodnou rezerváciou. Vydrica nie je príliš vodnatý tok, zvýšené prietoky sú zaznamenané počas letného obdobia. Zaraďuje sa do kategórie tokov stredohorského charakteru a vrchovinových tokov. Povodie toku Vydrice má dobre vyvinuté pôdorysné usporiadanie s obojstrannými prítokmi.¹¹

Vydrica je ľavostranným prítokom Dunaja. Má nesymetrickú riečnu sieť, viac prítokov priberá z pravej strany. Tečie súbežne so smerom pohoria a je prispôsobený puklinám a zlomom SV–JZ smeru. Z pravej strany má šesť menších prítokov, z ktorých najväčší je Bystrička (Malá Vydrica), tečúca z oblasti hájovne Kačín. Z ľavej strany má tri menšie, nepomenované prítoky. Sú to odtoky prameňov, zväčša využitých ako studničky. Okrem zrážok sa na vodnatosti potoka Vydrica podieľa i vypúšťanie rybníkov, ktoré sa nachádzajú v riešenom území. Na Vydrici sa nachádzajú dve vodomerné stanice SHMÚ – Spariská a Červený most.

Údaje z uvedených staníc poskytujú ucelený obraz o kvantite povrchových vôd v riešenom území. Z hľadiska vodnosti bol v hydrologickom roku 2022 veľmi suchý v roku 2023 suchý.¹⁴ Priemerné ročné prietoky na Vydrici sú v priebehu rokov premenlivé, je možné sledovať negatívny trend.

¹⁴ <https://www.shmu.sk/sk/?page=2049&id=1336>, <https://www.shmu.sk/sk/?page=2049&id=1444>

Graf 1 Hodnoty priemerného ročného prietoku Q rok (m^3/s) a najväčšieho kulminačného prietoku Q max (m^3/s) v priebehu rokov 2004 – 2021 na stanici Spariská (Vydrica).¹⁵

RYBNÍKY I. – IV.

Nádrže boli vybudované v 19. storočí za účelom nadlepšovania prietoku vo Vydrici pre potreby mlynov. V súčasnosti slúžia pre účely rekreácie a pre potreby rybného hospodárstva. Napájané sú z potoka Vydrica. Hĺbka vody v ramenách sa pohybuje od 0,5 do 5 metrov.¹¹

3.1.4.2 Podzemné vody

Na napájaní prameňov sa najviac podieľajú zrážkové vody, preto ich výdatnosť vo veľkej miere závisí od úhrnu zrážok a ich časového rozdelenia. Preto majú pramene veľký rozkyv výdatnosti. K väčšej akumulácii podzemných vôd tu nedochádza, lebo v dôsledku veľmi malej priepustnosti granitoidov a kryštallických bridlíc dochádza k odtoku väčšiny zrážkových vôd po ich povrchu, hlavne v oblastiach strmých svahov.¹¹

3.1.5 Zmena klímy¹⁶

Zmeny klímy v oblasti Bratislavy korešpondujú so zmenami klímy v stredoeurópskom kontexte. Scenárne klimatickej zmeny spracované podľa imisného scenára SRES A1B použitím modelu KNMI ukazujú, že Slovensko sa nachádza v priestore väčšieho oteplenia ako globálny priemer, pričom by malo byť oteplenie rozložené viac-menej rovnomerne počas roka. K horizontu 2050 je to o 1,8 °C a k 2075 je to o 2,8 °C oproti obdobiu 1961-1990.

V nadväznosti na zvyšovanie priemernej teploty vzduchu sa budú v teplom polroku zvyšovať počty letných dní a v chladnom polroku znižovať počty mrazových dní. V nížinných podmienkach by mal

¹⁵ Zdroj údajov: SHMÚ; informácie o stanici: https://www.shmu.sk/sk/?page=1599&id=&station_id=5130

¹⁶ Spracované podľa prof. RNDr. Milan Lapin, PhD., Mgr. Katarína Mikulová, PhD., Mgr. Jozef Pecho, RNDr. Pavol Šťastný, CSc. (SHMÚ) <https://odolnesidliska.sk/wp-content/uploads/2019/12/C2-klimaticka-charakteristika-MC-BA-KV-scenare-dopad-zmena-klimy.pdf>

vzrásť počet letných dní k horizontu 2025 o 13 dní, k 2050 o 25 dní a k 2075 o 38 dní. Počet mrazových dní by mal naopak klesnúť k horizontu 2025 o 10 dní, k 2050 o 25 dní a k 2075 o 40 dní.

Oblasť Bratislavy leží v prechodnom pásme medzi klesajúcim množstvom zrážok smerom k Stredomoriu a rastúcim smerom na sever, čo v konečnom dôsledku predstavuje striedavú dominanciu stredomorského, resp. Škandinávského vplyvu a tým veľkú časovú variabilnosť v mesačných i sezónnych úhrnoch zrážok, ktoré sa prejavujú vo veľkých medziročných rozdieloch v úhrnoch zrážok. Ročné úhrny zrážok sa budú v oblasti Bratislavy v priemere len o málo zvyšovať. Súvisí to s tým, že pri vyššej teplote atmosféry bude v nej aj viac vodnej pary. Úhrny zrážok tu budú rásť v chladnom polroku a len málo sa meniť v lete. Určite sa bude zväčšovať podiel konvektívnych zrážok v teplom polroku na úkor trvalých frontálnych. Ročný úhrn zrážok vzrastie k horizontu 2025 o 6%, k 2050 o 7% a k 2075 o 10%.

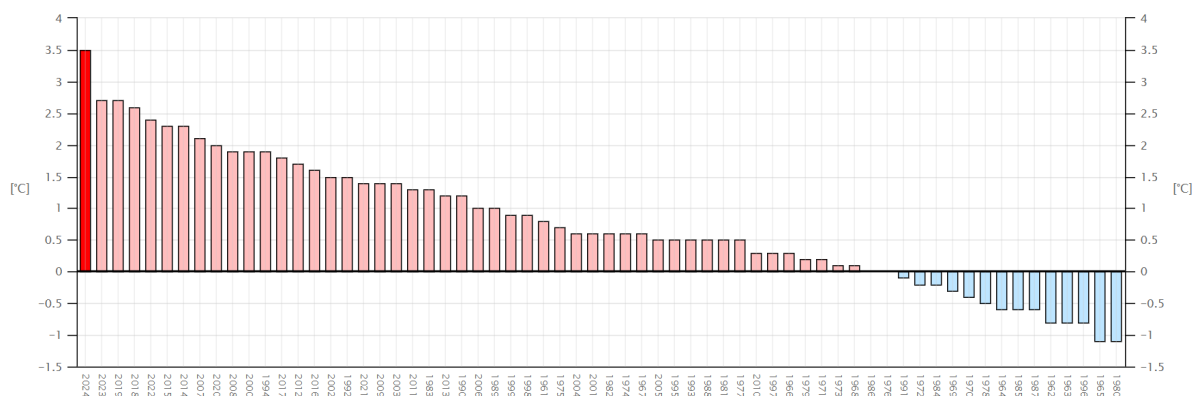
Zmeny snehových pomerov sa prejavujú jednak v zmene počtu dní so snehovou pokrývkou a tiež zmenou celkovej výšky snehovej pokrývky. Pri predpokladanom ďalšom oteplení až na hodnotu o 3 °C sa na nížinách očakáva takmer úplné zmiznutie snehovej pokrývky, prípadne sa stane epizodickou. To významne ovplyvní vlhové pomery v jarom období, pretože väčšina zásoby vody zo snehovej pokrývky sa dostane do odtoku už v priebehu zimy a nie na jar, ako to bývalo v minulosti. V dôsledku predpokladaného zvýšenia úhrnov zrážok v zime je potrebné počítať s občasným výdatným snežením, snehová pokrývka sa bude ale rýchlo topiť.

Uvádzame predpokladaný scenár nebezpečných meteorologických a klimatologických javov pre riešené územie ÚPN-Z Hornej Mlynskej doliny.

3.1.5.1 Teplota vzduchu a vlny horúčav

Projektovaná teplota vzduchu vzrastie v celom svojom rozsahu, to znamená od nízkych zimných až po vysoké letné teploty. Takto vzrastú aj ukazovatele výskytu určitých vysokých denných maxim teploty vzduchu v teplom polroku, a to konkrétne počet tropických dní. Projektovaný počet tropických dní pre budúce obdobie v porovnaní s normálovým obdobím 1961-1990 sa zvýši k horizontu 2025 o 6, k 2050 o 13 a k 2075 o 25. Je tiež predpoklad na častejší výskyt dlhých sérií tropických dní za sebou ako doteraz (vlny horúčav).

Graf 2 Odchýlka priemernej ročnej teploty vzduchu od normálu 1961-1990 (Bratislava – Koliba).¹⁷

¹⁷ <https://www.shmu.sk/sk/?page=1783&id=&identif=11813&rok=2024&obdobie=1961-1990&sub=5>

Z uvedeného grafu je zrejmy zvýšený nárast priemerných ročných teplôt vzduchu najmä v desiatych a dvadsiatych rokoch tohto storočia, v prípade roku 2024 ide o výrazný skok o 0,75 °C.

3.1.5.2 Extrémy zrážok (prívalové zrážky), búrky a záplavy

Predpoklady vývoja režimu zrážok naznačujú zväčšovanie podielu konvektívnych zrážok na úkor frontálnych. Modelované zvýšenie množstva vodnej pary v atmosfére bude znamenať viac disponibilnej vodnej pary na konvekciu a na vznik prívalových zrážok pri vyššej teplote vzduchu.

Obrázok 1 Rozvodnená Vydrica na Partizánskej lúke poškodila mosty a herné prvky (09/2024)

To znamená, že pri nezvyšujúcich sa letných úhrnoch zrážok bude vyšší podiel lejakov, no s väčšími prestávkami medzi nimi. V zjednodušení platí približne pravidlo, že pri zvýšení teploty vzduchu o 1 °C sa počas búrok a prehánok zvyšujú úhrny zrážok o 10%. Okrem toho sa očakáva zvýšenie zrážok v zime, ktoré môžu byť čoraz častejšie vo forme dažďa na úkor snehových alebo zmiešaných zrážok.

V ďalšom období sa nepredpokladá významná zmena počtu dní s búrkou, no vzhľadom na projektovaný vyšší obsah vodnej pary v ovzduší sa prejaví ich väčšie sprievodné prejavy, najmä vyššie úhrny intenzívnych lejakov, no môže vzrásť aj ich intenzita. Tieto projekcie však nesú známky značnej neistoty v stanovení kvantitatívnych ukazovateľov búrkových javov a sprievodných javov pri nich, ako sú lejaky, silný vietor, alebo krupobitie.

Predpokladá sa tiež zvýšenie výskytu prívalových dažďov, čo znamená častejšie prívalové povodne v teplom polroku roka.

3.1.5.3 Sucho

METEOROLOGICKÉ SUCHO

Predpokladaný režim zrážok v budúcnosť bude mať za následok, že vzrastú intervaly medzi vypadávajúcimi zrážkami v letnom období. Tým sa v priemere zvýši podiel epizód sucha, ktoré sa budú naďalej presúvať do letného obdobia. Predpokladáme, že sucho bude častejšie a bude aj dlhšie trvať. Keďže počítame s tým, že do časového horizontu roku 2075 sa zvýši priemerná teplota vzduchu o 1,5 až

3,7°C a do časového horizontu 2050 o 0,8 až 2,8°C, je zrejmé, že sa budú zvyšovať požiadavky na zavlaženie pôdy.¹⁸

HYDROLOGICKÉ SUCHO

Na základe scenárov sa predpokladá pokles dlhodobých priemerných mesačných prietokov, ako aj odtoku vody z povodia. Najviac postihnuté oblasti by mali byť oblasti južného a západného Slovenska s očakávaným poklesom dlhodobých priemerných mesačných prietokov od februára (prípadne marca) do novembra (prípadne decembra), s najvýraznejšími poklesmi v mesiacoch máj až júl, a to v niektorých povodiach do -70 % v horizonte 2075.

Hodnotenie hydrologického roka 2022, založené na analýze operatívnych údajov zo 42 vybraných vodomerých staníc (VS) s prevažne dlhodobými pozorovaniami a neovplyvneným režimom odtoku, potvrdilo tento scenár. Na hodnotenie vodnosti roka sa porovnali priemerné ročné prietoky v hydrologickom roku 2022 s dlhodobými priemernými ročnými prietokmi za platné referenčné obdobie rokov 1961 – 2000 (Q_a,1961-2000). Až v 64 % hodnotených VS boli dosiahnuté hodnoty priemerného ročného prietoku v hydrologickom roku 2022 klasifikované ako hodnoty veľmi suchého až suchého roka. Minimálna ročná vodnosť v rámci Slovenska v roku 2022 (17,7 % Q_a,1961-2000) bola dosiahnutá v stanici Spariská - Vydrica v povodí Dunaja.

3.1.5.4 Zhrnutie dôsledkov zmeny klímy pre riešené územie Hornej Mlynskej doliny

Obrázok 2 Zvýšené riziko pádu stromov po záplave na Partizánskej lúke (09/2024)

S rastom teploty vzduchu vo všetkých ročných obdobiach sú spojené nasledovné dopady, s ktorými je potrebné počítať a na ktoré je potrebné primerane sa adaptovať:

1. Zvýšenie počtu a intenzity vln horúčav v lete.
2. Zvyšovanie priemernej teploty (od roku 1979 zvýšila priemerná teplota o vyše 2°C).
3. Zníženie počtu dní so snehovou pokrývkou a tým zníženie množstva vody v pôde v jarnom období.

¹⁸ Na vyváženie rastu teploty kvôli zmenám klímy o jeden stupeň Celzia by, podľa názorov vedcov, bolo potrebné zvýšiť ročný úhrn zrážok o 60 až 100 milimetrov.

4. Nevýrazný vzrast ročného úhrnu zrážok spôsobí, že pri zvýšení extrémnych prejavov počasia:
 - a. výskyt sucha bude častejší a jeho trvanie bude dlhšie (aj s prispením vyššej teploty),
 - b. výskyt prívalových a intenzívnych dlhotrvajúcich zrážok bude častejší a budú nebezpečnejšie,
 - c. zosilnejú búrky s prejavmi silného vetra, výbojov bleskov, krupobitia a prívalových dažďov.

Tabuľka 5 Súhrn dôsledkov zmeny klímy v riešenom území ÚPN-Z Horná Mlynská dolina

Klimatická charakteristika	Popis zmeny	Možné riziká spojené s dôsledkami zmeny klímy		
		na rekreáciu, verejné priestranstvá, zariadenia leso-parku a zastavaného územia	na zeleň, pôdne a lesné hospodárstvo, biodiverzitu, chránené krajinné územia	na vodné hospodárstvo
Teplota	zvýšenie počtu extrémne horúcich dní, zvýšenie priemernej teploty	• zvýšený nápor na krátkodobú rekreáciu v riešenom území v dôsledku letných horúčav v intraviláne mesta Bratislava, • zníženie počtu dní so snehovou pokrývkou bude viesť k zhoršovaniu podmienok pre zimné rekreačné športy	• zmeny v druhovej štruktúre drevín (zvýšený potenciál využitia xerothermných druhov) • poškodzovanie drevín škodcami, jarnými mrazmi, • chradnutie stromov, • rozšírenie invazívnych druhov, • zmena vlastností a funkcie pôdneho pokryvu, aridizácia, salinizácia a alkalizácia pôdy	• teplejšia voda a dlhšie teplé obdobie uľahčí rast rias a škodlivých baktérií, • pokles vodného stavu, eutrofizácia, zvýšený výpar
Zrážky a poveternostné extrém ¹⁹	nerovnomernosť, zmena v časovom rozmiestnení (viac zrážok v zimnom období), častejší výskyt sucha a poveternostných extrémov	• poškodzovanie chodníkov a zariadení, herných prvkov, altánkov a pod. lokálnymi záplavami, víchricami, • zvýšený počet úrazov návštevníkov (zlomy kostrových konárov, vývraty), • pôdna erózia, oslabenie koreňového systému, ochudobňovanie pôdneho substrátu o živiny, • podmáčanie koreňového systému drevín, poškodzovanie drevín zlomami a vývratmi	• skoré usychanie listov a v niektorých prípadoch celých častí drevín, chradnutie stromov, • zvýšené riziko lesných požiarov, • zhoršenie pôdnej štruktúry, • oslabenie drevín na rôzne ochorenia a škodcov, vodná erózia, • poškodzovanie drevín zlomami a vývratmi, • poškodzovanie chodníkov, • zvýšenie veternej erózie, • pôdna erózia, presušanie pôdneho profilu počas veterných smrští	• pokles hladiny spodnej vody pri dlhodobých suchách, • zhoršenie vodohospodárskych podmienok, • možnosť lokálnych záplav

¹⁹ Ide najmä o sucho, prívalové zrážky, povodne, veterné smršte, snehové kalamity.

3.1.6 Pôdne pomery

V riešenom území sa nachádza komplex kambizemí luvizemných a kambizemí pseudoglejových (Hrnčiarová a kol., 2006). Kambizem modálna je viazaná na svahové a podsvahové sedimenty s rôznym obsahom skeletu - slabo až silno skeletnaté. Tieto pôdy patria medzi stredne hlboké až hlboké pôdy (40–120 cm). Podľa obsahu humusu pôdy patria medzi slabohumózne až humózne, podľa zrnitosti medzi stredne ťažké až ťažké pôdne druhy.

Na svahoch s extrémnym sklonom bol zdokumentovaný výskyt rankrov a rankrov kambizemných. Kambizem podzolová sa viaže najmä na strmé svahy a hrebene. Na podsvahové sedimenty je viazaná aj kambizem pseudoglejová a na sprašových hlinách a svahových sedimentoch možno nájsť kambizem fluvizemnú.²⁰

3.1.7 Biotické pomery

Riešené územie je súčasťou Chránenej krajiny oblasti Malé Karpaty, nachádza sa tu Prírodná rezervácia Vydrica a Územie európskeho významu Vydrica.

3.1.7.1 Prírodná – potenciálne prirodzená vegetácia

Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdných a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal. Je predstavovaná vegetáciou rekonštruovanou do súčasných klimatických a prírodných pomerov (Michalko a kol., 1980, 1986). Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie (lesnej aj nelesnej) je uvádzané s cieľom jej priblíženia sa, či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. Na sledovanom území sa vyskytujú tieto mapovacie jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy,
- bukové kvetnaté lesy podhorské,
- dubovo-hrabové lesy karpatské.

JASEŇOVO-JELŠOVÉ PODHORSKÉ LUŽNÉ LESY

Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy sú prioritný biotop európskeho významu.

Sú to porasty v užších údolných nivách menších riek a potokov ovplyvňovaných povrchovými záplavami alebo podmáčané prúdiacou podzemnou vodou. Pôdy sú hlinité, stredne ťažké, niekedy oglejené, humózne, s dostatkom živín. Hlavnými drevinami sú jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) a jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), vyskytuje sa tu aj brest (*Ulmus minor*). Porasty bývajú viacposchodové, krovinné poschodie je druhovo bohaté, tvoria ho baza čierna (*Sambucus nigra*), čremcha obyčajná (*Padus avium*) a kalina obyčajná (*Viburnum opulus*).

V bylinnej etáži sa uplatňujú nitrofilné a hygrofilné druhy, typické sú najmä kozia noha hostcová (*Aegopodium podagraria*) a miestami ostrica traslicovitá (*Carex brizoides*) ďalej sa tu vyskytujú napr. žihľava dvojdomá (*Urtica dioica*), cesnačka lekárska (*Alliaria officinalis*), hluchavka škvrnitá (*Lamium*

²⁰ Zdroj: Urbanistická štúdia Malokarpatskej časti Bratislavského lesoparku – Analytická časť (AUREX, 2009)

maculatum), hluchavka žltá (*Lamium galeobdolon*), pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), čistec lesný (*Stachys silvatica*), záružlie močiarné (*Caltha palustris*) a niektoré ďalšie druhy.

Obrázok 3 Porast jelší pri vodnom toku Vydrice

Jaseňovo-jelšové lužné lesy sa vyskytujú po celej dĺžke Vydrice, od prameňa v severnej časti záujmového územia až po 2. kameňolom a tiež aj v nižších častiach toku. V rámci tohto biotopu sa miestami bodovo vyskytujú prameniská nížin a pahorkatín na nevápencových horninách (Pr 2). Sú to spoločenstvá tienistých pramenísk a potôčikov lesného stupňa. Okolité lesné spoločenstvá tvoria najčastejšie jelšiny, dubohrabiny a hlavne bučiny.

BUKOVÉ A JEDĽOVO-BUKOVÉ Kvetnaté lesy

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy sú biotop európskeho významu.

Bukové kvetnaté lesy sú mezotrofné a eutrofné porasty bukov s pomerne bohatým, viacvrstvovým bylinným porastom tvoreným typickými lesnými sciofytmi s vysokými nárokmi na pôdne živiny. Vyskytujú sa na rôznom geologickom podloží, na miernejších svahoch so sklonom do 20°, na hlbokých až stredne hlbokých pôdach, trvalo vlhkých, s dobrou humifikáciou, hlavne typu kambizemí. V porastoch jednoznačne dominuje buk lesný (*Fagus silvatica*) s charakteristickým vysokým zápojom korún a slabo vyvinutým krovinovým poschodím, ktoré tvoria prevažne zmladzujúce jedince, ojedinele aj baza čierna (*Sambucus nigra*), lieska obyčajná (*Coryllus avellana*) a lykovec jedovatý (*Daphne mezereum*).

Hrab obyčajný (*Carpinus betulus*) sa miestami udržiava len vďaka svojej výbornej výmladnosti, na skeletnatejších pôdach sa uplatňuje aj javor horský a mliečny (*Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*), lipa malolistá (*Tilia cordata*)

Obrázok 4 Bukový les v riešenom území

a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*). Pri hromadení bukového opadu je typická nízka pokrývnosť bylinnej etáže, do 15 %. V podraсте dominuje ostrica chpatá (*Carex pilosa*), uplatňujú sa aj chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*), papraď samčia (*Dryopteris filix-mas*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*) a ďalšie, typický jarný aspekt tvoria zubačka cibuľkonosá (*Dentaria bulbifera*) a snežienka jarná (*Galanthus nivalis*).

Porasty bukových kvetnatých lesov pokrývajú najväčšiu časť územia Mestských lesov.

DUBOVO-HRABOVÉ LESY KARPATSKÉ

Dubovo-hrabové lesy karpatské sú biotop národného významu. Dubovo-hrabové lesy karpatské patria do klasifikačnej jednotky Dubovo-hrabové lesy, biotop Dubovo-hrabové lesy karpatské.

Dubovo-hrabové lesy karpatské sú typom dubovo-hrabového lesa vyskytujúceho sa na nížinách a pahorkatinách. Vytvára ho dub zimný, hrab obyčajný, lipa malolistá, v krovinnej etáži sa nachádza javor poľný, lieska obyčajná a svíb krvavý. V podraسته býva často ostrica chlpatá, čo pôsobí dojmom tráv.

Dubovo-hrabové lesy karpatské sú porasty duba zimného (*Quercus petraea*) a hrabu (*Carpinus betulus*), najčastejšie s prímесou buku (*Fagus sylvatica*) a čerešne vtácej (*Cerasus avium*), menej ďalších drevín (*Tilia cordata*, *Fraxinus excelsior*). Nachádzajú sa na rôznorodých geologických podložiach a hlbších pôdach typu kambizemí s dostatkom živín. Relatívnu rôznorodosť stanovištných pomerov odráža aj charakter podraсту – mezofilnejšie polohy, najmä bázy svah pokrýva typ s ostricou chlpatou (*Carex pilosa*) a inými typickými mezofytmi, najmä lipkavec voňavý (*Galium odoratum*), lipkavec lesný (*Galium sylvaticum*), kostihoj hlúznatý (*Symphytum tuberosum*), pľúcnik lekársky (*Pulmonaria officinalis*), hrachor jarný (*Lathyrus vernus*), konvalinka voňavá (*Convallaria majalis*), fialka (*Viola reichenbachiana*) a pod. Suchšie a výslnnejšie polohy obsadzujú typy s lipnicou hájnou (*Poa nemoralis*) a medničkou jednokvetou (*Melica uniflora*), kde sa okrem vyššie spomenutých druhov vo väčšej miere uplatňujú aj niektoré svetlo- a teplomilnejšie druhy, napr. medunica medovkolistá (*Melittis melisophyllum*). Pre tento biotop je typický výrazný jarný aspekt – snežienka jarná (*Galanthus nivalis*), veternica iskerníkovitá (*Anemone ranunculoides*), pečeňovník trojlaločný (*Hepatica nobilis*), chochlačka dutá (*Corydalis cava*), chochlačka plná (*Corydalis solida*), veterník žltuškolistý (*Isopyrum thalictroides*), cesnak medvedí (*Allium ursinum*) a ďalšie druhy.

Porasty dubovo-hrabových lesov hraničia s jelšovými podhorskými lučnými lesmi a na druhej strane s kvetnatými bučinami, do ktorých často veľmi plynulo prechádzajú. Hranice medzi nimi sú tak často problematické.

RASTLINSTVO

Podľa členenia kveteny sa riešené územie nachádza vo fytogeografickej oblasti: *Carpathicum occidentale* – oblasť západokarpatskej kveteny. Oblasť *Carpathicum occidentale* zastupuje podoblasť, alebo obvod slovenskej predkarpatskej kveteny *Praecarpathicum slovacum* s okresom Malé Karpaty. Zo Zlatníkovoho členenia fytocenóz v zmysle typologickom sa územie BLP nachádza v oblastiach 9. Západoslovenských prahôr

V dubových svetlejších porastoch prevládajú mezotrofné rastlinné druhy heliofytného a hemiheliofytného charakteru, napr.: lipnica lúčna (*Poa pratensis*), kostrava ovčia (*Festuca ovina*), marulka obyčajná (*Calamintha clinopodium*), zvonček broskyňolistý (*Campanula persicifolia*), lipkavec pravý (*Galium verum*), medovka medovkolistá (*Melittis melisophyllum*) a ďalšie. V porastoch na relatívne

chladnejších lokalitách, kde sa uplatňuje aj buk, príp. hrab, sa objavujú aj hemisciofytné druhy ako napr.: pľúcnik lekársky (*Pulmonaria officinalis*), brečtan popínavý (*Hedera helix*), lipkavec lesný (*Galium sylvaticum*), ostrica chlpatá (*Carex pilosa*) a ďalšie. Stanovištia s vlhšími pôdami, osobitne v lúčnych spoločenstvách pri toku Vydrice a nachádzajú rastlinné druhy hygropyty, napr.: ostrica lesná (*Carex sylvatica*), kozia noha (*Aegopodium podagraria*), netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*) a iné.

3.1.7.2 Živočíšstvo

Zo zoogeografického hľadiska patria živočíšne druhy na území Malých Karpát do zóny listnatých lesov. V riešenom území sa vyskytujú viaceré druhy živočíchov, ktoré sú typické pre tieto spoločenstvá listnatých lesov, v menšej miere sú tu zastúpené aj druhy tečúcich a stojatých vôd. Na sledovanom území sa vyskytuje bežná fauna lesa, okrajov lesa a urbanizovaného územia (malé cicavce, hmyz, slináky, pôdne organizmy, vtáky).

Fauna bezstavovcov je veľmi bohatá a druhovo významná. Najväčší počet druhov patrí k eurosibírskej faunistickej zložke. Z chrobákov (*Coleoptera*) si pozornosť zasluhuje napr. roháč veľký (*Lucanus cervus*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), veľmi vzácne aj fúzač alpský (*Rosalia alpina*), fúzač veľký (*Cerambyx cerdo*) a pižmovec hnedý (*Osmoderma eremita*). Z vážok (*Odonata*) sa tu hojne vyskytuje pásikavec (*Cordulegaster heros*), ktorý patrí k našim najväčším vážkam. Jeho larvy žijú vo Vydrici zahrabané v dnových sedimentoch.

Rak riavový je (*Austropotamobius torrentium*) z ochrannárskeho hľadiska je najvýznamnejším druhom vo Vydrici. Je chránený zákonom. Južná časť Malých Karpát predstavuje jediný areál tohto druhu na Slovensku. Jeho výskyt v povodí Vydrice sa mapoval v rokoch 2002 až 2004. Prítomnosť raka bola zistená v úseku od Klepáča (od 4. km od ústia do Dunaja, nad 3. rybníkom) až do 10. km od ústia, t. j. asi 2 km nad Sanatóriom, pri kameňolome pod Hrubým vrchom (394m), do výšky 340 m n. m. Rak hoci sa vyskytuje sporadicky aj v iných potokoch južnej časti Malých Karpát, populácia vo Vydrici je najväčšia a najstabilnejšia na Slovensku. Kvantita raka dosahuje približne 1 kus na m². V malom prítoku Bystrička od Kačina, kde bol rak v minulosti nájdený, jeho výskyt sa nepotvrdil.

Rak riečny (*Astacus astacus*) je ďalším račím druhom vo Vydrici. Vyskytuje sa v dolnej časti stredného toku a aj v priľahlých rybníkoch 3 a 4. Je rovnako chránený ako predošlý druh. Jeho rozšírenie na Slovensku je ale podstatne väčšie a okrem tečúcich vôd vyskytuje sa v štrkoviskách, rybníkoch a priehradách. Je menej náročný na kvalitu vody a znáša aj vyššiu teplotu vody.

Fauna rýb nebola doteraz v riešenom území podrobnejšie skúmaná, vzhľadom na charakter prirodzených vodných biotopov (potok Vydrice s prítokmi) sa predpokladá len výskyt pomerne nenáročných, druhovo chudobných rybích spoločenstiev. V rybníkoch sa chovajú niektoré hospodársky významné druhy rýb, napr. kapre, štuky a zubáče.

Najmä v blízkosti vodných tokov a na vlhkých miestach sa vyskytuje salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*) a skokan hnedý (*Rana temporaria*), v lesných porastoch aj vo väčšej vzdialenosti od vody žije ropucha obyčajná (*Bufo bufo*). Na brehoch rybníkov žije skokan zelený (*Rana esculenta*). Ojedinele sa môžu vyskytnúť aj ďalšie druhy obojživelníkov, ako napr. rosnička zelená (*Hyla arborea*) alebo skokan štíhly (*Rana dalmatina*). Z plazov je v riešenom území pomerne hojný len slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), ktorý patrí k typickým lesným druhom. oveľa vzácnejšia je jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), ktorá uprednostňuje nelesné plochy, prípadne ekotonové spoločenstvá. Veľmi vzácne

je možné stretnúť aj jaštericu zelenú (*Lacerta viridis*). Pozornosť si zasluhuje aj výskyt vzácnej užovky stromovej (*Elaphe longissima*) a ešte vzácnejšej užovky hladkej (*Coronella austriaca*), ktoré takisto uprednostňujú takéto nelesné biotopy.

Z plazov je na území BLP pomerne hojný len slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), ktorý patrí k typickým lesným druhom. oveľa vzácnejšia je jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), ktorá uprednostňuje nelesné plochy, prípadne ekotonové spoločenstvá. Zriedkavo sa vyskytuje aj užovka obojková (*Natrix natrix*), ktorá však uprednostňuje menšie vodné plochy s plytkými brehmi zarastenými litorálnou vegetáciou.

Z celkového počtu 28 druhov netopierov žijúcich na Slovensku sa v riešenom území ako súčasti Mestských lesov vyskytuje až 19 druhov. Netopiere nachádzajú v tunajších lesoch priaznivé životné podmienky – bezzásahový režim vo veľkej časti lesa, výskyt dutín v starých stromoch, lúky a vodné plochy s množstvom hmyzu, opustené či nevyužívané stavby (vojenské bunkre, ľadovňa a i.). Najmä tzv. stromové druhy netopierov (napr. raniak hrdzavý - *Nyctalus noctula*) tu nachádzajú vhodné úkryty v dutinách starých stromov. Boli zaznamenané najmä tieto druhy: *Rhinolophus hiposideros*, *Myotis myotis*, *Myotis bechsteinii*, *Myotis nattereri*, *Myotis daubentonii*, *Myotis mystacinus/brandtii*, *Plecotus auritus*, *Plecotus austriacus*, *Eptesicus serotinus*, *Barbastella barbastellus*.

K najčastejšie sa vyskytujúcim druhom hmyzožravcov patrí piskor obyčajný (*Sorex araneus*) a krt obyčajný (*Talpa europaea*). Najmä v okrajových častiach sa vyskytuje jež (*Erinaceus europaeus*).

Pomerne často sa vyskytuje líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*) a lasica obyčajná (*Mustela nivalis*).

V poslednom období bol potvrdený aj výskyt vzácnej vydry riečnej (*Lutra lutra*), ktorá tu nachádza najviac potravy v blízkosti rybníkov.

Vyskytujú sa tu všetky bežné druhy hlodavcov listnatých lesov - napr. hrdziak lesný (*Clethrionomys glareolus*), ryšavka myšovitá (*Apodemus sylvaticus*), veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*) a plch obyčajný (*Glis glis*).

Dvojitozubce (*Lagomorpha*) – nehojne po celom území BLP sa vyskytuje zajac poľný (*Lepus europaeus*). Párnokopytníky (*Artiodactyla*) zastupujú hlavne druhy významné z poľovníckeho hľadiska. Najrozšírenejším zástupcom raticovej zveri je srnec európsky (*Capreolus capreolus*). Pomerne rozšírená je aj sviňa divá (*Sus scrofa*).

V širšom území bolo zaznamenaných viac ako 50 druhov vtákov, z ktorých väčšina sa tu vyskytuje aj v hniezdnom období.

3.2 Urbanisticko-architektonický vývoj zóny

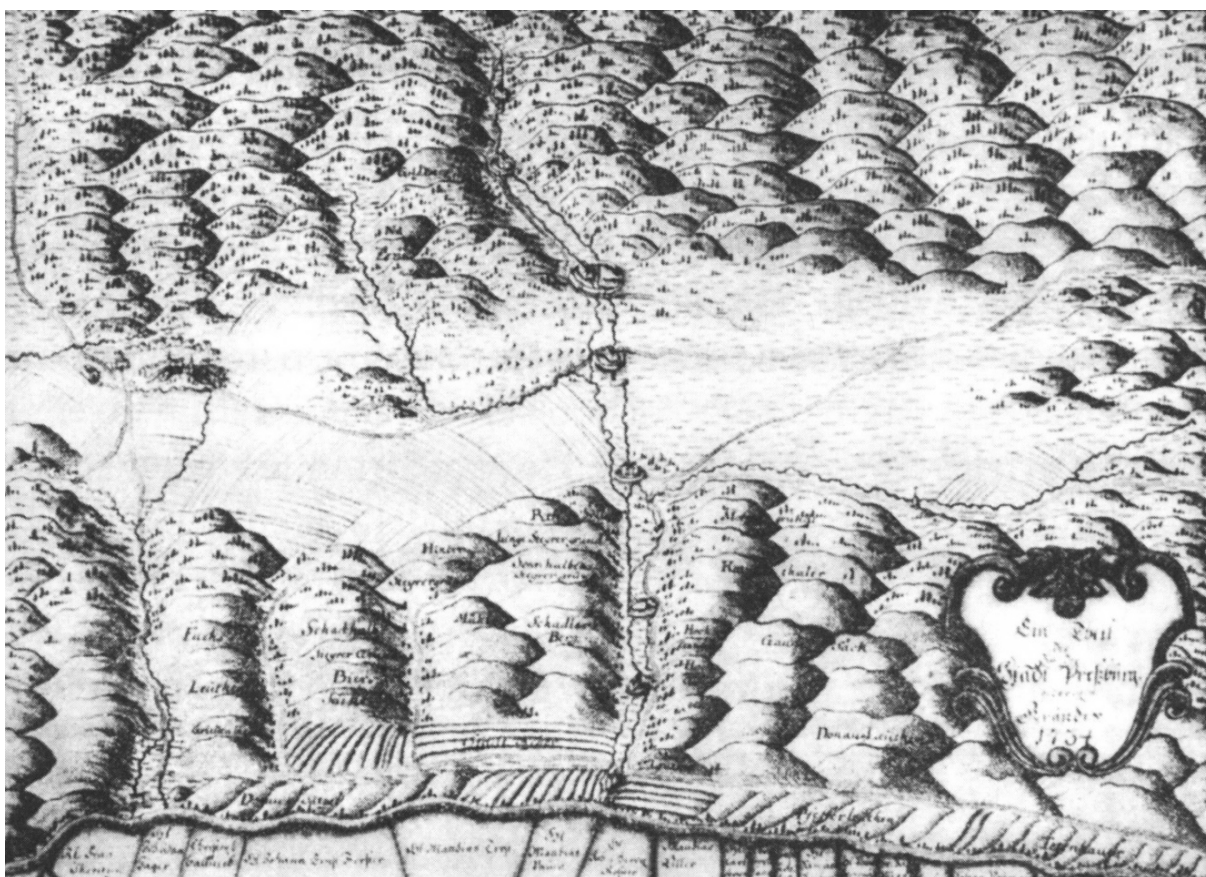
Pri analýze historického vývoja riešenej zóny Horná Mlynská dolina je potrebné vymedzené riešené územie zóny vnímať v širších súvislostiach v kontexte celej Mlynskej doliny.

3.2.1 Vývoj v 13.-18. storočí

Podľa literárnych prameňov.²¹ bolo územie pozdĺž potoka Vydrice využívané už od 13. storočia a dalo základ pre vznik prvej výrobnéj lokality mesta, kde sa nachádzalo 9 mlynov, preto sa dolina nazýva Mlynskou dolinou. V dokumente z roku 1374 sa spomína mlyn na Vydrici – *molendium in fiuvio Wedrich*. V roku 1378 sa spomínajú už vydrické mlyny, ale bližšie sa neopisujú. V roku 1405 sa uvádza mlyn na Vydrici – *Mul in der Weydrice* a v mestskej účtovnej knihe sa objavuje zmienka o mlyne - *Mul pey Selendorff* (približne v priestore Červeného mosta).

Veľmi dôležitým prameňom k poznaniu umiestnenia budov mlynov na potoku Vydrica je mapa časti polí patriacich mestu Bratislava s názvami viničných záhonov z roku 1734. Je na nej zachytených všetkých deväť mlynov, bez pomenovania (sú zakreslené ako malé, ohradené pevnosti).

Obrázok 5 Potok Vydrica s mlynmi, plán z roku 1734²²

V polovici 18. st. bolo zaznamenané mimoriadne sucho. Voda v potoku Vydrica takmer úplne vyschla, čím došlo k ohrozeniu činnosti mlynov. Majitelia mlynov preto požiadali mesto o poskytnutie priestoru na vyhotovenie vodnej nádrže na zachytávanie dažďovej vody. Prvú nádrž dali vydrickí mlynári

²¹ Zdroj: Priemyselná Bratislava, str. 23-55, Viera Obuchová, Marenčin PT, spol. s r.o. 2009

²² Zdroj: Priemyselná Bratislava, Viera Obuchová, Marenčin PT, spol. s r.o. 2009

postaviť v roku 1761. Po pretrhnutí hrádze v roku 1763 nádrž zanikla. Pre potreby zmodernizovaných mlynov V roku 1844 Mlynskodolinská spoločnosť dala postaviť štyri dodnes existujúce vodné nádrže.

3.2.2 Vývoj v 19. storočí a začiatkom 20. storočia

Počas 19. storočia sa postupne mení spôsob využitia Hornej mlynskej doliny z výrobného na rekreačný, najmä ukončením prevádzky mlynov VIII. a IX., zánikom pôvodného účelu rybníkov a započatím využívania liečivého prameňa Železná studnička. Postupne pribúdajú budovy pre rekreačno-kúpeľné využitie. Rozvojom infraštruktúry začiatkom 20. storočia ďalej rastie záujem aj význam lokality z pohľadu mestskej rekreácie.

Prehľad historických míľnikov:²³

1821	začiatok využívania liečivých účinkov prameňa – stavba malých drevených kúpeľov na Železnej studničke
1826	rozhodnutie mesta o výstavbe kúpeľného domu na Železnej studničke na základe chemickej analýzy vody z prameňa a preukázania jej liečebného využitia
1830	otvorenie kúpeľnej budovy Ferdinandove kúpele
1844	Ferdinandove kúpele sa využívajú ako hotel
1868	zánik funkcie mlynov na Vydrici a účelu rybníkov (postupné pustnutie)
1900	adaptácia IX. mlyna na letný hotel s reštauráciou (začiatok 20. storočia)
1901	obnova a rekonštrukcia vodných nádrží pre rekreačné využitie
1901	výstavba Labutieho pavilónu Bratislavským okrásľovacím spolkom
1909	zriadenie trolejbusovej linky (funkčná do roku 1915)
1920	čiasťobná obnova 8. mlyna s využitím na výletnú reštauráciu
1932	otvorenie letného hotela s reštauráciou pod názvom Klepáč

3.2.2.1 Vydrické mlyny²⁴

Všetkých deväť vydrických mlynov dokumentuje Pernoldova mapa Bratislavy a okolia z pol. 19. st., ktoré sú taktiež zachytené v pláne regulácie spádu vodného toku Vydrice (z roku 1845). Mlyny boli v činnosti do roku 1845, keď ich odkúpila Mlynskodolinská účastinná spoločnosť. VII. a IX. mlyn spoločnosť zariadila modernou technikou podľa spôsobu tzv. anglo-amerických mlynov nazývaných aj umelé mlyny – Kunstmühlen, ktoré využívala do roku 1868.

Koncom 19. prestali mlyny plniť svoju pôvodnú funkciu. Z viacerých sa stali letoviská, šiesty mlyn sa stal súčasťou Rothovej továrne na výrobu patrónov, siedmy mlyn sa zmenil na Kühmayerovu továreň a deviaty upravili na hostinec. Mesto sa usilovalo, aby v údolí vyrástla vilová štvrť nielen pre obyvateľov Bratislavy, ale aj pre cudzincov, ktorí by sa sem presťahovali zblízka i zďaleka, najmä z Rakúska a predovšetkým z Viedne. Na rozvoj a pretváranie územia mala vplyv aj trať z Viedne do Bratislavy cez Marchegg,²⁵ uvedená do prevádzky 20. augusta 1848 ako prvá železničná trať na území Slovenska.

²³ Zdroj: Urbanistická štúdia malokarpatskej časti Bratislavského lesoparku, AUREX spol. s r.o., 2009; <http://www.dobrodruh.sk/historia/zabudnute-mlyny-mlynskej-doliny>

²⁴ Zdroj: Priemyselná Bratislava, Viera Obuchová, Marenčin PT, spol. s r.o. 2009

²⁵ Zdroj: <http://www.zeleznicne.info/view.php?cislociklanku=2010040010>

3.2.2.2 Ferdinandove kúpele²⁶

V roku 1821 požiadal Johann Tronner prešporskú mestskú radu o zvolenie na využitie železitého prameňa a na mieste postavil malé drevené kúpele, ktoré si získavali čoraz väčšiu popularitu. V roku 1826 preto mesto nechalo urobiť analýzu pramenitej vody, ktorá obsahovala okrem uhličitanu vápniťého, uhličitanu sódného a uhličitanu horečnatého aj kyslíčnik železitý, z ktorého charakteristického sfarbenia vzniklo pomenovanie Železná studienka (tiež studnička: Eisenbrunnell).

Mešťan Jozef Pergameny (Bergameny) dostal od mesta povolenie vybudovať pri prameni kúpeľný dom, ktorý dostal názov podľa kráľa Ferdinanda V. – Ferdinandove kúpele (Konig Ferdinand Eisenbad). Dom mal 20 miestností, nachádzali sa tu izby, kúpele, spoločenská miestnosť, kaplnka a reštaurácia so záhradou. Ferdinandove kúpele otvorili prvú liečebnú a spoločenskú sezónu 7. júna 1830.

Po analýze vôd sa zistilo, že nie sú minerálne. V roku 1844 prebudoval nový vlastník Jakub Palugyay kúpele na hotel. Od roku 1894 celú Železnú studienku, ktorá sa stala obľúbeným miestom stretávania uhorskej šľachty a vyhľadávaným výletným miestom obyvateľov Bratislavy, vlastnilo mesto Bratislava.

Obrázok 6 Kúpele Železná studienka pri Bratislave (Ludwig Rohbock, Gustav Heisinger, oceľoryt, 1850-1856)²⁷

Posledná rozsiahla úprava areálu sa uskutočnila v roku 1938. V 60. rokoch bola už kúpeľná budova schátraná, a preto bola v roku 1970 asanovaná.

²⁶ Zdroj: Zámer EIA – Areál reštaurácie v lokalite Železná studnička – Rotunda, EKOJET, s.r.o., 2016

²⁷ https://www.webumenia.sk/dielo/SVK:GMB.C_8148

Obrázok 7 Budova bývalých kúpeľov v 60. rokoch 20. storočia

3.2.2.3 Drevený pavilón pri Železnej studničke

Začiatkom 20. storočia dal Bratislavský okrášľovací spolok postaviť za budovou kúpeľov zasklený drevený pavilón, ktorý sa rovnako ako kúpeľný dom do súčasnosti nezachoval.

Obrázok 8 Drevený pavilón pri Železnej studničke.²⁸

²⁸ Zdroj: <https://gallery.hungaricana.hu/>

3.2.2.4 Rekreačia na vodných nádržiach

Obnovou vodných nádrží začiatkom 20. storočia sa umožnilo ich rekreačné využitie na letnú aj zimnú rekreáciu (v lete na člnkovanie a kúpanie, v zime na korčuľovanie a hokej)..²⁹

Obrázok 9 Člnkovanie na rybníkoch

Obrázok 10 Zimné využitie rybníkov

²⁹ Zdroj: <https://www.facebook.com/pg/Slovensko-na-historickych-fotografiach-107218409358728>

3.2.2.5 Pravidelné dopravné spojenie – trolejbusy

Pravidelná doprava chodila na toto výletné miesto už v druhej polovici 19. storočia. Najprv to boli fiakre, od roku 1909 sem premávala prvá trolejbusová linka s názvom Elektrická automobilová linka do Vydrickej doliny (na Železnú studničku). Trať mala dĺžku 5,8 km. Otvorený trolejbus mal 24 miest na sedenie. Hlavnou príčinou zastavenia prevádzky trolejbusovej trate v roku 1915 boli technické problémy.

3.2.3 Vývoj od polovice 20. storočia po súčasnosť

V druhej polovici 20. st. pokračuje rozmach rekreačného využitia lokality. Ešte počas vojny pribúda Sanatórium (Čatlošova vila). V 70. rokoch 20. storočia je vybudovaná lanovka na Kamzík, nové športovo-rekreačné prvky (napr. skokanský mostík) a zariadenia (reštaurácia Snežienka). Zároveň však upadá starostlivosť o historické objekty natoľko, že väčšina je v zanedbanom stave (IX. mlyn) a z niektorých zostávajú len ruiny (VIII. mlyn Klepáč), pričom niektoré sú asanované (Kúpeľný dom a susedný pavilón). Začiatkom 80. rokov prebieha generálna rekonštrukcia horných rybníkov.

Po roku 1989 značne klesá záujem obyvateľov Bratislavy o rekreačnú lokalitu a infraštruktúra a budovy postavené v druhej polovici 20. storočia chátrajú, pričom niektoré sú úplne zdevastované (napr. reštaurácia Snežienka, lanovka). Po roku 2000 prichádza k obnove lanovky a VIII. mlyna.

Prehľad historických míľnikov:

1944	vybudovanie Sanatória s kúpaliskom
1972	spustenie prevádzky lanovky Železná studnička-Kamzík
1975	otvorenie reštaurácie Snežienka. ³⁰
1975	vybudovanie televíznej veže na Kamzíku (1967 základný kameň)
1970	asanácia budovy bývalého kúpeľného domu na Železnej studničke
1980	generálna rekonštrukcia 1. a 2. rybníka. ³¹
1980	amfiteáter na Partizánskej lúke
1984	inštalácia pamätníka odboja
1990	posledná jazda lanovky Železná studnička-Kamzík
2005	obnovenie prevádzky lanovky po rozsiahlej rekonštrukcii. ³²
2005	ukončenie prevádzky Sanatória a odpredaj areálu
2006	kompletná rekonštrukcia Partizánskej lúky
2008	obnova VIII. mlyna Klepáč
2017	rekonštrukcia dolných rybníkov (3. a 4.)
2025	obnova Železnej studničky – nová reštaurácia a kaviareň

3.2.3.1 Sanatórium a kúpalisko.³³

Sanatórium (zotavovňa) bolo vybudované pre potreby armády a bolo vo vlastníctve Ministerstva obrany Slovenského štátu (Čatlošova vila). Po roku 1948 sa areál stal súčasťou Štátneho sanatória,

³⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=m3Lr4QfAoTE>

³¹ Zdroj: https://www.youtube.com/watch?v=-arppjs_F8g

³² Zdroj: <http://www.lanovky.sk/?page=lan&lan=39>

³³ Zdroj: Revitalizácia Sanatória Železná Studnička – Zámer, ENPRO Consult, s.r.o., 2014

neskôr areál patril Kardiovaskulárnemu ústavu na liečenie srdcovo-cievnych ochorení. V 70. rokoch bol pristavený objekt balneoterapie, ktorý slúžil na liečbu pohybového ústrojenstva. Pôvodne bola súčasťou areálu aj skupina rodinných domov, kde bývali zamestnanci zariadenia (tzv. „Švédske domčeky“). Prevádzka sanatória bola ukončená v roku 2005 a následne bol areál aj s budovami odpre-daný. Momentálne nie je areál Sanatória využívaný ani verejnosti prístupný.

Súčasťou Sanatória bolo aj kúpalisko, umiestnené oproti Sanatóriu na druhej strane Cesty Mládeže. Areál kúpaliska bol navrhnutý v štýle nautického funkcionalizmu pre armádu Slovenského štátu archi-tektom Františkom Prchlíkom. V 50. rokoch 20. st. prešlo do majetku Ministerstva zdravotníctva ČSR a stalo sa rekreačným zariadením pre straníckych funkcionárov. Od roku 1973 kúpalisko prevádzkoval Ústav srdcovo-cievnych chorôb a bol prístupný pre širokú verejnosť. V roku 1996 kúpalisko skončilo prevádzku. Areál kúpaliska momentálne tiež nie je areál využívaný ani verejnosti prístupný.

3.2.3.2 Televízna veža na Kamzíku³⁴

Televízna veža na Kamzíku bola postavená v roku 1975 podľa projektu J. Tomašáka, S. Majku a J. Ko-záka v nadmorskej výške 433 m n. m. Je najvyššou stavbou v Bratislave, vysoká 194 m. Vo výške 70 m sa nachádza reštaurácia a vyhliadková plošina s výhľadom na Bratislavu. Veža je jedným zo symbolov a orientačným bodom hlavného mesta. Veža súčasne slúži vysielaniu aj verejnosti.

3.2.3.3 Sedačková lanovka Železná studnička-Kamzík³²

Sedačková lanovka spája lokalitu Snežienka s Kolibou pre účely rekreačnej osobnej prepravy. Lanovka bola postavená v roku 1972. Ide o osobnú visutú jednolanovú dráhu obežného systému s pevným uchytením dvojmiestnych sedačiek, ktorej projekčná príprava započala v roku 1967. Po odstavení v roku 1990 zariadenie postupne chátralo až po opätovné uvedenie do prevádzky v roku 2005 po roz-siahlej rekonštrukcii.

3.2.3.4 Amfiteáter a pamätník na Partizánskej lúke³⁵

Amfiteáter na Partizánskej lúke bol vybudovaný začiatkom 80. rokov 20. storočia, na základe dočas-ného stavebného povolenia (do roku 1989), podľa provizórneho riešenia (autor Ing. arch. Paňák) v rozsahu hľadiska a konštrukcie javiska s pódiumom.³⁶

V roku 1984 bol pri amfiteátri osadený pamätník odboja, pieskovcová skulptúra od sochára Ladislava Snopeka a architektov Ferdinanda Končeka a Ľubomíra Titla a sprievodná skulptúra na prístupovom chodníku v tvare partizánskej vatry od sochárky Ladislavy Snopkovej.

V priestore amfiteátra sa konali spomienkové oslavy SNP sprevádzané veľkolepými ceremóniami. Ja-visko a pódium amfiteátra bolo neskôr demontované. Súčasťou partizánskej tematiky je vojenský ex-ponát – sovietsky 85 mm poloautomatický kanón vz. 44 vyradený z výzbroje československej armády.

³⁴ Zdroj: <http://www.towercom.sk/sk/o-nas/nase-veze/bratislava-kamzik>, https://sk.wikipedia.org/wiki/Tele-vizna_veza_na_Kamziku

³⁵ Zdroj: Archív mesta Bratislavy, Sochárske diela na území Bratislavy 1945 – 2022 <http://www.supissoch.sk/>, Mestské lesy v Bratislave https://www.facebook.com/permalink.php/?story_fbid=2891708684394799&id=1557221591176855

³⁶ Pôvodne rozsiahlejší projekt amfiteátra so zázemím od kolektívu autorov Konček, Skoček, Titl, Paňák (ŠPTÚ) sa nerealizo-val.

3.2.3.5 Obnova Železnej studničky – nová reštaurácia a kaviareň

V rámci procesu obnovy priestoru Železnej studničky je začiatkom roka 2025 plánované otvorenie dvoch polyfunkčných novostavieb pre verejnosť. Ide o reštauráciu na mieste budovy bývalých kúpeľov a kaviareň/libresso na mieste bývalého dreveného pavilónu.

Obrázok 11 Nová reštaurácia na Železnej studničke.³⁷

³⁷ Autor fotografie: Jozef Jakubčo, Zdroj: <https://bratislava.sme.sk/c/23362219/knihkupectvo-v-lese-je-blbost-ale-chceme-ho-tam-mat-hovori-hlina-o-zeleznej-studnicke.html>, júl 2024

3.3 Pamiatková ochrana

3.3.1 Národné kultúrne pamiatky

V riešenom území sa nachádza 13 nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (NKP), ktoré sú evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky (ÚZPF SR).

Tabuľka 6 Prehľad nehnuteľných NKP evidovaných v ÚZPF SR v riešenom území³⁸

Názov NKP	Číslo ÚZPF SR	Lokalizácia	Dátum vyhlásenia	Predpokladaný rok vzniku
Pomník (pomník padlým v roku 1866). ³⁹	294/1	Cesta na Kamzík	1963	koniec 19. stor.
Božia muka. ⁴⁰	295/1	Cesta na Kamzík	1963	1694
Pomník (prvomájovej manifestácie). ⁴¹	813/1	Cesta mládeže	1986	1971
Mlyn vodný (IX. Mlyn)	815/1	Cesta mládeže	1986	1734
Vodné nádrže-sústava (Vodná nádrž I, Vodná nádrž II, Vodná nádrž III a Vodná nádrž IV)	816/1-4	Cesta mládeže	1986	1844
Zotavovňa (Čatlošova vila)	10518/1	Cesta mládeže	1990	1942
Medzník I., Medzník II. ⁴²	11730/1, 2	Cesta mládeže	2010	1933
Pavilón (altánok)	11731/1	Cesta mládeže	2010	začiatok 20 stor.
Božia muka. ⁴³	11732/1	Cesta mládeže	2010	1740

V blízkosti riešeného územia sa nachádzajú dve NKP evidované v ÚZPF SR: Červený most – fragment piliera železničného mosta (826/1) a Železničná zastávka Železná studienka (11393/1,3).

3.3.1.1 Vodné nádrže – Sústava vodných nádrží I., II., III., IV.⁴⁴

Štyri vodné nádrže v Hornej Mlynskej doline pôvodne slúžili ako funkčná súčasť vydrických mlynov na zachytávanie a akumuláciu zrážkovej vody pre zásobovanie mlynov v období sucha. Štyri vodné nádrže dala postaviť pre potreby zmodernizovaných mlynov v roku 1844 Mlynskodolinská spoločnosť podľa projektu Jozefa Beszedesa.

Zánikom mlynov okolo roku 1868 stratili nádrže svoju funkciu a bez potrebnej údržby spustli. V záujme oživenia celého územia Hornej Mlynskej doliny pristúpilo mesto v roku 1901 k obnove a rekonštrukcii existujúcich jazier. Všetky rybníky sú zásobované vodou z Vydrice prírodnými kanálmi. Posledná rekonštrukcia 3. a 4. rybníka prebehla v roku 2017.

³⁸ Zdroj: <https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp>

³⁹ Register NNKP: https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp/detail-nnkp?code=RNNKP&detail_id=5805ca7f-ec99-4fd4-b9ae-e46cbd1d3dc6

⁴⁰ Register NNKP: https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp/detail-nnkp?code=RNNKP&detail_id=1fb232e0-bfad-4b98-b074-0528cb4c2043

⁴¹ Autori: akad. soch. Jozef Kostka, Ing. arch. Milan Škorupa, Register NNKP: https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp/detail-nnkp?code=RNNKP&detail_id=1e9be441-020a-45f9-a98d-b4c48ca5885e

⁴² Register NNKP: https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp/detail-nnkp?code=RNNKP&detail_id=223344ff-1768-4e51-82e4-647481556cfe

⁴³ Register NNKP: https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp/detail-nnkp?code=RNNKP&detail_id=f2d291b7-e5a4-4e34-b06b-c4c498a7fc24

⁴⁴ Register NNKP: https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp/detail-nnkp?code=RNNKP&detail_id=169efa45-1cab-457e-8ffc-88832fc74c20

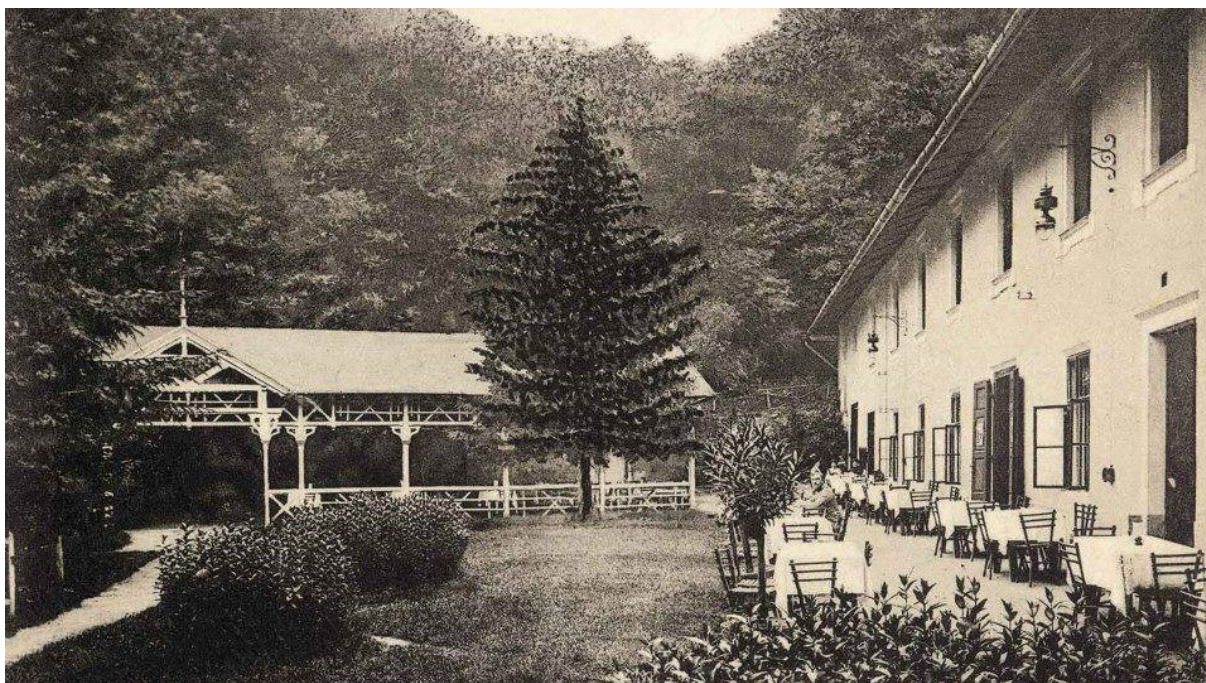
Obrázok 12 Vodná nádrž I.⁴⁵

3.3.1.2 Mlyn vodný (IX. Mlyn)⁴⁶

Tento posledný mlyn na potoku Vydrica zmodernizovala v 40. rokoch 19. storočia Mlynskodolinská spoločnosť. Mlyn bol v prevádzke do roku 1868. Na začiatku 20. storočia bol objekt prestavaný na letný penzión s reštauráciou (s dreveným pavilónom vo dvore) a po druhej svetovej vojne bol adaptovaný na byty a kancelárie. Veľká prestavba na začiatku 20. storočia úplne prekryla všetky staršie fázy a zlikvidovala aj mlynské zariadenia. V 90. rokoch 20. storočia prebehla nová rekonštrukcia budovy.

Obrázok 13 Nádvorie bývalého IX. Mlyna rok 1904.⁴⁷

⁴⁵ Poznámka: Ponad vodnú nádrž je v súčasnosti trasované 22 kV elektrické vedenie, ktoré ÚPN-Z navrhuje kabelizovať, čím sa umožní revitalizácia narušenej časti vegetácie a zlepší sa estetika krajinného obrazu.

⁴⁶ Register NNKP: https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp/detail-nnkp?code=RNNKP&detail_id=32dda9ba-20c4-4e3e-a0c0-9f6ff71c835b

⁴⁷ Zdroj: <https://www.facebook.com/pg/Slovensko-na-historickych-fotografiach-107218409358728>

3.3.1.3 Pomníky, božie muky a medzníky

Obrázok 14 Pomník prusko-rakúskych vojen na Kamzíku (294/1)

Obrázok 15 Božia muka pri Ceste na Kamzík (295/1)

Obrázok 16 Božia muka pri Ceste mládeže (11732/1)

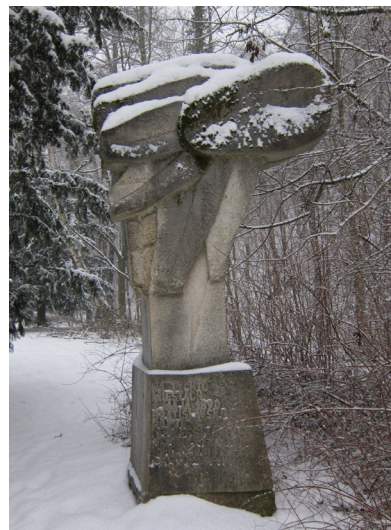
Obrázok 17 Medzník I. (11730)

Obrázok 18 Medzník II. (11730)

Obrázok 19 Pomník prvomájovej manifestácie (813/1)

3.3.1.4 Zotavovňa (Čatlošova vila)⁴⁸

Budova bola postavená v roku 1942 ako rekreačná budova vojenských gážistov. Autorom projektu je Ing. arch. Ján Štefanec. Z ľudovej tradície odvodené konštrukcie a prvky autor kombinoval s klasickými murovanými konštrukciami z tehlového pohľadového muriva prírodného kameňa, ako aj s dobovo aktuálnymi výrazovými prvkami (balkóny, loggie, terasa, okenné a dverové výplne a pod.). Budova je autentickým dokladom architektúry rekreačných zariadení na území Bratislavy z obdobia 40-tych rokov 20. storočia.

⁴⁸ Register NNKP: https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp/detail-nnkp?code=RNNKP&detail_id=07ce6dbc-0bc9-4eb7-8534-f7f6fe19f4b8

Obrázok 20 Čatlošova vila.⁴⁹

3.3.1.5 Pavilón (altánok)⁵⁰

Pavilón (11731/1) bol postavený začiatkom 20. storočia v slohu secesia ľudová ako solitér – altánok, pri bývalej záhradnej reštaurácii Železná studnička. Altánok je kamenná prízemná stavba s kruhovým pôdorysom a predstupujúcim rizalitom malej predsieni. Jeho architektonický výraz zodpovedá rustikálnemu odtieňu secesie, prispôbenému prírodnému prostrediu.

Obrázok 21 Pavilón (altánok)

⁴⁹ Zdroj: <https://www.kucera.sk/index.php?body=9&idwpt=13269>, stav k 11/2022

⁵⁰ Register NNKP: https://www.pamiatky.sk/evidencie-a-registre/register-nnkp/detail-nnkp?code=RNNKP&detail_id=83cf49c8-0670-48db-b986-d329facb8f93

3.3.2 Ochranné pásmo národných kultúrnych pamiatok v Hornej Mlynskej doline v Bratislave⁵¹

Na časť riešeného územia Horná Mlynská dolina sa vzťahuje Ochranné pásmo národných kultúrnych pamiatok v Hornej Mlynskej doline v Bratislave (vyhlásené Pamiatkovým úradom SR rozhodnutím č. PÚ 08/576-21/4788/SUL zo dňa 30. 6. 2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 6. 10. 2008).

Ochranné pásmo napomáha realizácii požiadaviek na komplexnú ochranu hodnôt Bratislavského leso-parku v jeho najexponovanejšej časti, ktorou je Horná Mlynská dolina.

Na základe požiadavky Krajského pamiatkového úradu Bratislava (KPÚ BA) je Ochranné pásmo nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok v Hornej Mlynskej doline v Bratislave (ďalej aj OP NKP HMD) uvedené v ÚPN-Z ako limitujúci faktor rozvoja riešeného územia v rozsahu adekvátnom k detailu a mierke spracovania ÚPN-Z. Pre účely ÚPN-Z sa vymedzené územie OP NKP HMD označuje aj ako „pamiatkové územie“.⁵²

3.3.2.1 Ochranné prvky OP NKP HMD

V OP NKP HMD sú stanovené nasledovné ochranné prvky:

- Diaľkové pohľadové uhly (mimo RÚ)
- Významné pohľady v interiéri pamiatkového územia (v RÚ pohľady č. 3 – 18)
- Výškové a hmotové dominanty
 - VIII. Mlyn Klepáč
 - Budova Mestských lesov v Bratislave
 - Mlyn vodný (IX. mlyn)
 - Zotavovňa (Čatlošova vila)
- Objekty dotvárajúce historické prostredie
 - 8.mlyn „Klepáč“
 - Budova Mestských lesov v Bratislave
 - Objekt v areáli 9. mlyna (p. č. 19590/10)
 - Drevený pavilón v areáli Železná studnička (zaniknutý a novopostavený)
 - Vodojem pri obratisku pri Čatlošovej vile
 - Areál kúpaliska
- Objekty navrhnuté na zápis do ÚZPF SR
 - Vodojem pri obratisku pri Čatlošovej vile
- Plochy parkovej zelene
 - areál Čatlošovej vily
- Zvyšky pôvodnej zelene
 - stromoradia medzi Deviatym mlynom a Železnou studničkou

V OP NKP HMD sú ďalej identifikované narušené urbanistické priestory a špecifikované objekty, ktoré sú alebo nie sú v pamiatkovom území rušivé.

⁵¹ Zdroj: Návrh na vyhlásenie Ochranného pásma národných kultúrnych pamiatok v Hornej Mlynskej doline v Bratislave, Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, marec 2008

⁵² Pojem „pamiatkové územie“ je v takomto význame používaný aj v grafickej časti samotnej dokumentácie Ochranné pásmo národných kultúrnych pamiatok v Hornej Mlynskej doline v Bratislave (2008). Ide o širšie uplatnenie pojmu voči definícii v zákone č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

3.3.2.2 Najvýznamnejšie podmienky činnosti na území ochranného pásma národných kultúrnych pamiatok⁵³

Výber podmienok OP NKP HMD, ktoré sa vzťahujú na predmet a rozsah spracovania ÚPN-Z:

- Nenarušovať charakter prostredia a krajinného obrazu:
 - stavbami, ktoré sa výškovo, pôdorysne a architektonickým riešením neprispôsobujú tradičnej zástavbe v doline, ktorú predstavujú objekty, graficky označené ako dominanty, t. j. jednotlivé budovy národných kultúrnych pamiatok a budovy dotvárajúce prostredie ochranného pásma,
 - stavbami, ktoré na obmedzenom priestore zahusťujú zástavbu (pôdorysne členité stavebné komplexy, súbory objektov),
 - stavbami, ktoré svojim architektonickým riešením nezodpovedajú princípu diskrétného urbanisticko-architektonického súladu s prírodným prostredím a-tradičnou zástavbou, graficky označenou ako dominanty,
 - stavbami, ktoré svojou funkčno-prevádzkovou náročnosťou zvyšujú dopravnú záťaž doliny (ruch, exhaláty, nároky na parkovanie, obmedzovanie pohybu peší turistov, cyklistov a pod.), znehodnocujú životné prostredie, majú zvýšené nároky na likvidáciu odpadov a vyvolávajú potrebu výstavby inžinierskych sietí vrátane regulačných zariadení; k takýmto patria i zámery na realizáciu objektov, zariadení a prevádzok nadmestského a cezhraničného významu;
- Vyriešiť urbanisticko-architektonickú úpravu priestoru Železnej studničky, s cieľom:
 - dosiahnuť adekvátnu náhradu za zanikuté pôvodné riešenie areálu hotela so záhradnou reštauráciou a záhradným pavilónom, s nadväznosťou na jazero, v spojení s vhodnou funkciou priestoru (tradičné formy rekreačno-oddychových aktivít, občerstvenie a pod.),
 - v prípade riešenia urbanisticko-architektonickej dominanty novostavbou neprekročiť výškovú a pôdorysnú mierku pôvodnej dominanty (kúpeľnej budovy/hotela) dodržať pôvodné situovanie; v riešení exteriéru aplikovať klasické výrazové prostriedky architektúry, o. i. plný múr symetricky členený otvormi a ostatnými architektonickými prvkami, sedlová strecha;
- Rekultivácia (zdravotná a druhová prebierka, dosadba a pod.) zelene na parkových, rekreačných a rezervných plochách v ochrannom pásme uskutočňovať na základe odborného projektu a v súlade s definovanými prírodnými, historickými a funkčnými cieľmi ochranného pásma.

3.3.2.3 Významné pohľady pamiatkového územia

Významné pohľady v interiéri pamiatkového územia predstavujú jednu z jeho základných pamiatkových hodnôt. Významné pohľady identifikujú charakteristické črty pamiatkového územia definovaním najhodnotnejších pohľadových smerov v pamiatkovom území s cieľom ochrany konkrétnych pamiatkovo významných prvkov, stavieb a priestorov, na ktoré sú zamerané (tzv. objekty záujmu).

⁵³ Zdroj: Ochranné pásmo národných kultúrnych pamiatok v Hornej Mlynskej doline v Bratislave, Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, marec 2008, str. 25

V nasledovnej tabuľke je uvedený prehľad významných pohľadov podľa poradového čísla v zmysle OP NKP HMD. Uvedený je názov významného pohľadu a predmet záujmu významného pohľadu, ktoré sú interpretáciou územného plánu zóny na základe konzultácie s KPÚ Bratislava, s cieľom spodrobnejšieho tohto dôležitého ochranného prvku pamiatkového územia pre účely urbanistickej koncepcie zóny a zonálnych regulatívov.

Tabuľka 7 Prehľad významných pohľadov OP NKP HMD v riešenom území zóny

Číslo pohľadu	Názov významného pohľadu	Predmet záujmu významného pohľadu
3	Západný pohľad na Mlyn Klepáč	Mlyn Klepáč (dominanta PÚ a pamätihodnosť) a príľahlý priestor
4	Východný pohľad na Mlyn Klepáč	Mlyn Klepáč (dominanta PÚ a pamätihodnosť) a príľahlý priestor
5	Južný pohľad na budovu Mestských lesov v Bratislave	Budova Mestských lesov (dominanta PÚ) a príľahlý priestor
6	Severný pohľad na budovu Mestských lesov v Bratislave	Budova Mestských lesov (dominanta PÚ) a príľahlý priestor
7	Severovýchodný pohľad na NKP Mlyn vodný	IX. mlyn (dominanta PÚ) a príľahlý priestor
8	Juhozápadný pohľad na priestor Železnej studničky	Železná studnička a príľahlý priestor
9	Južný pohľad na NKP Pavilón (11731/1)	Pavilón a príľahlý priestor
10	Východný pohľad na priestor Železnej studničky	Železná studnička a príľahlý priestor
11	Západný pohľad na Drieňovské lúky	Drieňovské lúky
12	Východný pohľad na Drieňovské lúky	Drieňovské lúky
13	Západný pohľad na 1. kameňolom	1. kameňolom a príľahlý priestor
14	Severný pohľad na 1. kameňolom	1. kameňolom a príľahlý priestor
15	Východný pohľad na lúku Tábor	Lúka Tábor a príľahlý priestor
16	Južný pohľad na „švédske domčeky“	PR a ÚEV Vydrice a príľahlý priestor
17	Južný pohľad na NKP Zotavovňa (Čatlošova vila)	Čatlošova vila (dominanta PÚ) a príľahlý priestor
18	Západný pohľad NKP Zotavovňa (Čatlošova vila)	Čatlošova vila (dominanta PÚ) a príľahlý priestor

3.3.3 Miestne pamätihodnosti

Objekty s pamiatkovými hodnotami, nezapísané v ÚZPF SR, príp. aj iné, ktoré mesto, resp. mestská časť považuje za hodnotné z pamiatkového hľadiska, môže mesto chrániť ako miestne pamätihodnosti vytvorením a odborným vedením evidencie pamätihodností v zmysle § 14 ods. 4 zákona č. 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Vyhlásené miestne pamätihodnosti podľa Mestského ústavu ochrany pamiatok v Bratislave (MÚOP):⁵⁴

1. Bývalý mlyn Klepáč (NoM-1A-1),
2. Televízna veža na Kamzíku (NoM-1A-4),
3. Drevený kríž (NoM-1A-19),
4. Prícestný stĺp Panny Márie (NoM-1A-20, NKP ÚZPF: 11732/1),
5. Bývalé vyústenie Železnej studničky (NoM-1A-21),

⁵⁴ Pamätihodnosti boli vyhlásené MZ MČ Bratislava – Nové Mesto, uznesenie č. 02/23 zo dňa 6. 2. 2007 (okrem kaverny).
Zdroj: https://muop.bratislava.sk/dp/id_ktg=1018&archiv=0&p1=7110

6. Sedačková lanovka Kamzík (NoM-1A-22),
7. Delostrelecká kaverna zo súboru 18 delostreleckých kaverien na Kamzíku (BA-VI.-C.43).

3.3.3.1 Vojenské bunkre (kaverny)

Územím Hornej Mlynskej doliny a Kamzíka prechádza systém opevnenia Bratislavy z I. svetovej vojny, ktorý bol dobudovaný v roku 1915 a následne v rokoch 1916-17 zlikvidovaný. Išlo o delostrelecké oporné body v podobe podzemných kaverien pre úkryt a ochranu jednotiek s vhodnými podmienkami pre pozorovanie a vedenie ďalekých delostreleckých palieb. V rámci širších vzťahov sa nachádzajú štyri súbory delostreleckých kaverien na Zidinách, Železnej studničke, Kamzíku a Ahoji (vyhlásené ako pamätihodnosti č. BA-VI.-C.41, BA-VI.-C.42, BA-VI.-C.43, BA-VI.-C.44), pričom v riešenom území sa nachádza jedna kaverna (pri hornej stanici lanovky).

3.3.4 Umelecké diela, sakrálne objekty a iné artefakty

V riešenom území sa vo verejnom priestore nachádzajú aj nasledovné umelecké diela, sakrálne objekty a iné artefakty, ktoré nie sú predmetom pamiatkovej ochrany:

- časť Horná Mlynská dolina:
 - Pamätník SNP „Päste“⁵⁵ z roku 1984 (lokalita Partizánska lúka),
 - Pomník SNP – pamätný kameň z roku 1984⁵⁶ (lokalita Partizánska lúka),
 - Vojnové delo⁵⁷ (lokalita Partizánska lúka),
 - Kaplnka Panny Márie (Cesta mládeže, za vodnou nádržou II.),
 - Božia muka sv. Jozef z roku 2019 (Cesta mládeže, pri prvomájovom pomníku),
- časť Kamzík:
 - Plastika – reliéf televíznej veže⁵⁸ z roku 1974 (Cesta na Kamzík 14).

3.3.5 Archeologické lokality

V riešenom území nie sú známe archeologické nálezy, pri výkopoch stavebných jám je však možný nález doteraz neevidovaného archeologického náleziska.

⁵⁵ Autori: akad. soch. Ladislav Snopek a architekti Ferdinand Konček a Ľubomír Titl; <http://www.supisoch.sk/paste/>

⁵⁶ Autor: akad. soch. Ladislava Snopková; <http://www.supisoch.sk/pamatny-kamen-snp/>

⁵⁷ Ide o sovietsky 85 mm poloautomatický kanón vz. 44 vyradený z výzbroja československej armády koncom 60. rokov 20. storočia. Rovnaký typ sa používal v závere 2. svetovej vojny. Zdroj: <https://bratislavskykraj.sk/historia-uzemia-mestskych-lesov-partizanska-luka/>

⁵⁸ Autori: akad. soch. Erna Masarovičová, Ing. Stanislav Májek; <http://www.supisoch.sk/relief-televiznej-veze/>

NÁRODNÉ KULTÚRNE PAMIATKY

- NKP (VYMEDZENÁ BODOVO)
- NKP (VYMEDZENÁ PLOŠNE)

OCHRANNÉ PÁSMA

- NEHNUTEĽNÝCH NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAŤOK

OCHRANNÉ PÁSMA NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAŤOK HORNÁ MLÝNSKÁ DOLINA

- HRANICA OCHRANNÉHO PÁSMA NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAŤOK
- VÝZNAMNÝ POHĽAD V INTERIÉRI PÚ - VÝCHODISKOVÝ BOD POHĽADOVÉHO UHLU
- VÝZNAMNÝ POHĽAD V INTERIÉRI PÚ - POHĽADOVÝ UHOL
- VÝŠKOVÁ A HMOTOVÁ DOMINANTA
- OBJEKT DOTVÁRAJÚCI HISTORICKÉ PROSTREDIE (VYMEDZENÉ PLOŠNE)
- OBJEKT DOTVÁRAJÚCI HISTORICKÉ PROSTREDIE (VYMEDZENÉ BODOVO)

PAMÄTIHODNOSTI

- PAMÄTIHODNOSŤ (VYMEDZENÁ BODOVO)

OBJEKTY VO VEREJNOM PRIESTORE BEZ PAMIAŤKOVEJ OCHRANY

- UMELECKÉ DIELA, SAKRÁLNE OBJEKTY A INÉ ARTEFACTY

LOKALITA 1 PARTIZÁNSKA LÚKA

NÁRODNÉ KULTÚRNE PAMIATKY

- NKP (VYMEDZENÁ BODOVO)
- NKP (VYMEDZENÁ PLOŠNE)
- OCHRANNÉ PÁSMO
- NEHNUTEĽNÝCH NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAŤOK

OCHRANNÉ PÁSMO NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAŤOK HORNÁ MLÝNSKÁ DOLINA

- HRANICA OCHRANNÉHO PÁSMO NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAŤOK
- VÝZNAMNÝ POHĽAD V INTERIÉRI PÚ - VÝCHODISKOVÝ BOD POHĽADOVÉHO UHLU
- VÝZNAMNÝ POHĽAD V INTERIÉRI PÚ - POHĽADOVÝ UHOL
- VÝŠKOVÁ A HMOTOVÁ DOMINANTA

OBJEKT DOTVÁRAJÚCI HISTORICKÉ PROSTREDIE (VYMEDZENÉ BODOVO)

NARUŠENÝ URBANISTICKÝ PRIESTOR

OBJEKTY, KTORÉ SÚ V PAMIATKOVOM ÚZEMÍ RUŠIVÉ

PAMÄTIHODNOSTI

- PAMÄTIHODNOSŤ (VYMEDZENÁ BODOVO)

OBJEKTY VO VEREJNOM PRIESTORE BEZ PAMIATKOVEJ OCHRANY

- UMELECKÉ DIELA, SAKRÁLNE OBJEKTY A INÉ ARTEFACTY

MD28A, MD28B, MD28C, MD28D, MD28E, MD28F, MD28G, MD28H, MD28I, MD28J, MD28K, MD28L, MD28M, MD28N, MD28O, MD28P, MD28Q, MD28R, MD28S, MD28T, MD28U, MD28V, MD28W, MD28X, MD28Y, MD28Z, MD29A, MD29B, MD29C, MD29D, MD29E, MD29F, MD29G, MD29H, MD29I, MD29J, MD29K, MD29L, MD29M, MD29N, MD29O, MD29P, MD29Q, MD29R, MD29S, MD29T, MD29U, MD29V, MD29W, MD29X, MD29Y, MD29Z, MD30A, MD30B, MD30C, MD30D, MD30E, MD30F, MD30G, MD30H, MD30I, MD30J, MD30K, MD30L, MD30M, MD30N, MD30O, MD30P, MD30Q, MD30R, MD30S, MD30T, MD30U, MD30V, MD30W, MD30X, MD30Y, MD30Z, MD31A, MD31B, MD31C, MD31D, MD31E, MD31F, MD31G, MD31H, MD31I, MD31J, MD31K, MD31L, MD31M, MD31N, MD31O, MD31P, MD31Q, MD31R, MD31S, MD31T, MD31U, MD31V, MD31W, MD31X, MD31Y, MD31Z, MD32A, MD32B, MD32C, MD32D, MD32E, MD32F, MD32G, MD32H, MD32I, MD32J, MD32K, MD32L, MD32M, MD32N, MD32O, MD32P, MD32Q, MD32R, MD32S, MD32T, MD32U, MD32V, MD32W, MD32X, MD32Y, MD32Z, MD33A, MD33B, MD33C, MD33D, MD33E, MD33F, MD33G, MD33H, MD33I, MD33J, MD33K, MD33L, MD33M, MD33N, MD33O, MD33P, MD33Q, MD33R, MD33S, MD33T, MD33U, MD33V, MD33W, MD33X, MD33Y, MD33Z, MD34A, MD34B, MD34C, MD34D, MD34E, MD34F, MD34G, MD34H, MD34I, MD34J, MD34K, MD34L, MD34M, MD34N, MD34O, MD34P, MD34Q, MD34R, MD34S, MD34T, MD34U, MD34V, MD34W, MD34X, MD34Y, MD34Z, MD35A, MD35B, MD35C, MD35D, MD35E, MD35F, MD35G, MD35H, MD35I, MD35J, MD35K, MD35L, MD35M, MD35N, MD35O, MD35P, MD35Q, MD35R, MD35S, MD35T, MD35U, MD35V, MD35W, MD35X, MD35Y, MD35Z, MD36A, MD36B, MD36C, MD36D, MD36E, MD36F, MD36G, MD36H, MD36I, MD36J, MD36K, MD36L, MD36M, MD36N, MD36O, MD36P, MD36Q, MD36R, MD36S, MD36T, MD36U, MD36V, MD36W, MD36X, MD36Y, MD36Z, MD37A, MD37B, MD37C, MD37D, MD37E, MD37F, MD37G, MD37H, MD37I, MD37J, MD37K, MD37L, MD37M, MD37N, MD37O, MD37P, MD37Q, MD37R, MD37S, MD37T, MD37U, MD37V, MD37W, MD37X, MD37Y, MD37Z, MD38A, MD38B, MD38C, MD38D, MD38E, MD38F, MD38G, MD38H, MD38I, MD38J, MD38K, MD38L, MD38M, MD38N, MD38O, MD38P, MD38Q, MD38R, MD38S, MD38T, MD38U, MD38V, MD38W, MD38X, MD38Y, MD38Z, MD39A, MD39B, MD39C, MD39D, MD39E, MD39F, MD39G, MD39H, MD39I, MD39J, MD39K, MD39L, MD39M, MD39N, MD39O, MD39P, MD39Q, MD39R, MD39S, MD39T, MD39U, MD39V, MD39W, MD39X, MD39Y, MD39Z, MD40A, MD40B, MD40C, MD40D, MD40E, MD40F, MD40G, MD40H, MD40I, MD40J, MD40K, MD40L, MD40M, MD40N, MD40O, MD40P, MD40Q, MD40R, MD40S, MD40T, MD40U, MD40V, MD40W, MD40X, MD40Y, MD40Z, MD41A, MD41B, MD41C, MD41D, MD41E, MD41F, MD41G, MD41H, MD41I, MD41J, MD41K, MD41L, MD41M, MD41N, MD41O, MD41P, MD41Q, MD41R, MD41S, MD41T, MD41U, MD41V, MD41W, MD41X, MD41Y, MD41Z, MD42A, MD42B, MD42C, MD42D, MD42E, MD42F, MD42G, MD42H, MD42I, MD42J, MD42K, MD42L, MD42M, MD42N, MD42O, MD42P, MD42Q, MD42R, MD42S, MD42T, MD42U, MD42V, MD42W, MD42X, MD42Y, MD42Z, MD43A, MD43B, MD43C, MD43D, MD43E, MD43F, MD43G, MD43H, MD43I, MD43J, MD43K, MD43L, MD43M, MD43N, MD43O, MD43P, MD43Q, MD43R, MD43S, MD43T, MD43U, MD43V, MD43W, MD43X, MD43Y, MD43Z, MD44A, MD44B, MD44C, MD44D, MD44E, MD44F, MD44G, MD44H, MD44I, MD44J, MD44K, MD44L, MD44M, MD44N, MD44O, MD44P, MD44Q, MD44R, MD44S, MD44T, MD44U, MD44V, MD44W, MD44X, MD44Y, MD44Z, MD45A, MD45B, MD45C, MD45D, MD45E, MD45F, MD45G, MD45H, MD45I, MD45J, MD45K, MD45L, MD45M, MD45N, MD45O, MD45P, MD45Q, MD45R, MD45S, MD45T, MD45U, MD45V, MD45W, MD45X, MD45Y, MD45Z, MD46A, MD46B, MD46C, MD46D, MD46E, MD46F, MD46G, MD46H, MD46I, MD46J, MD46K, MD46L, MD46M, MD46N, MD46O, MD46P, MD46Q, MD46R, MD46S, MD46T, MD46U, MD46V, MD46W, MD46X, MD46Y, MD46Z, MD47A, MD47B, MD47C, MD47D, MD47E, MD47F, MD47G, MD47H, MD47I, MD47J, MD47K, MD47L, MD47M, MD47N, MD47O, MD47P, MD47Q, MD47R, MD47S, MD47T, MD47U, MD47V, MD47W, MD47X, MD47Y, MD47Z, MD48A, MD48B, MD48C, MD48D, MD48E, MD48F, MD48G, MD48H, MD48I, MD48J, MD48K, MD48L, MD48M, MD48N, MD48O, MD48P, MD48Q, MD48R, MD48S, MD48T, MD48U, MD48V, MD48W, MD48X, MD48Y, MD48Z, MD49A, MD49B, MD49C, MD49D, MD49E, MD49F, MD49G, MD49H, MD49I, MD49J, MD49K, MD49L, MD49M, MD49N, MD49O, MD49P, MD49Q, MD49R, MD49S, MD49T, MD49U, MD49V, MD49W, MD49X, MD49Y, MD49Z, MD50A, MD50B, MD50C, MD50D, MD50E, MD50F, MD50G, MD50H, MD50I, MD50J, MD50K, MD50L, MD50M, MD50N, MD50O, MD50P, MD50Q, MD50R, MD50S, MD50T, MD50U, MD50V, MD50W, MD50X, MD50Y, MD50Z, MD51A, MD51B, MD51C, MD51D, MD51E, MD51F, MD51G, MD51H, MD51I, MD51J, MD51K, MD51L, MD51M, MD51N, MD51O, MD51P, MD51Q, MD51R, MD51S, MD51T, MD51U, MD51V, MD51W, MD51X, MD51Y, MD51Z, MD52A, MD52B, MD52C, MD52D, MD52E, MD52F, MD52G, MD52H, MD52I, MD52J, MD52K, MD52L, MD52M, MD52N, MD52O, MD52P, MD52Q, MD52R, MD52S, MD52T, MD52U, MD52V, MD52W, MD52X, MD52Y, MD52Z, MD53A, MD53B, MD53C, MD53D, MD53E, MD53F, MD53G, MD53H, MD53I, MD53J, MD53K, MD53L, MD53M, MD53N, MD53O, MD53P, MD53Q, MD53R, MD53S, MD53T, MD53U, MD53V, MD53W, MD53X, MD53Y, MD53Z, MD54A, MD54B, MD54C, MD54D, MD54E, MD54F, MD54G, MD54H, MD54I, MD54J, MD54K, MD54L, MD54M, MD54N, MD54O, MD54P, MD54Q, MD54R, MD54S, MD54T,

NÁRODNÉ KULTÚRNE PAMIAJKY

- NKP (VYMEDZENÁ BODOVO)
- NKP (VYMEDZENÁ PLOŠNE)
- OCHRANNÉ PÁSMA NEHNUTEĽNÝCH NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAŤOK

OCHRANNÉ PÁSMA NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAŤOK HORNÁ MLÝNSKÁ DOLINA

- HRANICA OCHRANNÉHO PÁSMA NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAŤOK
- VÝZNAMNÝ POHĽAD V INTERIÉRI PÚ - VÝCHODISKOVÝ BOD POHĽADOVÉHO UHLU
- VÝZNAMNÝ POHĽAD V INTERIÉRI PÚ - POHĽADOVÝ UHOL
- OBJEKT DOTVÁRAJÚCI HISTORICKÉ PROSTREDIE (VYMEDZENÉ BODOVO)
- NARUŠENÝ URBANISTICKÝ PRIESTOR
- OBJEKTY, KTÓRE SÚ V PAMIATKOVOM ÚZEMÍ RUŠIVÉ

PAMÄTIHODNOSTI

- PAMÄTIHODNOSŤ (VYMEDZENÁ BODOVO)

OBJEKTY VO VEREJNOM PRIESTORE BEZ PAMIATKOVEJ OCHRANY

- UMELECKÉ DIELA, SAKRÁLNE OBJEKTY A INÉ ARTEFAKTY

The map shows the Horná Mlynská dolina area with various cultural heritage sites. Key features include:

- National Cultural Monuments (NKP):** MD28A, MD29A, MD30B, MD31A, MD32A, MD33A, MD34A, MD35A, MD36G, MD34L, MD38A, MD39.
- Protected Areas:** MD21A, MD21B, MD22A, MD22B, MD22C, MD22D, MD23A, MD27A, MD26A, MD24A, MD24B, MD24C, MD24D, MD24E, MD24F, MD24G, MD24H, MD24I, MD24J, MD24K, MD24L, MD24M, MD24N, MD24O, MD24P, MD24Q, MD24R, MD24S, MD24T, MD24U, MD24V, MD24W, MD24X, MD24Y, MD24Z.
- Other Sites:** MD21A, MD21B, MD22A, MD22B, MD22C, MD22D, MD23A, MD27A, MD26A, MD24A, MD24B, MD24C, MD24D, MD24E, MD24F, MD24G, MD24H, MD24I, MD24J, MD24K, MD24L, MD24M, MD24N, MD24O, MD24P, MD24Q, MD24R, MD24S, MD24T, MD24U, MD24V, MD24W, MD24X, MD24Y, MD24Z.

NÁRODNÉ KULTÚRNE PAMIAHKY

- NKP (VYMEDZENÁ BODOVO)
- NKP (VYMEDZENÁ PLOŠNE)
- OCHRANNÉ PÁSMA NEHNUTEĽNÝCH NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAHKOV

OCHRANNÉ PÁSMA NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAHKOV HORNÁ MLÝNSKÁ DOLINA

- HRANICA OCHRANNÉHO PÁSMA NÁRODNÝCH KULTÚRNYCH PAMIAHKOV
- VÝZNAMNÝ POHĽAD V INTERIÉRI PÚ - VÝCHODISKOVÝ BOD POHĽADOVÉHO UHLU
- VÝZNAMNÝ POHĽAD V INTERIÉRI PÚ - POHĽADOVÝ UHOL
- OBJEKTY, KTORÉ SÚ V PAMIATKOVOM ÚZEMÍ RUŠIVÉ

PAMÄTIHODNOSTI

- PAMÄTIHODNOSŤ (VYMEDZENÁ BODOVO)
- PAMÄTIHODNOSŤ (VYMEDZENÁ LÍNIOVO)
- SEDAČKOVÁ LANOVKA KAMZÍK

MD30A, MD33A, MD34A, MD35A, MD36A, MD37A, MD37B, MD37C, MD38A, MD39A, MD40A, MD41A, MD42A, MD43A, MD44A, MD45A, MD46A, MD47A, MD48A, MD48B, MD48C, MD49A

Dolná stredná sedacká lanovka

SEDAČKOVÁ LANOVKA KAMZÍK

LOKALITA 4 SNEŽIENKA

Schéma 8 Pamiatková ochrana – lokalita Sanatórium

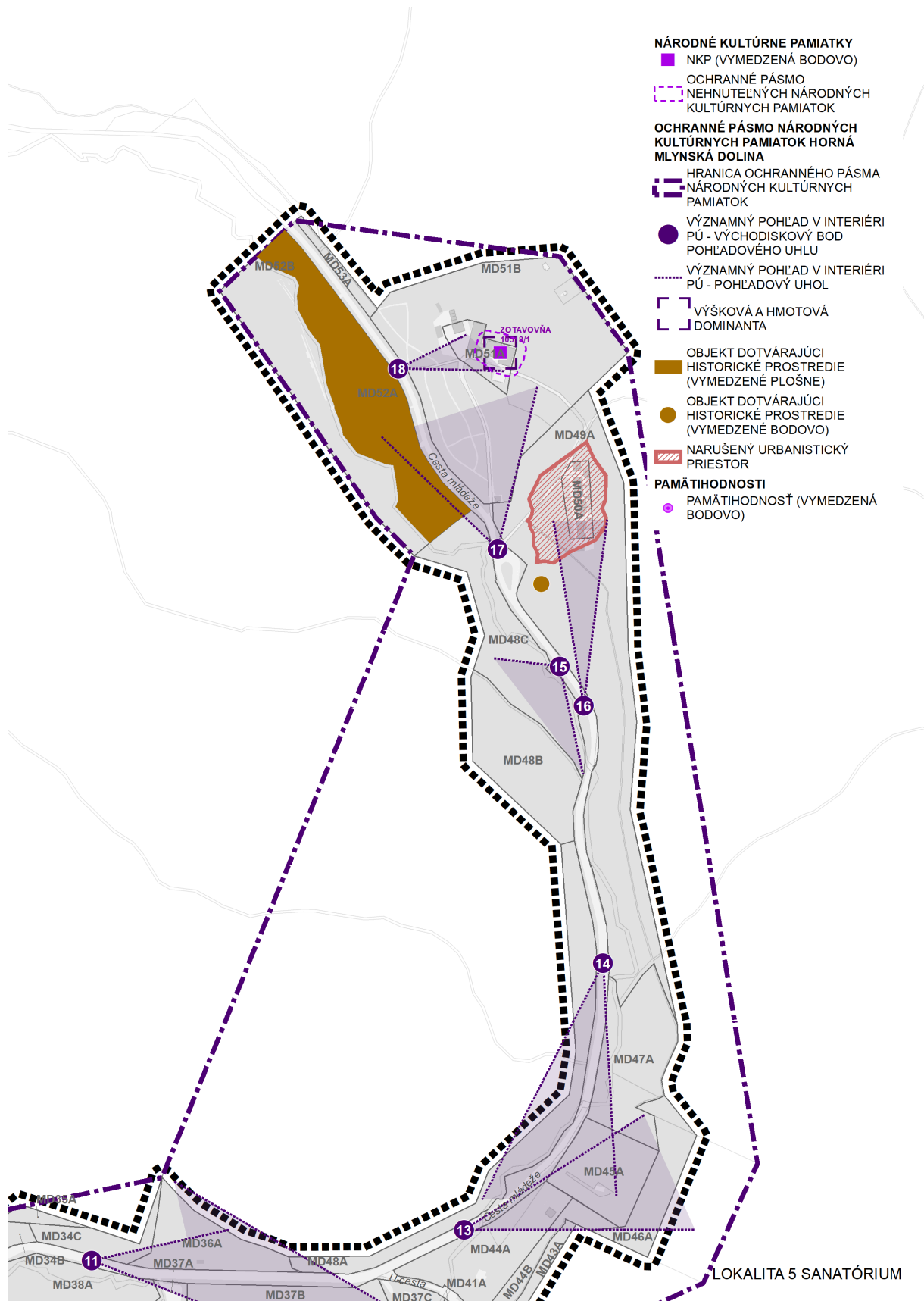
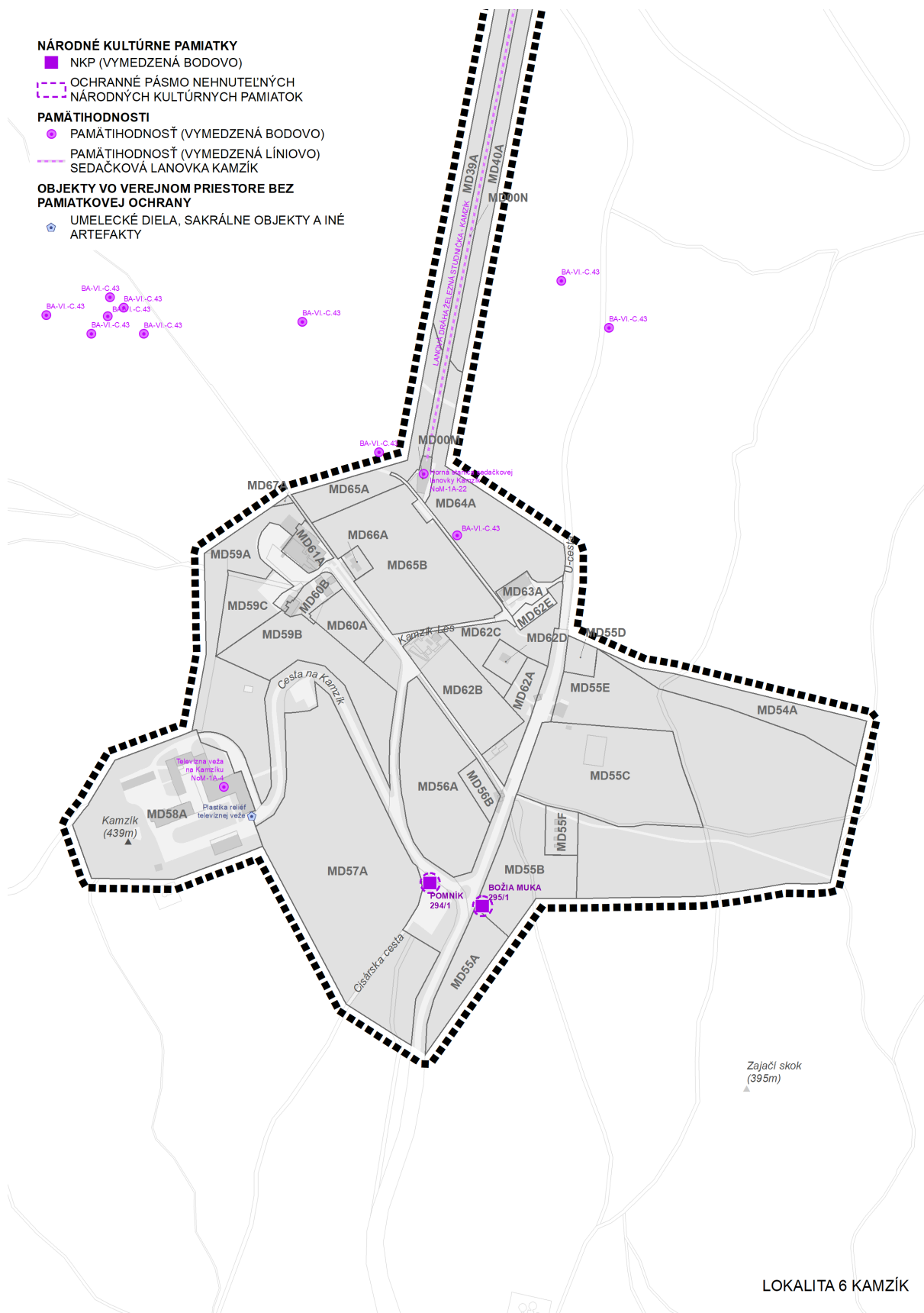

Schéma 9 Pamiatková ochrana – lokalita Kamzík

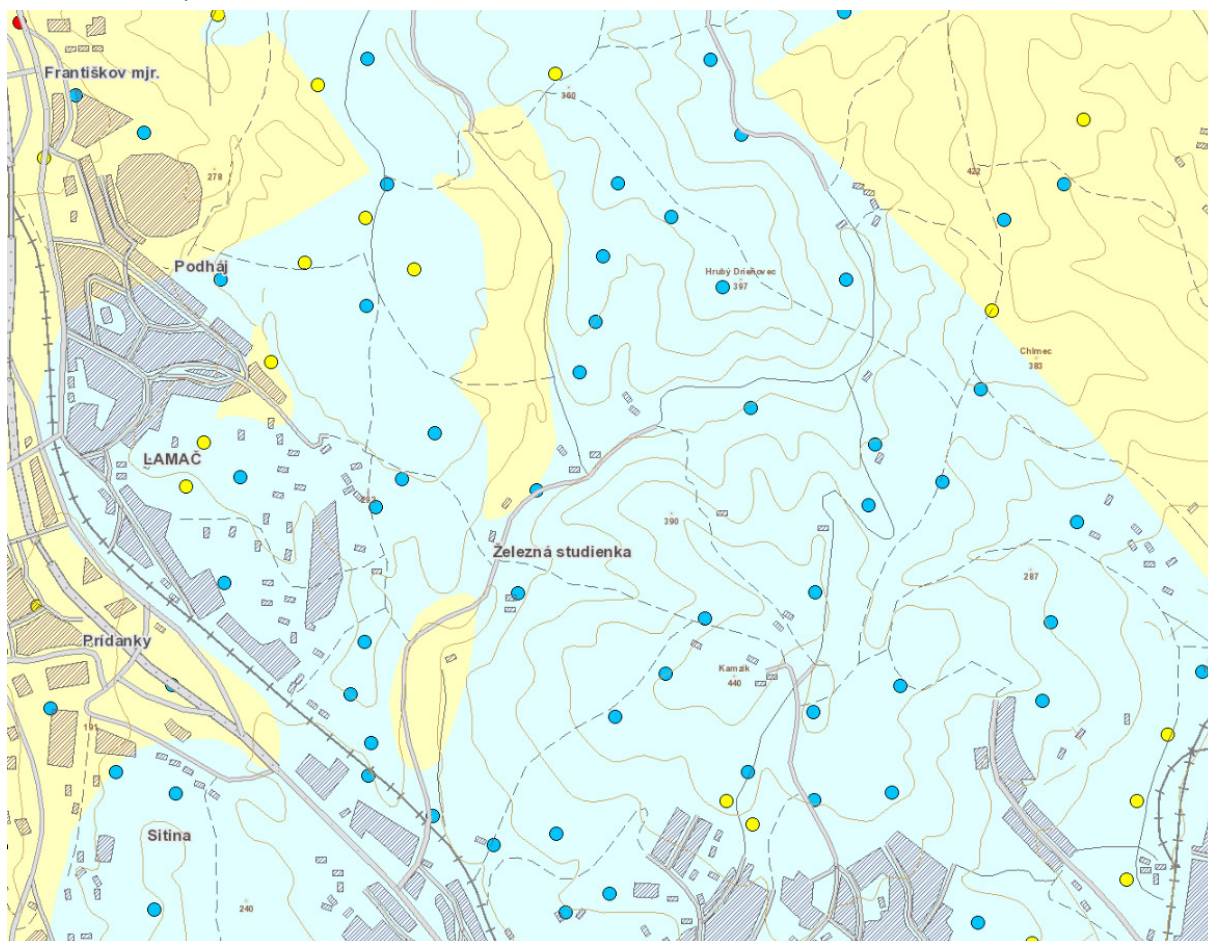
3.4 Kvalita životného prostredia

V riešenom území sa nenachádzajú environmentálne záťaž. Rovnako sa v riešenom území nenachádzajú ložiská (CHLÚ, DP), skládky, staré banské diela a ani svahové deformácie registrované ŠGÚDŠ.

3.4.1.1 Radónové riziko

Riešené územie spadá prevažne do nízkeho, čiastočne stredného radónového rizika (Partizánska lúka, Mlyn Klepáč).

Schéma 10 Mapa radónového rizika⁵⁹

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzení ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie.

Postup stanovenia presnej objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu, priepustnosti základových pôd riešeného územia ako bude potrebné vykonať v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie v zmysle príslušných legislatívnych požiadaviek na zabezpečenie radiačnej ochrany.

⁵⁹ <https://app.geology.sk/radio/>

3.4.1.2 Hlukové pomery

Riešené územie je najviac zaťažené hlukom zo železničnej dopravy, ktorý zasahuje lokalitu Partizánska lúka (od vstupu do BLP až po Mlyn Klepáč) hodnotami v intervale od 55 dB po najvyššie hodnoty 75+ dB tak cez deň ako aj v noci. Hluk z cestnej dopravy je sústredený v úzkom koridore pozdĺž Cesty na Červený most a Cesty mládeže až po Železnú studničku v intervale 60-65 dB cez deň.⁶⁰

Riešené územie spadá do II. kategórie chránených území (tzv. vonkajší priestor v rekreačnom území), pre ktoré sú stanovené prípustné hladiny hluku:⁶¹

- z pozemnej dopravy na úrovni 50 dB cez deň a večer a 45 dB v noci,
- zo železničných dráh rovnako na úrovni 50 dB cez deň a večer a 45 dB v noci.

Pri porovnaní limitov stanovených vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z. a nameraných údajov je možné konštatovať, že v lokalite Partizánska lúka dochádza k prekračovaniu prípustných denných ako aj nočných hladín akustického hluku dominantne z koľajovej dopravy na železničnej dráhe.

3.4.1.3 Kvalita ovzdušia

Mestská časť Bratislava-Nové mesto bola v rokoch 2023 a 2024 podľa SHMÚ zaradená medzi rizikové obce z hľadiska ohrozenia zhoršenou kvalitou ovzdušia s najvyšším rizikovým stupňom 3.⁶² Hlavným zdrojom znečistenia je cestná doprava z dôvodu rizika vysokých koncentrácií NO₂ v okolí frekventovaných ciest. Pre aglomeráciu Bratislava je v súčasnosti pripravovaný (v procese EIA) Program na zlepšenie kvality ovzdušia.⁶³

Z pohľadu riešeného územia zóny a celkovo územia širších vzťahov je možné konštatovať na základe modelovania kvality ovzdušia⁶⁴ najnižšie hodnoty priemernej ročnej koncentrácie PM₁₀, PM_{2,5} a benzo(a)pyrénu v roku 2023 v rámci územia Bratislavského kraja.

3.4.1.4 Kvalita vôd

Z hľadiska povrchových vôd sa rieka Vydrica nachádza v 1. triede čistoty (bez znečistenia). Z hľadiska podzemných vôd je možné na základe výstupov z meracej stanice č. 21599 Železná studnička (Teodorov prameň) za rok 2023 konštatovať, že v monitorovacom mieste spĺňajú všetky monitorované ukazovatele požiadavky pre kvalitu pitnej vody.⁶⁵

3.4.1.5 Kvalita pôdy

Podľa mapy kontaminácie pôd (nadlimitný obsah rizikových prvkov a obsah živín) dotknuté územie patrí do oblasti s výskytom relatívne čistých pôd (Atlas krajiny SR, 2002).

⁶⁰ V zmysle výstupov strategickej hlukovej mapy Bratislavskej aglomerácie (EUROAKUSTIK s.r.o., 2021).

Zdroj: https://www.hlukovamapa.sk/baa_2021.html

⁶¹ Podľa Tabuľky č. 1 Prílohy Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí (v znení neskorších predpisov).

⁶² Zdroj: <https://www.shmu.sk/sk/?page=2873>

⁶³ Zdroj: <https://www.enviroportal.sk/eia/detail/program-na-zlepsenie-kvality-ovzdušia-pre-aglomeraciju-bratislava-zonu->

⁶⁴ Zdroj: Hodnotenie kvality ovzdušia v aglomerácii Bratislava a v zóne Bratislavský kraj, Správa o kvalite ovzdušia v SR 2023 (SHMÚ, 2024)

⁶⁵ Zdroj: <https://www.shmu.sk/sk/?page=2451>

4 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Pre riešené územie ÚPN-Z Horná Mlynská dolina vyplývajú zo záväznej časti Územného plánu hl. m. SR Bratislavy v znení zmien a doplnkov nasledovné princípy a regulatívy:⁶⁶

(C.1) Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

(1.2) CELOMESTSKÉ VZŤAHY

(1.2.1) Priestorové, funkčné a prevádzkové vzťahy

(1.) VÝCHODISKOVÉ PRINCÍPY

Rozvíjať Bratislavu:

- ako príjemný a bezpečný domov svojich obyvateľov, príjemný a bezpečný prechodný domov pre svojich návštevníkov:
 - so zdravým životným prostredím a zachovanými prírodnými hodnotami,
 - s bohatou ponukou atraktivít pre saturovanie nárokov voľného času obyvateľov i návštevníkov mesta v urbanizovanom i v prírodnom prostredí.

V územnom rozvoji mesta rešpektovať, dotvárať a rozvíjať:

- prírodný rámec a hodnoty prírodného zázemia mesta,

(2.) ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA, FUNKČNÉHO VYUŽITIA A PREVÁDZKOVÉHO RIEŠENIA ÚZEMIA MESTA V CELOMESTSKÝCH SÚVISLOSTIACH

Návrh funkčného využitia územia a prevádzkového riešenia územia mesta

V rozvoji športu, telovýchovy a zariadení voľného času:

- rešpektovať a rozvíjať jestvujúce zariadenia športu a rekreácie na území mesta,

V zhodnotení prírodného zázemia:

- rešpektovať požiadavku minimalizácie urbanizačných zásahov do prírodného prostredia ako základné východisko pre trvalo udržateľný rozvoj mesta,
- orientovať aktivity do jestvujúcich rekreačných lokalít so zvýšením ich kvality a pri a na rozvojových plochách orientovať vybavenosť do priestorov nástupných areálov,
- vytvoriť realizačné podmienky pre obnovu zelených plôch vo voľnej krajine,
- v severovýchodnom rozvojovom smere:

⁶⁶ K termínu spracovania návrhu ÚPN-Z je aktuálne platný Územný plán Bratislavy so schválenými zmenami a doplnkami č. 08 (VZN č. 11/2023 zo dňa 29. 6. 2023, s účinnosťou od 1. 11. 2023). Táto kapitola predstavuje výber všeobecných a konkrétnych regulatívov, ktoré sú najviac relevantné pre návrh ÚPN-Z. Šedým textom sú vyznačené tie časti, ktoré sa netýkajú riešeného územia ÚPN-Z.

- rešpektovať v Bratislavskom lesnom parku sústredenie rekreačných aktivít do lokalít Železná studnička a Kamzík,

V rozvoji dopravných systémov:

- rozvíjať trasy pre nemotorické druhy dopravy – cyklistické trasy nadmestského a celomestského významu, hlavné pešie trasy.

(1.2.2) Urbanistická kompozícia a obraz mesta

(1.) VÝCHODISKOVÉ PRINCÍPY

Rešpektovať hodnoty formujúce obraz Bratislavy:

- novodobé dominanty (spoločenské a technické stavby) dotvárajúce pozitívne panorámu mesta,
- prírodnú vedutu mesta, tvorenú masívmi zelene Malých Karpát, Devínskej Kobyly, ale aj Sity, Horského parku a Kalvárie a charakteristickými prvkami Dunajskej krajiny a alúvia Moravy,
- historické dominanty, chránené urbanizované celky a prírodné prvky vytvárajúce špecifický obraz jednotlivých mestských častí,
- doterajšie hodnoty a vytváranie nových, ktoré budú pre Bratislavu špecifické a charakteristické.

(2.) REGULATÍVY URBANISTICKEJ KOMPOZÍCIE A DOTVÁRANIA OBRAZU MESTA

Prírodné prostredie

Rešpektovať ako kompozičné danosti prírodného prostredia determinujúce formovanie urbanizovaného prostredia mesta:

- masív Malých Karpát a Devínskej Kobyly s plochami vinohradov na ich úpäť,
- konfiguráciu terénneho reliéfu.

(1.2.4) Špecifické požiadavky na priestorové usporiadanie a funkčné využitie na úrovni mestských častí

(3.) MESTSKÉ ČASTI SEVEROVÝCHODNÉHO ROZVOJOVÉHO SMERU MESTA – NOVÉ MESTO, RAČA, VAJNORY

Rešpektovať:

- lesný masív Malých Karpát s nadväzným územím, ktorý je v celom svojom rozsahu zahrnutý do Bratislavského lesného parku a tvorí súčasť chránenej krajinskej oblasti s uplatnením požiadaviek na využitie územia pre rozvoj rekreačno-zotavovacích funkcií a záujmov ochrany prírody,
- riešenie športovo-rekreačných a zotavovacích funkcií Bratislavského lesoparku v rámci jestvujúcich areálov a priestorov, s limitmi výstavby v rámci stabilizovaných území.

(C.2) Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok pre využitie plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch

(2.2) REGULÁCIA VYUŽITIA JEDNOTLIVÝCH PLÔCH

(2.2.1) Intenzita využitia funkčných plôch

(1.) PRINCÍP STANOVENIA REGULATÍVOV INTENZITY VYUŽITIA ÚZEMIA

Návrh regulatívoiv intenzity využitia územia vychádza z troch základných - východiskových vstupov:

- druh urbanistickej funkcie a charakter zariadení, ktoré ju reprezentujú,
- poloha regulovaného rozvojového územia v meste,
- charakter konkrétneho územia.

Druh urbanistickej funkcie a charakter zariadení, ktoré ju reprezentujú, t. j. ktoré je možné v jej rámci umiestniť. Ako záväzný regulatív je potrebné rešpektovať urbanistické funkcie podľa grafickej časti ÚPN, výkres č. 2.1. Priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia – komplexné riešenie. Dotváranie územia jednotlivých funkčných plôch je podrobne a systematicky formulované v podkapitole C.2. – 2.2.4. – tabuľky Charakteristika jednotlivých funkčných plôch. Predstavujú jeden zo základných vstupov pri tvorbe regulatívoiv intenzity využitia územia pre vybrané funkcie.

Predmetom regulácie z hľadiska intenzity využitia územia sú navrhované rozvojové územia do roku 2030 o výmere nad 0,5 ha s nasledovnými urbanistickými funkciami (číslo a názov funkcie):

- 101 – Viacpodlažná zástavba obytného územia
- 102 – Málopodlažná zástavba obytného územia
- 201 – Občianska vybavenosť celomestského a nadmestského charakteru
- 202 – Občianska vybavenosť lokálneho významu
- 301 – Priemyselná výroba
- 302 – Distribučné centrá, sklady, stavebníctvo
- 501 – Zmiešané územia bývania a občianskej vybavenosti
- 502 – Zmiešané územia obchodu, výrobných a nevýrobných služieb

Pre rozvojové územia týchto funkcií, ak spĺňajú kritérium výmery a návrhového obdobia, sú na celomestskej úrovni stanovené regulatívy intenzity využitia územia, ktoré sú vyjadrením kritérií rozvoja pre konkrétny typ územia v územnom pláne mesta. **Poloha regulovaného rozvojového územia** v meste sa uplatňuje v diferencovaní nárokov na intenzitu zástavby. Potrebné je rešpektovať nároky na intenzitu využitia územia pre konkrétnu urbanistickú funkciu a jednotlivé zariadenia v závislosti od polohy v meste. Pochopenie a rešpektovanie hodnotových vzťahov v území je jedným zo základných predpokladov kvalitného návrhu rozvoja mesta a musí byť akceptované v stanovených regulatívoch miery využitia územia. Z tohto dôvodu treba rešpektovať rozdelenie územia mesta na tri základné urbanistické celky: **centrum, vnútorné mesto a vonkajšie mesto.**

V intenzite využitia územia je potrebné zohľadniť **základné charakteristické špecifiká jednotlivých urbanistických celkov územia mesta:**

- **vnútorné mesto:** tvoria ho mestské časti Ružinov, Nové Mesto, Karlova Ves a Petržalka,

Pri formulovaní nárokov na intenzitu využitia územia sa zohľadňujú charakteristické špecifiká jednotlivých urbanistických celkov územia mesta:

- **pre vnútorné mesto:** kombinácia blokovej, solitérnej a výškovej zástavby, uplatnenie domínant, možnosti rozvoja všetkých foriem bývania, možnosti uplatnenia aj zariadení občianskej vybavenosti areálovej ako aj vybraných druhov výroby,

Charakter konkrétneho rozvojového územia je vyjadrený súborom faktov, ktoré môžu ovplyvniť optimálnu hodnotu intenzity využitia územia stanovenú na základe druhu urbanistickej funkcie a polohy rozvojového územia v meste. V regulatívoch sú zohľadnené charakteristiky, ktoré môžu mať v danom území rozhodujúci vplyv na výslednú reguláciu intenzity využitia územia:

- väzba na historické prostredie,
- charakter kontaktnej (nadväzujúcej) existujúcej štruktúry zástavby,
- požiadavky kompozície, tvorby siluety a na obmedzenie výškovej hladiny zástavby,
- morfológia terénu – svahovitosť,
- väzba na prírodné prostredie a ďalšie.

(2.) DEFINOVANIE VYBRANÝCH POJMOV SÚVISIACICH S REGULÁCIOU

Rozvojové územie je územie mesta, v ktorom územný plán navrhuje:

- novú výstavbu na doteraz nezastavaných plochách,
- zásadnú zmenu funkčného využitia,
- zmenu spôsobu zástavby veľkého rozsahu.

Stabilizované územie je územie mesta, v ktorom územný plán:

- ponecháva súčasné funkčné využitie,
- predpokladá mieru stavebných zásahov prevažne formou dostavieb, prístavieb, nadstavieb, prestavieb a novostavieb, pričom sa zásadne nemení charakter stabilizovaného územia.

(2.2.2) Regulácia využitia územia v stabilizovaných územiach

Merítkom a limitom pre novú výstavbu v stabilizovanom území je najmä charakteristický obraz a proporcie konkrétneho územia, ktoré je nevyhnutné pri obstarávaní podrobnejších dokumentácií alebo pri hodnotení novej výstavby v stabilizovanom území akceptovať, chrániť a rozvíjať. Posudzovanie dostavieb, prestavieb, nadstavieb a novostavieb v rámci stabilizovaných území sa uskutočňuje na základe ukazovateľov intenzity využitia územia vo funkčnej ploche.

Z celomestského pohľadu nie je možné, ani účelné obsiahnuť detail a zložitosť, ktorú predstavuje stavba v stabilizovanom území. **Ak nový návrh nerešpektuje charakteristické princípy, ktoré reprezentujú existujúcu zástavbu a vnáša do zástavby neprijateľný kontrast resp. neúmerné zaťaženie pozemku, nie je možné takúto stavbu v stabilizovanom území umiestniť.**

Z hľadiska väzby novej zástavby k pôvodnej štruktúre je potrebné:

- **vo vnútornom meste sa** vyskytujú stabilizované územia so zástavbou mestského typu, komplexy zástavby, areály a územia izolovanej zástavby, najmä bytové domy sídliskového typu a enklávy rodinných domov. V dotváraní území je potrebné **rešpektovať diferencovaný prístup**

podľa jednotlivých typov existujúcej zástavby a nie je možné ho generalizovať stanovením jednotnej regulácie intenzity využitia pre celú stabilizovanú funkčnú plochu. Táto úloha musí byť jednoznačne riešená na podrobnejšej zonálnej úrovni,

Základným princípom pri stanovení regulácie stabilizovaných území v meste je uplatniť požiadavky a regulatívy funkčného dotvárania územia **na zvýšenie kvality prostredia** (nielen zvýšenie kvality zástavby, ale aj zvýšenie prevádzkovej kvality územia).

(2.2.3) Regulácia využitia jednotlivých plôch rozvojových území

(2.) VYJADRENIE REGULATÍVOV INTENZITY VYUŽITIA ÚZEMIA V REGULAČNOM VÝKRESE A V TABUĽKOVEJ ČASTI

Kód miery využitia územia vyjadruje povolenú mieru záťaže rozvojového územia zástavbou. Stanovuje pre vybrané funkcie intenzitu (mieru) využitia rozvojového územia. Symbolom kódu miery využitia územia sú písmená veľkej abecedy A až M.

Doplňkovou skupinou kódov, použitých v regulačnom výkrese, sú tri špecifické informačné kódy o regulovanom území, označené písmenami veľkej abecedy N, S, X, ktorých význam je nasledovný:

- **kód X:** rozvojová plocha je natoľko významná alebo špecifická, že jej regulácia je reálna, až na základe preverenia súťažou alebo na podklade podrobnejšieho riešenia na úrovni urbanistickej štúdie zóny.

Tab.2. Regulatívy intenzity využitia rozvojových území pre vnútorné mesto – mestské časti **Ružinov, Nové Mesto, Karlova Ves, Petržalka**

Kód reg.	IPP max	Kód funkcie	Názov urbanistickej funkcie	Priestorové usporiadanie	IZP max	KZ min
D	0,9	201	OV celomestského a nadmestského významu	OV areálového charakteru, komplexy	0,45	0,15
				zástavba mestského typu	0,30	0,20

V spracovaní spodrobňujúcich ÚPP a ÚPD pre funkčné plochy s informačným kódom N a X v ÚPN mesta je potrebné vychádzať v intenzite zhodnotenia územia z regulácie obdobných funkcií v nadväznom území s rešpektovaním polohy funkčnej plochy na území mesta. Intenzita využitia územia s informačnými kódmi N a X je limitovaná podľa tabuliek ÚPN max. IPP 3,6.

(2.2.4) Regulácia funkčného využitia plôch

Regulácia funkčného využitia plôch je záväzná pre rozvojové aj stabilizované územia.

Podľa tabuľkovej časti Regulácia funkčného využitia plôch, označenej aj príslušným kódom začlenenia vo funkčnej štruktúre mesta podľa legendy grafickej časti ÚPN, je potrebné rešpektovať navrhované prípustné, obmedzujúce a vylučujúce funkcie v rámci ťažiskových funkčných plôch ako:

- prevládajúce,
- prípustné,
- prípustné v obmedzenom rozsahu,
- neprípustné.

Bez číselného kódu je v grafickej časti ÚPN legendy funkčného využitia územia začlenená položka (biele plochy):

Námestia a ostatné komunikačné plochy:

Námestia a ostatné komunikačné plochy sú verejne prístupné nezastavané plochy v meste ohraničené inými funkčnými plochami. Pod úrovňou terénu je možné umiestňovať zariadenia a vedenia technickej infraštruktúry, podzemné parkovacie garáže, podjazdy, podchody pre chodcov, prevádzky občianskej vybavenosti určenej pre širokú verejnosť. Súčasťou plôch námestí a koridorov sú spravidla: zeleň, mestský mobiliár, prvky verejného osvetlenia, prvky dopravného značenia, výtvarné umelecké diela.

(2.2.5) Určenie častí územia, pre ktoré je potrebné obstaráť a schváliť ÚPN Z

(2.) MČ NOVÉ MESTO

Určenie častí územia na spracovanie ÚPN Z:

- Horná Mlynská dolina,
- Krahulčia,
- Filiálka,
- Zátišie-Hattalova,
- Tomášikova-Trnavská (dopracovať na podklade UŠ Z Tomášikova-Rožňavská),
- Vajnorská-Odborárska,
- Stromová-Pražská.

(C.2) Regulácia funkčného využitia plôch⁶⁷

Tabuľka 8 Prehľadná tabuľka regulácie funkčného využitia plôch v riešenom území ÚPN-Z

Kód urb. funkcie	Funkčné územie	Urbanistická funkcia (funkčné využitie)	Stav ⁶⁸	Kód reg.	Poznámka
201	ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI	občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S		
			R	D	
401	ÚZEMIA ŠPORTU	šport, telovýchova a voľný čas	S		
			R	X	
901	ÚZEMIA VODNÝCH PLÔCH A TOKOV	vodné plochy a toky	S		
1001	ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ	les, ostatné lesné pozemky	S		
1003	ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ	rekreácia v prírodnom prostredí	S		
			R		
-	Námestia a ostatné komunikačné plochy a ostatné regulačné prvky v zmysle regulačného výkresu.				

V riešenom území ÚPN-Z sú Územným plánom Bratislavy stanovené nasledovné regulatívy funkčného využitia plôch:

⁶⁷ Schéma funkčného využitia plôch a priestorových regulatívov Územného plánu Bratislavy je zobrazená v oddiele 6.1.2 Urbanistické členenie zóny a väzba na Územný plán Bratislavy.

⁶⁸ S – stabilizované územie, R – rozvojové územie

(201) ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu

PODMIENKY FUNKČNÉHO VYUŽITIA PLÔCH

Územia areálov a komplexov občianskej vybavenosti celomestského a nadmestského významu s konkrétnymi nárokmi a charakteristikami podľa funkčného zamerania. Súčasťou územia sú plochy zelene, vodné plochy ako súčasť parteru, dopravné a technické vybavenie, garáže a zariadenia pre požiarnu a civilnú obranu.

Podiel funkcie bývania nesmie prekročiť 30% z celkových podlažných plôch nadzemnej časti zástavby funkčnej plochy.

SPOSÔBY VYUŽITIA FUNKČNÝCH PLÔCH

prevládajúce

- zariadenia administratívy, správy a riadenia
- zariadenia kultúry a zábavy
- zariadenia cirkví a na vykonávanie obradov
- ubytovacie zariadenia cestovného ruchu
- zariadenia verejného stravovania
- zariadenia obchodu a služieb
- zariadenia zdravotníctva a sociálnej starostlivosti
- zariadenia školstva, vedy a výskumu
- zariadenia športu, telovýchovy a voľného času
- vedecko – technické a technologické parky
- vodné plochy ako súčasť parteru a plôch zelene
- zariadenia drobných prevádzok výroby a služieb
- zariadenia na separovaný zber komunálnych odpadov miestneho významu vrátane komunálnych odpadov s obsahom škodlivín z domácností

prípustné

V území je prípustné umiestňovať najmä :

- integrované zariadenia občianskej vybavenosti
- areály voľného času a multifunkčné zariadenia
- účelové zariadenia verejnej a štátnej správy
- zeleň líniovú a plošnú
- zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti pre obsluhu územia

prípustné v obmedzenom rozsahu

V území je prípustné umiestňovať v obmedzenom rozsahu najmä :

- bývanie v rozsahu do 30% z celkových nadzemných podlažných plôch funkčnej plochy

neprípustné

V území nie je prípustné umiestňovať najmä :

- zariadenia s negatívnymi účinkami na stavby a zariadenia v ich okolí
- rodinné domy
- areály priemyselných podnikov, zariadenia priemyselnej a poľnohospodárskej výroby
- skladové areály, distribučné centrá a logistické parky, stavebné dvory
- autokempingy
- stavby na individuálnu rekreáciu
- zariadenia odpadového hospodárstva okrem prípustných v obmedzenom rozsahu
- tranzitné vedenia technickej vybavenosti nadradeného významu

(401) ÚZEMIA ŠPORTU – šport, telovýchova a voľný čas

PODMIENKY FUNKČNÉHO VYUŽITIA PLÔCH

Územia prevažne areálového charakteru s využitím pre šport a telesnú výchovu tvorené krytými športovými zariadeniami, športovými otvorenými ihriskami a zariadeniami, špecifickými zariadeniami športu slúžiacimi pre organizovanú telovýchovu, výkonnostný šport, amatérsky šport a územia slúžiace športovým aktivitám vo voľnom čase. Súčasťou územia je dopravné a technické vybavenie a plochy líniovej a plošnej zelene.

SPOSÔBY VYUŽITIA FUNKČNÝCH PLÔCH

prevládajúce

- kryté a otvorené ihriská, zariadenia a areály športu, telovýchovy a voľného času
- zariadenia občianskej vybavenosti, ktoré neprekročia 10% z funkčnej plochy
- byty v objektoch funkcie – služobné byty

prípustné

V území je prípustné umiestňovať najmä :

- špecifické športové zariadenia jazdeckého, cyklistického, motoristického, vodáckeho, leteckého,
- modelárskeho športu, zimných športov a iné
- zeleň líniovú a plošnú
- vodné plochy ako súčasť parteru a plôch zelene
- zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti pre obsluhu územia

prípustné v obmedzenom rozsahu

V území je prípustné umiestňovať v obmedzenom rozsahu najmä :

neprípustné

V území nie je neprípustné umiestňovať najmä :

- bývanie okrem prípustného v obmedzenom rozsahu
- areálové zariadenia občianskej vybavenosti
- zariadenia a areály výroby
- skladové areály, distribučné centrá a logistické parky
- stavby na individuálnu rekreáciu
- tranzitné vedenia technickej vybavenosti nadradeného významu
- zariadenia odpadového hospodárstva
- stavby a zariadenia nesúvisiace s funkciou

(901) ÚZEMIA VODNÝCH PLÔCH A TOKOV – vodné plochy a toky

PODMIENKY FUNKČNÉHO VYUŽITIA PLÔCH

Územia slúžiace pre umiestňovanie prirodzených a umelých vodných plôch s využitím na plavebné, hospodárske, ochranné, ekostabilizačné, krajínovotvorné a rekreačné účely.

SPOSÔBY VYUŽITIA FUNKČNÝCH PLÔCH

prevládajúce

- vodné plochy a toky ako výrazné krajinné prvky
- vodné plochy a vodné toky na vodohospodárske využitie ako zdroje vody, recipienty, na odvádzanie prívalových vôd a povodňových prietokov

prípustné

V území je prípustné umiestňovať najmä :

- zariadenia pre vodnú dopravu a hydroenergetické využitie
- stavby a zariadenia slúžiace pre ochranu a využívanie vodných zdrojov
- stavby a zariadenia slúžiace na protipovodňovú ochranu
- vodné športy a rekreácia
- zariadenia na chov rýb, rybárstvo

prípustné v obmedzenom rozsahu

V území je prípustné umiestňovať v obmedzenom rozsahu najmä :

- zariadenia pre správu tokov
- zariadenia na ťažbu štrkov a pieskov
- plávajúce stravovacie zariadenia cestovného ruchu zakotvené, vyviazané
- plávajúce ubytovacie zariadenia zakotvené, vyviazané
- plávajúce zariadenia pre rekreáciu zakotvené, vyviazané
- plávajúce drobné zariadenia občianskej vybavenosti zakotvené, vyviazané
- plávajúce zariadenia na pristávanie plavidiel – prístavné potóny
- prístavné móla
- zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti pre obsluhu územia

nepripustné

- stavby a zariadenia nesúvisiace s funkciou

(1001) ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky

PODMIENKY FUNKČNÉHO VYUŽITIA PLÔCH

Územia s lesnými porastmi alebo bez porastov slúžiace na hospodárske, rekreačné, vodohospodárske, ekostabilizačné a hygienické funkcie.

SPOSÔBY VYUŽITIA FUNKČNÝCH PLÔCH

prevládajúce

- les, lesné porasty, lesné škôlky
- semenné sady
- lesné cesty a zväžnice
- rozdeľovacie pasienky

prípustné

V území je prípustné umiestňovať najmä :

- pobytové lúky
- náučné chodníky, turistické trasy a cyklistické trasy

prípustné v obmedzenom rozsahu

V území je prípustné umiestňovať v obmedzenom rozsahu najmä :

- technické zariadenia pre faunu a pestovanie rastlinného materiálu
- byty v objektoch funkcie – služobné byty

- vodné plochy, nádrže účelové a retenčné
- tranzitné vedenia technickej vybavenosti nadradeného významu
- zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti pre obsluhu územia funkčnej plochy

neprípustné

- všetky formy bývania
- všetky druhy zariadení obchodu
- ubytovacie zariadenia cestovného ruchu
- všetky druhy zariadení kultúry a cirkví, administratívy, školstva, zdravotníctva, sociálnej starostlivosti
- zariadenia výroby priemyselnej a poľnohospodárskej
- zariadenia služieb, skladového hospodárstva, stavebníctva
- areálové a kryté zariadenia športu
- zariadenia odpadového hospodárstva
- diaľničné odpočívadlá, ČSPH, parkinggaráže
- stavby a zariadenia nesúvisiace s funkciou

(1003) ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí

PODMIENKY FUNKČNÉHO VYUŽITIA PLÔCH

Územia slúžiace oddychu a pohybu v prírode a športové aktivity v prírodnom prostredí, ktoré podstatne nenarušujú prírodný charakter územia. Rekreačné priestory v prírodnom zázemí mesta a vodné plochy pre rekreáciu s drobnými zariadeniami občianskej vybavenosti pre obsluhu územia.

SPOSÔBY VYUŽITIA FUNKČNÝCH PLÔCH

prevládajúce

Prírodné prostredie:

- zeleň líniová a plošná
- les
- vodné plochy pre rekreáciu
- rekreačno-oddychové prírodné areály
- pobytové lúky

prípustné

V území je prípustné umiestňovať najmä :

- náučné chodníky, turistické a cyklistické trasy
- krajinná a ekostabilizačná zeleň

prípustné v obmedzenom rozsahu

V území je prípustné umiestňovať v obmedzenom rozsahu najmä :

- drobné zariadenia vybavenosti súvisiace s funkciou
- autokempingy
- tranzitné vedenia technickej vybavenosti nadradeného významu

- zariadenia a vedenia technickej a dopravnej vybavenosti pre obsluhu územia funkčnej plochy

neprípustné

Neprípustné je umiestňovať najmä:

- všetky formy bývania
- všetky druhy zariadení obchodu
- ubytovacie zariadenia cestovného ruchu okrem autokempingov
- všetky druhy zariadení kultúry a cirkví, administratívy, školstva, zdravotníctva, sociálnej starostlivosti
- zariadenia výroby priemyselnej a poľnohospodárskej
- zariadenia služieb, skladového hospodárstva, stavebníctva
- areálové a kryté zariadenia športu
- zariadenia odpadového hospodárstva
- diaľničné odpočívadlá, ČSPH
- ostatné stavby a zariadenia nesúvisiace s funkciou

(C.6) Zásady a regulatívy umiestnenia rekreácie v prírodnom prostredí

(6.1) VÝCHODISKOVÉ PRINCÍPY

Pre rekreačné účely krátkodobej rekreácie sú na území mesta využívané priestory v inundačnom území veľtoku Dunaja, vodné plochy a potenciál Bratislavského lesného parku v dvoch častiach - Devínska Kobyla a Malé Karpaty.

Riešenie potrieb rekreácie sa sústreďuje na dve základné sféry, ktorých rekreačná náplň je závislá na rozsahu voľného času a rytme jeho využívania:

- rekreácia každodenná - činnosť v rámci niekoľkých hodín voľna po skončení denného zamestnania alebo školskej výučby,
- rekreácia krátkodobá (víkendová) - je náplňou dní pracovného voľna koncom týždňa a sviatkov.

V súlade so schválenými strategickými cieľmi rozvoja rekreácie v prírodnom prostredí:

- vytvárať podmienky pre rozvoj rekreačného potenciálu prírodného zázemia mesta a zachovať kvalitu rekreačného prostredia a prírodného potenciálu rešpektovaním platnej legislatívy dotýkajúcej sa ochrany prírody a krajiny a lesa,
- v prírodnom prostredí riešiť priestory pre aktívnu rekreáciu bez narušovania prírodnej kvality prostredia v území s vhodnými terénnymi podmienkami a rozlohou zodpovedajúcou predpokladanému počtu návštevníkov,

(6.2) ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

... je potrebné dobudovať a zatriktívniť základné typy jestvujúcich rekreačných stredísk:

- strediská rekreácie v prostredí BLP: Železná studnička, Kamzík, Koliba, Kačín, Rača - Slalomka, Devínska Kobyla,
- z hľadiska časovej dostupnosti území pre rekreačné využitie v Bratislave uprednostňovať najmä na krátkodobú – každodennú a víkendovú rekreáciu, (masívy Malých Karpát, Devínskej Kobyly a pod.),
- pri umiestňovaní plôch a zariadení rekreácie a oddychu v krajinnom prostredí:
 - rešpektovať platnú legislatívu dotýkajúcu sa ochrany prírody a krajiny a lesa v kontexte s pohybom návštevníkov za účelom ochrany flóry, fauny, pôdneho krytu, ekologickej stability,
- rešpektovať funkčné zóny v rámci BLP (I., II. zóna),
 - rekreačné centrá nelokalizovať na LP, ani v priestoroch biocentier a biokoridorov ÚSES,
 - centrá rekreácie neumiestňovať do území so 4. a 5. stupňom ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny,
- v krajinnom prostredí vhodne umiestňovať:
 - drobné zariadenia oddychu, prípadne služieb verejného stravovania,
 - pešie, cyklistické a kynologické trasy,

- náučné chodníky s drobnými stavbami altánkov, odpočinkových miest.

Pri rozvoji občianskej vybavenosti v rekreačných územiach s ohľadom na charakter rekreácie je potrebné dosiahnuť vyšší štandard v zariadeniach športových a telovýchovných, stravovacích, ubytovacích a vybraných služieb a zároveň dosiahnuť prevádzkovú efektívnosť týchto zariadení ich využitím i mimo sezóny.

(C.16) Zoznam verejnoprospešných stavieb

- D8 – výstavba v úseku Vajnorská – tunel pod Karpatmi – Lamačská,⁶⁹
- D59 – železničná trať pre nákladnú dopravu (tunel) v úseku žst. Bratislava-Lamač-odbočka Vinohrady,⁷⁰
- D80 – hlavná mestská trasa cyklistickej dopravy Karpatská trasa (Patrónka-Železná studnička).⁷¹

⁶⁹ K VPS č. D8 existuje projektová dokumentácia len na úsek od Galvaniho ulice po portál tunelu (vonkajší polookruh Lamač-Galvaniho ulica). V ÚPN-Z je VPS trasovaná v podzemnom tuneli, v grafickej časti sa zakresľuje schematicky vrátane predpokladaného dopravného koridoru.

⁷⁰ K VPS č. D59 neexistuje projektová dokumentácia. V ÚPN-Z sa VPS zakresľuje schematicky vrátane predpokladaného dopravného koridoru.

⁷¹ K VPS č. D80 neexistuje projektová dokumentácia.

5 VYHODNOTENIE LIMITOV VYUŽITIA ÚZEMIA

V ÚPN-Z sa zohľadňujú hlavné limity a obmedzenia rozvoja a využitia územia:

- limity technickej infraštruktúry
 - ochranné a bezpečnostné pásma vedení a zariadení technickej infraštruktúry,
 - ochrana vodných zdrojov,
 - kapacitná nedostatočnosť vodných tokov v celom lesoparku,
 - ochranné pásmo vodného toku,
- limity dopravy
 - ochranné pásmo dráhy,
 - železničná doprava predstavuje nevhodnú hlukovú záťaž,
 - obmedzené priestorové možnosti pre riešenie problematiky statickej dopravy,
 - automobilová doprava predstavuje nevhodnú hlukovú a emisnú záťaž,
- limity krajinno-ekologické
 - prírodné podmienky lesného masívu Malých Karpát a charakteristický krajinný obraz,
 - kritériá Európskeho dohovoru o krajine,
- limity z hľadiska ochrany kultúrno-historických hodnôt
 - národné kultúrne pamiatky zapísané v ÚZPF SR,
 - pamätihodnosti MČ Bratislava-Nové Mesto a Bratislavy,
 - ochranné pásmo národných kultúrnych pamiatok v Hornej Mlynskej doline,
- limity z hľadiska ochrany prírody a krajiny
 - chránená krajinná oblasť Malé Karpaty,
 - prírodná rezervácia Vydrica,
 - územie európskeho významu Vydrica (SKUEV0388),
 - prvky ÚSES a záväzné regulatívy ochrany prírody a krajiny z ÚPN VÚC BSK,
- limity lesohospodárske a limity lesov osobitného určenia
 - kategória lesov osobitného určenia na území lesoparku,
 - lesy ochranné, bezzásahové zóny vymedzené lesným hospodárskym plánom,
 - ochranné pásmo lesa (hranica prevzatá z ÚPN BA),
- limity urbanistické (funkčné a priestorové)
 - dominantné funkčné využitie riešeného územia na prímestskú rekreáciu každodennú a víkendovú v prírodnom prostredí so zameraním najmä na krátkodobý rekreačný pobyt v prírodnom prostredí, v lese, na oddychových lúkach, pri vode a rekreačný pohyb nemotorový,
 - lesné prírodné prostredie s lúčnymi porastmi s funkciou prímestského rekreačného lesa,
 - charakter voľnej, malopodlažnej solitérnej zástavby,
 - tichý rekreačný režim prírodného rekreačného prostredia ako jeden najdôležitejších faktorov a jedno z najvýznamnejších kritérií kvality rekreačného zázemia mesta.

6 URBANISTICKÁ KONCEPCIA

6.1 Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania a funkčného využitia územia

Urbanistická koncepcia sa v súlade so záväznými regulatívmi Územného plánu Bratislavy a so schváleným Zadaním ÚPN-Z Horná Mlynská dolina zameriava na stabilizáciu, premenu a dobudovanie urbanistickej štruktúry zóny v rozsahu nevyhnutnom pre zabezpečenie kvalitatívneho rozvoja a vytvorenie plnohodnotného rekreačno-oddychového zázemia hlavného mesta.

V intenciách kľúčových požiadaviek schváleného Zadania ÚPN-Z (kompozičných požiadaviek,⁷² požiadaviek na obnovu, prestavbu a asanácie⁷³ a požiadaviek na riešenie rekreácie a cestovného ruchu⁷⁴) rieši identifikované problémy zóny, pričom stanovením rámcových urbanistických regulatívov, vrátane intenzity návštevnosti, vytvára primeraný a udržateľný rámec pre rozvoj rekreačno-oddychových aktivít so zreteľom na požiadavky ochrany prírody a ochrany pamiatok.

6.1.1 Urbanistické členenie zóny a väzba na Územný plán Bratislavy

Riešené územie zóny sa z urbanistického hľadiska člení hierarchicky na:

1. sektory,⁷⁵
2. subsektory a uličné priestory.⁷⁶

6.1.1.1 Sektory

Riešené územie zóny je primárne rozčlenené na sektory (ďalej aj „urbanistické sektory“), ktoré vychádzajú z vymedzených funkčných plôch záväznej časti Územného plánu Bratislavy.⁷⁷ Každý zo sektorov má priradený jedinečný kód,⁷⁸ pričom niektoré sektory majú priradený aj pracovný názov pre účely lepšej identifikácie.

ŠPECIFIKÁ PRIEMETU FUNKČNÝCH PLÔCH ÚZEMNÉHO PLÁNU BRATISLAVY NA ZONÁLNU ÚROVEŇ

Vzhľadom na mierku spracovania územného plánu zóny, odlišný metodický prístup k spracovaniu mestskej a zonálnej územnoplánovacej dokumentácie ako aj určité špecifiká riešeného územia bolo

⁷² Vid' podkapitola 6.3 „Požiadavky na tvorbu urbanistickej a krajinnej kompozície“ Zadania ÚPN-Z Horná Mlynská dolina.

⁷³ Vid' podkapitola 6.4 „Požiadavky na obnovu, prestavbu a asanácie“ Zadania ÚPN-Z Horná Mlynská dolina.

⁷⁴ Vid' podkapitola 6.5 „Požiadavky na riešenie rekreácie a cestovného ruchu“ Zadania ÚPN-Z Horná Mlynská dolina.

⁷⁵ V Zadaní ÚPN-Z Horná Mlynská dolina je pojem „sektor“ používaný aj v kontexte pomenovania jednotlivých častí (mapových listov) výkresov a schém. Pre zabezpečenie zrozumiteľnosti tejto územnoplánovacej dokumentácie a pre vylúčenie akýchkoľvek pochyb sa v Návrhu ÚPN-Z Horná Mlynská dolina pojem „sektor“ spája výlučne s urbanistickým členením zóny. Vo vzťahu k členeniu výkresov ako aj rámcových bilancií sa v návrhu ÚPN-Z používa pojem „lokalita“.

⁷⁶ Špecifickým prvkom urbanistického členenia je tzv. „iný dopravný priestor“ (lanová dráha).

⁷⁷ Hranice funkčných plôch regulačného výkresu Územného plánu Bratislavy boli zdigitalizované na podklade oficiálneho WMS zdroja (https://geoportal.bratislava.sk/hSite/services/up/UPN_2_2_Regula%C4%8Dn%C3%BD_v%C3%BDkres/MapServer/WMSserver?) a aktuálnej katastrálnej mapy. Z tohto hľadiska predstavujú hranice sektorov adekvátnu reprezentáciu regulovaných funkčných plôch Územného plánu Bratislavy na zonálnej úrovni.

⁷⁸ Kód pozostáva z dvojpísmennej predpony („MD“ ako skratka názvu ÚPN-Z) a poradového čísla sektora. Poznámka: Spôsob označovania sektorov a následne aj subsektorov vychádza z jednotného systému označovania regulačných celkov, ktorý MČ aplikuje na všetky obstarávané ÚPN-Z.

nevyhnutné pristúpiť ku čiastkovým korekciám pri priemete funkčných plôch záväznej časti Územného plánu Bratislavy na zonálne sektory v nasledovnom rozsahu:

1. oprava chýbajúceho vymedzenia uličných priestorov, ktoré nie sú v Územnom pláne Bratislavy zaradené medzi „Námestia a ostatné komunikačné plochy“ (ide o Cestu mládeže v úseku pri Železnej Studničke, Ostružinový chodník, záver ulice Kamzíkov vrch alebo časť ulice Kamzík les), spresnenie vymedzenia verejných priestorov (záver promenády Kamzík),
2. integrovanie väčšiny plôch lesných chodníkov a vodných tokov vymedzených v Územnom pláne Bratislavy do príslušných sektorov a následne zlúčenie susediacich funkčných plôch s rovnakou funkčnou a priestorovou reguláciou Územného plánu Bratislavy,⁷⁹
3. drobné opravy nepresností vymedzenia funkčných plôch, ktoré nereflektuje súčasný fyzický stav a vlastnícke vzťahy (ide napr. o časť areálu a časť budovy televíznej veže Towercom, ktoré sú nesprávne zaradené do funkčného využitia 1003 a 1001, alebo severná časť areálu a časť budovy Koliba Expo, ktoré sú nesprávne zaradené do funkčného využitia 1003).

Pri priemete funkčných plôch Územného plánu Bratislavy bol identifikovaný problém v prípade hornej stanice sedačkovej lanovky na Kamzíku, ktorej budova a príslušné rampy sú zaradené do funkčného využitia „Námestia a ostatné komunikačné plochy“, definované ako „verejne prístupné nezastavané plochy“. Dolná stanica lanovky sa naopak nachádza v rozvojovom území s kódom funkčného využitia 201, čo dokumentuje určitú disproporciu v prístupe k vymedzovaniu funkčných plôch Územným plánom Bratislavy. Z uvedeného dôvodu preto nie je možné v rámci ÚPN-Z navrhovať akékoľvek rozšírenie budovy hornej stanice lanovky prístavbou/nadstavbou, ponecháva sa preto status quo.

PREHĽAD SEKTOROV

V riešenom území zóny je vymedzených 68 sektorov.⁸⁰ Prevažná časť sektorov predstavuje v zmysle Územného plánu Bratislavy stabilizované územia (približne 4/5 rozlohy riešeného územia zóny),⁸¹ pre ktoré nie sú stanovené exaktné parametre priestorovej regulácie.⁸² Rozvojové územia Územného plánu Bratislavy sú reprezentované deviatimi sektormi (s približným podielom 8,5 % rozlohy riešeného územia zóny)⁸³ nasledovne:

- tri „Územia prírodnej zelene“ bez stanovených priestorových regulatívov intenzity využitia územia (sektory: MD03, MD08, MD28),
- tri „Územia občianskej vybavenosti“ s kódom funkčného využitia 201 (sektory: MD18 Mestské lesy, MD19 IX. Suchý mlyn, MD41 Snežienka) so stanovenými priestorovými regulatívmi, platnými pre vnútorné mesto, pričom sa vychádza z priestorového usporiadania s názvom „OV areálového charakteru, komplexy“,

⁷⁹ Dôvodom pre takýto postup je, že väčšina trás lesných chodníkov a vodných tokov vymedzených v záväznej časti Územného plánu Bratislavy nezodpovedá ich aktuálnemu stavu (trasovaniu) v riešenom území. ÚPN-Z Horná Mlynská dolina preto nevymedzuje tieto plochy samostatne v rámci urbanistického členenia územia zóny, ich aktuálne trasovanie zakrešuje v smernej grafickej časti vo forme líniovej geometrie.

⁸⁰ Urbanistická funkcia ÚPN BA „Námestia a ostatné komunikačné plochy“ je v ÚPN-Z evidovaná ako jeden sektor s kódom MD00.

⁸¹ Urbanistická funkcia ÚPN BA „Námestia a ostatné komunikačné plochy“ je v uvedenej bilancii vyčíslená samostatne, mimo kategórií stabilizované a rozvojové územie.

⁸² Vychádza sa preto zo všeobecne formulovaných záväzných regulatívov Územného plánu Bratislavy (viď kapitola 4), v zmysle ktorých je pripravený návrh urbanistickej koncepcie ÚPN-Z a následne stanovené zonálne regulatívy.

⁸³ V prípade bilancií urbanistických funkcií len sídelného charakteru (201 a 401) je podiel rozvojových území približne 1/3.

- tri „Územia športu“ s kódom funkčného využitia 401 (sektory: MD02 Partizánska lúka (ľavý breh), MD04 Partizánska lúka (pravý breh), MD05 Partizánska lúka - parkovisko) s informačným kódom X⁸⁴ so stanoveným regulatívom IPP, bez stanovených regulatívov IZP a KZ.

Z hľadiska funkčného využitia sektorov (podľa Územného plánu Bratislavy) je možné konštatovať, že sektory s urbanistickými funkciami prírodného charakteru (901, 1001 a 1003) reprezentujú viac ako 2/3 výmery riešeného územia (48 sektorov) a sektory s urbanistickými funkciami sídelného charakteru (201 a 401) približne 18 % výmery riešeného územia (19 sektorov).

Ako už bolo uvedené v kapitole 2, zóna je pre účely adresného popisu a rámcových bilancií rozčlenená na šesť častí/lokalít. Toto bilančné členenie je aplikované aj v prípade urbanistického členenia územia na sektory.

Tabuľka 9 Zoznam sektorov a väzba na funkčnú reguláciu Územného plánu Bratislavy

Lokalita (ÚPN-Z)	Sektor (ÚPN-Z)		Regulatívy Územného plánu hl. mesta SR Bratislavy		
	Kód	Názov	Regulácia funkčného využitia (urbanistickej funkcie)	Stav územia. ⁸⁵	Regulatívy intenzity využitia územia
1 Partizánska lúka	MD00		NÁMESTIA A OSTATNÉ KOMUNIKAČNÉ PLOCHY		
	MD01		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD02	Partizánska lúka (ľavý breh)	401 ÚZEMIA ŠPORTU – šport, telovýchova a voľný čas	R	X – IPP max.: 3,6
	MD03	Partizánska lúka - Vydrica	1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	R	-
	MD04	Partizánska lúka (pravý breh)	401 ÚZEMIA ŠPORTU – šport, telovýchova a voľný čas	R	X – IPP max.: 3,6
	MD05	Partizánska lúka - parkovisko	401 ÚZEMIA ŠPORTU – šport, telovýchova a voľný čas	R	X – IPP max.: 3,6
	MD06		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD07		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD08		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	R	-
	MD09		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD10	4. rybník	901 ÚZEMIA VODNÝCH PLOCH A TOKOV – vodné plochy a toky	S	
	MD11	3. rybník	901 ÚZEMIA VODNÝCH PLOCH A TOKOV – vodné plochy a toky	S	
	MD12		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD13	VIII. Mlyn Klepáč	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
Σ	MD14		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	

⁸⁴ Špecifický informačný kód X v Územnom pláne Bratislavy určuje, že „rozvojová plocha je natoľko významná alebo špecifická, že jej regulácia je reálna, až na základe preverenia súťažou alebo na podklade podrobnejšieho riešenia na úrovni urbanistickej štúdie zóny.“ Intenzita využitia územia s informačným kódom X je limitovaná podľa tabuliek ÚPN max. IPP 3,6.

⁸⁵ S – Stabilizované územie, R – Rozvojové územie

Lokalita (ÚPN-Z)	Sektor (ÚPN-Z)		Regulatívy Územného plánu hl. mesta SR Bratislavy		
	Kód	Názov	Regulácia funkčného využitia (urbanistickej funkcie)	Stav územia. 85	Regulatívy intenzity využitia územia
	MD15		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD16		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD17		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD18	Mestské lesy	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	R	D – IPP max.: 0,9, IZP max.: 0,30/0,45, KZ min.: 0,20/0,15
	MD19	IX. Suchý mlyn	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	R	D – IPP max.: 0,9, IZP max.: 0,30/0,45, KZ min.: 0,20/0,15
	MD20		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD21		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
3 Železná studnička	MD22		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD23		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD24	Železná studnička	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD25	Bývalá reštaurácia Železná studnička	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD26		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD27	Verona	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD28		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	R	-
	MD29	2. rybník	901 ÚZEMIA VODNÝCH PLOCH A TOKOV – vodné plochy a toky	S	
	MD30		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD31		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD32		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD33	1. rybník	901 ÚZEMIA VODNÝCH PLOCH A TOKOV – vodné plochy a toky	S	
	MD34		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
4 Snežienka	MD35		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD36	Drieňovská lúka malá	1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD37	Drieňovská lúka veľká	1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	

Lokalita (ÚPN-Z)	Sektor (ÚPN-Z)		Regulatívy Územného plánu hl. mesta SR Bratislavy		
	Kód	Názov	Regulácia funkčného využitia (urbanistickej funkcie)	Stav územia. 85	Regulatívy intenzity využitia územia
	MD38		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD39		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD40		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD41	Snežienka	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	R	D – IPP max.: 0,9, IZP max.: 0,30/0,45, KZ min.: 0,20/0,15
	MD42		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD43		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD44		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD45	Kameňolom	401 ÚZEMIA ŠPORTU – šport, telovýchova a voľný čas	S	
	MD46		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD47		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
5 Sanatórium	MD48		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD49		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD50	Pri Sanatóriu	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD51	Sanatórium	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD52	Bývalé kúpalisko	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD53		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
6 Kamzík	MD54		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD55	Cvičná lúka	1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD56		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD57		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	
	MD58	Televízna veža	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD59		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD60	Kamzíkov vrch	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD61	West	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD62		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	

Lokalita (ÚPN-Z)	Sektor (ÚPN-Z)		Regulatívy Územného plánu hl. mesta SR Bratislavy		
	Kód	Názov	Regulácia funkčného využitia (urbanistickej funkcie)	Stav územia. 85	Regulatívy intenzity využitia územia
	MD63	Expo	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD64		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD65		1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – rekreácia v prírodnom prostredí	S	
	MD66	Chalúpka	201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI – občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu	S	
	MD67		1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ – les, ostatné lesné pozemky	S	

Schéma 11 Vymedzenie sektorov na podklade regulačného výkresu Územného plánu Bratislavy
– lokalita Partizánska lúka

Schéma 12 Vymedzenie sektorov na podklade regulačného výkresu Územného plánu Bratislavy
– lokalita Deviaty mlyn

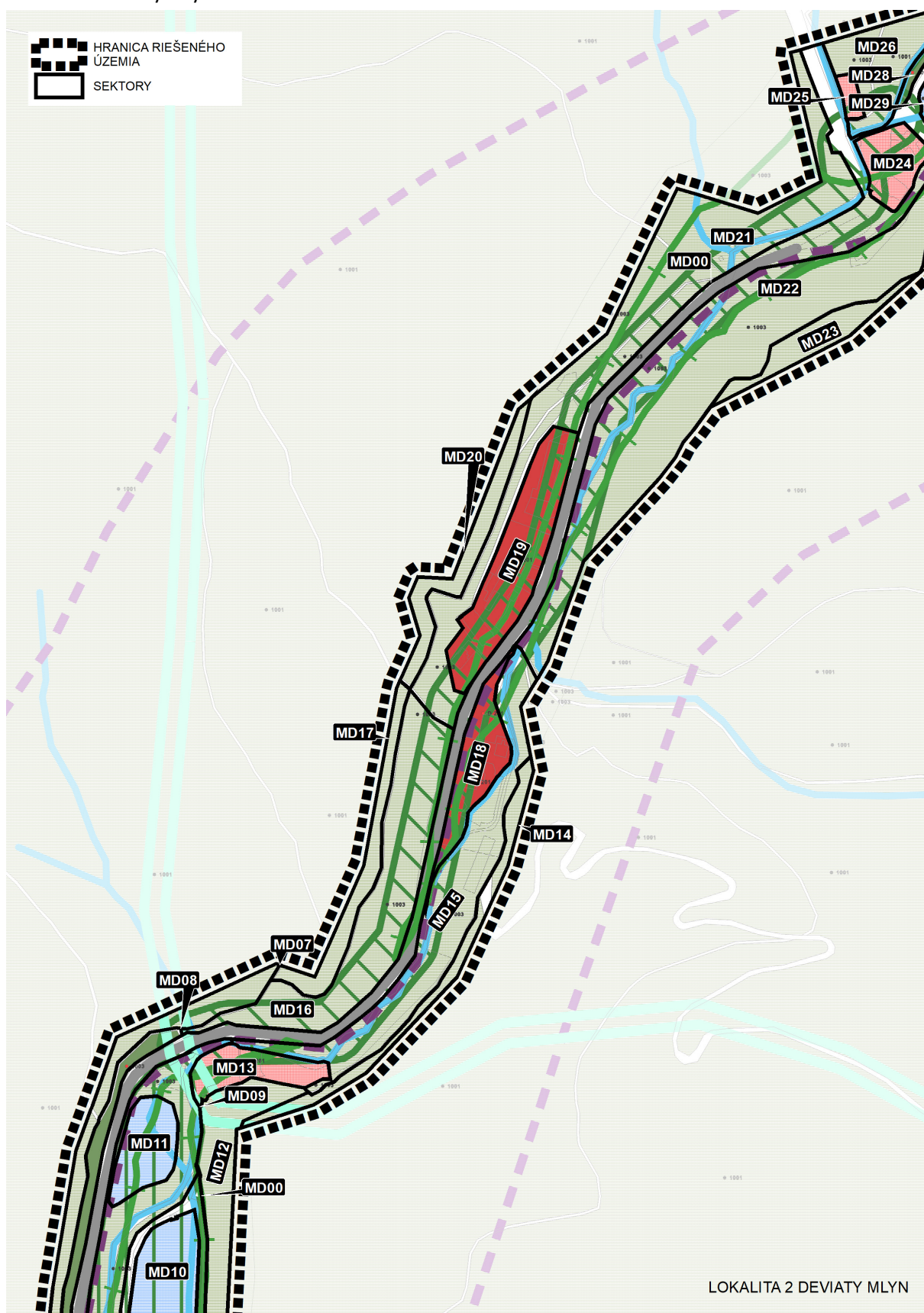

Schéma 13 Vymedzenie sektorov na podklade regulačného výkresu Územného plánu Bratislavy – lokalita Železná studnička

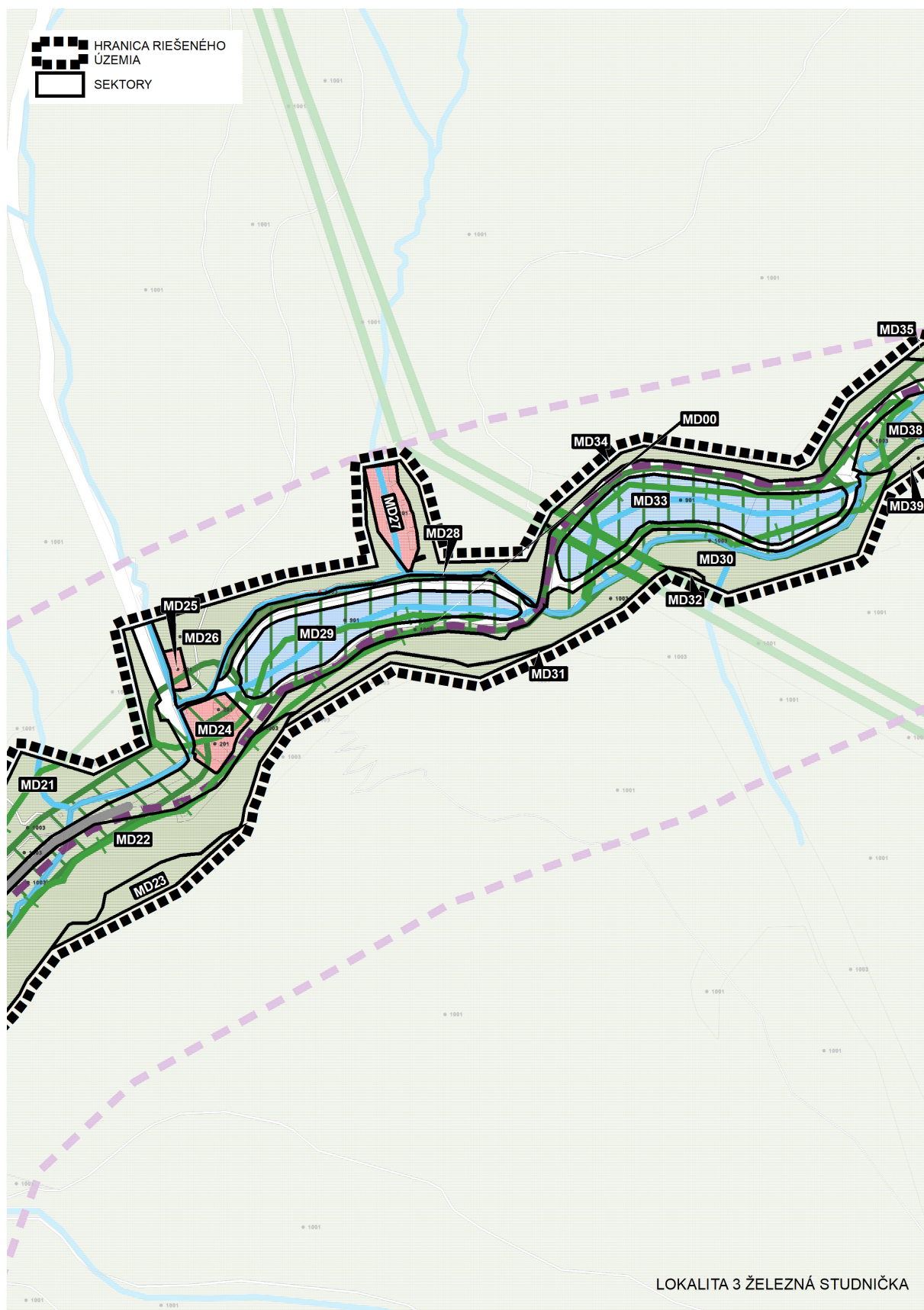

Schéma 14 Vymedzenie sektorov na podklade regulačného výkresu Územného plánu Bratislavy – lokalita Snežienka

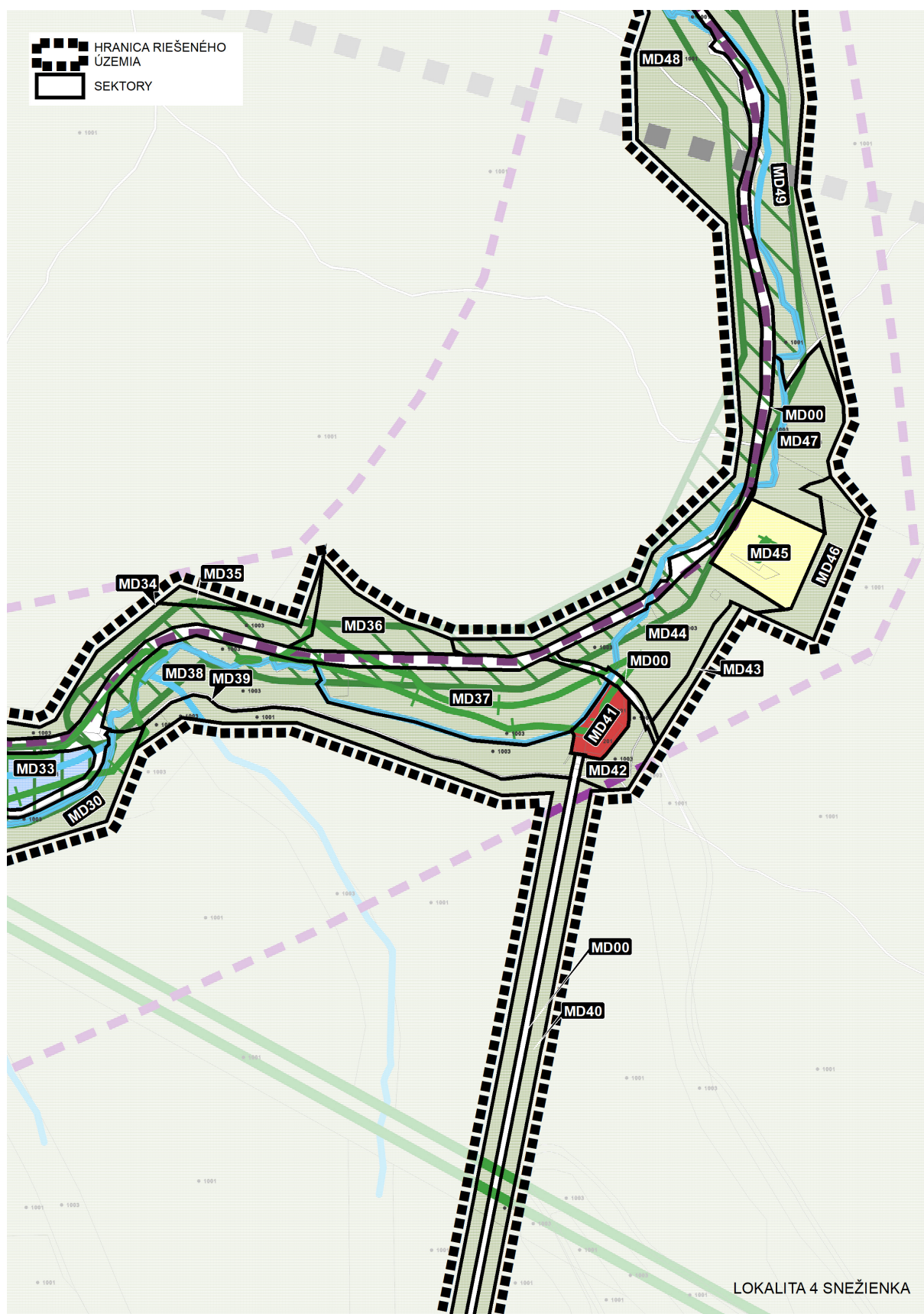
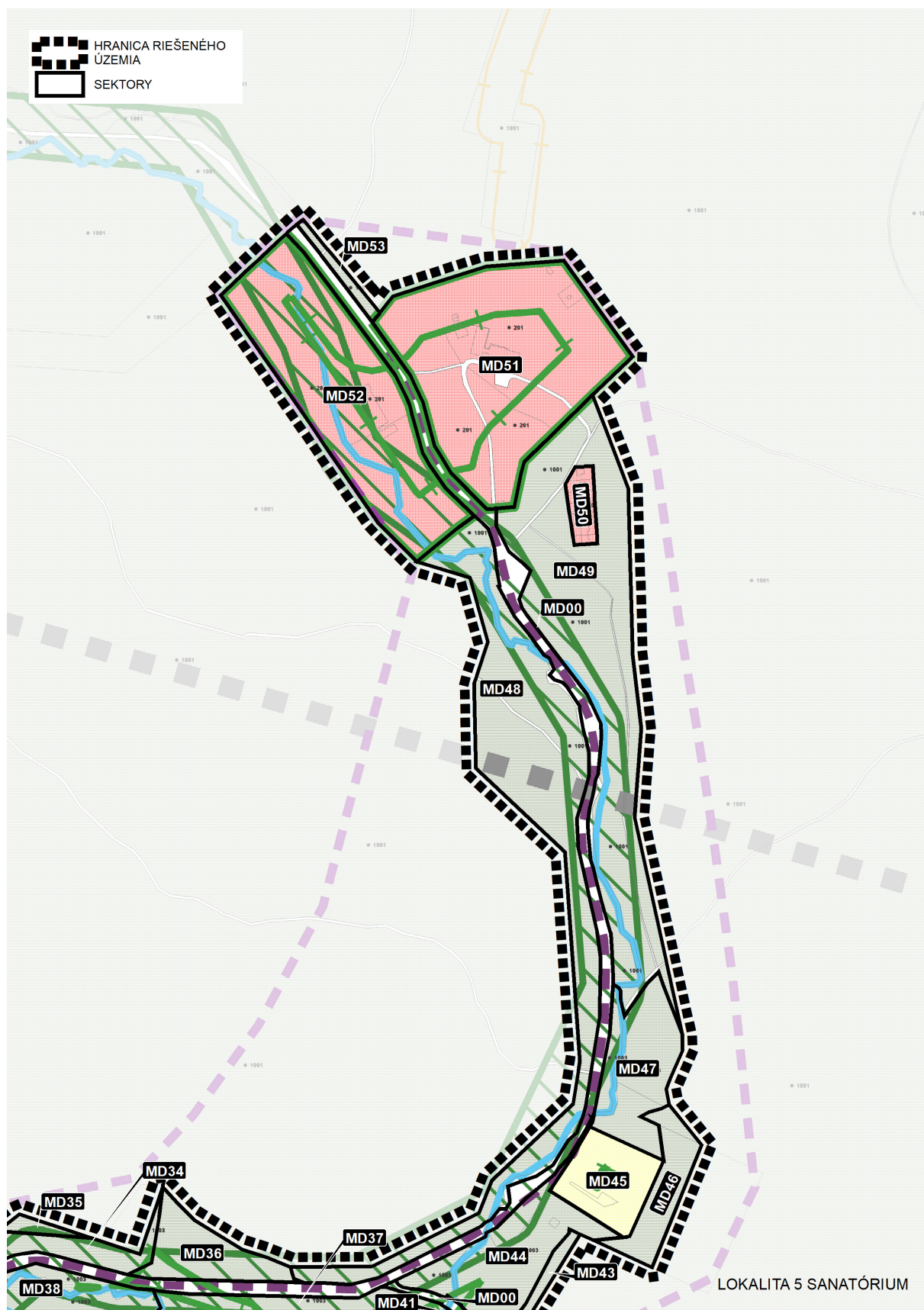

Schéma 15 Vymedzenie sektorov na podklade regulačného výkresu Územného plánu Bratislavy – lokalita Sanatórium

6.1.1.2 Subsektory a uličné priestory

Pre potreby urbanistického návrhu a regulácie je riešené územie zóny ďalej rozčlenené na základné regulačné celky: subsektory a uličné priestory. Ich vymedzenie vychádza zo sektorov, zo súčasnej urbanistickej/krajinnej štruktúry ako aj z urbanistického návrhu.

Subsektory vymedzujú časť sektora, ktorá je z hľadiska urbanistickej alebo krajinnej štruktúry funkčne a priestorovo prevažne homogénna s cieľom stanovenia adresnejších regulatívov. Sektory môžu zahŕňať jeden alebo viacero ucelených subsektorov. Jedinečný identifikátor subsektora je zložený z kódu sektora a z písmennej prípony (vyjadrujúcej poradie subsektora v rámci sektora). Názov subsektora naopak nemusí byť jedinečný, používa sa podľa potreby, najmä pre lepšiu orientáciu/lokalizáciu subsektora v riešenom území.

Uličné priestory sú vymedzené sektorom MD00⁸⁶ a tými časťami ostatných sektorov, ktoré sú verejne prístupné a plnia dôležitú funkciu z kompozično-prevádzkového alebo dopravného hľadiska (ide napríklad o ulicu, miestnu cestu, chodník, významný verejný priestor alebo parkovisko). Uličné priestory sú verejné priestory, nezastavateľné nadzemnými časťami budov,⁸⁷ zabezpečujúce primárnu obsluhu a dostupnosť jednotlivých častí zóny.

Špecifickým prvkom v urbanistickom členení na tejto úrovni je tzv. „iný dopravný priestor“, konkrétne priestor lanovej dráhy, ktorý má poloverejný charakter najmä vzhľadom na určité obmedzenia pre pohyb verejnosti vyplývajúce z právnych predpisov⁸⁸ a samotnej prevádzky dráhy.

PREHĽAD A ZÁKLADNÁ URBANISTICKÁ CHARAKTERISTIKA SUBSEKTOROV

Riešené územie pozostáva zo 108 subsektorov. Väčšina sektorov je reprezentovaná jedným subsektorom (čo je dané najmä prevažujúcimi územiami prírodnej zelene), pričom približne 1/5 sektorov sa skladá z dvoch alebo viac subsektorov.

Subsektory sú charakterizovateľné z nasledovných hľadísk:

1. potenciálna zastavateľnosť,
2. všeobecná dostupnosť,⁸⁹
3. charakter,⁹⁰
4. zonálna funkčná skupina,⁹¹
5. rozvojový status,
6. konkrétne funkčné zameranie (týka sa len rekreačných priestorov),⁹²
7. intenzita rekreácie (týka sa len rekreačných priestorov).⁹³

⁸⁶ reprezentované funkciou Územného plánu Bratislavy „Námestia a ostatné komunikačné plochy“

⁸⁷ Pre uličné priestory sa vo všeobecnosti aplikujú regulatívy funkcie ÚPN BA „Námestia a ostatné komunikačné plochy“, ktorá umožňuje umiestňovanie stavieb len pod úrovňou terénu (zariadenia a vedenia technickej infraštruktúry, podzemné parkovacie garáže, podjazdy, podchody pre chodcov, prevádzky občianskej vybavenosti určenej pre širokú verejnosť). Na zonálnej úrovni (vzhľadom na detailnejšiu mierku spracovania) sa zároveň aplikujú výnimky voči týmto obmedzeniam, ktoré umožňujú umiestňovanie takých stavieb na teréne, ktoré sú súčasťou podzemnej stavby (napr. vjazd alebo vstupná časť do podzemnej stavby a pod.) alebo drobných stavieb v rozsahu regulatívov záväznej časti ÚPN-Z.

⁸⁸ Zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a Vyhláška č. 351/2010 Z. z. o dopravnom poriadku dráh

⁸⁹ viď pododdiel 6.1.2.3 Urbánne priestory, časť Všeobecná dostupnosť urbánnych priestorov.

⁹⁰ viď pododdiel 6.1.3.1 Charakter subsektorov

⁹¹ viď pododdiel 6.1.3.3 Základné funkčné využitie subsektorov

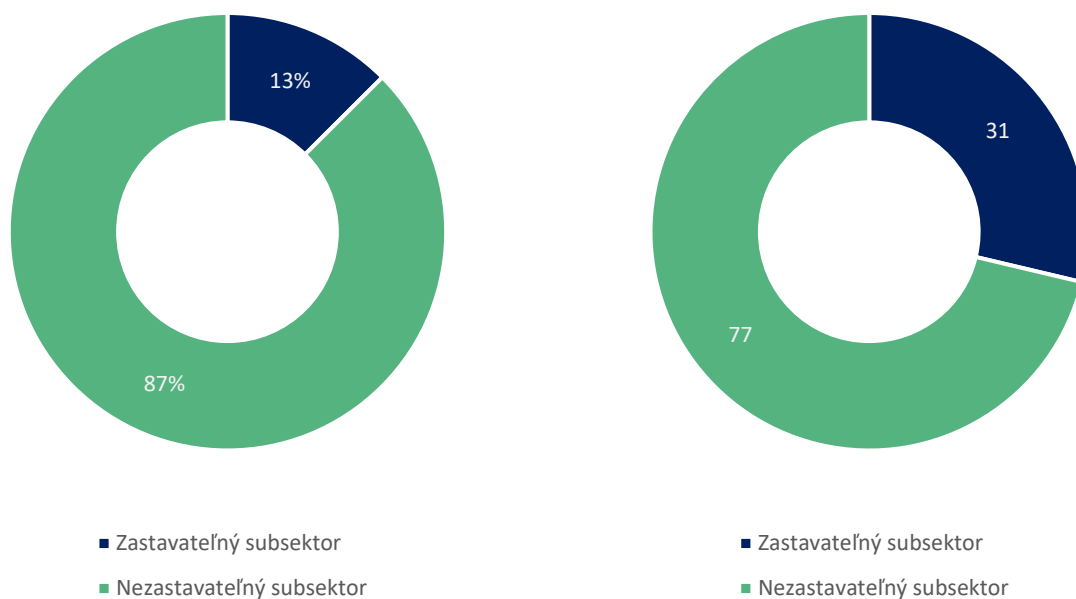
⁹² viď pododdiel 6.2.2.5 Konkrétne funkčné zameranie rekreačných priestorov

⁹³ viď pododdiel 6.2.2.6 Intenzita rekreácie a kapacita rekreačných priestorov

Z hľadiska potenciálnej zastavateľnosti (do budúcnosti) sa rozlišujú:

- **zastavateľný subsektor** – ide o subsektor, v ktorom je možné umiestniť prístavbu, nadstavbu alebo novostavbu budovy v zmysle regulatívov záväznej časti,
- **nezastavateľný subsektor** – ide o subsektor, v ktorom nie je možné umiestniť prístavbu, nadstavbu a novostavbu budovy. Je to dané alebo regulatívmi Územného plánu Bratislavy, alebo samotným návrhom urbanistickej koncepcie zóny.

Graf 3 Potenciálna zastavateľnosť subsektorov z hľadiska a) podielu ich výmery a b) počtu

Z grafu je zrejmé, že nezastavateľné subsektory majú v riešenom území dominantný podiel tak z hľadiska výmery ako aj počtu.

Z hľadiska rozvojového statusu subsektora sa v smernej časti rozlišujú dve polohy:

- **stav** – ide o subsektor, ktorého súčasné funkčné využitie a priestorové usporiadanie sú urbanistickou koncepciou hodnotené ako ustálené.
- **návrh** – ide o subsektor, ktorého súčasné funkčné využitie a priestorové usporiadanie nie sú ustálené, pričom v urbanistickej koncepcii sa navrhuje jeho funkčná a priestorová premena/obnova.

Tabuľka 10 Zoznam zonálnych regulačných celkov – subsektorov (vrátane ich charakteristík a ďalších parametrov).⁹⁴

Lokalita (ÚPN-Z)	Kód sub-sektora	Názov subsektora	Zastavateľnosť ⁹⁵	Vš. dostupnosť ⁹⁶	Charakter ⁹⁷	Status ⁹⁸	Intenzita rek. ⁹⁹	Regulatívny ÚPN BA ¹⁰⁰
1 Partizánska lúka	MD01A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD02A	Voľnočasový park Partizánska lúka	Z	VP	PB	S	IRS	401 R
	MD02B	Voľnočasový park Partizánska lúka	Z	VP	PB	S	IRV	401 R
	MD03A	Vydrica na Partizánskej lúke	N	VP	PB	S	IRS	1003 R
	MD04A	Voľnočasový park Partizánska lúka	N	VP	PB	S	IRS	401 R
	MD04B	Voľnočasový park Partizánska lúka	N	VP	PB	S	IRV	401 R
	MD04C	Oddychový park Vydrica	N	VP	PB	N	IRS	401 R
	MD06A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD07A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD07B		N	NVP	UB	S	-	1001 S
	MD08A		N	VP	PR	S	ER	1003 R
	MD08B	Lúka pri 3. rybníku	N	VP	PB	S	IRS	1003 R
	MD08C		N	VP	PR	S	ER	1003 R
	MD09A	Oddychový park Vydrica	N	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD10A	4. rybník	N	VP	PB	S	IRS	901 S
	MD11A	3. rybník	N	VP	PB	S	IRS	901 S
	MD12A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD13A	VIII. Mlyn Klepáč	Z	PVP	PB	S	IRV	201 S
2 Deviaty mlyn	MD14A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD15A	Oddychový park pri Klepáči	N	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD15B	Voľnočasový park pri Mestských lesoch	N	VP	PB	N	IRV	1003 S
	MD15C		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD16A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD17A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD18A	Mestské lesy	Z	VP	PB	N	IRV	201 R
	MD18B	Voľnočasový park pri Mestských lesoch	N	VP	PB	N	IRV	201 R
	MD19A		Z	NVP	UB	S	-	201 R
	MD19B	IX. Suchý mlyn	Z	VP	PB	N	IRV	201 R
	MD19C	Oddychový park pri Suchom mlyne	N	VP	PB	N	IRS	201 R

⁹⁴ Tabuľka obsahuje prehľad navrhovaných parametrov subsektorov, ktoré sú vysvetlené ďalej v texte.

⁹⁵ Zastavateľnosť subsektora: Z – Zastavateľný subsektor, N – Nezastavateľný subsektor.

⁹⁶ Všeobecná dostupnosť subsektora: VP – Verejný priestor, PVP – Poloverejný priestor, NVP – Neverejný priestor

⁹⁷ Charakter subsektora: PB – Pobytový rekreačný priestor, PR – Priechodný rekreačný priestor, UB – Ubytovanie/bývanie, TI – Technická infraštruktúra, OX – Ostatná vybavenosť

⁹⁸ Rozvojový status subsektora: S – Stav, N – Návrh

⁹⁹ Intenzita rekreácie: IRV – Intenzívna rekreácia vysoká, IRS – Intenzívna rekreácia stredná, ER – Extenzívna rekreácia

¹⁰⁰ Vázba na regulatívny Územný plán Bratislavy (kód urbanistickej funkcie a stav územia: S – Stabilizované územie, R – Rozvojové územie).

Lokalita (ÚPN-Z)	Kód sub-sektora	Názov subsektora	Zastavateľnosť ⁹⁵	Vš. dostupnosť ⁹⁶	Charakter ⁹⁷	Status ⁹⁸	Intenzita rek. ⁹⁹	Regulatívny ÚPN BA ¹⁰⁰
	MD19D	Zázemie oddychového parku pri Suchom mlyne	Z	VP	PB	N	IRS	201 R
	MD20A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD21A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD21B	Predpolie Železnej studničky	N	VP	PB	S	IRS	1003 S
3 Železná studnička	MD22A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD22B	Predpolie Železnej studničky	N	VP	PB	S	IRS	1003 S
	MD22C		Z	NVP	TI	S	-	1003 S
	MD22D		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD22E	Zázemie Železnej studničky	Z	VP	PB	N	IRV	1003 S
	MD23A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD23B		Z	NVP	TI	S	-	1001 S
	MD24A	Železná studnička	Z	VP	PB	N	IRV	201 S
	MD25A	Voľnočasový park pri Železnej studničke	N	VP	PB	S	IRV	201 S
	MD26A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD27A	Voľnočasový park Verona	N	VP	PB	N	IRS	201 S
	MD28A		N	VP	PR	S	ER	1003 R
	MD29A	2. rybník	N	VP	PB	S	IRS	901 S
	MD30A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD30B	Zázemie 1. rybníka	Z	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD31A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD32A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD33A	1. rybník	N	VP	PB	S	IRS	901 S
	MD34A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD34B	Lúka pri 1. rybníku	N	VP	PB	S	IRS	1003 S
	MD34C		N	VP	PR	S	ER	1003 S
4 Snežienka	MD35A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD36A	Drieňovská lúka malá	N	VP	PB	S	IRS	1003 S
	MD37A	Zázemie Drieňovských lúk	Z	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD37B	Drieňovská lúka veľká	N	VP	PB	S	IRS	1003 S
	MD37C	Voľnočasový park Snežienka	N	VP	PB	S	IRS	1003 S
	MD38A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD39A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD40A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD41A	Dolná stanica lanovky Železná studnička-Snežienka	Z	PVP	PB	N	IRS	201 R
	MD42A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD43A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD44A	Voľnočasový park pri kameňolome	Z	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD44B		N	VP	PR	S	ER	1003 S

Lokalita (ÚPN-Z)	Kód sub- sektora	Názov subsektora	Zasta- vateľ- nosť ⁹⁵	Vš. do- stup- nosť ⁹⁶	Cha- rak- ter ⁹⁷	Sta- tus ⁹⁸	Inten- zita rek. ⁹⁹	Regula- tívny ÚPN BA ¹⁰⁰
5 Sanatórium	MD45A	Geopark/galéria v prírode (1. kame- ňolom)	N	VP	PB	N	IRS	401 S
	MD46A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD47A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD48A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD48B	Lúka Tábor	N	VP	PB	S	IRS	1001 S
	MD48C		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD49A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD50A	Švédske domčeky	Z	NVP	UB	S	-	201 S
	MD51A	Čatlošova vila	Z	PVP	PB	S	IRS	201 S
	MD51B	Areál Čatlošovej vily	N	PVP	PB	S	IRS	201 S
	MD52A	Ekopark	Z	PVP	PB	S	IRS	201 S
	MD52B	Areál Ekoparku	N	PVP	PB	N	IRS	201 S
	MD53A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
6 Kamzík	MD54A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD55A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD55B	Oddychový park Kamzík	N	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD55C	Voľnočasový park Kamzík	N	VP	PB	S	IRS	1003 S
	MD55D	Zázemie Cvičnej lúky	Z	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD55E	Cvičná lúka	N	VP	PB	S	IRS	1003 S
	MD55F	Zázemie oddychového parku Kamzík	Z	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD56A	Oddychový park Kamzík	N	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD56B	Zázemie Promenády Kamzík	Z	VP	PB	N	IRV	1003 S
	MD57A		N	VP	PR	S	ER	1001 S
	MD58A	Towercom	Z	NVP	OX	S	-	201 S
	MD59A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD59B	Oddychový park Kamzík	N	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD59C	Voľnočasový park pri Weste	N	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD60A	Zázemie Kamzíkov vrch	Z	VP	PB	N	IRV	201 S
	MD60B		Z	NVP	UB	S	-	201 S
	MD61A	West	Z	PVP	PB	S	IRV	201 S
	MD62A	Zázemie Promenády Kamzík	Z	VP	PB	N	IRV	1003 S
	MD62B	Arborétum Kamzík	Z	PVP	PB	S	IRS	1003 S
	MD62C	Oddychový park Kamzík	N	VP	PB	N	IRS	1003 S
	MD62D		Z	NVP	TI	S	-	1003 S
	MD62E	Expo	Z	PVP	PB	N	IRS	1003 S
	MD63A	Expo	Z	PVP	PB	N	IRS	201 S
	MD64A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD65A		N	VP	PR	S	ER	1003 S
	MD65B	Oddychový park Kamzík	N	VP	PB	N	IRS	1003 S

Lokalita (ÚPN-Z)	Kód subsektora	Názov subsektora	Zastavateľnosť ⁹⁵	Vš. dostupnosť ⁹⁶	Charakter ⁹⁷	Status ⁹⁸	Intenzita rek. ⁹⁹	Regulatívny ÚPN BA ¹⁰⁰
	MD66A	Chalúpka	Z	PVP	PB	S	IRV	201 S
	MD67A		N	VP	PR	S	ER	1001 S

PREHĽAD ULIČNÝCH PRIESTOROV

Typ	Názov	Sektor
Uličné priestory	Cesta Mládeže (miestna cesta)	MD00
	Cesta na Kamzík (miestna/účelová cesta)	MD00, MD59
	K stanici lanovky Kamzík (účelová cesta)	MD00
	Kačínska dolina (miestna cesta)	MD00
	Kamzík-Les (účelová cesta)	MD00
	Kamzíkov vrch (účelová cesta)	MD00, MD59
	Námestie Kamzíkov vrch (CP Arborétum)	MD59
	Násyp 1. rybníka	MD00
	Násyp 2. rybníka	MD00
	Násyp 4. rybníka	MD00
	Ostružinový chodník (účelová cesta)	MD00
	Parkovisko Kamzík vstup	MD57
	Parkovisko na Ceste na Kamzík	MD57
	Partizánska lúka - parkovisko	MD05
	Pri Arboréte (Promenáda Arborétum)	MD00
	Promenáda Kamzík	MD00
	U-cesta (účelová cesta)	MD00
	Žltá trasa z Kamzíka (chodník)	MD00
Iné dopravné priestory	Horná stanica lanovky Kamzík	MD00
	Sedačková lanovka	MD00

Schéma 17 Vymedzenie subsektorov s identifikáciou funkčnej regulácie ÚPN BA a uličných priestorov – lokalita Partizánska lúka

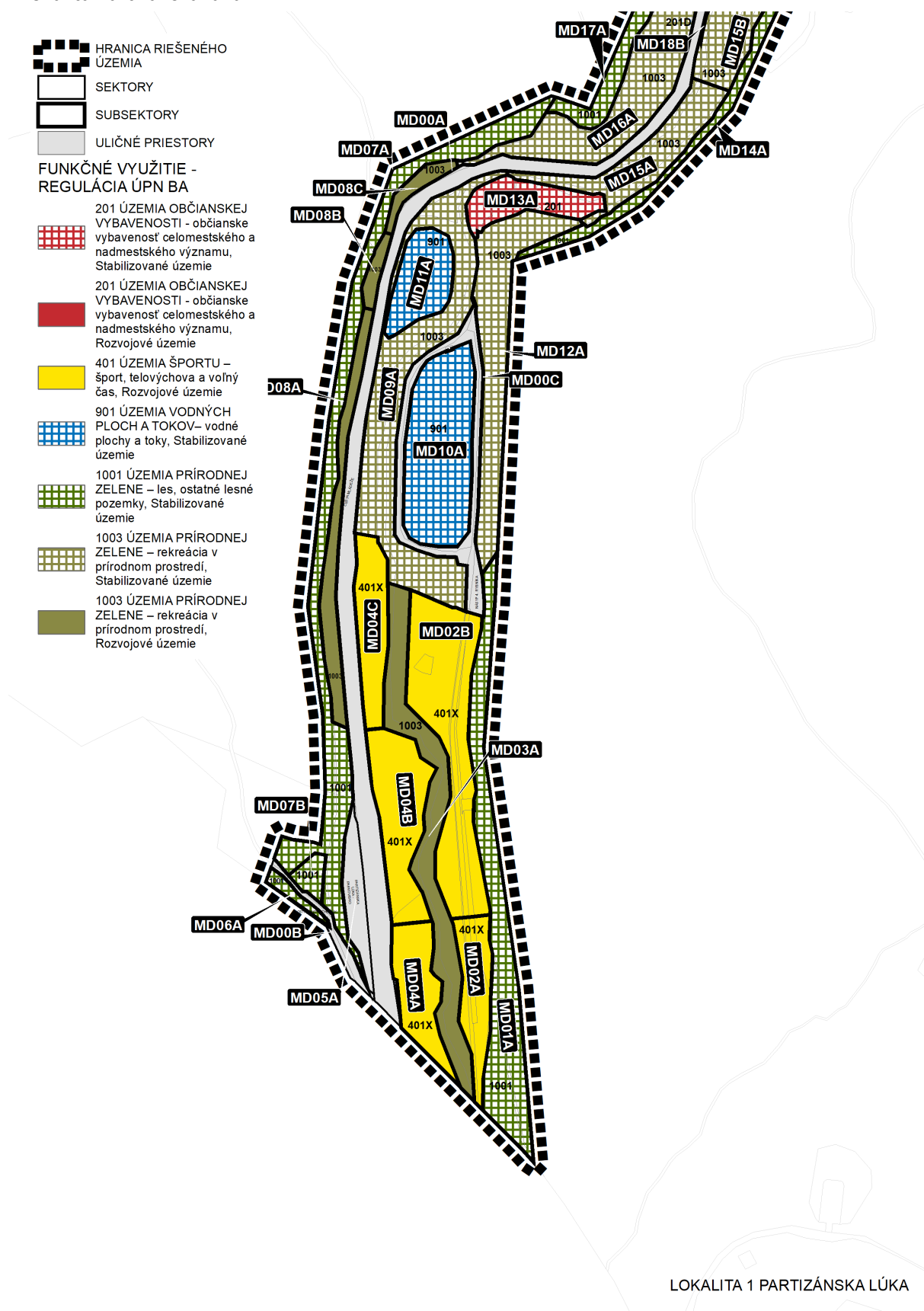

Schéma 18 Vymedzenie subsektorov s identifikáciou funkčnej regulácie ÚPN BA a uličných priestorov – lokalita Deviaty mlyn

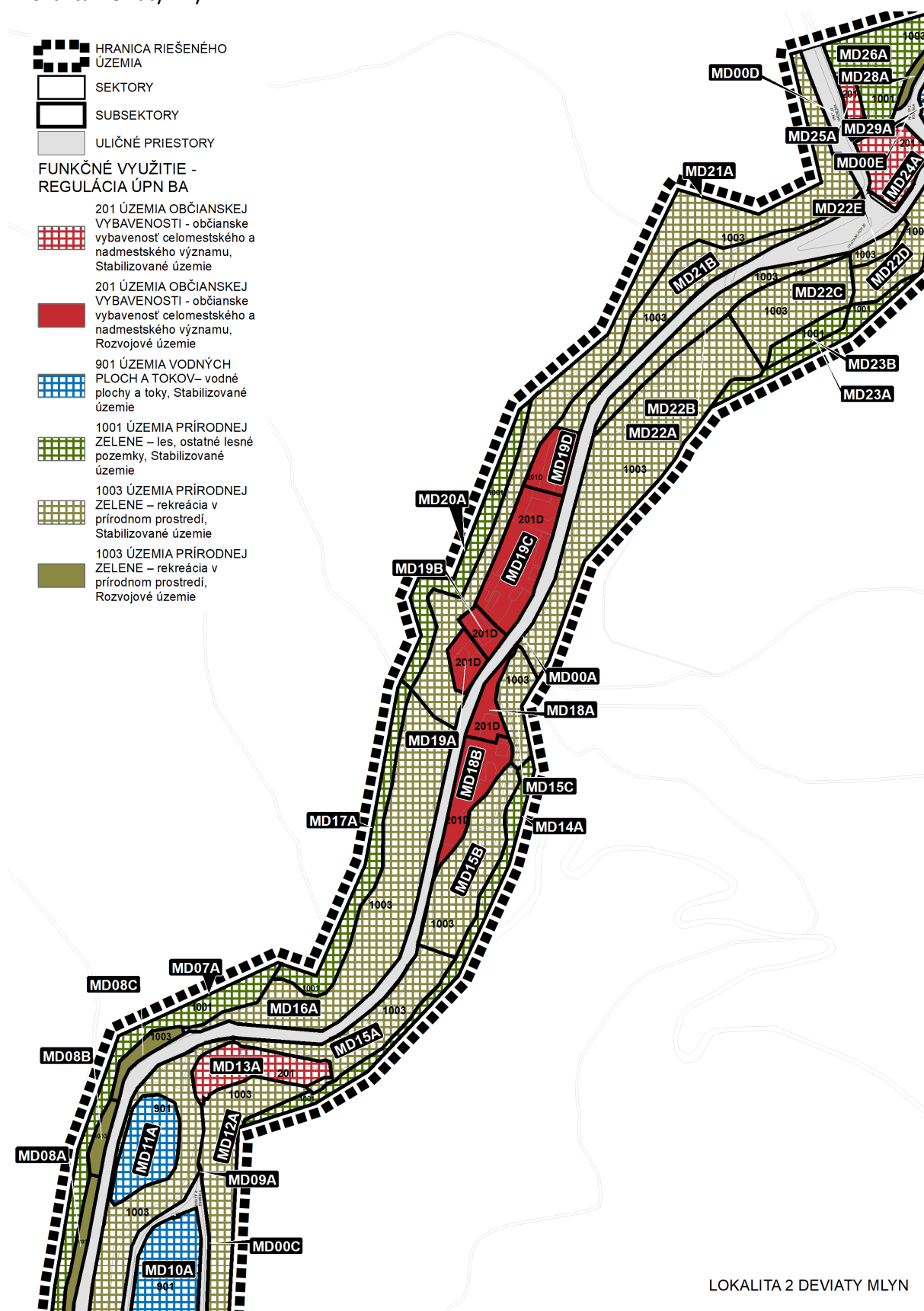

Schéma 19 Vymedzenie subsektorov s identifikáciou funkčnej regulácie ÚPN BA a uličných priestorov
– lokalita Železná studnička

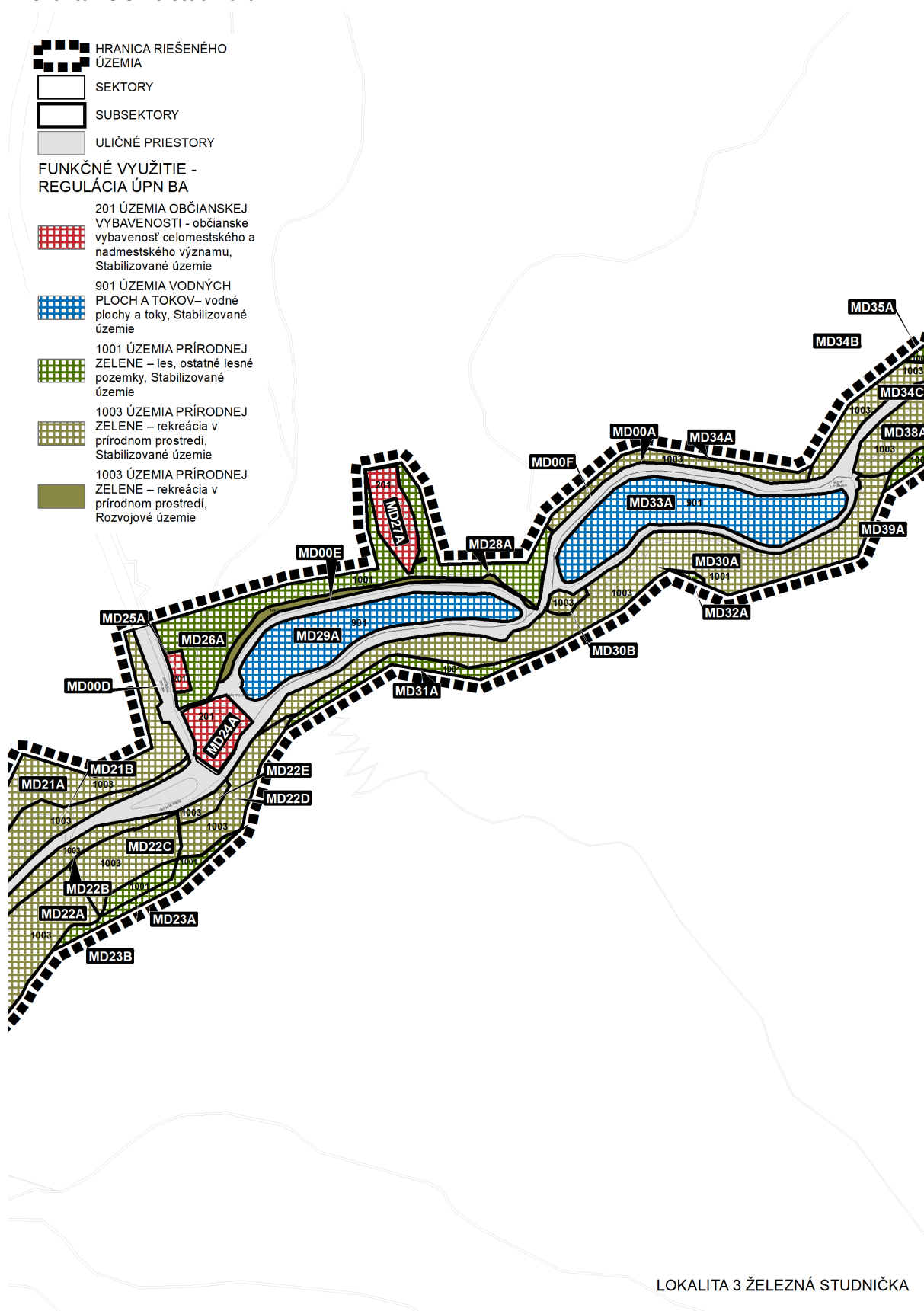
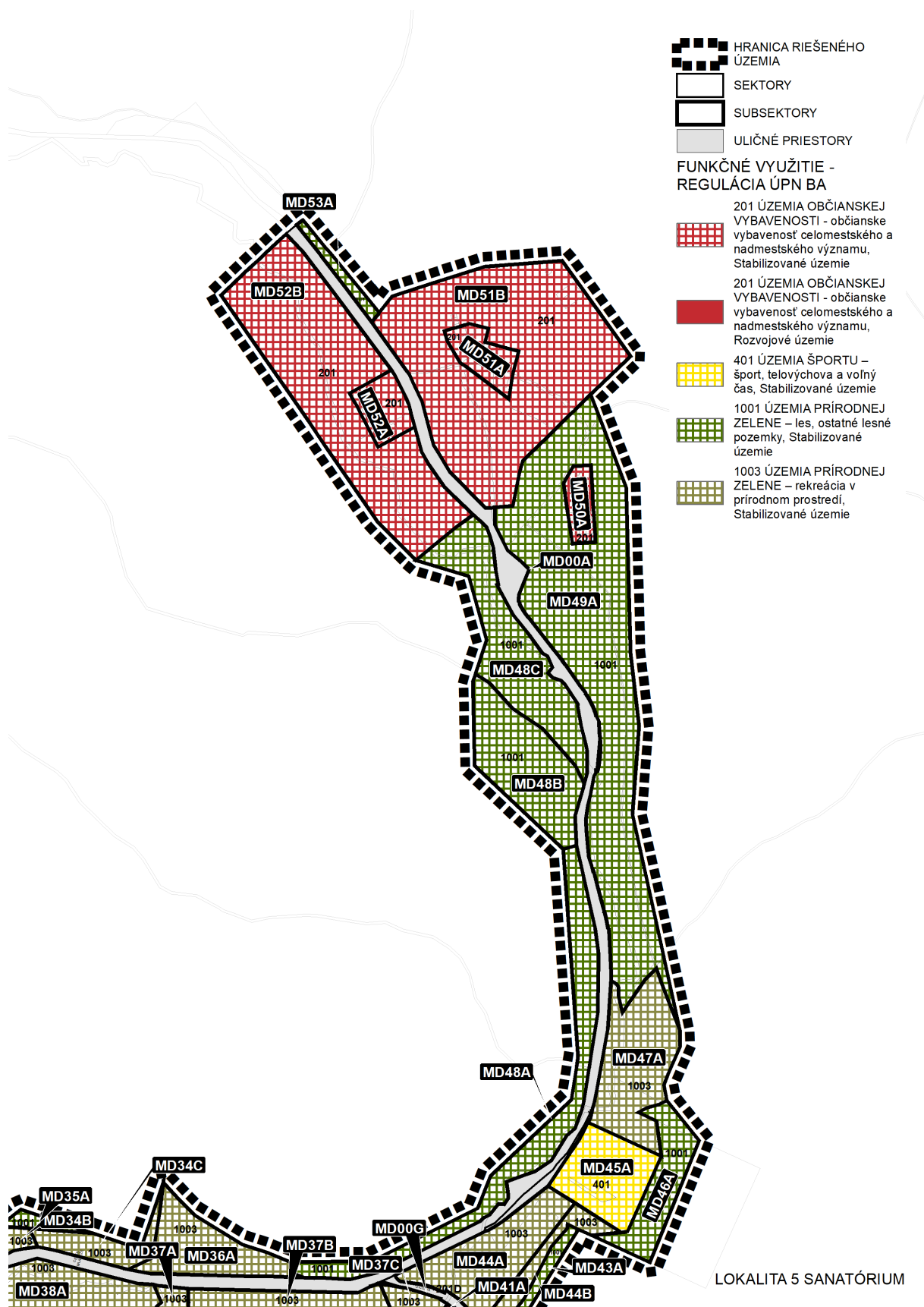

Schéma 21 Vymedzenie subsektorov s identifikáciou funkčnej regulácie ÚPN BA a uličných priestorov – lokalita Sanatórium

LEGENDA

- HRANICA RIEŠENÉHO ÚZEMIA
- SEKTORY
- SUBSEKTORY
- ULIČNÉ PRIESTORY

FUNKČNÉ VYUŽITIE - REGULÁCIA ÚPN BA

- 201 ÚZEMIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI - občianske vybavenosť celomestského a nadmestskeho významu, Stabilizované územie
- 1001 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ - les, ostatné lesné pozemky, Stabilizované územie
- 1003 ÚZEMIA PRÍRODNEJ ZELENÉ - rekreácia v prírodnom prostredí, Stabilizované územie

6.1.1.3 Transpozícia funkčných regulatívov Územného plánu Bratislavy na zonálnu úroveň

Funkčné regulatívy Územného plánu Bratislavy (v zmysle oddielu 2.2.4 Regulácia funkčného využitia plôch a prislúchajúcej v tabuľkovej časti) sú na zonálnu úroveň premietané priamo do regulačných listov jednotlivých subsektorov. Regulatívy funkčného využitia stanovené Územným plánom Bratislavy predstavujú maximálny rozsah, z ktorého sa v zmysle urbanistickej koncepcie ÚPN-Z nastavuje konkrétna užšia funkčná skladba samostatne pre jednotlivé subsektory zóny.¹⁰¹

Takýto postup bol zvolený vzhľadom na špecifickosť riešeného územia, pre zabezpečenie diferencovaného prístupu, ktorý sa týka najmä kódov funkčného využitia 401, 201 a 1003. Pri priemete sa zároveň pre účely ÚPN-Z redukujú kategórie prípustnosti funkcií zo štyroch kategórií používaných v Územnom pláne Bratislavy (1. prevládajúce, 2. prípustné, 3. prípustné v obmedzenom rozsahu a 4. neprípustné) na tri kategórie v ÚPN-Z (1. prevládajúce, 2. prípustné, 3. neprípustné).¹⁰²

V nadväznosti na takto nastavené regulatívy funkčného využitia subsektora sa potom stanovujú prípustné druhy stavieb, ktoré je možné v rámci subsektora umiestniť.

6.1.1.4 Vyhodnotenie súladu priestorových regulatívov zóny s Územným plánom Bratislavy

Nasledovná tabuľka slúži pre dokladovanie súladu navrhovanej zonálnej regulácie (intenzity zastavania) s reguláciou Územného plánu Bratislavy. Prehľad navrhovanej intenzity zastavania subsektorov na zonálnej úrovni je uvedený v kapitole 9 Zastavovacie podmienky.

Tabuľka 11 Prepočet regulatívov zo zonálnej úrovne (subsektory) na mestskú úroveň (sektory).¹⁰³

Lokalita (ÚPN-Z)	Sektor				Prepočet zonálnych regulatívov			
	Kód	Názov	Regulatívy ÚPN BA ¹⁰⁴	Regulatívy intenzity využitia územia	Výmera sektora (m ²)	IZP	IPP	KZ
	MD00				87 539	-	-	-
1 Partizánska lúka	MD01		1001 S		13 582	-	-	0,80
	MD02	Partizánska lúka (ľavý breh)	401 R	X – IPP max.: 3,6	20 350	0,08	0,08	0,35
	MD03	Partizánska lúka - Vydrica	1003 R	-	11 879	0,01	0,01	0,79
	MD04	Partizánska lúka (pravý breh)	401 R	X – IPP max.: 3,6	19 864	-	-	0,60

¹⁰¹ Ide o postup, kedy sa nastavujú funkčné limity konkrétneho subsektora tak, že sa redukuje

1. rozsah prevládajúcich funkcií ich priradením medzi prípustné alebo neprípustné,
2. rozsah prípustných funkcií ich priradením medzi prípustné.

¹⁰² Viď definície pojmov v záväznej časti.

¹⁰³ Prepočet regulatívov pre urbanistické sektory vychádza zo zonálnych regulatívov intenzity zastavania subsektorov. Zonálne regulatívy intenzity zastavania sú po prevedení na absolútne hodnoty priradené k dotknutým sektorom a prepočítané na relatívne hodnoty voči dotknutému sektoru.

¹⁰⁴ Vážba na regulatívy Územného plánu Bratislavy (kód urbanistickej funkcie a stav územia: S – Stabilizované územie, R – Rozvojové územie).

Lokalita (ÚPN-Z)	Sektor				Prepočet zonálnych regulatívov			
	Kód	Názov	Regulatívy ÚPN BA ¹⁰⁴	Regulatívy in- tenzity využitia územia	Výmera sektora (m ²)	IZP	IPP	KZ
	MD05	Partizánska lúka - par- kovisko	401 R	X – IPP max.: 3,6	804	-	-	0,80
	MD06		1001 S		17 830	0,01	0,02	0,78
	MD07		1001 S		7 934	-	-	0,77
	MD08		1003 R	-	17 785	-	-	0,80
	MD09		1003 S		12 806	-	-	-
	MD10	4. rybník	901 S		5 156	-	-	-
	MD11	3. rybník	901 S		11 549	-	-	0,80
	MD12		1003 S		4 618	0,15	0,23	0,36
	MD13	VIII. Mlyn Klepáč	201 S		5 249	-	-	0,80
2 Deviaty mlyn	MD14		1001 S		18 196	-	-	0,62
	MD15		1003 S		19 646	-	-	0,80
	MD16		1003 S		5 434	-	-	0,80
	MD17		1001 S		5 920	0,11	0,22	0,34
	MD18	Mestské lesy	201 R	D – IPP max.: 0,9, IZP max.: 0,30/0,45, KZ min.: 0,20/0,15	12 109	0,12	0,18	0,62
	MD19	IX. Suchý mlyn	201 R	D – IPP max.: 0,9, IZP max.: 0,30/0,45, KZ min.: 0,20/0,15	13 582	-	-	0,80
	MD20		1001 S		5 352	-	-	0,80
	MD21		1003 S		31 195	-	-	0,80
3 Železná studnička	MD22		1003 S		39 230	0,02	0,02	0,77
	MD23		1001 S		4 321	-	-	0,76
	MD24	Železná studnička	201 S		4 009	0,20	0,20	0,30
	MD25	Bývalá reštaurácia Že- lezná studnička	201 S		839	-	-	0,10
	MD26		1001 S		17 612	-	-	0,80
	MD27	Verona	201 S		4 243	-	-	0,60
	MD28		1003 R	-	2 663	-	-	0,80
	MD29	2. rybník	901 S		13 739	-	-	-
	MD30		1003 S		26 898	-	-	0,80
	MD31		1001 S		3 138	-	-	0,80
	MD32		1001 S		200	-	-	0,60
	MD33	1. rybník	901 S		17 280	-	-	-
	MD34		1003 S		12 009	-	-	0,80
4 Snežienka	MD35		1001 S		899	-	-	0,80
	MD36	Drieňovská lúka malá	1003 S		6 841	-	-	0,80
	MD37	Drieňovská lúka veľká	1003 S		17 291	0,01	0,01	0,72
	MD38		1003 S		20 100	-	-	0,80

Lokalita (ÚPN- Z)	Sektor				Prepočet zonálnych regulatívov			
	Kód	Názov	Regulatívy ÚPN BA ¹⁰⁴	Regulatívy in- tenzity využitia územia	Výmera sektora (m ²)	IZP	IPP	KZ
	MD39		1001 S		19 074	-	-	0,80
	MD40		1001 S		12 286	-	-	0,80
	MD41	Snežienka	201 R	D – IPP max.: 0,9, IZP max.: 0,30/0,45, KZ min.: 0,20/0,15	2 828	0,31	0,61	0,29
	MD42		1003 S		3 199	-	-	0,80
	MD43		1001 S		1 914	-	-	0,80
	MD44		1003 S		12 222	0,02	0,02	0,63
	MD45	Kameňolom	401 S		7 263	0,01	0,01	0,79
	MD46		1001 S		5 673	-	-	0,80
	MD47		1003 S		10 691	-	-	0,80
5 Sanatórium	MD48		1001 S		34 926	-	-	0,80
	MD49		1001 S		40 628	-	-	0,80
	MD50	Pri Sanatóriu	201 S		2 062	0,40	0,40	0,40
	MD51	Sanatórium	201 S		38 729	0,03	0,06	0,75
	MD52	Bývalé kúpalisko	201 S		30 947	0,01	0,01	0,76
	MD53		1001 S		1 239	-	-	0,80
6 Kamzík	MD54		1001 S		6 339	-	-	0,80
	MD55	Cvičná lúka	1003 S		72 324	0,01	0,01	0,77
	MD56		1003 S		12 915	0,02	0,02	0,78
	MD57		1001 S		33 804	-	-	0,80
	MD58	Televízna veža	201 S		20 667	0,22	0,58	0,38
	MD59		1003 S		23 684	-	-	0,77
	MD60	Kamzíkov vrch	201 S		4 055	0,25	0,25	0,51
	MD61	West	201 S		1 478	0,81	1,61	0,10
	MD62		1003 S		15 502	0,10	0,10	0,59
	MD63	Expo	201 S		1 353	0,37	0,37	0,05
	MD64		1003 S		10 776	-	-	0,80
	MD65		1003 S		20 401	-	-	0,80
	MD66	Chalúpka	201 S		587	0,37	0,37	0,38
	MD67		1001 S		97	-	-	0,80

6.1.2 Urbanistická a krajinná kompozícia a urbánne priestory

Základným východiskom pre návrh urbanistickej a krajinej kompozície a urbánnych priestorov sú požiadavky formulované v rámci schváleného Zadania ÚPN-Z horná Mlynská dolina, uvedené v podkapitole č. 6.3 a súčasné usporiadanie urbanistickej a krajinej štruktúry. Návrh ÚPN-Z cieli na stabilizáciu a dotvorenie urbanistickej kompozično-prevádzkovej kostry zóny a systému urbánnych priestorov s využitím rezerv a potenciálov riešeného územia. Návrh urbanistickej a krajinej kompozície a urbánnych priestorov, nadväzujúc na formulované princípy urbanistického riešenia zóny, predstavuje základ urbanistickej koncepcie.

6.1.2.1 Urbanistická kompozícia

Kompozično-prevádzková kostra pozostáva so vzájomne prepojených, hierarchicky usporiadaných a na seba nadväzujúcich kompozičných prvkov: existujúcich ako aj navrhovaných ťažísk a kompozično-prevádzkových osí. Kompozično-prevádzková kostra tvorí východiskový koncepčný základ pre podrobné rozpracovanie urbanistického návrhu.

Už samotný charakter Mlynskej doliny priamo determinuje schému základnej kompozičnej kostry s kompozično-prevádzkovou osou trasovanou v koridore cesty, popri ktorej sú lokalizované jednotlivé ťažiská. V prípade Kamzíka je ťažiskom priestor pod vrcholom hory, do ktorého sa sústreďujú kompozično-prevádzkové osi. Kostre dopĺňajú (mimo riešeného územia) najdôležitejšie pešie/cyklistické smery a prepojenia jednotlivých ťažísk.

ŤAŽISKÁ

Väčšina ťažísk má v súčasnosti značne nevyváženú až nedostatočnú úroveň vybavenia občianskou a rekreačnou vybavenosťou, ktorá by poskytovala zodpovedajúce služby a vybavenie adekvátne k intenzite návštevnosti, celomestskému významu zóny a samotnému rekreačnému potenciálu zóny.

Hlavným cieľom návrhu urbanistickej kompozície je preto dobudovanie/dotvorenie existujúcich ťažísk a tiež vytvorenie nových ťažísk transformáciou problematických a aktiváciou nefunkčných častí riešeného územia s ťažiskovým potenciálom. V ťažiskách sa počíta s rozvojom služieb rekreácie a cestovného ruchu pre návštevníkov lesoparku a úpravou/doplnením rekreačných prvkov.¹⁰⁵

Hlavné ťažiská a prislúchajúce ťažiskové rekreačné priestory

- **Partizánska lúka** – návrh na dobudovanie/dotvorenie ťažiska doplnením vybavenosti rekreácie a CR, prehodnotením a doplnením rekreačných prvkov adekvátne k intenzite návštevnosti a vybudovaním promenádnych a rekreačných chodníkov na Partizánskej lúke a okolo 3. a 4. rybníka (vrátane premeny okolia rybníkov na parkový les).

Prislúchajúce ťažiskové rekreačné priestory:

- Voľnočasový park Partizánska lúka (MD02A, MD02B, MD04A, MD04B),
- Vydrica na Partizánskej lúke (MD03A),
- 3. a 4. rybník (MD10A, MD11A),
- Oddychový park Vydrica (MD04C, MD09A).

¹⁰⁵ V ťažiskových rekreačných priestoroch sa počíta vo všeobecnosti s doplnením rekreačných voľnočasových prvkov, urbánneho mobiliáru, umeleckých prvkov zlepšujúcich estetiku prostredia a drobných stavieb rekreácie v zmysle regulatívov záväznej časti a s posilnením infraštruktúry pre pešiu dopravu (nové vstupy, chodníky, promenády a rekreačné okruhy) a cyklistickú dopravu.

- **Deviaty mlyn** – návrh na vybudovanie nového ťažiska s pobytovými rekreačnými plochami a rekreačnými prvkami pre návštevníkov lesoparku a doplnením vybavenosti rekreácie a CR a vybudovaním rekreačných chodníkov, vrátane revitalizácie toku Vydrice.
Prislúchajúce ťažiskové rekreačné priestory:
 - Mestské lesy (MD18A),
 - Voľnočasový park pri Mestských lesoch (MD15B, MD18B),
 - IX. Suchý mlyn (MD19B),
 - Oddychový park pri Suchom mlyne (MD19C),
 - Zázemie oddychového parku pri Suchom mlyne (MD19D).
- **Železná studnička** – návrh na dobudovanie/dotvorenie ťažiska doplnením vybavenosti rekreácie a CR, doplnením rekreačných prvkov a vybudovaním promenádnych chodníkov okolo 1. a 2. rybníka.
Prislúchajúce ťažiskové rekreačné priestory:
 - Železná studnička (MD24A),
 - Zázemie Železnej studničky (MD22E),
 - 1. a 2. rybník (MD29A, MD33A),
 - Zázemie 1. rybníka (MD30B).
- **Snežienka** – návrh na dobudovanie/dotvorenie ťažiska doplnením vybavenosti rekreácie a CR a doplnením rekreačných prvkov a vybudovaním rekreačných chodníkov.
Prislúchajúce ťažiskové rekreačné priestory:
 - Drieňovská lúka veľká (MD37B),
 - Drieňovská lúka malá (MD36A),
 - Zázemie Drieňovských lúk (MD37A),
 - Voľnočasový park Snežienka (MD37C),
 - Dolná stanica lanovky Železná studnička-Snežienka (MD41A)
 - Voľnočasový park pri Kameňolome (MD44A),
 - Geopark/galéria v prírode (1. kamňolom) (MD45A).
- **Kamzík** – návrh na dobudovanie/dotvorenie ťažiska doplnením vybavenosti rekreácie a CR, prehodnotením a doplnením rekreačných prvkov adekvátne k intenzite návštevnosti a vybudovaním promenádnych a rekreačných chodníkov, vrátane premeny vymedzeného územia na parkový les.
Prislúchajúce ťažiskové rekreačné priestory:
 - Arborétum Kamzík (MD62B),
 - Cvičná lúka (MD55E),
 - Expo (MD62E, MD63A),
 - Oddychový park Kamzík (MD55B, MD56A, MD62C),
 - Voľnočasový park Kamzík (MD55C),
 - Zázemie Cvičnej lúky (MD55D),
 - Zázemie oddychového parku Kamzík (MD55F),
 - Zázemie Promenády Kamzík (MD56B, MD62A).

Uvedené hlavné ťažiská a ich prislúchajúce ťažiskové priestory sa z dôvodu celomestského významu zóny a jej dominantného prírodno-rekreačného charakteru orientujú primárne pre verejnosť.

Vedľajšie ťažiská a prislúchajúce ťažiskové rekreačné priestory

- **Klepáč** – stav (existujúce ťažisko),
prislúchajúci ťažiskový rekreačný priestor: subsektor MD13A.
- **Sanatórium** – návrh na dobudovanie/dotvorenie ťažiska opätovným využitím zástavby pre účely vybavenosti rekreácie a CR, prehodnotením a doplnením rekreačných prvkov a vybudovaním rekreačných chodníkov, vrátane revitalizácie toku Vydrice.
Prislúchajúce ťažiskové rekreačné priestory:
 - Čatlošova vila a prislúchajúci areál (MD51A, MD51B),
 - Ekopark a prislúchajúci areál (MD52A, MD52B).
- **Arborétum** – návrh na vybudovanie nového ťažiska s pobytovými rekreačnými plochami a rekreačnými prvkami pre návštevníkov lesoparku a doplnením vybavenosti rekreácie a CR a vybudovaním promenádnych a rekreačných chodníkov, vrátane premeny vymedzeného územia na parkový les.
Prislúchajúce ťažiskové rekreačné priestory:
 - Chalúpka (MD66A)
 - Oddychový park Kamzík (MD59B, MD65B)
 - Voľnočasový park pri Weste (MD59C),
 - Zázemie Kamzíkov vrch (MD60A),
 - West (MD61A).

KOMPOZIČNO-PREVÁDZKOVÉ OSI¹⁰⁶

Hlavné kompozično-prevádzkové osi

- Cesta na Červený most a Cesta Mládeže (od vstupu do lesoparku po Snežienku),
- Cesta na Kamzík (po otočku autobusu) a Promenáda Kamzík.

Vedľajšie kompozično-prevádzkové osi:

- Promenáda Partizánska lúka,
- Cesta Mládeže (od Snežienky smer Sanatórium),
- Kačínska dolina,
- Lanovka/U-cesta,
- Promenáda Arborétum.

Podpornými prvkami urbanistickej kompozície sú doplnkové osi (smerové/prepojovacie), reprezentované dôležitými pešími a cyklistickými ťahmi.

URBANISTICKÉ DOMINANTY

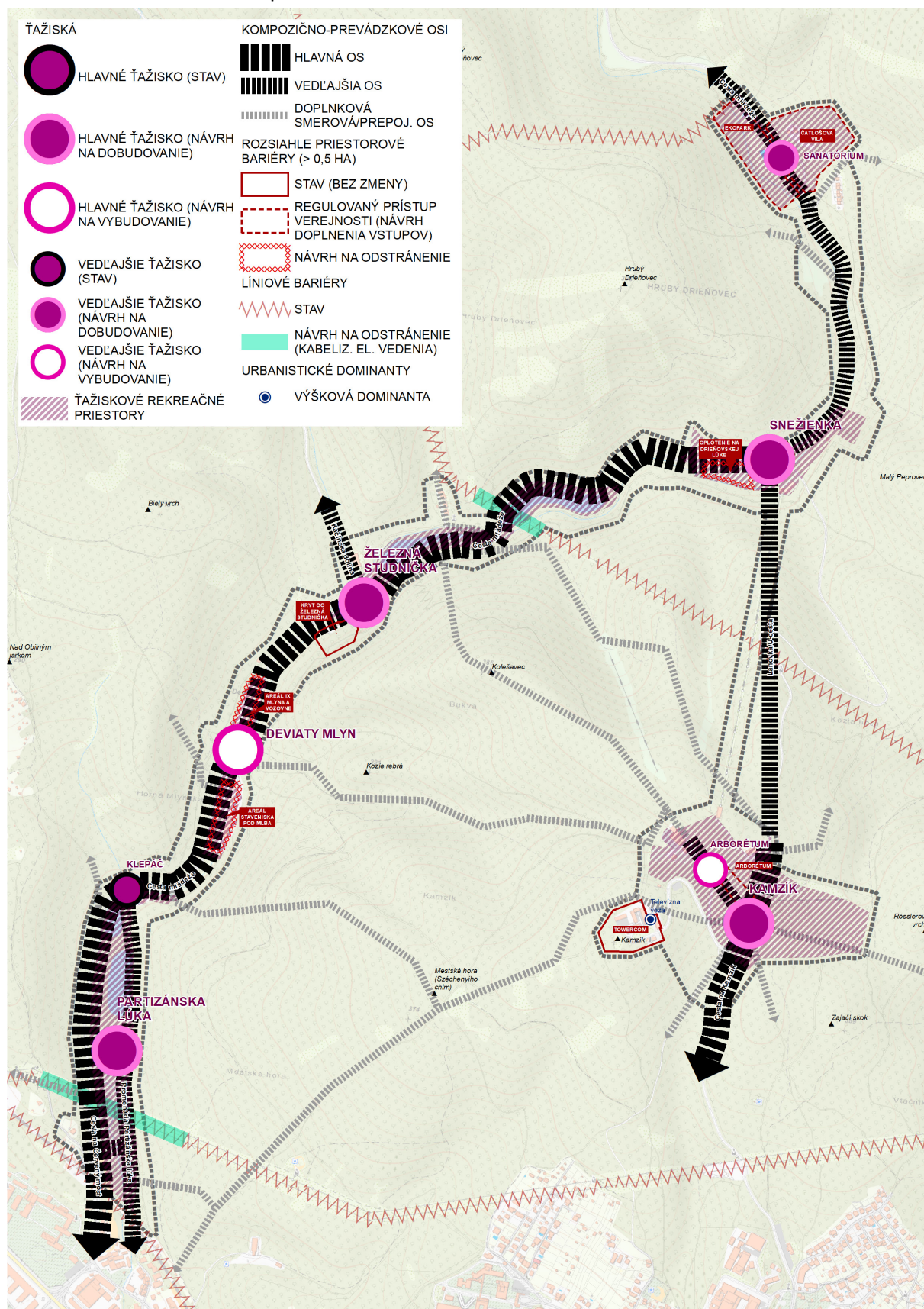
Najvýznamnejšou výškovou dominantou riešeného územia je televízna veža na Kamzíku s výškou 194 m. Pri umiestňovaní novostavieb alebo zmene stavieb je nevyhnutné túto dominantu rešpektovať.

¹⁰⁶ Na hlavných a vedľajších ťažiskových osiach sa počíta s doplnením urbánneho mobiliáru, umeleckých prvkov zlepšujúcich estetiku prostredia a drobných stavieb rekreácie a s posilnením infraštruktúry pre pešiu dopravu a cyklistickú dopravu.

V Hornej Mlynskej doline sú v rámci OP NKP HMD identifikované dominanty pamiatkového územia, ktoré reprezentujú tzv. tradičnú zástavbu v Hornej Mlynskej doline pozostávajúcu z budov NKP a budov dotvárajúcich prostredie pamiatkového územia.¹⁰⁷

¹⁰⁷ Viď podkapitola 3.3 Pamiatková ochrana

Schéma 23 Urbanistická kompozícia – riešené územie

[illegible]

6.1.2.2 Krajinná kompozícia

Krajinná kompozícia pozostáva z nasledovných významných krajinotvorných prvkov a ochranných prvkov:

- prírodné kompozičné osi:
 - hlavná/dominantná os: regionálny biokoridor Vydrice
 - vedľajšie osi: prítoky Vydrice,
- dominantné prírodné ťažiskové priestory:
 - regionálne biocentrum Železná studnička I. a II. Rybník,
 - regionálne biocentrum Železná studnička III. a IV. rybník,
 - územie európskeho významu (SKUEV0388 Vydrice) a Prírodná rezervácia Vydrice,
- masív Malých Karpát:
 - provincionálny biokoridor Malé Karpaty,
 - CHKO Malé Karpaty,
 - línia vnímania prírodného masívu (podľa Územného plánu Bratislavy)
- ostatné ekologicky významné oblasti (napr. sprievodná vegetácia toku), stromoradia a významné stromy.

6.1.2.3 Urbánne priestory

Urbanistická koncepcia ÚPN-Z sa z pohľadu urbánnych priestorov zameriava na riešenie nasledovných okruhov:

1. všeobecná dostupnosť urbánnych priestorov,
2. návrh a štruktúra verejných priestorov,
3. návrh debarierizácie.

VŠEOBECNÁ DOSTUPNOSŤ URBÁNNYCH PRIESTOROV

Podľa analýzy vlastníckych vzťahov¹⁰⁸ je približne 90 % výmery riešeného územia vo verejnom vlastníctve.¹⁰⁹ Urbanistický návrh ÚPN-Z narába z hľadiska všeobecnej dostupnosti priestorov s tromi základnými typmi urbánnych priestorov,¹¹⁰ ktoré vzhľadom na charakter zóny aplikuje na úroveň subsektorov (vo forme záväzného regulatívu) nasledovne:

- **Verejný priestor** – vzťahuje sa subsektory, ktorých väčšinový podiel tvoria pozemky vo verejnom vlastníctve, kedy sa prirodzene a zároveň nevyhnutne (vzhľadom na celomestský význam zóny a prevládajúci rekreačný charakter) navrhuje ich využitie pre verejnosť.¹¹¹
- **Poloverejný priestor** – vzťahuje sa subsektory, pri ktorých sa počíta s regulovaným prístupom verejnosti. Týka sa to najmä uzatvorených (oplotených) areálov, ktorých väčšinový podiel tvoria pozemky v súkromnom vlastníctve.

¹⁰⁸ Prieskumy a rozbor ÚPN-Z HMD, 2017

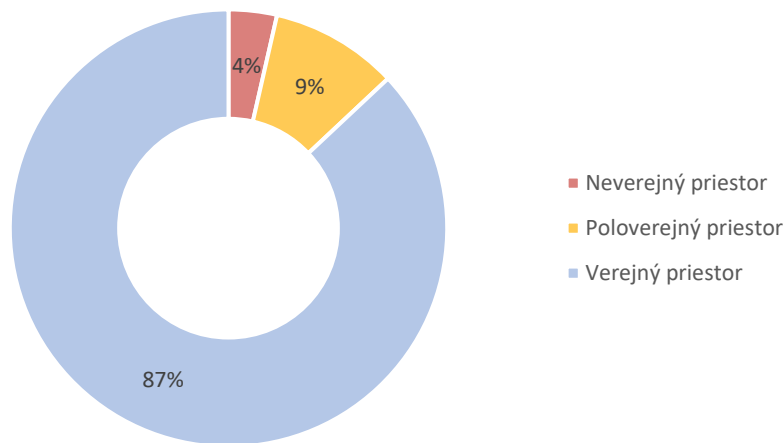
¹⁰⁹ Pozemkami vo verejnom vlastníctve sa chápu pozemky vo vlastníctve štátu a jeho podriadených orgánov/organizácií a samosprávy.

¹¹⁰ Definície urbánnych priestorov sú uvedené v záväznej časti.

¹¹¹ Výnimkou z tohto princípu sú tie časti riešeného územia, na ktorých sú umiestnené také technické alebo dopravné zariadenia, ktorých prevádzka alebo prevádzkový poriadok upravuje alebo znemožňuje prístup verejnosti (napr. železničná trať, lanovka, kryt CO).

- **Neverejný priestor** – vzťahuje sa subsektory, pri ktorých sa vo všeobecnosti nepočíta s prístupom verejnosti. Týka sa to najmä uzatvorených (oplotených) areálov, ktorých väčšinový podiel tvoria pozemky v súkromnom vlastníctve.

Graf 4 Bilancia podielu výmery jednotlivých typov urbánnych priestorov

NÁVRH A ŠTRUKTÚRA VÝZNAMNÝCH VEREJNÝCH PRIESTOROV

Vzhľadom na väčšinový podiel verejných priestorov v rámci riešeného územia urbanistická koncepcia ÚPN-Z špecifikuje tzv. významné verejné priestory, v ktorých sa predpokladá sústredenie alebo pohyb väčšieho počtu návštevníkov a k tomu adekvátne vybavenie prvkami urbánneho mobiliáru. Rozlišujú sa významné plošné verejné priestory (vstupné priestory, centrálné priestory a mikropriestory) a významné líniové verejné priestory (promenády).

Vstupné priestory

Navrhuje sa riešenie dvoch hlavných vstupných priestorov do Bratislavského lesoparku:

1. **Vstupný priestor Partizánska lúka** – navrhuje sa významné rozšírenie priestoru pre chodcov,¹¹² čím sa vytvorí nové nástupné plató, ktoré bude schopné komfortne poňať väčší počet návštevníkov prichádzajúcich do lesoparku. Do podzemia sa navrhuje umiestnenie veľkocapacitnej hromadnej garáže, ktorej vysunutá časť (skrytá v svahu) bude zároveň slúžiť pre občiansku vybavenosť na úrovni Partizánskej lúky a tiež ako bezbariérový prístup na lúku. Návrh zahŕňa aj novú lokalizáciu zastávok MHD so zálivmi.
2. **Vstupný priestor Kamzík** – vstupný priestor predstavuje začiatok Promenády Kamzík.

V prípade vstupných priestorov sa odporúča umiestnenie tzv. „vstupnej brány“, t. j. architektonicky a výtvarne riešeného označenia vstupu do Bratislavského lesoparku v intenciách jednotného architektonického a dizajnového manuálu lesoparku, ktorý ÚPN-Z odporúča pripraviť.

¹¹² Rozšírenie je navrhnuté na úkor priestoru pre autá, vyosením miestnej cesty a odstránením vizuálne rušivého parkoviska.

Obrázok 22 Skica návrhu riešenia Vstupného priestoru Partizánska lúka

Centrálne priestory

Centrálne priestory sa v prípade tejto zóny dajú charakterizovať ako tzv. „námestia v prírode“ s prevahou vegetácie, ktoré sú zväčša podporené vybavenosťou (napr. zariadením verejného stravovania). Ide o nasledovné priestory:

1. **Centrálny priestor Partizánska lúka** – existujúci centrálny priestor,
2. **Centrálny priestor Mestské lesy** – navrhovaný centrálny priestor v nadväznosti na navrhovaný voľnočasový park, rozšírenie budovy Mestských lesov a oddychový park pri Suchom mlyne,
3. **Centrálny priestor Železná studnička** – navrhovaný centrálny priestor v súvislosti s plánovaným prebudovaním predpoľa Železnej studničky (rozšírenie priestoru pre peších)¹¹³ a dobudovaním budov vybavenosti,
4. **Centrálny priestor Kamzík** – navrhovaný centrálny priestor v súvislosti s navrhovanou zmenou usporiadania budov vybavenosti a plánovaným vybudovaním Promenády Kamzík,^{Chyba!} Záložka nie je definovaná.
5. **Centrálny priestor Arborétum** – navrhovaný centrálny priestor v súvislosti s návrhom Promenády Arborétum, lokalizovaný pri križovatke ulíc Kamzíkov vrch a Kamzík-Les, v nadväznosti na navrhovaný rozvoj subsektora MD60A Zázemie Kamzíkov vrch.

Mikropriestory

Základnú štruktúru významných verejných priestorov dopĺňajú tzv. mikropriestory – významné verejné priestory menšieho rozsahu, ktoré sú lokalizované alebo v nadväznosti na vybavenosť (ide o predpolie budovy), alebo ako ukončenie promenády/miestnej cesty. Ide o nasledovné priestory:

- Mikropriestor 3. rybník (návrh),
- Mikropriestor Deviaty mlyn (návrh),

¹¹³ Zdrojový podklad: Predĺženie promenády na Železnej studničke, DÚR, 2021, WHAT ARCHITECTS s.r.o., 2023, HADE s.r.o.

- Mikropriestor 1. rybník (návrh),
- Mikropriestor Snežienka (návrh),
- Mikropriestor obratisko pri Čatlošovej vile (stav).

Promenády

Promenády predstavujú rozšírené chodníky s vyššou kapacitou, ktoré plnia funkciu korza – slúžia pre peší pohyb väčšieho počtu návštevníkov najmä medzi vstupnými priestormi, centrálnymi priestormi a mikropriestormi. Navrhujú sa nasledovné promenády:

1. **Promenáda Partizánska lúka** – návrh promenádneho okruhu od vstupu na Partizánsku lúku po Mlyn Klepáč (rozšírením existujúcich chodníkov),
2. **Promenáda Deviaty mlyn** – návrh na vytvorenie promenády od Mlyna Klepáč po centrálny priestor Železná studnička (rozšírením existujúcich chodníkov),
3. **Promenáda Železná studnička** – návrh na vytvorenie promenády od centrálného priestoru Železná studnička pozdĺž 2. a 1. rybníka až po Veľkú Drieňovskú lúku (rozšírením existujúcich chodníkov),¹¹³
4. **Promenáda Kamzík** – návrh na vytvorenie promenády pozdĺž Cvičnej lúky od Cesty na Kamzík po začiatok U-cesty, Chyba! Záložka nie je definovaná. zahŕňajúci vyhladku na Cvičnú lúku, rozšírený priestor pre chodcov a cyklotrasu (Štefánikova cyklomagistrála),
5. **Promenáda Arborétum** – návrh na vytvorenie promenády od centrálného priestoru Kamzík po reštauráciu Schoppa (rozšírením existujúcich chodníkov).

NÁVRH DEBARIERIZÁCIE

Princípom verejných priestorov je bezprostredný a neobmedzený prístup verejnosti bez akýchkoľvek prekážok/priestorových bariér (napr. oplotený areál), ktoré by znemožňovali prístup do predmetného priestoru alebo jeho častí.¹¹⁴ Kľúčovým aspektom verejného priestoru je inkluzívnosť, t. j. zabezpečenie prístupu pre všetky skupiny obyvateľov (v nevyhnutnej miere).

Debarierizácia a zabezpečenie všeobecnej dostupnosti a priechodnosti verejných priestorov

S cieľom zabezpečenia dostupnosti a priechodnosti verejných priestorov je nevyhnutné, aby sa vo všetkých subsektoroch označených ako verejný priestor neumiestňovali a ani nenachádzali prekážky/priestorové bariéry brániace prístupu verejnosti a aby sa vo verejných priestoroch nevytvárali exkluzívne zóny, prístupné len pre niektoré skupiny obyvateľov. V prípade, ak takéto bariéry vo verejných priestoroch existujú, je nevyhnutné ich odstrániť.

Debarierizácia rozsiahlych priestorových bariér (> 0,5 ha)

Urbanistická koncepcia ÚPN-Z počíta v lokalite Deviaty mlyn s vytvorením dvoch nových významných cieľov CR pre návštevníkov lesoparku (Voľnočasový park pri Mestských lesoch a Oddychový park pri Suchom mlyne spolu so zázemím). Na uvedených miestach sa v súčasnosti nachádzajú dva pre verejnosť uzatvorené areály:

- oplotený areál IX. mlyna a bývalej vozovne trolejbusov na pozemkoch vo vlastníctve Slovenskej republiky (správca Lesy SR),

¹¹⁴ Výnimkou sú také prekážky/priestorové bariéry, ktoré slúžia pre zabezpečenie bezpečného pohybu a pobytu verejnosti vo verejnom priestore alebo pre obmedzenie pohybu zverí z bezpečnostných alebo environmentálnych dôvodov.

- oplotený areál staveniska pod MLBA na pozemkoch vo vlastníctve mesta Bratislavy (správca Mestské lesy v Bratislave).

V lokalite Snežienka počíta urbanistická koncepcia ÚPN-Z s využitím Veľkej Drieňovskej lúky ako nezastavanej rekreačnej pobytovej lúky, ktorá je zároveň chránená dvoma významnými pohľadmi v interiéri pamiatkového územia č. 11 a 12 v rámci OP NKP Horná Mlynská dolina. V uvedenom rekreačnom priestore je v súčasnosti na väčšej časti lúky umiestnené oplotenie, ktoré znemožňuje jej rekreačné využitie pre verejnosť. Pozemky lúky sú vo vlastníctve mesta Bratislavy (správca Mestské lesy v Bratislave).

Z uvedených dôvodov ako aj z dôvodu, že ide o pozemky vo verejnom vlastníctve, sa v rámci debarierizácie navrhuje odstránenie týchto troch rozsiahlych priestorových bariér s cieľom zabezpečenia verejnej dostupnosti a priechodnosti dotknutého územia.

Debarierizácia týkajúca sa menších priestorových prekážok (do 0,5 ha)

V intenciách horeuvedených princípov zabezpečenia všeobecnej dostupnosti a priechodnosti verejných priestorov sa navrhuje odstránenie existujúcich oplotení dvojaltánku a altánku pri dele v lokalite Partizánska lúka.

Možnosti sprístupnenia poloverejných areálov pre verejnosť

V prípade poloverejných priestorov sa urbanistická koncepcia zameriava na návrh:

- nový vstup do areálu Arboréta z východu z Promenády Kamzík,
- nový vstup do areálu Mlyna Klepáč z východu,
- dva nové vstupy do areálu Čatlošovej vily pre účely navrhovaného rekreačného chodníka prechádzajúceho cez areál,
- dva nové vstupy do areálu Ekoparku (bývalé kúpalisko) pre účely navrhovaného rekreačného chodníka prechádzajúceho cez areál.

Zabezpečenie bezbariérového prístupu verejných priestorov

Územný plán zóny počíta so zabezpečením bezbariérového prístupu v dostatočnom rozsahu v rámci uličných priestorov a pobytových rekreačných priestorov (minimálne ťažiskových rekreačných priestorov).¹¹⁵ pre osoby so zdravotným postihnutím a obmedzením.

Územný plán zóny vyžaduje takéto riešenia na úrovni projektových dokumentácií v zmysle STN 73 0120.

¹¹⁵ Konkrétnym návrhom je napríklad mestom plánovaný bezbariérový prístup novou lávkou na Partizánsku lúku, ktorý je v projektovej príprave. ÚPN-Z tiež navrhuje bezbariérový prístup na Partizánsku lúku cez navrhovanú podzemnú hromadnú garáž (výťahom).

Schéma 25 Urbánne priestory – lokalita Partizánska lúka

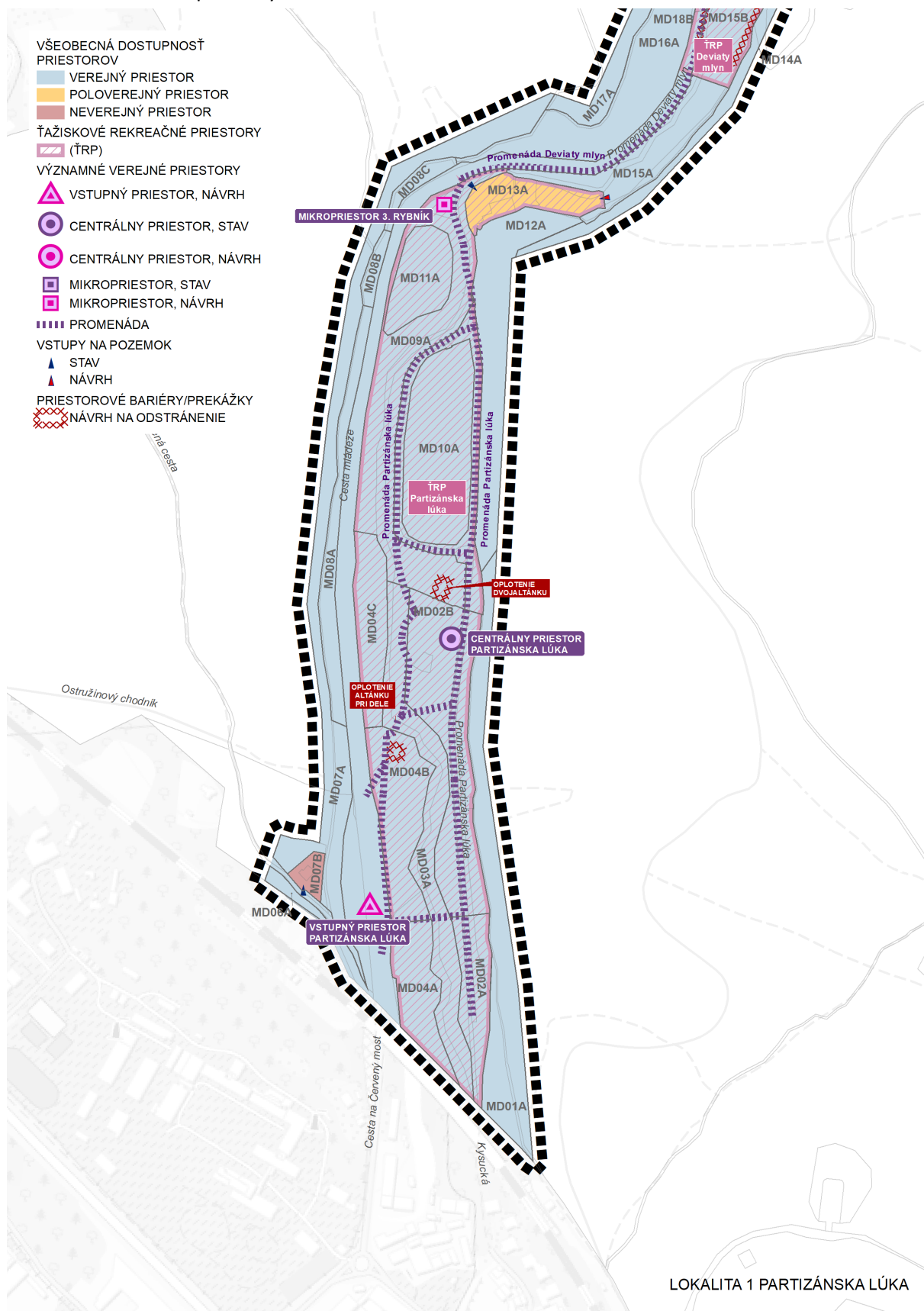

Schéma 26 Urbánne priestory – lokalita Deviaty mlyn

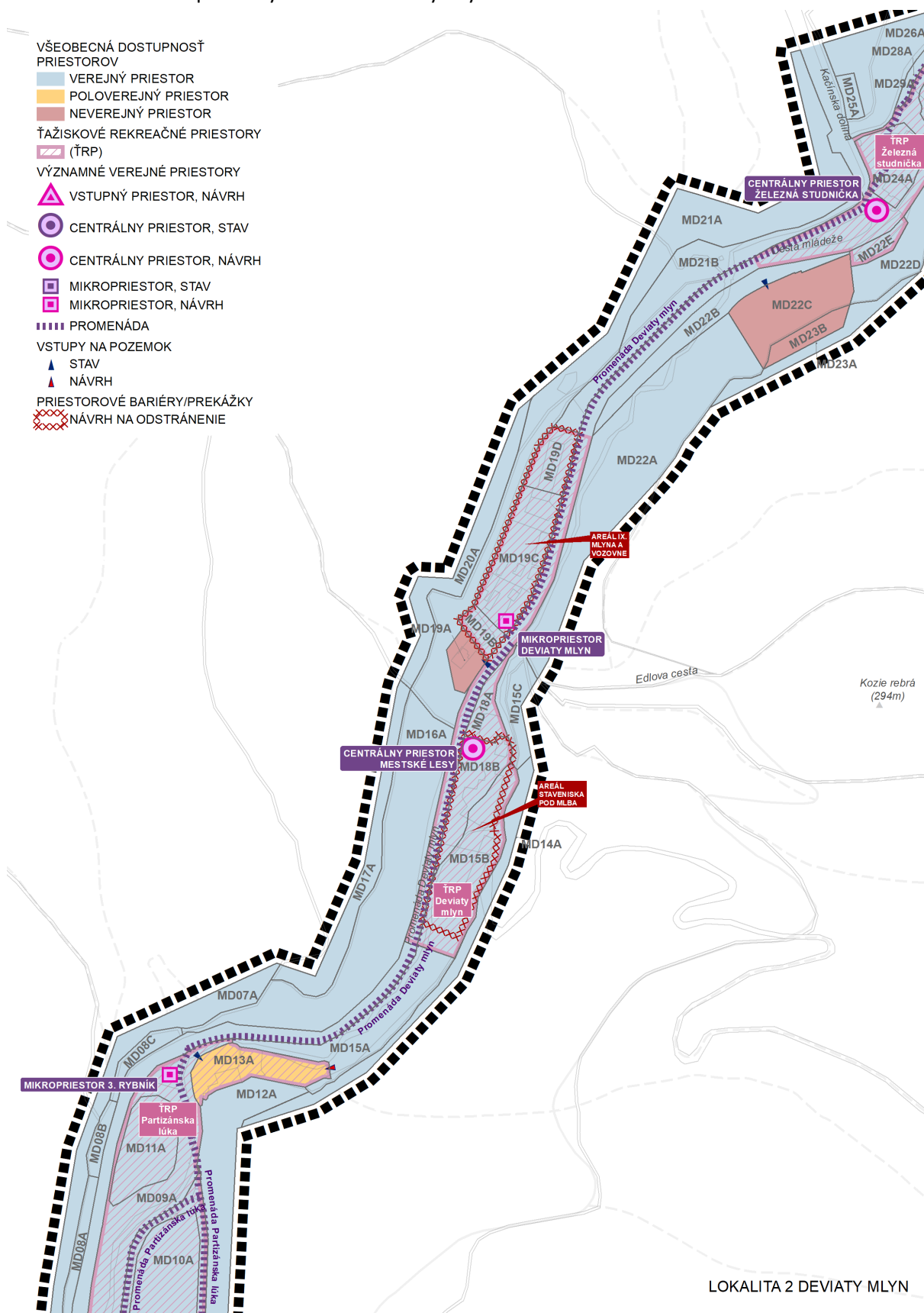

Schéma 27 Urbánne priestory – lokalita Železná studnička

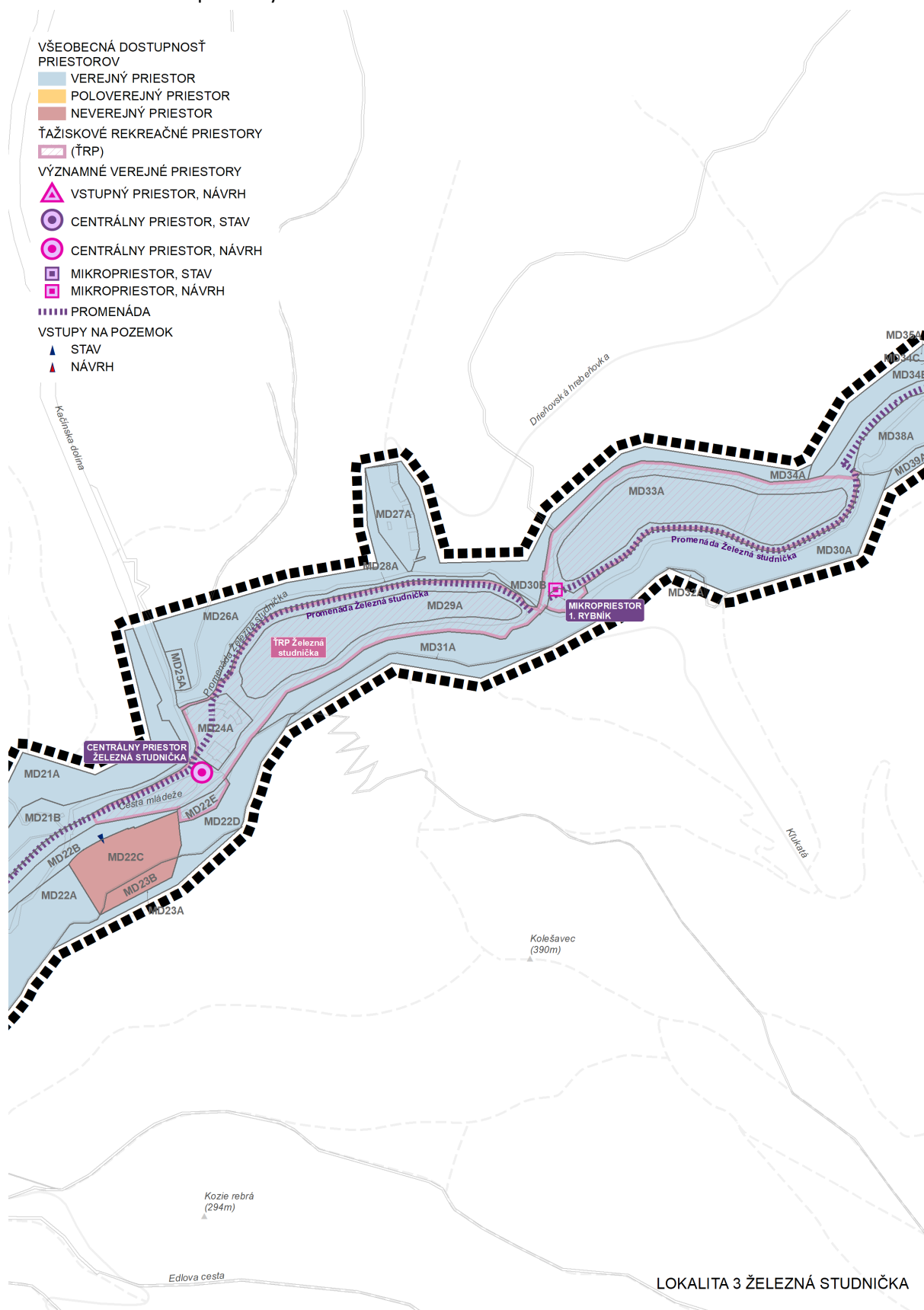

Schéma 28 Urbánne priestory – lokalita Snežienka

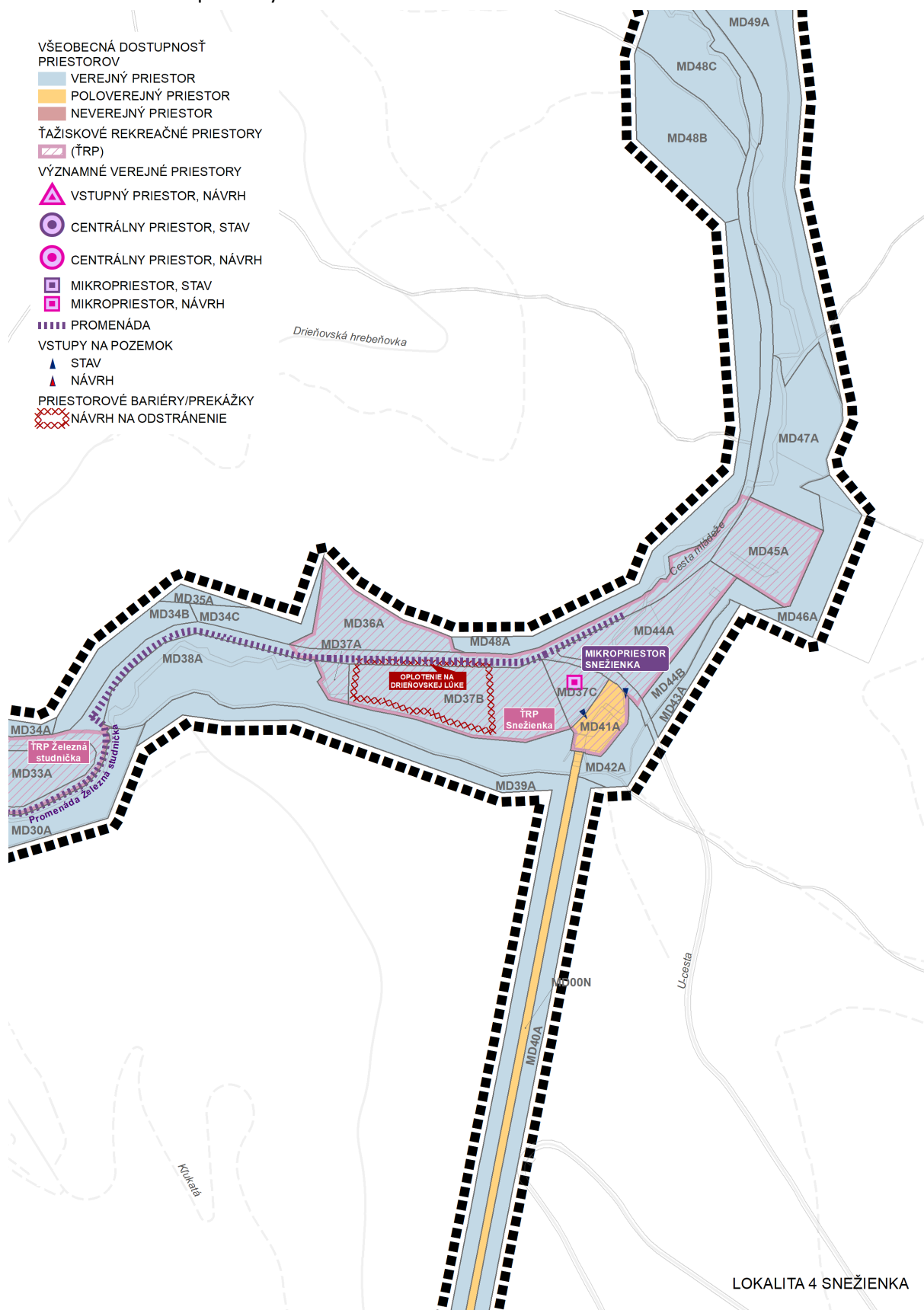

Schéma 29 Urbánne priestory – lokalita Sanatórium

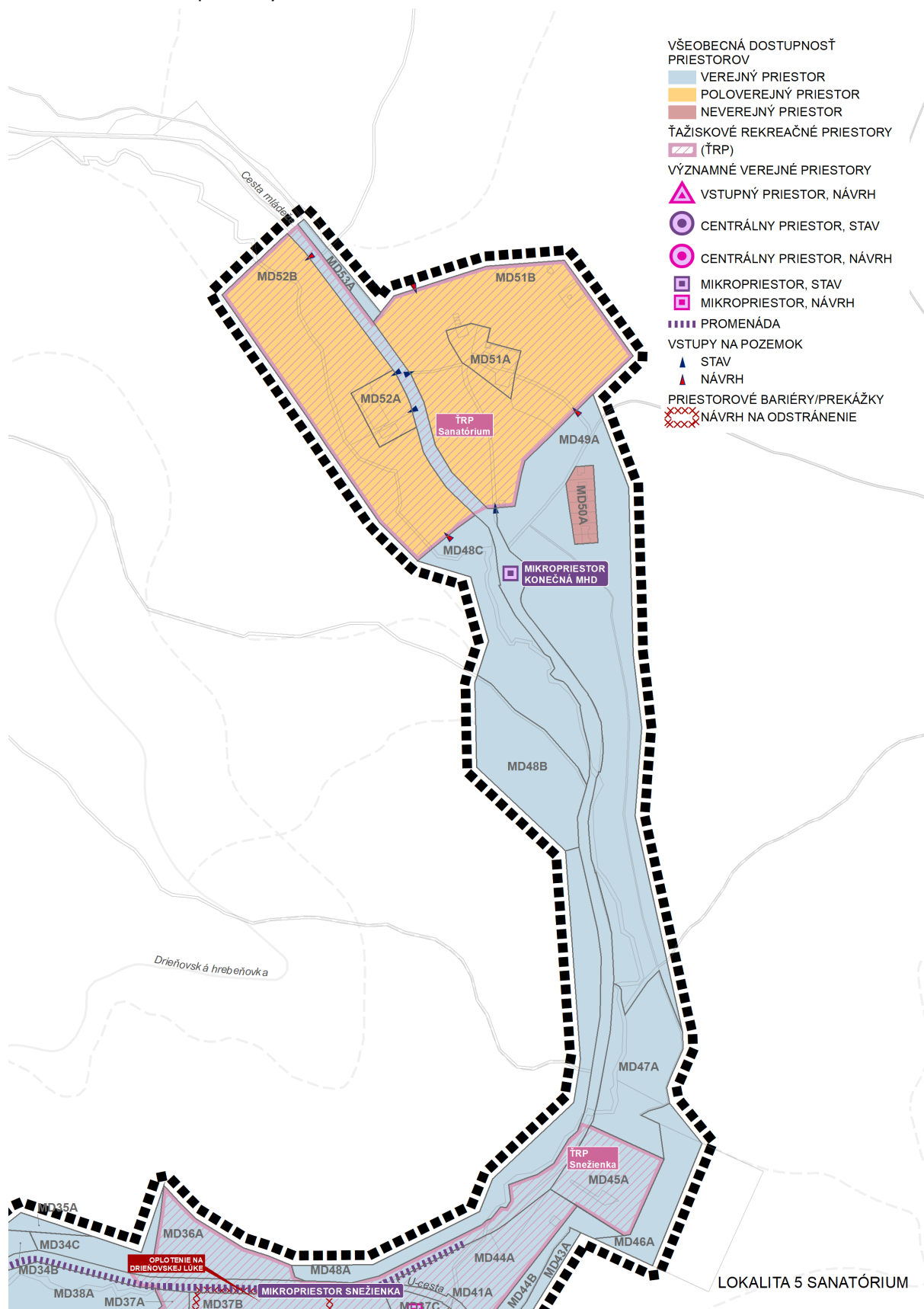
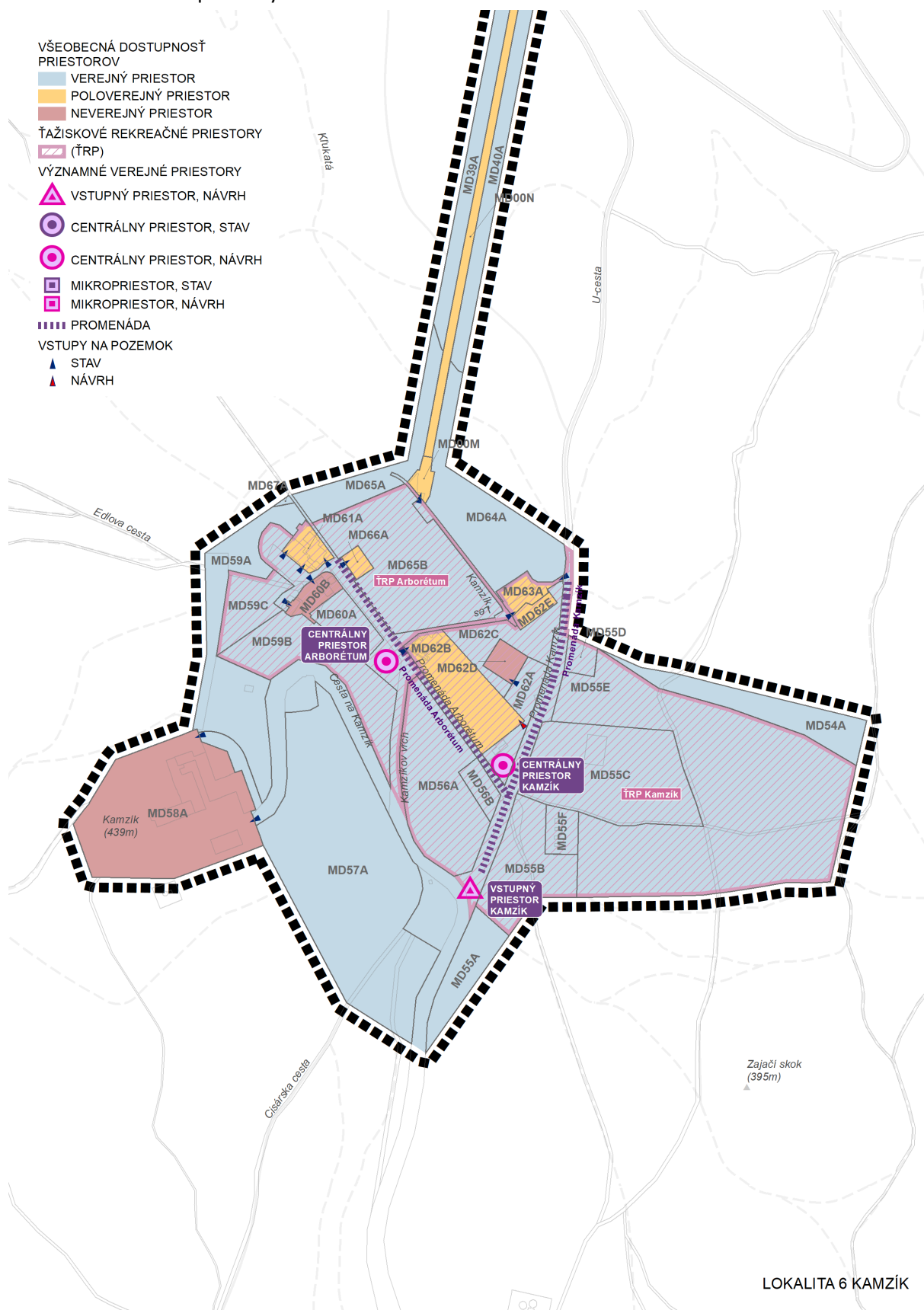

Schéma 30 Urbánne priestory – lokalita Kamzík

LOKALITA 6 KAMZÍK

6.1.3 Základné funkčné využitie subsektorov

6.1.3.1 Charakter subsektorov

Rozlišujú sa štyri základné skupiny z hľadiska esenciálneho charakteru funkčného využitia subsektorov s ohľadom na prevažujúce rekreačné zameranie riešeného územia:

1. **Rekreačné priestory (subsektory)** – ide o subsektory (verejne dostupné a niekoľko poloverejných)¹¹⁶ s dominantným rekreačným využitím pre verejnosť. Rekreačné priestory sa ďalej z hľadiska ich povahy členia na:
 - a. **Pobytové rekreačné priestory**¹¹⁷ – ide o subsektory, ktoré sú z pohľadu rekreácie a cestovného ruchu cieľovými, v ktorých sa nachádza občianska vybavenosť slúžiaca primárne cestovnému ruchu a rekreačným účelom a/alebo slúžia pre rekreovanie návštevníkov (poskytujú návštevníkom možnosti pre športové, voľnočasové aktivity v prírode), čím umožňujúce zotrvanie návštevníkov na dlhší čas.¹¹⁸ Z hľadiska polohy prevažuje vo všeobecnosti ich lokalizácia vo vnútorných/ťažiskových častiach riešeného územia s priamou dostupnosťou z uličných priestorov alebo zo susedných pobytových rekreačných priestorov.
 - b. **Priechodné rekreačné priestory** – ide o subsektory v ktorých sa návštevník nezdržiava dlhší čas, zvyčajne nimi len prechádza; nepredstavujú cieľový bod návštevy, predstavujú skôr prechodové priestory medzi pobytovými rekreačnými priestormi. Ide v princípe o nezastavateľné subsektory. Z hľadiska polohy prevažuje vo všeobecnosti ich lokalizácia skôr vo vonkajších/okrajových častiach riešeného územia.
2. **Subsektory bývania/ubytovania (UB)** – ide o štyri neverejné subsektory (MD07B, MD19A, MD50A a MD60B) v lokalitách Partizánska lúka, Deviaty mlyn a Sanatórium, pozostávajúce z pozemkov existujúcich rodinných domov a bytového domu s prislúchajúcimi záhradami. V prípade troch subsektorov rodinných domov MD19A, MD50A a MD60B zóna navrhuje ich transformáciu na ubytovanie (poloverejné subsektory) v zmysle regulatívov záväznej časti.
3. **Ostatné (nerekreačné) subsektory (OX)** – ide o štyri neverejné subsektory (MD22C, MD23B, MD58A a MD62D) v lokalitách Železná studnička a Kamzík, ktoré neslúžia primárne rekreačným účelom (areál Towercom a dva areály CO).

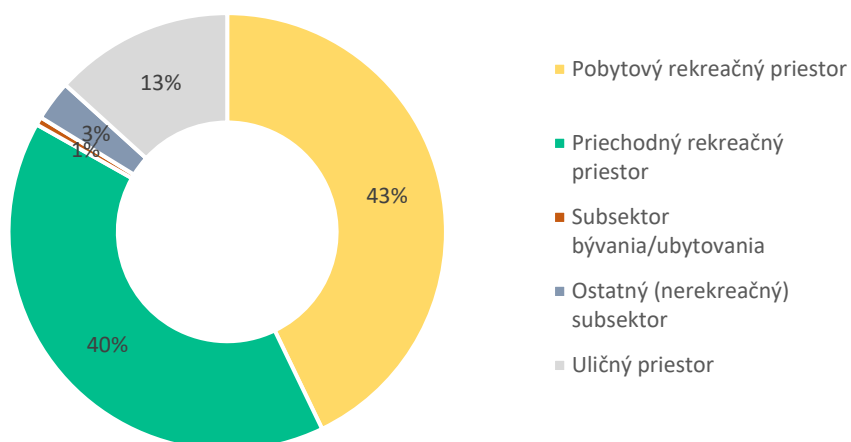
¹¹⁶ Poloverejné subsektory predstavujú oplotené areály občianskej vybavenosti rekreácie a cestovného ruchu s regulovaným prístupom verejnosti.

¹¹⁷ Poznámka: slovo „pobytový“ sa používa vo význame zotrvania, nie bývania.

¹¹⁸ „Dlhší čas“ je potrebné chápať v rozsahu pár hodín v intenciách krátkodobej a víkendovej rekreácie.

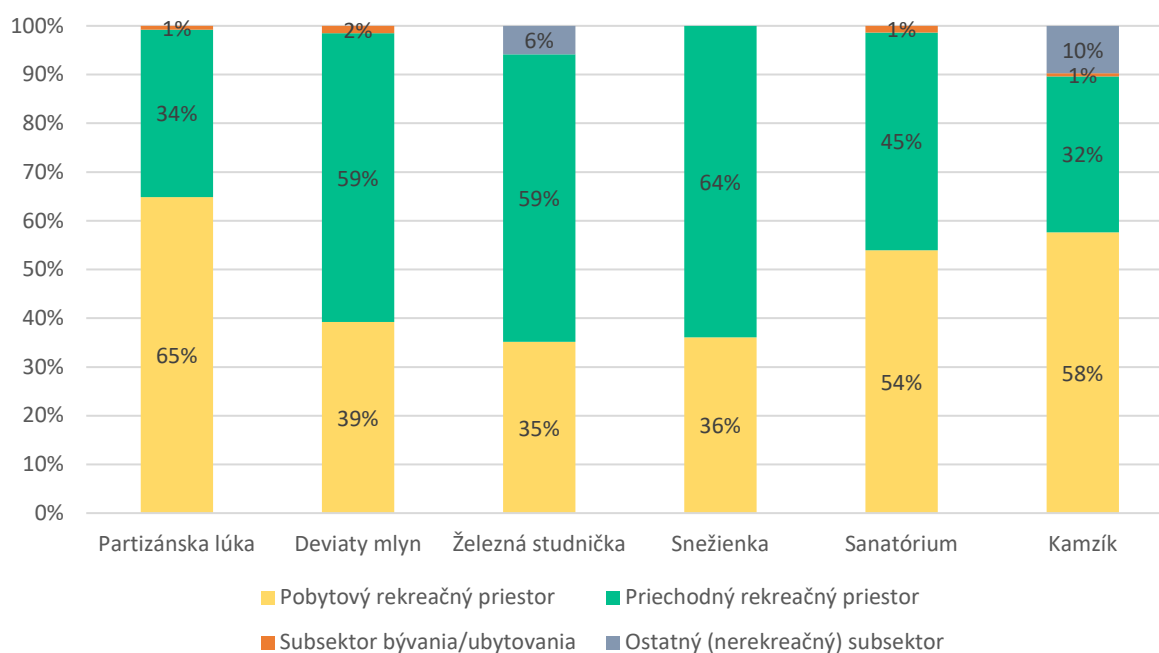
BILANCIE PODĽA CHARAKTERU SUBSEKTOROV

Graf 5 Celková bilancia podielu výmery podľa charakteru subsektorov pre riešené územie

Bilancia dokumentuje rovnomerný podiel výmery pobytových a priechodných rekreačných priestorov v rámci riešeného územia a zlomkový podiel výmery ostatných subsektorov.

Graf 6 Bilancia podielu výmery subsektorov podľa charakteru pre lokality

Bilancia dokumentuje významný podiel (z hľadiska výmery a teda aj potenciálnej kapacity) pobytových rekreačných priestorov vo vstupných lokalitách do lesoparku (Partizánska lúka a Kamzík) pri porovnaní s ostatnými lokalitami Hornej Mlynskej doliny (výnimkou je lokalita Sanatórium, kde je tento pomer spôsobený prítomnosťou dvoch rozsiahlych rekreačných areálov).

6.1.3.2 Základné funkčné využitie subsektorov vo väzbe na Územný plán Bratislavy

Základná štruktúra funkčného využitia subsektorov je prispôbena špecifikám zóny, najmä prevažujúcemu rekreačnému charakteru riešeného územia. Predstavuje jeden z hlavných prvkov urbanistickej koncepcie zóny vysvetľujúci prístup a spôsob nastavenia funkčných regulatívov záväznej časti.

Detail spracovania územného plánu zóny a špecifický charakter riešeného územia si vyžadoval diferencovaný prístup k jednotlivým častiam riešeného územia, ktorých funkčnú náplň bolo potrebné podrobne „vyladiť“ (samostatne pre konkrétny subsektor), vychádzajúc pritom z funkčných regulatívov Územného plánu Bratislavy. Takýto presný a „individuálny“ prístup umožnil nastaviť pre jednotlivé subsektory skutočne špecifickú funkčnú skladbu, ktorá z celkového pohľadu:

- zabezpečuje dostatočnú flexibilitu/variabilitu využitia subsektora (najmä z hľadiska ekonomickej efektivity),
- prináša dostatočnú ponuku pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu v jadre Bratislavského lesoparku s minimálnymi stavebnými zásahmi (s ohľadom na rastúci záujem o prímestskú rekreáciu),
- zaisťuje optimálne a vyvážené zaťaženie zóny návštevníkmi (s rešpektom k prírodnému prostrediu a s ohľadom na významné prírodné a kultúrno-historické hodnoty riešeného územia).

Pri takomto špecifickom prístupe sa v prípade viacerých subsektorov obmedzil na zonálnej úrovni rozsah funkčnej skladby oproti tej, ktorú stanovuje Územný plán Bratislavy.¹¹⁹ Následne bolo možné z pohľadu rekreácie a cestovného ruchu vytvoriť deväť generalizovaných skupín základného funkčného využitia subsektorov – tzv. zonálne funkčné skupiny.

ZONÁLNE FUNKČNÉ SKUPINY (ZFS)

Zonálne funkčné skupiny združujú subsektory s rovnako, podobne alebo príbuzne nastaveným funkčným využitím. Zonálne funkčné skupiny môžu byť na mestskej úrovni reprezentované rôznymi urbanistickými funkciami Územného plánu Bratislavy (viď nasledujúca tabuľka a text). Nejde však o paradox, ale o dôsledný prístup pri nastavovaní urbanistickej koncepcie zóny a zonálnych regulatívov pre jednotlivé subsektory tak, aby bola zachovaná kompatibilita s Územným plánom Bratislavy a zároveň dosiahnuté ciele urbanistickej koncepcie.

Tabuľka 12 Základné funkčné využitie subsektorov a väzba na Územný plán Bratislavy

Základné funkčné využitie subsektorov		Zastavateľnosť subsektora	Kódy urbanistickej funkcie ÚPN BA
Charakter subsektorov	Zonálne funkčné skupiny		
Pobytové rekreačné priestory (subsektory)	(PR) Pobytová rekreácia v lesoparku	nezastavateľný	201 (vybrané) 401 (vybrané) 1001 (MD48B) 1003 (vybrané)
	(PRO) Pobytová rekreácia v lesoparku s vybavenosťou. ¹²⁰	zastavateľný	401 (vybrané) 1003 (vybrané)
	(OR) Vybavenosť rekreácie a CR	zastavateľný	201 (vybrané)

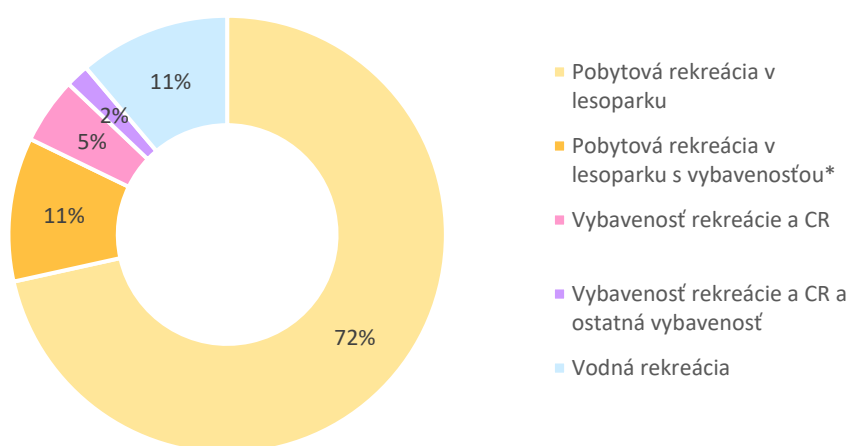
¹¹⁹ viď pododdiel 6.1.1.3 Transpozícia funkčných regulatívov Územného plánu Bratislavy na zonálnu úroveň

¹²⁰ V obmedzenom rozsahu v zmysle regulatívov záväznej časti.

Základné funkčné využitie subsektorov		Zastavateľnosť subsektora	Kódy urbanistickej funkcie ÚPN BA
Charakter subsektorov	Zonálne funkčné skupiny		
	(ORX) Vybavenosť rekreácie a CR a ostatná vybavenosť	zastavateľný	201 (vybrané)
	(VR) Vodná rekreácia	nezastavateľný	901
Priechodné rekreačné priestory (subsektory)	(LR) Lesná rekreácia	nezastavateľný	1001 (väčšina) ¹²¹ 1003 (vybrané)
Subsektory bývania/ubytovania	(UB) Ubytovanie/bývanie	zastavateľný	201 (3x)
		nezastavateľný	1001 (1x)
Ostatné (nerekreačné) subsektory	(OX) Ostatná vybavenosť	zastavateľný	201 (Towercom)
	(TI) Technická infraštruktúra	zastavateľný	1001 (1x) 1003 (2x)

BILANCIE ZONÁLNYCH FUNKČNÝCH SKUPÍN V RÁMCI POBYTOVÝCH REKREAČNÝCH PRIESTOROV

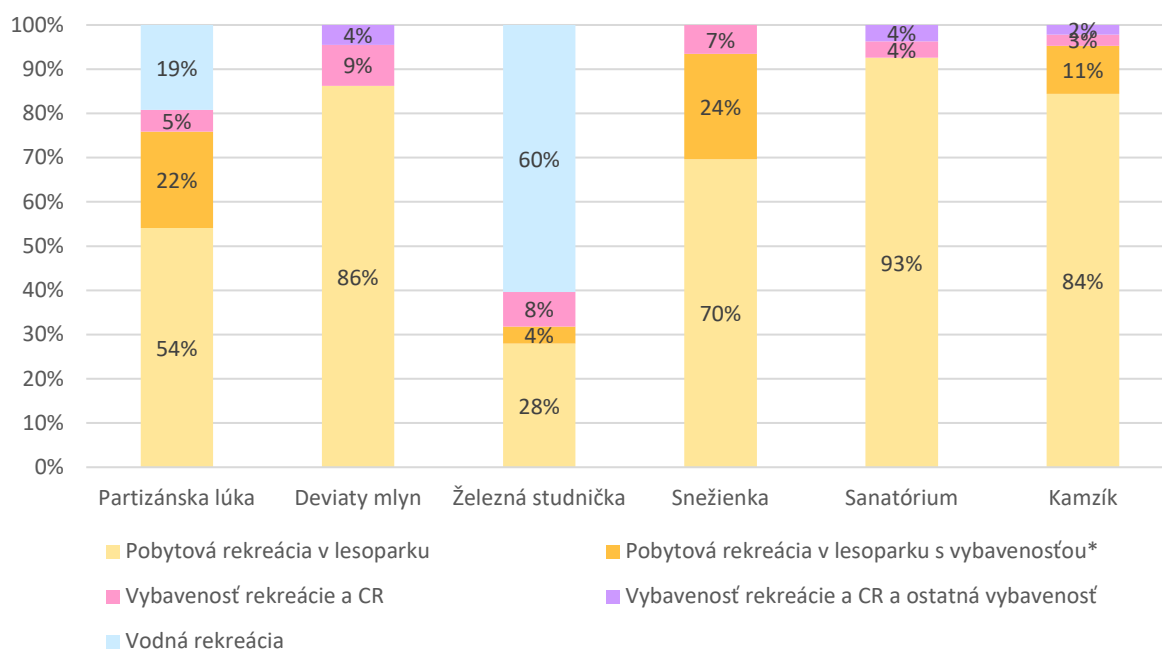
Graf 7 Celková bilancia podielu výmery pobytových rekreačných priestorov podľa zonálnych funkčných skupín

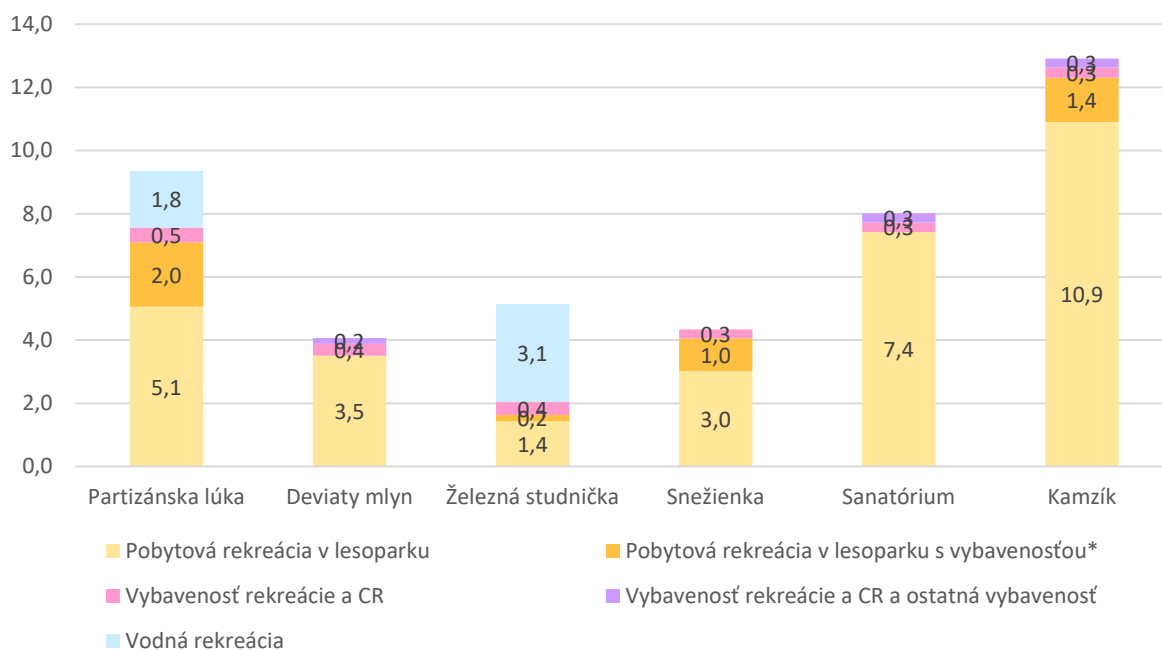
Prevažujúcou funkčnou skupinou (skoro 3/4 podiel) z celkovej výmery pobytových rekreačných priestorov je „Pobytová rekreácia v lesoparku (PR)“, ktorá neumožňuje umiestňovanie zástavby. Túto funkčnú kategóriu dopĺňajú tri zastavateľné zonálne funkčné skupiny (s podielom 1/5 z celkovej výmery pobytových rekreačných priestorov), ktoré umožňujú umiestňovanie zástavby v zmysle zastavovacích podmienok.

¹²¹ Výnimkou sú dva subsektory: MD48B (Lúka Tábor), ktorý má charakter pobytového rekreačného priestoru a MD07B (Bytový dom).

Graf 8 Bilancia podielu výmery pobytových rekreačných priestorov podľa zonálnych funkčných skupín pre lokality

Graf 9 Bilancia výmery (v ha) pobytových rekreačných priestorov podľa zonálnych funkčných skupín pre lokality

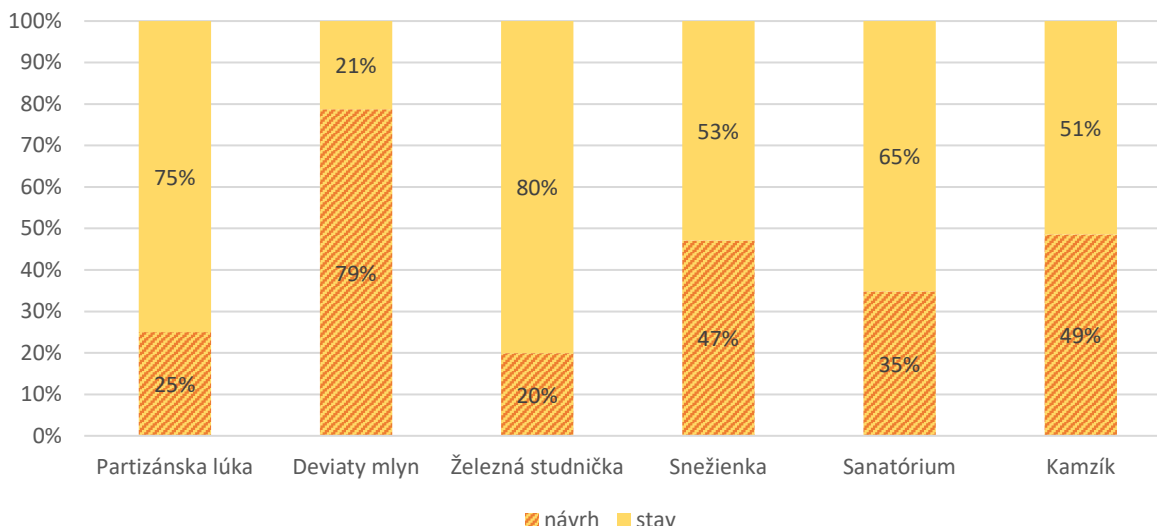

Z uvedeného grafu vyplýva, že najdominantnejšími lokalitami z hľadiska absolútnej výmery priestorov pre „Pobytovú rekreáciu v lesoparku (PR)“ sú tri lokality: Kamzík, Sanatórium a Partizánska lúka. Zároveň je z grafu evidentné navrhované rozšírenie pobytovej rekreácie v lokalite Deviaty mlyn, ktorá v súčasnosti neposkytuje žiaden ucelený verejnosti dostupný rekreačný priestor.

Nasledovná bilancia ilustruje rozsah navrhovaných zmien ÚPN-Z vyobrazením podielu výmery novonavrhovaných pobytových rekreačných priestorov, ktoré majú potenciál vzniknúť premenou

zo v súčasnosti priechodných rekreačných priestorov alebo priestorov v súčasnosti nevyužívaných pre rekreačné účely.

Graf 10 Bilancia podielu výmery navrhovaných a existujúcich (stav) pobytových rekreačných priestorov pre lokality

Primárnym cieľom návrhu ÚPN-Z je rozšírenie a rozvoj pobytových rekreačných priestorov, s cieľom vytvorenia širšej ponuky pre rekreačné a oddychové aktivity návštevníkov lesoparku. Rozsah návrhu je ilustrovaný v horeuvedenom grafe, z ktorého je zrejmé, že najvýznamnejšie rozšírenie sa týka lokality Deviaty mlyn, pričom zmeny väčšieho rozsahu sa navrhujú tiež v lokalitách Kamzík a Snežienka. Konkrétne návrhy sú podrobnejšie uvedené ďalej v texte.¹²²

POBYTOVÁ REKREÁCIA V LESOPARKU (PR)

Ide o otvorené priestranstvá (s parkovo/sadovnícky upravenou vegetáciou), časti so sprievodnou vegetáciou vodných tokov a časti s lesným porastom, ktoré slúžia ako primárne ciele najmä pre rekreačný CR (pasívny a aktívny odpočinok) a športový CR a doplnkovo pre kultúrno-poznávací CR.

Subsektory tejto zonálnej funkčnej skupiny sú nezastavateľné – nie je v nich možné umiestňovať budovy, je možné umiestňovať len inžinierske stavby rekreácie (v zmysle regulatívov záväznej časti).

Väzba na Územný plán Bratislavy

Zonálna funkčná skupina „pobytová rekreácia v lesoparku“ zahŕňa primárne urbanistickú funkciu Územného plánu Bratislavy 1003 „rekreácia v prírodnom prostredí“ (vybrané subsektory s možným využitím najmä pre rekreačno-oddychové prírodné areály a pobytové lúky). Sekundárne sú do tejto zonálnej funkčnej skupiny v rámci návrhu ÚPN-Z zaradené nasledovné časti riešeného územia (v členení podľa kódov urbanistickej funkcie ÚPN BA) s uvedením zonálnych obmedzení:

- 201 – ide o vybrané subsektory, pri ktorých sa na zonálnej úrovni umožňuje ich využitie len ako areály voľného času a/alebo plochy zelene bez možnosti umiestňovania zástavby; konkrétne ide o šesť subsektorov:
 - MD18B Voľnočasový park pri Mestský lesoch,

¹²² viď pododdiel 6.2.2.5

- MD19C Oddychový park pri Suchom mlyne,
- MD25A Voľnočasový park pri Železnej studničke,
- MD27A Voľnočasový park Verona,
- MD51B Areál Čatlošovej vily,
- MD52B Areál Ekoparku,
- 401 – ide o vybrané subsektory, pri ktorých sa na zonálnej úrovni umožňuje ich využitie len ako areály voľného času a/alebo verejné parky bez možnosti umiestňovania zástavby; konkrétne ide o štyri subsektory:
 - MD04A Voľnočasový park Partizánska lúka
 - MD04B Voľnočasový park Partizánska lúka
 - MD04C Oddychový park Vydrice
 - MD45A Geopark/galéria v prírode (1. kameňolom)
- 1001 – ide o pobytovú lúku Tábor (MD48B).

POBYTOVÁ REKREÁCIA V LESOPARKU S VYBAVENOSŤOU (PRO)

Ide o otvorené priestranstvá (s parkovo/sadovnícky upravenou vegetáciou), časti so sprievodnou vegetáciou vodných tokov a časti s lesným porastom, ktoré slúžia ako primárne ciele najmä pre rekreačný CR (pasívny a aktívny odpočinok) a športový CR a doplnkovo pre kultúrno-poznávací CR, v ktorých je možné umiestňovať občiansku vybavenosť v rozsahu nevyhnutnom pre účely rekreácie a cestovného ruchu (stravovacie a ostatné služby spojené s rekreačným CR a športovým CR) v zmysle regulatívov záväznej časti.

Subsektory tejto zonálnej funkčnej skupiny sú zastavateľné – je v nich možné umiestňovať budovy a tiež inžinierske stavby rekreácie (v zmysle regulatívov záväznej časti).

Väzba na Územný plán Bratislavy

Zonálna funkčná skupina „pobytová rekreácia v lesoparku s vybavenosťou“ zahŕňa urbanistické funkcie Územného plánu Bratislavy:

- 1003 „rekreácia v prírodnom prostredí“ – vybrané subsektory s možným využitím pre rekreačno-oddychové prírodné areály a pobytové lúky s možnosťou umiestnenia drobných zariadení vybavenosti súvisiacich s funkciou; ide o desať subsektorov:
 - MD22E Zázemie Železnej studničky,
 - MD30B Zázemie 1. rybníka,
 - MD37A Zázemie Drieňovských lúk,
 - MD44A Voľnočasový park pri kameňolome,
 - MD55D Zázemie Cvičnej lúky,
 - MD55F Zázemie Somárskej lúky,
 - MD56B Promenáda Kamzík,
 - MD62A Promenáda Kamzík,
 - MD62E Expo,
 - MD62B Arborétum Kamzík,
- 401 „šport, telovýchova a voľný čas“ – vybrané subsektory s možným využitím pre otvorené ihriská, zariadenia a areály športu a voľného času a/alebo verejný park s možnosťou umiestnenia zariadení občianskej vybavenosti; ide o dva subsektory v rámci Voľnočasového parku Partizánska lúka, lokalizované na ľavom brehu Vydrice:

- MD02A Voľnočasový park Partizánska lúka,
- MD02B Voľnočasový park Partizánska lúka.

VYBAVENOSŤ REKREÁCIE A CR (OR)

Ide o subsektory, ktoré sú lokalizované v ťažiskových priestoroch zóny, pričom zabezpečujú služby cestovného ruchu alebo sa orientujú na kultúrno-poznávací cestovný ruch. V týchto subsektoroch je možné umiestňovať občiansku vybavenosť určenú primárne pre účely rekreácie a cestovného ruchu (napr. ubytovanie, stravovanie, ostatné služby spojené s rekreačným CR a športovým CR) v zmysle regulatívov záväznej časti.

Subsektory tejto zonálnej funkčnej skupiny sú zastavateľné – je v nich možné umiestňovať budovy a tiež inžinierske stavby (v zmysle regulatívov záväznej časti).

Väzba na Územný plán Bratislavy

Zonálna funkčná skupina „vybavenosť rekreácie a CR“ je funkčne kompatibilná s urbanistickou funkciou Územného plánu Bratislavy 201 „občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu“, pričom na zonálnej úrovni dochádza k redukcii rozsahu funkčnej skladby špecificky pre jednotlivé subsektory (podľa ich charakteru, potenciálu a lokalizácie v riešenom území). Ide o osem vybraných subsektorov:

- MD13A VIII. Mlyn Klepáč,
- MD19B IX. Suchý mlyn,
- MD19D Zázemie oddychového parku pri Suchom mlyne,
- MD24A Železná studnička,
- MD41A Dolná stanica lanovky Železná studnička-Snežienka,
- MD52A Ekopark,
- MD60A Zázemie Kamzíkov vrch,
- MD66A Chalúpka.

VYBAVENOSŤ REKREÁCIE A CR A OSTATNÁ VYBAVENOSŤ (ORX)

Ide o subsektory, ktoré sa okrem zabezpečovania služieb cestovného ruchu alebo orientácie na kultúrno-poznávací cestovný ruch môžu zameriavať aj na iné oblasti občianskej vybavenosti, ktoré nesúvisia s rekreáciou a cestovným ruchom. V týchto subsektoroch je možné umiestňovať občiansku vybavenosť tak pre účely rekreácie a cestovného ruchu (napr. ubytovanie, stravovanie a ostatné služby spojené s rekreačným CR a športovým CR) ako aj iné účely (napr. zdravotníctvo, administratíva, cirkev) v zmysle regulatívov záväznej časti.

Subsektory tejto zonálnej funkčnej skupiny sú zastavateľné – je v nich možné umiestňovať budovy a tiež inžinierske stavby (v zmysle regulatívov záväznej časti).

Väzba na Územný plán Bratislavy

Zonálna funkčná skupina „vybavenosť rekreácie a CR a ostatná vybavenosť“ je funkčne kompatibilná s urbanistickou funkciou Územného plánu Bratislavy 201 „občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu“, pričom na zonálnej úrovni dochádza k redukcii rozsahu funkčnej skladby špecificky pre jednotlivé subsektory (podľa ich charakteru, potenciálu a lokalizácie v riešenom území). Ide o štyri vybrané subsektory:

- MD18A Mestské lesy,
- MD51A Čatlošova vila,
- MD61A West,
- MD63A Expo.

VODNÁ REKREÁCIA (VR)

Ide o štyri vodné nádrže (NKP) so sprievodnou vegetáciou, štyri subsektory (MD10A, MD11A, MD29A, MD33A), ktoré slúžia ako primárne ciele najmä pre rekreačný CR (pasívny a aktívny odpočinok) a športový CR, doplnkovo kultúrno-poznávací CR.

Subsektory tejto zonálnej funkčnej skupiny sú nezastavateľné – nie je v nich možné umiestňovať budovy, je možné umiestňovať len inžinierske stavby (v zmysle regulatívov záväznej časti).

Väzba na Územný plán Bratislavy

Zonálna funkčná skupina „vodná rekreácia“ je funkčne kompatibilná s urbanistickou funkciou Územného plánu Bratislavy 901 „vodné plochy a toky“, pričom na zonálnej úrovni dochádza k redukcii rozsahu funkčnej skladby.

LESNÁ REKREÁCIA (LR)

Ide o les v kombinácii so sprievodnou vegetáciou vodných tokov, ktoré slúžia ako prírodné zázemie rekreácie a cestovného ruchu. Subsektory sú charakterizované ako priechodné rekreačné priestory.

Subsektory tejto zonálnej funkčnej skupiny sú nezastavateľné – nie je v nich možné umiestňovať budovy, je možné umiestňovať len inžinierske stavby (v zmysle regulatívov záväznej časti).

Väzba na Územný plán Bratislavy

Zonálna funkčná skupina „lesná rekreácia“ zahŕňa urbanistické funkcie Územného plánu Bratislavy 1001 „les, ostatné lesné pozemky“ (všetky subsektory okrem MD48B) a 1003 „rekreácia v prírodnom prostredí“ (vybrané subsektory).

SUBSEKTORY BÝVANIA/UBYTOVANIA

Väzba na Územný plán Bratislavy

Zonálna funkčná skupina „(UB) Ubytovanie/bývanie“ zahŕňa urbanistické funkcie Územného plánu Bratislavy 1001 „les, ostatné lesné pozemky“ (jeden subsektor MD07B) a 201 „občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu“ (ostatné subsektory).

OSTATNÉ (NEREKREAČNÉ) SUBSEKTORY

Väzba na Územný plán Bratislavy

Zonálna funkčná skupina „(TI) Technická infraštruktúra“ (kryty CO v RÚ) zahŕňa urbanistické funkcie Územného plánu Bratislavy 1001 „les, ostatné lesné pozemky“ (subsektor MD23B) a 1003 „rekreácia v prírodnom prostredí“ (ostatné subsektory MD22C a MD62D).

Zonálna funkčná skupina „(OX) Ostatná vybavenosť“ (areál Towercom) je reprezentovaná urbanistickou funkciou Územného plánu Bratislavy 201 „občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu“ (subsektor MD58A).

Schéma 31 Funkčná skladba subsektorov – lokalita Partizánska lúka

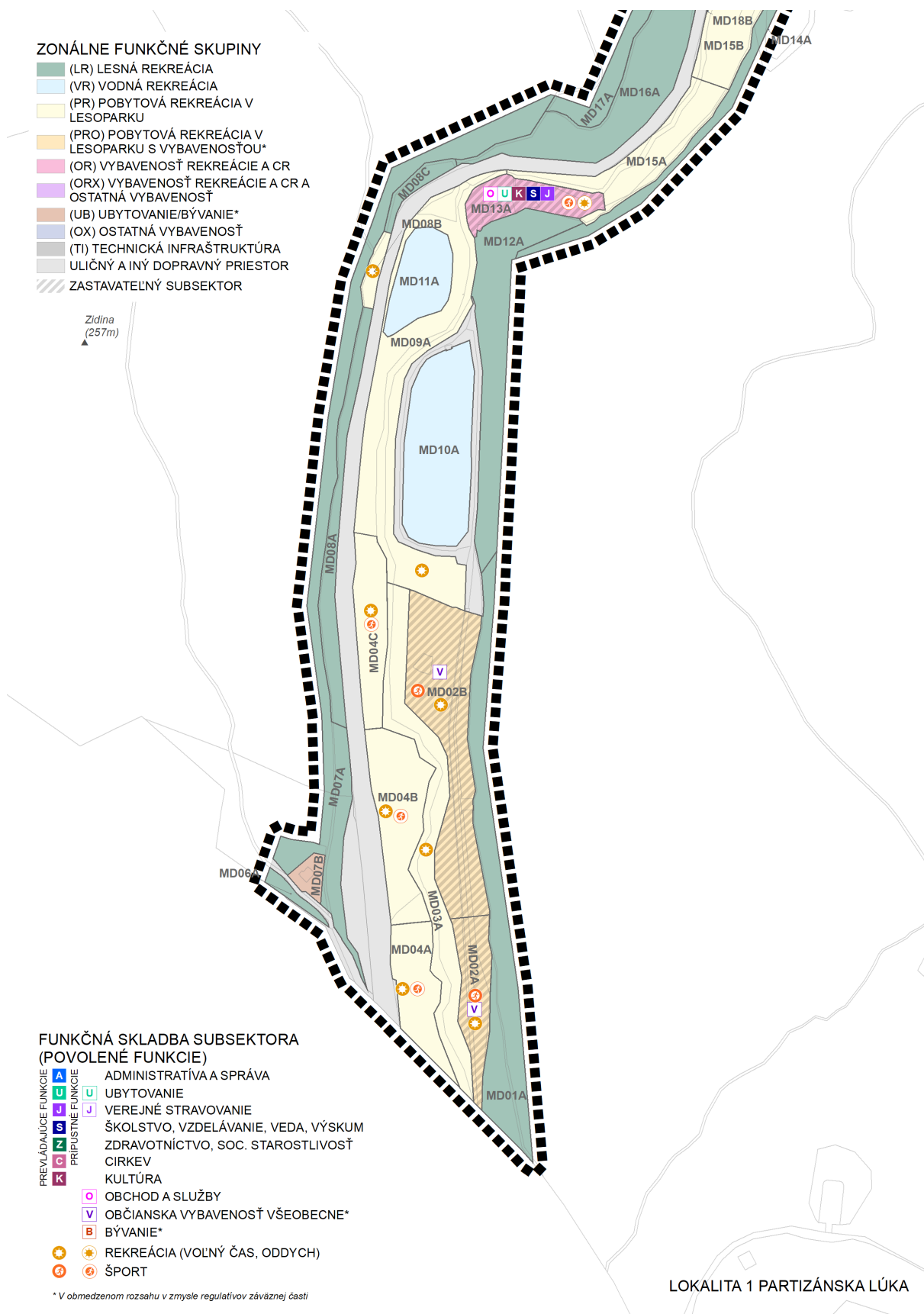

Schéma 32 Funkčná skladba subsektorov – lokalita Deviaty mlyn

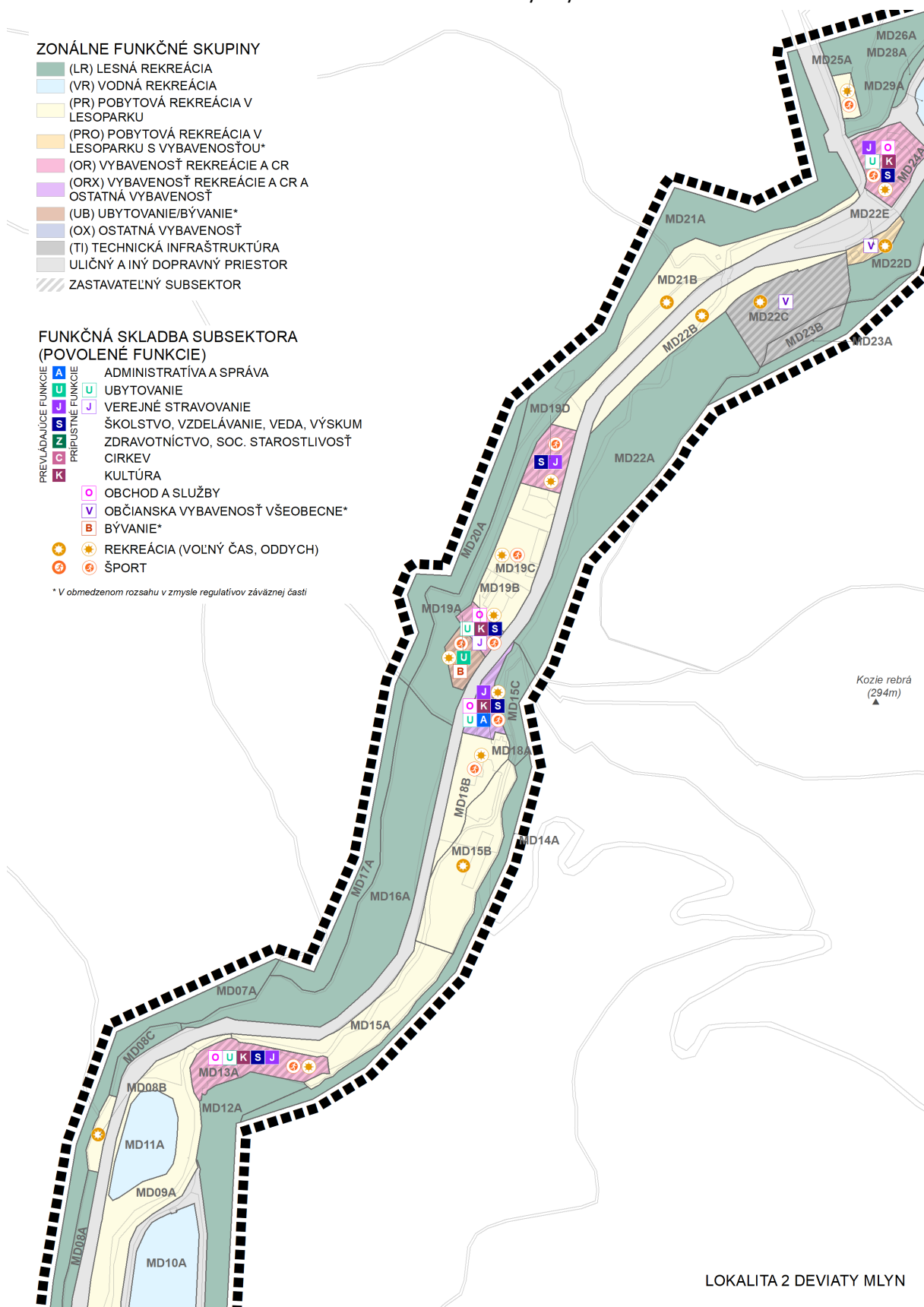

Schéma 33 Funkčná skladba subsektorov– lokalita Železná studnička

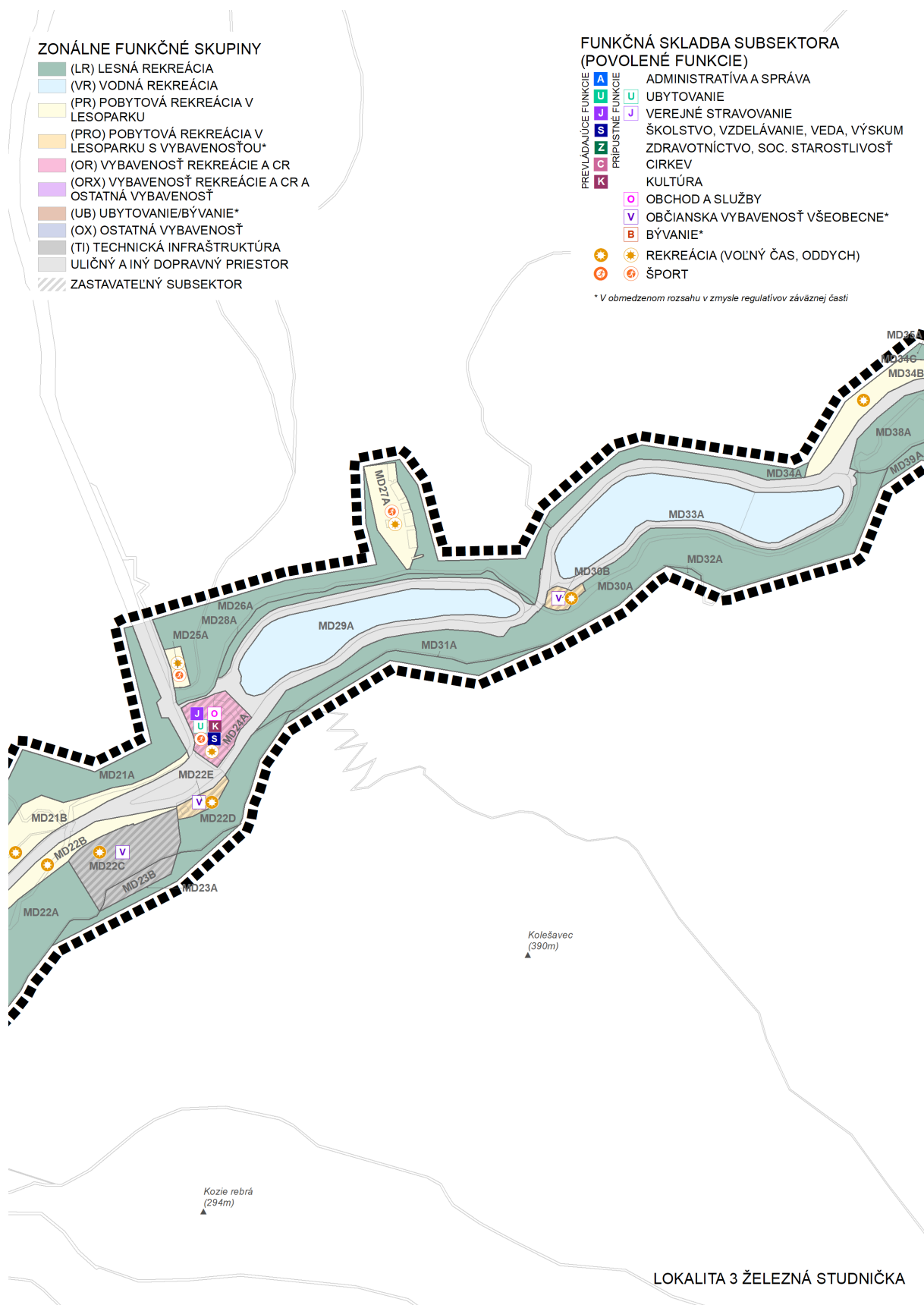

Schéma 34 Funkčná skladba subsektorov – lokalita Snežienka

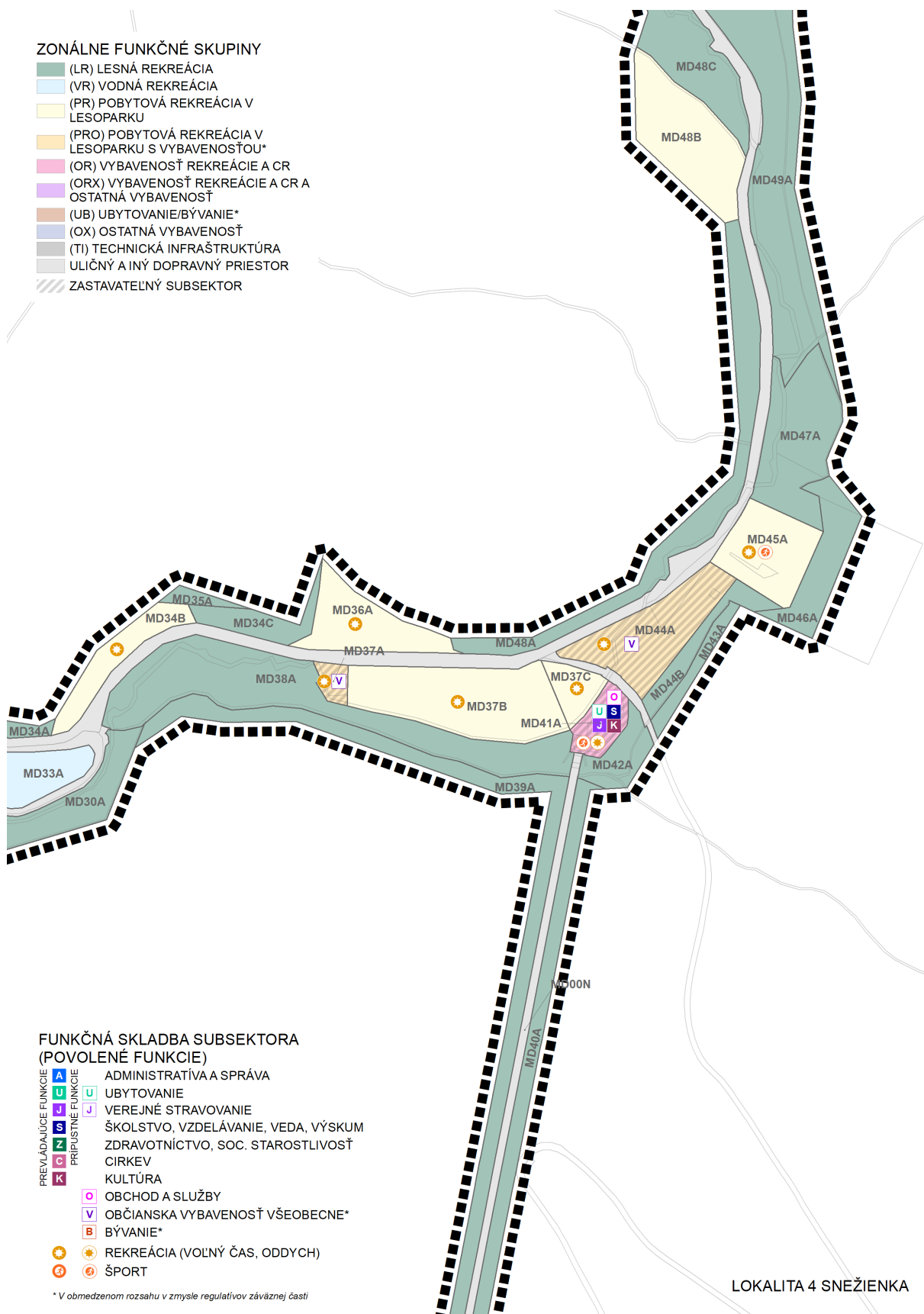

Schéma 35 Funkčná skladba subsektorov – lokalita Sanatórium

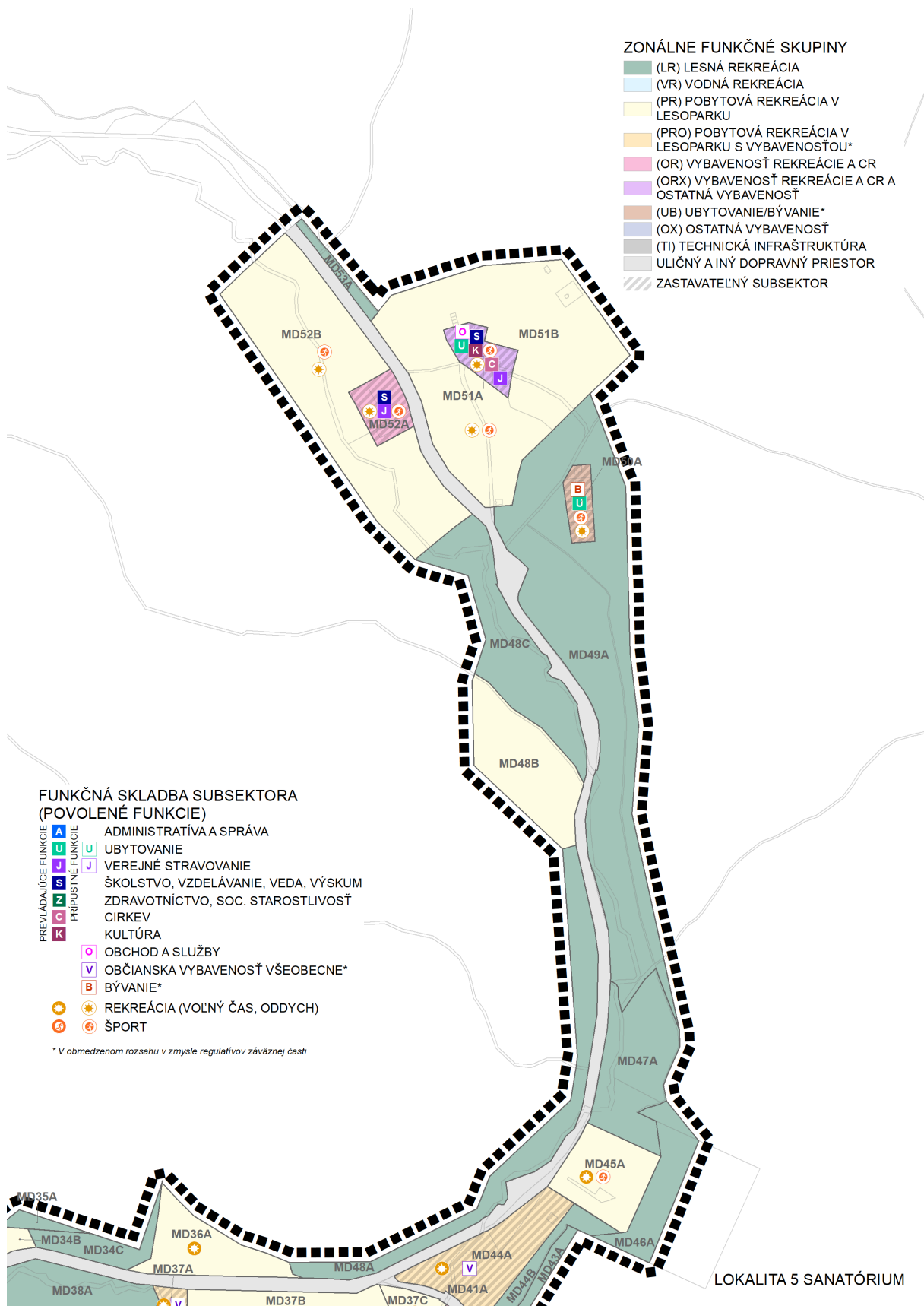
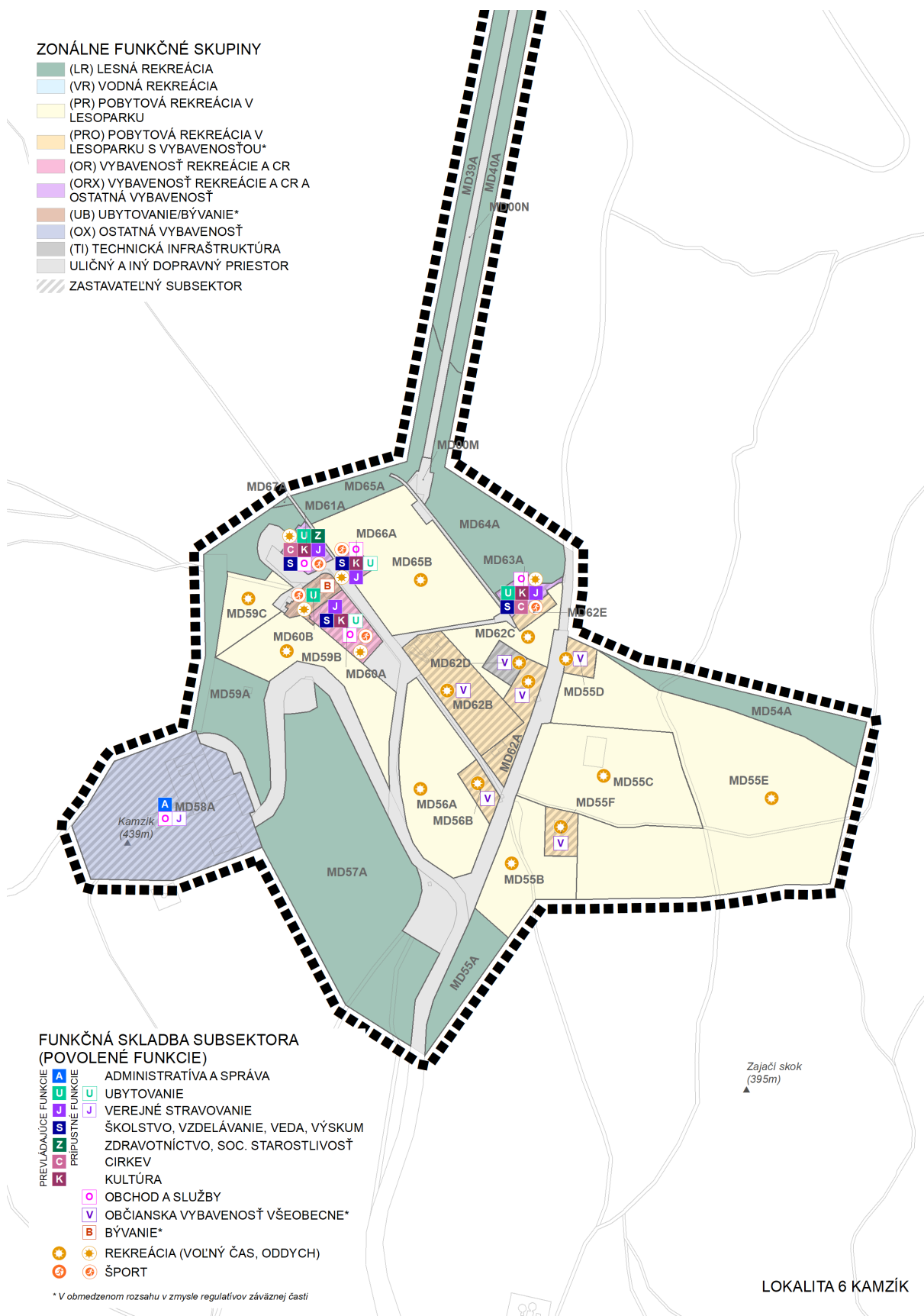

Schéma 36 Funkčná skladba subsektorov – lokalita Kamzík

6.1.4 Urbanistické intervencie

Základným východiskom pre návrh urbanistických intervencií sú požiadavky formulované v schválenom Zadaní, najmä požiadavky na urbanistickú premenu.¹²³ Urbanistické zásahy rešpektujú prírodno-rekreačný charakter územia, stanovené kompozičné princípy, vyhlásenú pamiatkovú ochranu, ochranu prírody a charakter prevažujúcich stabilizovaných území. Urbanistické zásahy sú priestorovo vyvážené voči prevažujúcemu prírodnému prostrediu a funkčne viazané primárne na rekreačný charakter riešeného územia.

6.1.4.1 Lokalita Partizánska lúka

Vstupný priestor Partizánska lúka sa nachádza v úvode hlavnej kompozičnej osi (Cesta na Červený most, Cesta mládeže). Navrhuje sa transformácia vstupného priestoru s posilnením priestorov pre peší pohyb návštevníkov rekreačnej lokality, čo umožňujú rozšírené navrhované chodníky. Parkovanie je v návrhu umiestnené do podzemnej hromadnej garáže. Hromadná garáž je navrhovaná tak, aby jej podlažie (-2PP) vytváralo vysunutý parter občianskej vybavenosti smerom do Partizánskej lúky (skrytý v násype cesty). Peší presun zo vstupného priestoru Partizánska lúka na zníženú úroveň voľnočasového parku Partizánska lúka je možný rozšírenými exteriérovými schodiskami, novou bezbariérovou rampou.¹²⁴ a bezbariérovými vstupmi priamo z hromadnej garáže. Navrhuje sa široká parková promenáda od vstupného priestoru až po Mlyn Klepáč.

V línii pozdĺž východnej časti promenády po Amfiteáter sa vytvára priestor pre umiestňovanie stravovacích stánkov, ktorých rozsah vymedzuje plocha novej zastavanosti so stanovením maximálneho objemu stavieb. Rekreačnú vybavenosť dopĺňa navrhovaný verejný prístrešok (altánok) umiestnený v úvode parkovej promenády. Jestvujúca budova správy Partizánskej lúky sa navrhuje odstrániť a lokalizovať do novej polohy. Amfiteáter sa ponecháva v súčasnej hmotovo-priestorovej skladbe s umožnením dostavby objektu pódia. Jestvujúce oploštené altánky návrh ponecháva na dožitie (vyžaduje sa odstránenie oploštenia).

V areáli VIII. Mlyna Klepáč sa navrhuje ponechanie funkcie rekreačnej vybavenosti, pričom súčasná hmotovo-priestorová skladba budovy mlyna sa navrhuje možnosť doplnenia prístavby jednopodlažnej krytej terasy na západnej fasáde mlyna, alternatívne prístavby na východnej strane. Navrhuje sa obnovenie mlynského vodného náhonu, vrátane mlynského kola, ktoré by pripomenuli pôvodnú funkciu budovy a fungovali by zároveň ako turistická atrakcia.

Okolo 3. a 4. rybníka sa navrhuje parkovo upravený les sprístupnený novonavrhovanými pešími vstupmi a trasami. Rybníky sa navrhujú na rekreačné využitie a to formou rekreačného rybolovu (3. rybník) a pre účely člnkowania (4. rybník).

Partizánska lúka, amfiteáter a 4. rybník sú po obvodě lemované navrhovaným rekreačným okruhom.

6.1.4.2 Lokalita Deviaty mlyn

Administratívna budova správy MLBA sa navrhuje na rozšírenie formou prístavby a nadstavby, čím sa vytvorí zázemie pre navrhovaný centrálny priestor a voľnočasový park. Ostatné susedné stavby kolidujúce s významnými pohľadmi PÚ sú navrhované na odstránenie. Navrhovaný voľnočasový park vytvára ďalší významný cieľ turizmu (pendant k Partizánskej lúke), ľahko prístupný, čím sa umožňuje

¹²³ Viď požiadavky schváleného Zadania ÚPN-Z, podkapitola 6.4 Požiadavky na obnovu, prestavbu a asanácie.

¹²⁴ Bezbariérový prístup na Partizánsku lúku, Bratislava, Staveb. povolenie č. 1560/2023/906/2022/ÚKSP/HOLV-12

rozloženie návštevníkov vo väčšom priestore do väčšej hĺbky Hornej Mlynskej doliny. V priestore parku je navrhovaná renaturácia vodného toku Vydrica s navrátením pôvodného meandrovania línie toku a vytvorením malého ostrova.

Budova NKP IX. mlyna sa navrhuje využiť a sprístupniť pre verejnosť (napr. ako múzeum). Väčšinu ostatných susedných budov sa navrhuje na odstránenie, nakoľko vo významnom pohľade na severovýchodnú fasádu NKP vytvárajú priestorovú bariéru. Príľahlý priestor mlyna sa navrhuje na využitie ako oddychový park. Na severnom okraji parku je navrhovaná novostavba verejného prístrešku (altánku). Rovnako sa navrhuje sa obnovenie mlynského vodného náhonu, vrátane mlynského kola, ktoré by pripomenuli pôvodnú funkciu budovy a fungovali by zároveň ako turistická atrakcia.

Navrhovaný voľnočasový park a oddychový park sú po vonkajšom obvode lemované a zároveň prepojené navrhovaným rekreačným okruhom.

6.1.4.3 Lokalita Železná studnička

Centrálny priestor Železná studnička predstavuje veľkorysý verejný priestor, predpolie obnovených budov reštaurácie a libressa, kde sa navrhujú dominantne plochy pre peší pohyb. Navrhuje sa doplnenie občianskej vybavenosti Bistro ŽS na mieste trafostanice (ktorá sa integruje).

Navrhovaná revitalizácia¹²⁵ prostredia v bezprostrednom kontakte s oboma rybníkmi predstavuje rozšírenie peších trás po obvode rybníkov spolu s mólami sprístupňujúcimi vodnú hladinu oboch rybníkov. Navrhované móla na horných koncoch oboch rybníkov sprístupňujú mokrade v území. V priestore medzi 1. a 2. rybníkom je v predpolí 1. rybníka navrhovaná budova kiosku so zázemím. Navrhované rekreačné okruhy sú vedené po obvode rybníkov.

V priestore Verona sa navrhuje odstránenie chátrajúcich budov. V uvoľnenom priestore sa zachováva objekt kaplnky v úvode a otvorený priestor môže slúžiť voľnočasovému parku s atrakciami.

6.1.4.4 Lokalita Snežienka

Priestor Drieňovských lúk tvoria Malá a Veľká Drieňovská lúka obklopujúce hlavnú kompozičnú os (Cesta mládeže). Drieňovské lúky sú chránené prvkom „Významného pohľadu v interiéri PÚ“ (OP NKP HMD). Z tohto dôvodu je v priestore Drieňovských lúk navrhované odstránenie akýchkoľvek objektov (napr. grilovací altánok alebo oplotenie). Drieňovské lúky sa ponechávajú ako otvorený rekreačný priestor. V západnom okraji na ploche obklopenej vzrastlou zeleňou (mimo významného pohľadu) sa navrhuje umiestnenie verejného prístrešku (altánku).

Pri dolnej stanici lanovky sa navrhuje novostavba budovy Nová Snežienka pre účely občianskej vybavenosti cestovného ruchu, s umiestnením na mieste pôvodnej budovy. Rekreačný priestor pri dolnej stanici je navrhovaný ako voľnočasový park Snežienka.

Priestor pri kameňolome je navrhovaný ako voľnočasový park, ktorý dopĺňa navrhovaná budova verejného prístrešku (altánku). Voľnočasovým parkom Pri kameňolome s pokračovaním na Veľkú Drieňovskú lúku prechádza hlavný peší ťah ktorý sprístupňuje brehy vodného toku Vydrica.

¹²⁵ Predĺženie promenády na Železnej studničke, DÚR, 2021, WHAT ARCHITECTS s.r.o., 2023, HADE s.r.o.

Kameňolom je v návrhu ponechaný v prirodzenej podobe, pričom jeho priestorové usporiadanie ponúka možnosti vybudovania geoparku alebo galérie v prírodnom prostredí. Budova Seizmickej stanice sa navrhuje na zachovanie v jestvujúcej hmotovo-priestorovej podobe.

6.1.4.5 Lokalita Sanatórium

V lokalite Sanatórium sú chránené prvkom „Významného pohľadu v interiéri PÚ“ (OP NKP HMD) pohľad na areál Čatlošova vila spolu s pohľadom na areál Ekopark. Východiskový bod významného pohľadu je pri obratisku verejnej dopravy a predmetom ochrany sú diaľkové pohľady na budovu Čatlošovej vily a budovu Ekoparku, ktoré prechádzajú cez premenlivú clonu lesného porastu. Ďalší významný pohľad chráni pohľad na budovu Čatlošovej vily v smere od Cesty mládeže.

Areálu Čatlošova vila dominuje budova NKP Zotavovňa (bývalé sanatórium – Čatlošova vila). Návrh vymedzuje priestor na možnú novú prístavbu NKP, ktorá však musí byť citlivo navrhnutá a rešpektovať pamiatkového hodnoty NKP. Ostatné stavby v bezprostrednej blízkosti Čatlošovej vily sa navrhujú na odstránenie.

Navrhuje sa zachovanie budovy bývalého kúpaliska (pre účely Ekoparku) v súčasnej hmotovo-priestorovej skladbe bez možnosti rozšírenia. Objekt bazény sa navrhuje zachovať s možnosťou rozšírenia a vytvorenia prírodného vodného biotopu pre účely environmentálnej výchovy a vzdelávania.

Švédske domčeky nachádzajúce sa pri účelovej ceste sa navrhujú na zachovanie bez možnosti rozšírenia budov formou prístavby alebo nadstavby.

6.1.4.6 Lokalita Kamzík

Hlavný vstup do lokality Kamzík vedie v smere od Cesty na Kamzík. Na hlavný vstup plynule nadväzuje navrhovaná Promenáda Kamzík, ktorá začína pri zastávke verejnej dopravy Kamzík a pokračuje popri Somárskej a Cvičnej lúke s vyústením pri začiatku U-cesty smerujúcej k lokalite Snežienka. Línia navrhovanej Promenády Arborétum je trasovaná kolmo na parkovú promenádu Kamzík a prechádza popri Arboréte smerom k hotelu West.

Hmotovo-priestorové usporiadanie pozdĺž línie promenády Kamzík je navrhované na postupné odstránenie súčasných objektov bufetov po oboch stranách promenády (vzhľadom na ich problematickú architektonickú úroveň). Navrhuje sa odstránenie bufetu na strane Cvičnej lúky. Na druhej strane bližšie k lesoparku sa navrhujú bufety na dožitie. Návrh umožňuje vybudovanie nových budov pri promenáde v polohe bližšie k lesoparku (Bistro Kamzík A, Bistro Kamzík B, Bistro Kamzík C). Otvorený priestor na strane Cvičnej lúky ponúkajúci diaľkové výhľady na mesto sa v návrhu ponecháva nezastavaný s výnimkou koncovej polohy, kde sa navrhuje Odpočívadlo s vyhlídkou.¹²⁶

Navrhuje sa Oddychový park Kamzík transformáciou na parkovo upravený les (lesopark) s vnútornou sieťou navrhovaných parkových chodníkov a oddychových priestorov. Sieť parkových chodníkov sa pretína v Centrálnom priestore Arborétum. Jedná sa o ťažiskový priestor s prírodným charakterom, ktorý vymedzuje budova Centra ekovýchovy, navrhovaná budova Bufetu Kamzíkov vrch a okolitý lesný porast.

¹²⁶ Revitalizácia Promenády Kamzík, DSP, 2021, PANTOGRAPH s.r.o.

Budova Centra ekovýchovy sa nachádza v areáli Arboréta a v návrhu sa umožňuje rozšírenie jestvujúcej hmoty budovy prístavbou pre potenciálne navýšenie kapacity. Navrhovaný Bufet Kamzíkov vrch dopĺňa Centrálny priestor Arborétum a tiež rekreačnú vybavenosť pozdĺž parkovej promenády Arborétum. V priestore určenom rekreačnej vybavenosti je navrhovaný nový verejný prístrešok (altánok).

Bez zmeny hmotovo-priestorovej skladby sa ponechávajú budovy Hotela West spolu s reštauráciou, rodinné domy pri Hoteli West, budova Hornej stanice lanovky, budova Koliba Expo, Bufet Chalúpka a CO kryt Kamzík.

Pre areál Towercom sa umožňuje prípadné rozšírenie priestorových kapacít v rozsahu prístavieb a nadstavieb existujúcich administratívnych, telekomunikačných a technických budov do 3 NP a blokovéj zástavby. V prípade potreby rozšírenia kapacít areálu návrh ponúka možnosť prístavby nových budov.

Cvičná lúka zostávajú otvoreným prírodným priestorom bez zástavby, pričom v dotyku so Somárskou lúkou sa navrhuje umiestnenie verejného prístrešku na mieste súčasných chatiek. Chatky sa navrhujú na odstránenie z dôvodu nevhodnej lokalizácie objektov individuálnej rekreácie a navrhuje sa na ich mieste umiestnenie verejného prístrešku (altánku).

6.2 Riešenie rekreácie a cestovného ruchu

6.2.1 Charakteristika stavu

Riešené územie ÚPN-Z predstavuje jadrovú časť Bratislavského lesoparku, v ktorej je sústredená väčšina vybavenosti a rekreačnej infraštruktúry. Bratislavský lesopark slúži pre každodennú a krátkodobú (víkendovú) rekreáciu obyvateľov Bratislavy a širšieho okolia. Prímestský rekreačný charakter je umocnený významnými prírodnými prvkami a kultúrno-historickou vrstvou (časť riešeného územia spadá do ochranného pásma národných kultúrnych pamiatok, v riešenom území sa takisto nachádzajú viaceré pamätihodnosti).

Zmeny priorít po roku 1989, nedostatok investícií, znížený záujem verejnosti o tento priestor a zmeny vo vlastníckej štruktúre spôsobili v 90. rokoch 20. st. a začiatkom milénia postupné chátranie rekreačného vybavenia v riešenom území, rovnako aj dopravného a technického vybavenia územia. Spadické zásahy do jednotlivých rekreačných priestorov prebiehali bez ucelenej architektonicko-urbanisticko-krajinárskej koncepcie. Z uvedených dôvodov je v súčasnosti rekreačné využitie a vybavenie územia veľmi nevyvážené, rekreačná infraštruktúra i napriek rastúcej návštevnosti lokality nedostatočná a zastaraná.¹²⁷ V území sa taktiež nachádza viacero zanedbaných a zdevastovaných stavieb a priestorov, ktoré si vyžadujú revitalizáciu alebo renaturáciu.¹²⁸

Od začiatku milénia záujem obyvateľov o rekreáciu v Bratislavskom lesoparku postupne narástol. Vzniklo viacero občianskych združení, ktorých cieľom je obnova a kultivácia rekreačných priestorov. Rovnako samospráva pripravuje a realizuje v riešenom území rôzne rozvojové projekty.

6.2.1.1 Zonácia územia mestských lesov a starostlivosť o lesy

V druhom desaťročí 21. storočia sa podarilo obmedziť ťažobné a poľovnícke aktivity na mestských pozemkoch v prospech rekreačnej funkcie Bratislavského lesoparku v intenciách podmienok ochrany prírody.¹²⁹ Od roku 2014 je výrazne znížená ťažba dreva, ktorá prebieha výlučne za účelom premeny pôvodne hospodárskych lesov na štruktúrou prírody blízke lesy za vopred stanovených podmienok.¹³⁰

Územie mestských lesov je rozdelené do troch zón:

- A. zóna intenzívnej rekreácie,
- B. zóna prírode blízkeho lesného hospodárenia,
- C. zóna kľudu.¹³¹

¹²⁷ Vážnym problémom je napr. chýbajúci bezbariérový prístup alebo nedostatok hygienických zariadení.

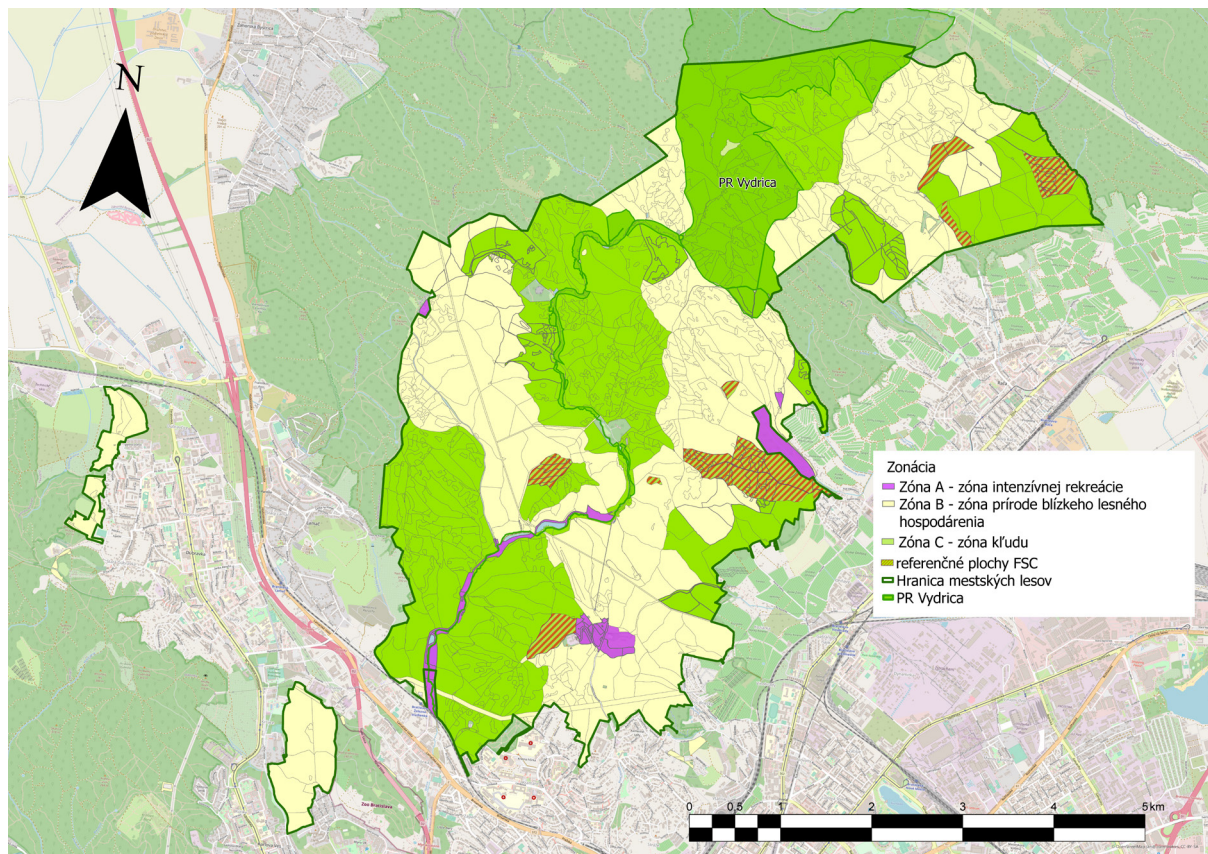
¹²⁸ Viď analýzy v Prieskumoch a rozboroch ÚPN-Z Horná Mlynská dolina (2017) a požiadavky na riešenie v schválenom Zadaní ÚPN-Z Horná Mlynská dolina (2020).

¹²⁹ V zmysle Koncepcie na podporu rekreačnej funkcie a rozvoja Bratislavského lesného parku na území v správe Mestských lesov v Bratislave do r. 2025 (2014).

¹³⁰ Ročný prírastok dreva je 18.000 m³, ťaží sa do 5.000 m³, pričom v lese ostáva aj množstvo odumretých stromov. Ťažba sa vykonáva najšetrnejšie účelovým výberom. Úplne sa vylučuje holorubný a podrastový spôsob ťažby, ktorý je v rekreačných lesoch nevhodný. Les sa regeneruje sám pomocou prirodzeného zmladenia (stromčeky sa sadia len výnimočne na vyvrátené plochy lesa). Pri ťažbe sa berie ohľad na rekreačnú funkciu lesa, rovnako aj na hniezdiace vtáky, podporuje sa druhová aj veková pestrosť lesa a prirodzené drevinové zloženie. Zdroj: https://lesy.bratislava.sk/vismo/dokumenty2.asp?id_org=451035&id=1046

¹³¹ V roku 2019 bola bezzásahová zóna (zóna C) rozšírená na 54 % územia lesoparku s ukončenou premenou lesov na lesy s vysokou rekreačnou, estetickou a ochranárskou hodnotou.

Schéma 37 Zonácia mestských lesov.¹³²

Samotné riešené územie ÚPN-Z Horná Mlynská dolina spadá z pohľadu tohto členenia do dvoch zón, do zóny A (zóna intenzívnej rekreácie) a zóny C (zóna klúdu).

6.2.1.2 Návštevnosť lesoparku

Najaktuálnejšie údaje o návštevnosti Bratislavského lesoparku sú k dispozícii v dokumente Výsledky prieskumu návštevnosti Bratislavského lesoparku (Bratislava Tourist Board v spolupráci s Mestskými lesmi v Bratislave, 2023).¹³³ Zber dát prebiehal počas jesenných mesiacov v roku 2021 a jarných mesiacov 2022 na vybraných siedmych vstupných miest (1. Cesta mládeže - Železná studnička, 2. Partizánska lúka, 3. Kamzík, 4. Horáreň Krasňany, 5. Potočná ulica nad Račou, 6. Rozcestie pred Kačínom, 7. Biely kríž).

Výsledky prieskumu umožnili vytvoriť (na základe odborného odhadu) prvý ucelený obraz o celkovej ročnej návštevnosti Bratislavského lesoparku. Dokument odhaduje, že za obdobie od septembra 2021 do augusta 2022 navštívilo Bratislavský lesopark 897.321 návštevníkov. Dokument zároveň uvádza, že vzhľadom k tomu, že odborný odhad bol dopočítavaný konzervatívnym spôsobom, „dá sa opatrne konštatovať, že ročne navštívi Bratislavský lesopark až jeden milión návštevníkov“.

¹³² Zdroj: https://lesy.bratislava.sk/assets/File.ashx?id_org=451035&id_dokumenty=6072

¹³³ Zdroj: https://www.visitbratislava.com/wp-content/uploads/2023/07/Prieskum-navstevnosti-lesoparku_sumar.pdf

Zo záverov prieskumu sú dôležité pre účely ÚPN-Z najmä nasledovné zistenia:

- hlavnou vstupnou bránou do Bratislavského lesoparku je Cesta mládeže a Partizánska lúka (42 % návštevníkov), pričom viac ako 80 % peších návštevníkov Lesoparku sa prejde po Partizánskej Lúke,
- majoritnou kategóriou návštevníkov Bratislavského lesoparku sú peší návštevníci (61 %), druhou najväčšou kategóriou návštevníkov sú cyklisti (štvrtina návštevníkov).

Prieskum návštevnosti je pre účely návrhu ÚPN-Z Horná Mlynská dolina vyhovujúci svojou aktuálnosťou, rozsahom (pre účely ÚPN-Z sú využiteľné údaje z prvých troch vstupných bodov) a štruktúrou (samostatne boli analyzovaní peší návštevníci, peší návštevníci psičkári, bežci a cyklisti). Podrobné údaje z prieskumu sú využívané ako relevantný podklad pre nastavenie urbanistickej a dopravnej koncepcie ÚPN-Z.

Zo zdrojových údajov získaných v rámci prieskumu návštevnosti boli pre účely ÚPN-Z vytvorené dve sumarizácie. Prvá sumarizácia vytvára prehľad dennej návštevnosti podľa ročných období/mesiakov, v ktorých bol prieskum vykonaný. Druhá sumarizácia uvádza údaje o počte návštevníkov podľa druhu dopravy v členení na pešiu a cyklistickú dopravu (pešia doprava združuje peších návštevníkov spolu so psičkármi a bežcami). V obidvoch tabuľkách sa uvádzajú priemerné a maximálne hodnoty dennej návštevnosti. Hodnoty priemernej dennej návštevnosti reprezentujú aritmetický priemer denného počtu návštevníkov za sledované obdobie. Maximálna denná návštevnosť zobrazuje počet návštevníkov v konkrétny deň, v ktorom bola dosiahnutá najvyššia návštevnosť za sledované obdobie.

Tabuľka 13 Počet denných návštevníkov podľa obdobia/mesiaca¹³⁴

Sledované vstupné miesto	Jeseň 2021					Jar/leto 2022					Priemerný p. d. n. celkovo
	Priemerný počet denných návštevníkov				Max. p. d. n. 2021/ 9-11	Priemerný počet denných návštevníkov				Max. p. d. n. 2022/ 4-6	
	2021/ 9	2021/ 10	2021/ 11	2021/ 9-11		2022/ 4	2022/ 5	2022/ 6	2022/ 4-6		
Cesta mládeže	1009	1295	846	1068	2993	1137	1251	1011	1172	2301	1120
Partizánska lúka	789	775	922	814	1196	767	707	607	698	1582	756
Kamzík	545	678	506	581	951	398	580	730	573	1152	577

Na základe porovnania období je možné konštatovať vyrovnané priemerné hodnoty návštevnosti počas sledovaného obdobia pre vstupy: Cesta mládeže a Kamzík. V prípade Partizánskej lúky je evidovaná vyššia návštevnosť na jeseň 2021. Zo sumárnych údajov je zrejmý rozdiel medzi hodnotami maximálnej dennej návštevnosti¹³⁵ a priemernými hodnotami návštevnosti, ktoré predstavujú polovicu z maximálnych hodnôt.¹³⁶

¹³⁴ Zdroj: Výsledky zberu dát (súbor xlsx) uvedeného prieskumu návštevnosti, poskytnuté Mestskými lesmi v Bratislave

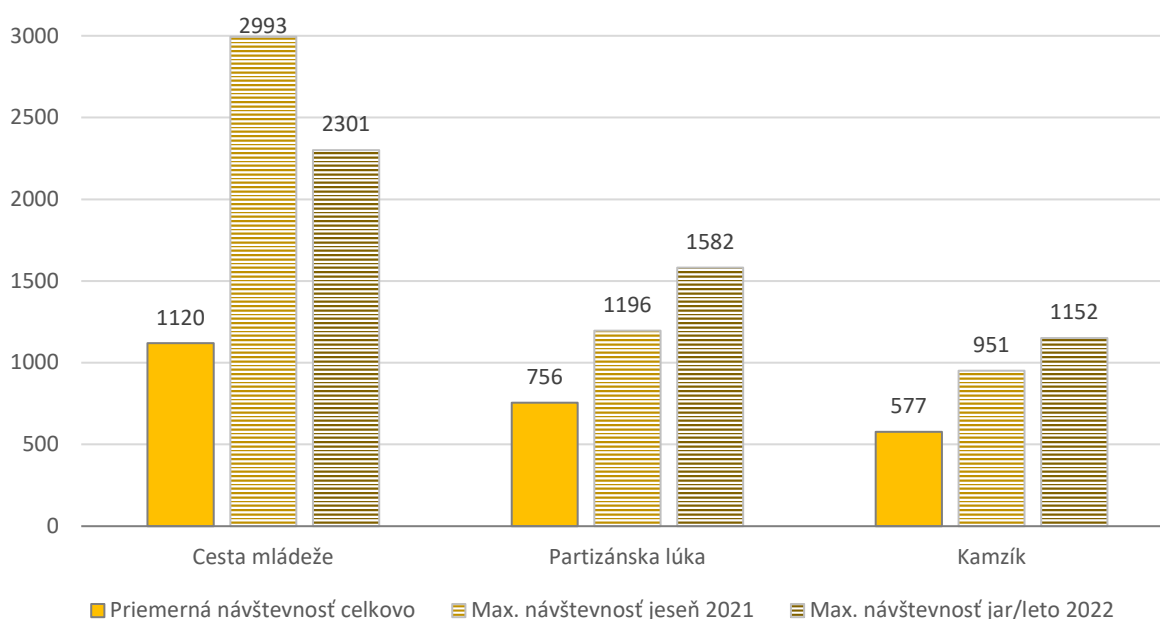
¹³⁵ V rámci jesenného obdobia bola maximálna denná návštevnosť dosiahnutá v októbri 2021, v rámci jarno-letného obdobia v máji 2022.

¹³⁶ Tento reálne zistený pomer medzi priemernými a maximálnymi hodnotami návštevnosti je v urbanistickej koncepcii využitý na prepočet z predpokladanej maximálnej návštevnosti rekreačných priestorov na priemernú.

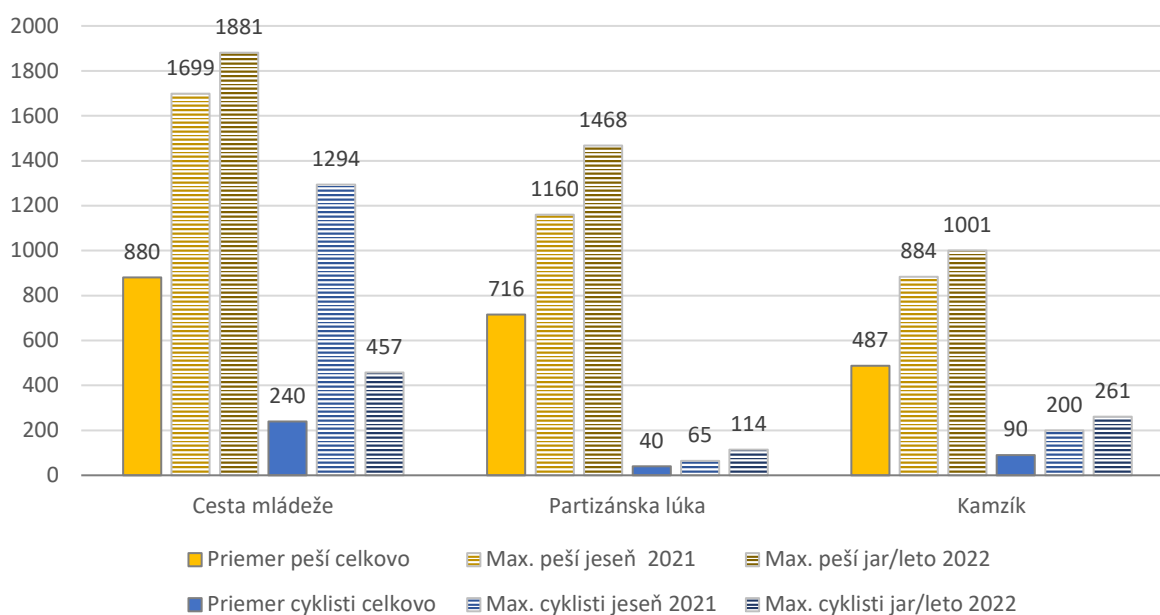
Tabuľka 14 Počet denných návštevníkov podľa typu dopravy¹³⁴

Sledované vstupné miesto	Pešia doprava					Cyklistická doprava				
	Priemerný počet denných návštevníkov			Max. počet denných návštevníkov		Priemerný počet denných návštevníkov			Max. počet denných návštevníkov	
	Jeseň 2021	Jar/leto 2022	Celkovo	Jeseň 2021	Jar/leto 2022	Jeseň 2021	Jar/leto 2022	Celkovo	Jeseň 2021	Jar/leto 2022
Cesta mládeže	780	980	880	1699	1881	288	192	240	1294	457
Partizánska lúka	782	649	716	1160	1468	32	49	40	65	114
Kamzík	496	477	487	884	1001	84	96	90	200	261

Graf 11 Priemerný a maximálny denný počet návštevníkov podľa sledovaného vstupného miesta

Graf 12 Priemerný a maximálny denný počet peších a cyklistov podľa sledovaného vstupného miesta

6.2.1.3 Východiskové dokumenty pre nastavenie koncepcie rozvoja rekreácie a cestovného ruchu zóny

Stručná rekapitulácia obsahu východiskových dokumentov vo vzťahu k riešenému územiu ÚPN-Z Horná Mlynská dolina.

ÚZEMNÝ PLÁN REGIÓNU BRATISLAVSKÉHO KRAJA

Záväzná časť

- (4.8) Nezakladať nové lokality a nerozširovať v chránených územiach prírody zastavané územia existujúcej rekreačnej vybavenosti a infraštruktúry, ale zamerať sa na jej skvalitnenie.
- (4.12.3.1) vymedziť sústavu turistických nástupných bodov po okraji CHKO Malé Karpaty, skvalitniť vybavenosť nástupných bodov do Karpát s oddychovými plochami, drobnou rekreačnou vybavenosťou (najmä stravovacie zariadenia a hygienické zariadenia), ubytovacími zariadeniami turistického charakteru a rekreačným mobiliárom, podporiť rozvoj hromadnej dopravy v podhorí Karpát, vrátane železničnej dopravy, na turistických trasách CHKO Malé Karpaty podporovať budovanie siete turistických rozhľadní,
- (4.12.13.1) podporovať rozvoj prímestskej rekreácie s príslušným športovorekreačným vybavením, vrátane vybavenosti nástupných bodov do prímestských rekreačných zázemí, ...,
- (4.12.13.2) chrániť plochy prímestskej rekreácie na území lesných masívov Malých Karpát, ...,
- (4.12.13.3) rešpektovať dominantnú funkciu prímestskej rekreácie na plochách navrhovaných pre túto funkciu a ostatné doplnkové funkcie rozvíjať len v súvislosti s dominantnou funkciou prímestskej rekreácie,
- (4.12.13.4) podporovať rozvoj lesných škôl s funkciou športovo-rekreačnou, náučnou a vzdelávacou, s možnosťami organizovania viacdenných pobytov v prírodnom prostredí, spojených s aktívnou starostlivosťou o prírodu,

ÚZEMNÝ PLÁN BRATISLAVY

Záväzná časť¹³⁷

- rešpektovať požiadavku minimalizácie urbanizačných zásahov do prírodného prostredia ako základné východisko pre trvalo udržateľný rozvoj mesta,
- orientovať aktivity do jestvujúcich rekreačných lokalít so zvýšením ich kvality a pri a na rozvojových plochách orientovať vybavenosť do priestorov nástupných areálov,
- sústredenie rekreačných aktivít v Bratislavskom lesnom parku do lokalít Železná studnička a Kamzík,¹³⁸
- riešenie športovo-rekreačných a zotavovacích funkcií Bratislavského lesoparku v rámci jestvujúcich areálov a priestorov, s limitmi výstavby v rámci stabilizovaných území,
- v prírodnom prostredí riešiť priestory pre aktívnu rekreáciu bez narušovania prírodnej kvality prostredia v území s vhodnými terénnymi podmienkami a rozlohou zodpovedajúcou predpokladanému počtu návštevníkov,

¹³⁷ Požiadavky uvedené v oddieloch C.1.2.1, C.1.2.4 a podkapitole C.6.2 záväznej časti ÚPN BA.

¹³⁸ Podkapitola záväznej časti ÚPN BA č. C.6.2 požaduje tieto lokality „dobudovať a zatraktívniť“. Celé znenie bodu: „dobudovať a zatraktívniť základné typy jestvujúcich rekreačných stredísk - strediská rekreácie v prostredí BLP: Železná studnička, Kamzík, Koliba“.

- pre rekreačné využitie v Bratislave uprednostňovať najmä na krátkodobú – každodennú a víkendovú rekreáciu,¹³⁹
- v krajinnom prostredí vhodne umiestňovať:
 - drobné zariadenia oddychu, prípadne služieb verejného stravovania,
 - pešie, cyklistické a kynologické trasy,
 - náučné chodníky s drobnými stavbami altánkov, odpočinkových miest.
- pri rozvoji občianskej vybavenosti v rekreačných územiach s ohľadom na charakter rekreácie je potrebné dosiahnuť vyšší štandard v zariadeniach športových a telovýchovných, stravovacích, ubytovacích a vybraných služieb a zároveň dosiahnuť prevádzkovú efektívnosť týchto zariadení ich využitím i mimo sezóny.

ÚZEMNÝ GENEREL ŠPORTU A REKREÁCIE HLAVNÉHO MESTA SR BRATISLAVY (2009)

Územný generel športu a rekreácie predstavuje neaktualizovaný územnoplánovací podklad. Z dnešného pohľadu obsahuje už neaktuálne odporúčania, ako napríklad návrh rozvoja zimných športov (obnovenie pôvodnej lyžiarskej zjazdovej trate na Kamzíku, rekreačný beh na lyžiach). Vzhľadom na prebiehajúcu zmenu klímy (postupné skracovanie zimného obdobia so znižovaním počtu ľadových dní a dní so súvislou snehovou pokrývkou), sa tento návrh dnes javí ako environmentálne, ekologicky neudržateľný a teda aj ekonomicky neopodstatnený.

Územný generel z hľadiska zóny odporúča vo všeobecnosti rozvoj Karpatskej cyklotrasy a dotvorenie rekreačných plôch a zariadení. V rámci riešeného územia zóny ďalej vymedzuje tri záujmové urbanistické celky. Ide o urbanistickú plochu rekreačného športu č. 05/2 (1. kameňolom) a dve urbanistické plochy rekreácie v prírodnom prostredí č. 05/R-1 (Kamzík), 05/R-2 (Horná Mlynská dolina). Pre tieto celky navrhuje generel štruktúru športovo-rekreačných zariadení a ďalšie rozvojové parametre. Ide však o veľmi malý rozsah konkrétnych, jednostranných návrhov, ktoré neberú do úvahy aj iné, porovnateľné alternatívy rekreačného využitia územia.

Z uvedených dôvodov predstavuje tento generel pre ÚPN-Z len informatívny podklad, odporúčania a návrhy generelu sa berú do úvahy len čiastočne.

ÚZEMNÝ GENEREL CESTOVNÉHO RUCHU (2009)

Územný generel cestovného ruchu predstavuje rovnako neaktualizovaný územnoplánovací podklad. V rámci riešeného územia ÚPN-Z generel špecifikuje len jednu lokalitu C5 Koliba – Kamzík,¹⁴⁰ pre ktorú navrhuje:

- rozvoj voľnočasových aktivít, ktoré sú v súlade s vysokými nárokmi na ochranu životného prostredia,
- minimálne rozšírenie služieb pre turistov – reštaurácie, hygienické zariadenia, kaviarne, informačné centrá,
- osadzovanie ubytovacích zariadení v obmedzenom rozsahu, vzhľadom na prírodné prostredie, pričom nie je vhodná výstavba veľkokapacitných ubytovacích zariadení.

¹³⁹ V tomto bode je neprávne zaradená každodenná rekreácia do krátkodobej. Viď podkapitola záväznej časti Územného plánu Bratislavy 6.2 Východiskové princípy, ktorá špecifikuje dve samostatné sféry rekreácie: a) každodennú, b) krátkodobú (víkendovú).

¹⁴⁰ v oddiele 4.6.9 „Navrhované lokality - Prírodné zaujímavosti CR-C,,

Uvedené odporúčania sa pri tvorbe návrhu ÚPN-Z berú do úvahy.

ZADANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU ZÓNY HORNÁ MLYNSKÁ DOLINA

Zadanie ÚPN-Z z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu¹⁴¹ požaduje:

- prehodnotiť rekreačnú infraštruktúru vzhľadom na celomestský význam lokality, vo väzbe na záväzné regulatívy územného plánu mesta a potenciál rekreačných priestorov s rešpektom k prírodnému prostrediu, významným krajinným prvkom a pri zohľadnení podmienok ochrany prírody,
- formovať riešené územie adekvátne vo vzťahu na potreby celomestskej rekreácie – ako hlavného rekreačného zázemia mesta Bratislavy,
- uprednostňovať zhodnotenie územia najmä pre krátkodobú a víkendovú rekreáciu,¹⁴²
- pri transformácii brownfieldov preferovať tzv. „mäkkú rekreáciu“.

Zadanie zároveň špecifikuje najviac problematické priestory, ktoré si vyžadujú intervenciu, pre ktoré konkretizuje požiadavky na riešenie.

6.2.2 Návrh riešenia rekreácie a cestovného ruchu

Koncepcia rekreácie a cestovného ruchu predstavuje kľúčovú súčasť urbanistickej koncepcie, lebo práve v prípade tejto zóny sa funkčné využitie a priestorové usporiadanie zóny usmerňuje najmä cez optiku trávenia voľného času. Koncepcia nastavuje rámec pre udržateľný rozvoj rekreácie a cestovného ruchu v intenciách prevažujúceho zamerania Bratislavského lesoparku na každodennú a krátkodobú (víkendovú) rekreáciu. Nadväzuje na požiadavky záväznej časti Územného plánu Bratislavy a schváleného Zadania ÚPN-Z Horná Mlynská dolina.

Rámcová koncepcia rozvoja rekreácie a CR sa zameriava na:

1. určenie preferovaných a nepreferovaných foriem a druhov cestovného ruchu,
2. návrh cieľov cestovného ruchu a rekreačných okruhov,
3. návrh konkrétneho funkčného zamerania rekreačných priestorov,
4. riešenie intenzity rekreácie a určenie maximálnej a optimálnej kapacity zóny z hľadiska návštevnosti.

Koncepcia berie v úvahu aj celospoločenský kontext (napr. zmeny preferencií trávenia voľného času, zvýšené nároky na dostupnosť a kvalitu služieb a verejného priestoru, zvýšená citlivosť pre zachovanie a ochranu kultúrohistorických hodnôt, vyššia podpora cirkulárnej ekonomiky), posilňovanie ochrany prírody, ako aj súčasné a predpokladané dopady zmeny klímy.

6.2.2.1 Princípy koncepcie rekreácie a cestovného ruchu

Princípy návrhu riešenia rekreácie a cestovného ruchu je možné zhrnúť nasledovne:

1. **Posilnenie hlavných nástupných bodov** do Bratislavského lesoparku (lokality Partizánska lúka a Kamzík):
 - a. stabilizáciou rekreačného priestoru s ihriskami a športoviskami,

¹⁴¹ vid' podkapitola 6.5 Požiadavky na riešenie rekreácie a cestovného ruchu

¹⁴² Krátkodobá rekreácia a víkendová rekreácia sú zameniteľné pojmy, majú v princípe rovnaký význam.

- b. doplnením nevyhnutnej vybavenosti (verejné stravovanie a služby),
 - c. rozšírením parkovo upraveného lesa.
- 2. **Distribúcia ponuky rekreácie a cestovného ruchu v celej dĺžke Hornej Mlynskej doliny**, čím sa „odľahčia“ vstupné lokality a umožní sa vyváženejšie rozloženie návštevnosti riešeného územia nasledovne:
 - a. **Vytvorenie sekundárneho verejného rekreačného priestoru** v lokalite Deviaty mlyn (pri budove Mestských lesov a IX. mlyna) s ponukou oddychových a voľnočasových aktivít pre verejnosť.
 - b. **Dovybavenie ostatných ťažísk** o nevyhnutnú občiansku vybavenosť pre rekreáciu a cestovný ruch (verejné stravovanie, ubytovanie, kultúra, vzdelávanie) adekvátne k predpokladanej intenzite/návštevnosti.
 - c. **Postupné znižovanie intenzity rekreácie** odstupňované od dvoch hlavných vstupov (Partizánka lúka a Kamzík) smerom do vnútra Hornej Mlynskej doliny.
- 3. **Umožnenie krátkodobého ubytovania a rozšírenie vzdelávacích kapacít** (environmentálne vzdelávanie, školy v prírode a pod.) súvisiacich s prírodným prostredím.
- 4. **Minimalizácia nových stavebných intervencií v rekreačných priestoroch**, ktoré sú navrhované len v nevyhnutnom rozsahu, adekvátne podľa charakteru jednotlivých častí riešeného územia, s preferovaným zameraním pre rekreáciu a cestovný ruch.

6.2.2.2 Preferované a nepreferované formy a druhy cestovného ruchu¹⁴³

PREFEROVANÉ FORMY CESTOVNÉHO RUCHU

- podľa počtu účastníkov:
 - individuálny
 - kolektívny (v menšom rozsahu max 50 účastníkov)
- podľa dĺžky:
 - každodenný (výletný)
 - krátkodobý (víkendový)
- podľa ročného obdobia:
 - celoročný
- podľa spôsobu organizácie:
 - individuálny
 - organizovaný
- podľa dopravného prostriedku:
 - pešia doprava
 - cyklistická doprava
 - doprava koňmi
 - hromadná autobusová doprava

PREFEROVANÉ DRUHY CESTOVNÉHO RUCHU

- rekreačný CR
 - pasívny odpočinok (napr. piknik, slnenie, čítanie)
 - aktívny odpočinok – voľnočasové aktivity ako napríklad:

¹⁴³ Podrobný návrh občianskej vybavenosti aj z pohľadu rekreácie a cestovného ruchu je uvedený v podkapitole 6.3 Riešenie občianskej vybavenosti a rekreácie, oddiele 6.3.2 Návrh riešenia.

- prechádzky,
- hry na lúke, joga, pilates a pod.
- maloplošné voľnočasové prvky pre deti a dospelých (napr. detské ihriská, fitness zariadenia, vonkajší stolný tenis, vonkajšie spoločenské hry, hudobné nástroje a pod.)
- letné atrakcie (napr. existujúca dráha na Cvičnej lúke, lanový park a pod.)
- zimné aktivity (sánkovanie)
- vodná rekreácia (člnkovanie na jazerách, pobyt pri vode, rekreačný rybolov)
- športový CR
 - pešia turistika
 - cykloturistika (rekreačná, horská)
 - hipoturistika
 - iné individuálne športy alebo kolektívne (skupiny max 50 účastníkov)
- kultúrno-poznávací CR
 - spoznávanie histórie lokality a návšteva múzeí, galérií, knižníc a pod.
 - kultúrno-spoločenské podujatia v amfiteátri alebo vo voľnej prírode (nerušiacie prírodné prostredie nadmerným hlukom a počtom účastníkov)
 - galéria v prírode (umelecké diela umiestnené voľne v prírodnom priestore)
 - edukácia o prírode (ekocentrum, arborétum, geopark, biopark, náučné chodníky, škola v prírode a pod.)
- služby CR
 - ubytovanie (pre krátkodobé pobyty s vylúčením automobilovej dopravy)
 - stravovanie/gastronómia (rôznej úrovne od vysokokvalitných reštaurácií po turistické občerstvenie)
 - ostatné služby spojené s rekreačným CR a športovým CR

NEPREFEROVANÉ FORMY CESTOVNÉHO RUCHU

- podľa počtu účastníkov:
 - kolektívny (skupiny vo väčšom rozsahu nad 50 účastníkov)
 - masový (s výnimkou pre amfiteáter)
- podľa dĺžky: dlhodobý
- podľa dopravného prostriedku: automobilová doprava, mototuristika, karavaning

NEPREFEROVANÉ DRUHY CESTOVNÉHO RUCHU

ÚPN-Z v riešenom území neumožňuje realizovať tieto druhy cestovného ruchu:

- rekreačný CR v rozsahu:
 - individuálna rekreácia (chaty, kempingy a pod.)
- športový CR v rozsahu:
 - kolektívne športy vyžadujúce budovanie športovej infraštruktúry (napr. futbalové ihrisko, tenisové ihrisko, basketbalové ihrisko a pod., okrem súčasných športovísk)¹⁴⁴
 - vrcholový a výkonnostný šport

¹⁴⁴ Vzhľadom na charakter prírodného prostredia s preferenciou rekreácie v prírodnom prostredí sa nepreferujú kolektívne športy, pre ktoré sa vyžaduje budovanie krytých budov pre šport alebo inžinierskych stavieb nekrytých športových ihrísk.

- zimné športy vyžadujúce budovanie športovej infraštruktúry (napr. zjazdové trate a dráhy pre lyžovanie, snowboarding a pod.)
- adrenalinové športy: paragliding, bungee-jumping, skalolezenie a pod.
- kultúrny CR v rozsahu:
 - verejná zábava produkujúca nadmerný hluk vo vzťahu k prírodnému prostrediu (masový koncert, diskotéka, cirkus a pod.)
- kongresový CR (okrem existujúceho hotela West)

6.2.2.3 Ciele cestovného ruchu

Územný plán zóny identifikuje existujúce a navrhuje nové ciele cestovného ruchu v hierarchii podľa významu (vo väzbe na predpokladanú návštevnosť). Ide najmä o rekreačné priestory a významné verejné priestory, doplnkovo budovy/areály dôležité pre rekreáciu a cestovný ruch.

Tabuľka 15 Ciele cestovného ruchu (20 hlavných CCR, 10 vedľajších CCR, 14 navrhovaných CCR)

Lokalita	Cieľ CR	Význam v ÚPN-Z	Rozvoj. status ÚPN-Z	Poznámka
Partizánska lúka	Voľnočasový park Partizánska lúka	hlavný	stav	
	Centrálny priestor Partizánska lúka	hlavný	stav	
	VIII. Mlyn Klepáč	hlavný	stav	
	4. rybník	hlavný	stav	
	3. rybník	vedľajší	stav	
Deviaty mlyn	IX. Suchý mlyn	hlavný	návrh	doplnenie kultúrn. CR
	Oddychový park pri Suchom mlyne	hlavný	návrh	nový oddychový park
	Mestské lesy v Bratislave	hlavný	návrh	doplnenie OV CR
	Voľnočasový park pri Mestských lesoch	hlavný	návrh	nový voľnočasový park
Železná studnička	Centrálny priestor Železná studnička	hlavný	návrh	dobudovanie OV CR
	Voľnočasový park Verona	vedľajší	návrh	rozšírenie rekr. aktivít
	2. rybník	hlavný	stav	
	1. rybník	hlavný	stav	
Snežienka	Drieňovská lúka veľká	hlavný	stav	
	Drieňovská lúka malá	hlavný	stav	
	Voľnočasový park Snežienka	vedľajší	stav	
	Voľnočasový park pri kameňolome	vedľajší	návrh	rozšírenie rekr. aktivít
	Dolná stanica (Železná studnička-Snežienka)	hlavný	stav	
	Geopark/galéria v prírode (kameňolom)	vedľajší	návrh	rozšírenie rekr. aktivít
Sanatórium	Čatlošova vila	hlavný	návrh	obnova a sprístupnenie
	Ekopark	hlavný	návrh	premena na ekopark
	Lúka Tábor	vedľajší	stav	
Kamzík	Televízna veža Kamzík	vedľajší	stav	
	Oddychový park Kamzík	hlavný	návrh	premena na parkový les
	Koliba Expo	vedľajší	návrh	doplnenie OV CR
	Hotel West	vedľajší	stav	
	Centrálny priestor a promenáda Kamzík	hlavný	návrh	rozšírenie CP
	Cvičná lúka	hlavný	stav	

Lokalita	Cieľ CR	Význam v ÚPN-Z	Rozvoj. status ÚPN-Z	Poznámka
	Horná stanica (Kamzík-Koliba)	hlavný	stav	
	Centrálny priestor Arborétum	vedľajší	návrh	nový CP

6.2.2.4 Rekreačné okruhy

V nadväznosti na ciele cestovného ruchu, existujúcu a navrhovanú sieť peších trás sa v každej lokalite navrhuje rekreačný okruh, ktorý prispeje k zlepšeniu pobytových vlastností rekreačných priestorov. V súvislosti s rekreačnými okruhmi sú navrhované aj nové pešie vstupy a prepojenia. Cieľom rekreačných okruhových je posilnenie významu cieľov cestovného ruchu, pričom okruhy môžu slúžiť aj ako napr. náučný chodník vo väzbe na historické a prírodné hodnoty lokality. Okruhy umožnia návštevníkom „zažiť“ genius loci danej lokality.

REKREAČNÝ OKRUH PARTIZÁNSKA LÚKA

Navrhovaný rekreačný okruh v lokalite Partizánska lúka je trasovaný po obode Partizánskej lúky, amfiteátra a 4. rybníka (troch hlavných cieľov CR) po promenádnom chodníku. Rekreačný okruh je napojený na Cestu na Červený most cez jestvujúce vstupy a na Cestu mládeže cez navrhované vstupy (s premostením cez Vydricu) v nadväznosti na Oddychový park Vydrice (navrhovaný parkový les).

REKREAČNÝ OKRUH DEVIATY MLYN

Navrhovaný rekreačný okruh v lokalite Deviaty mlyn je trasovaný cez Voľnočasový park pri Mestských lesoch a lemuje Oddychový park pri Suchom mlyne, čím zároveň sprístupňuje a prepája všetky štyri dominantné ciele CR, vrátane IX. mlyna a budovy Mestských lesov, pričom využíva existujúce chodníky a navrhované skratenia (za budovou IX. mlyna) a prepojenia (vrátane nových premostení cez Vydricu).

REKREAČNÝ OKRUH PRVÝ RYBNÍK A DRUHÝ RYBNÍK

Navrhované rekreačné okruhy v lokalite Železná studnička sú trasované po obode obidvoch rybníkov (hlavných cieľov CR) po promenádnom chodníku a chodníku popri Ceste mládeže. Umožňujú návštevníkom bezprostredný kontakt s vodnou plochou prostredníctvom visutých chodníkov a mól.

REKREAČNÝ OKRUH DRIEŇOVSKÁ LÚKA

Navrhovaný rekreačný okruh v lokalite Snežienka je trasovaný po promenádnom chodníku na Ceste mládeže po obode Veľkej Drieňovskej lúky (hlavný cieľ CR), pozdĺž toku Vydrice po navrhovanom parkovom chodníku vedenom popod most U-cesty s vyústením na Cestu mládeže. Cieľom navrhovaného rekreačného okruhu je navzájom previazať otvorený priestor rekreačnej lúky s existujúcimi a navrhovanými aktivitami Voľnočasového parku Snežienka a Voľnočasového parku pri kameňolome. Navrhujú s nové hlavné vstupy z Cesty mládeže (v subsektore Zázemie Drieňovských lúk a vo Voľnočasovom parku pri kameňolome) a jeden vedľajší vstup z lesného chodníka s premostením Vydrice. Zároveň sa využívajú existujúce vedľajšie vstupy z U-cesty a od dolnej stanice lanovky.

REKREAČNÝ OKRUH SANATÓRIUM

Navrhovaný rekreačný okruh v lokalite Sanatórium je trasovaný cez areál Čatlošovej vily a areál Ekoparku (hlavné ciele CR), čím sa zároveň počíta s čiastočným sprístupnením týchto poloverejných priestorov. Počíta sa s obnovou parkového lesa v areáli Čatlošovej vily a s premenou priestoru bývalého kúpaliska na Hornomlýnsky vodný park, vrátane revitalizácie toku Vydrice. V areáli Ekoparku by

bol rekreačný okruh trasovaný náučným chodníkom pozdĺž renaturovaných aj existujúcich meandrov Vydrice.

REKREAČNÝ OKRUH KAMZÍK

Navrhovaný rekreačný okruh v lokalite Kamzík je trasovaný po obvode navrhovaného Oddychového parku Kamzík (navrhovaný hlavný cieľ CR), ktorý sa navrhuje na premenu na parkový les. Rekreačný okruh je vedený po navrhovanej Promenáde Kamzík, ďalej navrhovaným chodníkom smerom k hornej stanici lanovky, následne k Hotelu West s napojením na chodník na Ceste na Kamzík. Hlavný rekreačný okruh dopĺňa vnútorná sieť navrhovaných parkových chodníkov, vrátane navrhovanej stredovej Promenády Arborétum s novým Centrálnym priestorom Arborétum.

Schéma 38 Ciele CR a rekreačné okruhy – lokalita Partizánska lúka

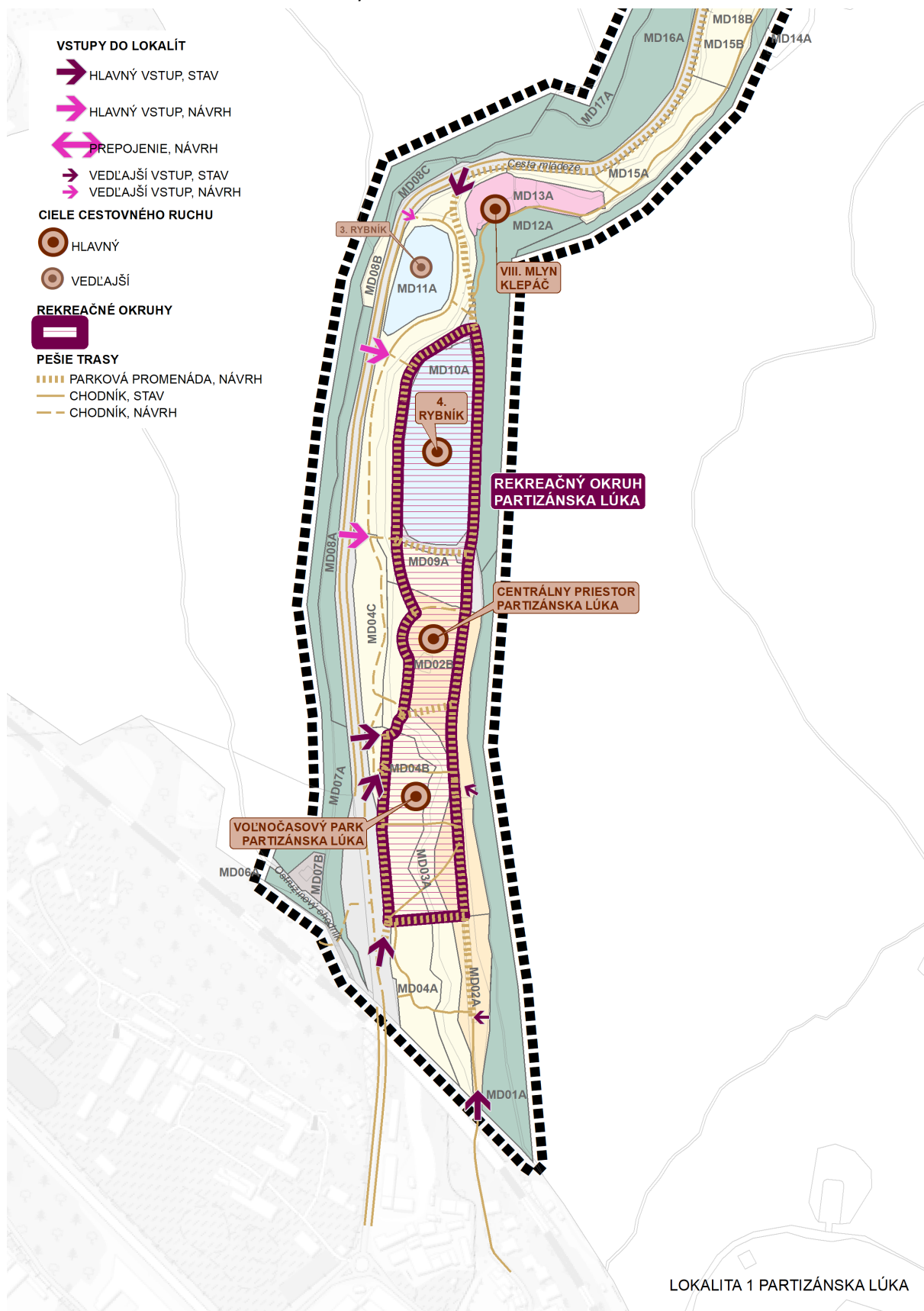
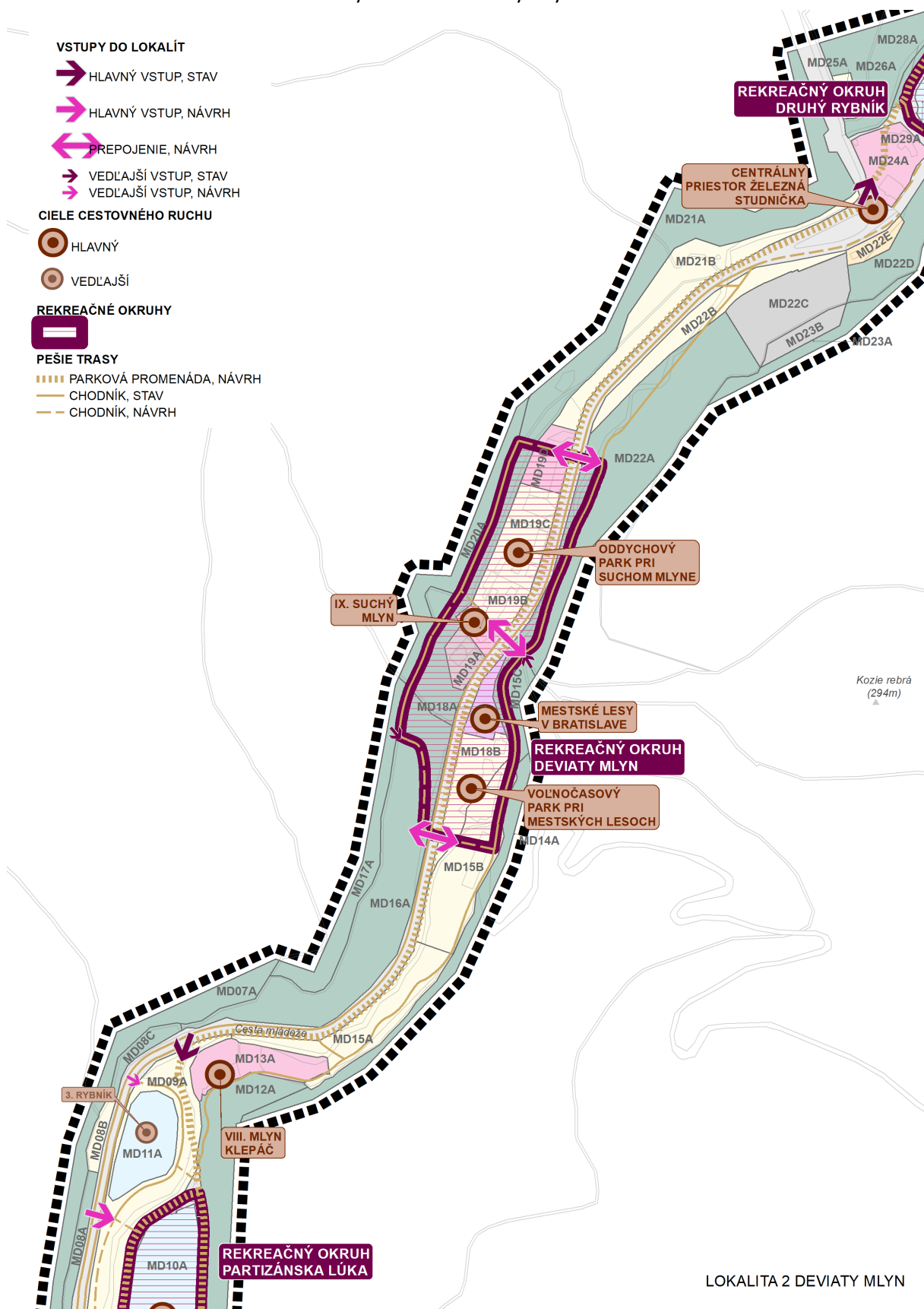

Schéma 39 Ciele CR a rekreačné okruhy – lokalita Deviaty mlyn

VSTUPY DO LOKALÍT

- HLAVNÝ VSTUP, STAV
- HLAVNÝ VSTUP, NÁVRH
- PREPOJENIE, NÁVRH
- VEDĽAJŠÍ VSTUP, STAV
- VEDĽAJŠÍ VSTUP, NÁVRH

CIELE CESTOVNÉHO RUCHU

- HLAVNÝ
- VEDĽAJŠÍ

REKREAČNÉ OKRUHY

PEŠIE TRASY

- PARKOVÁ PROMENÁDA, NÁVRH
- CHODNÍK, STAV
- CHODNÍK, NÁVRH

LOKALITA 3 ŽELEZNÁ STUDNIČKA

MD35A, MD34B, MD34A, MD38A, MD39A, MD30A, MD33A, MD30B, MD31A, MD29A, MD26A, MD28A, MD25A, MD24A, MD21A, MD22A, MD22B, MD22C, MD23A, MD23B, MD22D, MD22E, MD21B, MD21C, MD21D, MD21E, MD21F, MD21G, MD21H, MD21I, MD21J, MD21K, MD21L, MD21M, MD21N, MD21O, MD21P, MD21Q, MD21R, MD21S, MD21T, MD21U, MD21V, MD21W, MD21X, MD21Y, MD21Z, MD21AA, MD21AB, MD21AC, MD21AD, MD21AE, MD21AF, MD21AG, MD21AH, MD21AI, MD21AJ, MD21AK, MD21AL, MD21AM, MD21AN, MD21AO, MD21AP, MD21AQ, MD21AR, MD21AS, MD21AT, MD21AU, MD21AV, MD21AW, MD21AX, MD21AY, MD21AZ, MD21BA, MD21BB, MD21BC, MD21BD, MD21BE, MD21BF, MD21BG, MD21BH, MD21BI, MD21BJ, MD21BK, MD21BL, MD21BM, MD21BN, MD21BO, MD21BP, MD21BQ, MD21BR, MD21BS, MD21BT, MD21BU, MD21BV, MD21BW, MD21BX, MD21BY, MD21BZ, MD21CA, MD21CB, MD21CC, MD21CD, MD21CE, MD21CF, MD21CG, MD21CH, MD21CI, MD21CJ, MD21CK, MD21CL, MD21CM, MD21CN, MD21CO, MD21CP, MD21CQ, MD21CR, MD21CS, MD21CT, MD21CU, MD21CV, MD21CW, MD21CX, MD21CY, MD21CZ, MD21DA, MD21DB, MD21DC, MD21DD, MD21DE, MD21DF, MD21DG, MD21DH, MD21DI, MD21DJ, MD21DK, MD21DL, MD21DM, MD21DN, MD21DO, MD21DP, MD21DQ, MD21DR, MD21DS, MD21DT, MD21DU, MD21DV, MD21DW, MD21DX, MD21DY, MD21DZ, MD21EA, MD21EB, MD21EC, MD21ED, MD21EE, MD21EF, MD21EG, MD21EH, MD21EI, MD21EJ, MD21EK, MD21EL, MD21EM, MD21EN, MD21EO, MD21EP, MD21EQ, MD21ER, MD21ES, MD21ET, MD21EU, MD21EV, MD21EW, MD21EX, MD21EY, MD21EZ, MD21FA, MD21FB, MD21FC, MD21FD, MD21FE, MD21FF, MD21FG, MD21FH, MD21FI, MD21FJ, MD21FK, MD21FL, MD21FM, MD21FN, MD21FO, MD21FP, MD21FQ, MD21FR, MD21FS, MD21FT, MD21FU, MD21FV, MD21FW, MD21FX, MD21FY, MD21FZ, MD21GA, MD21GB, MD21GC, MD21GD, MD21GE, MD21GF, MD21GG, MD21GH, MD21GI, MD21GJ, MD21GK, MD21GL, MD21GM, MD21GN, MD21GO, MD21GP, MD21GQ, MD21GR, MD21GS, MD21GT, MD21GU, MD21GV, MD21GW, MD21GX, MD21GY, MD21GZ, MD21HA, MD21HB, MD21HC, MD21HD, MD21HE, MD21HF, MD21HG, MD21HH, MD21HI, MD21HJ, MD21HK, MD21HL, MD21HM, MD21HN, MD21HO, MD21HP, MD21HQ, MD21HR, MD21HS, MD21HT, MD21HU, MD21HV, MD21HW, MD21HX, MD21HY, MD21HZ, MD21IA, MD21IB, MD21IC, MD21ID, MD21IE, MD21IF, MD21IG, MD21IH, MD21II, MD21IJ, MD21IK, MD21IL, MD21IM, MD21IN, MD21IO, MD21IP, MD21IQ, MD21IR, MD21IS, MD21IT, MD21IU, MD21IV, MD21IW, MD21IX, MD21IY, MD21IZ, MD21JA, MD21JB, MD21JC, MD21JD, MD21JE, MD21JF, MD21JG, MD21JH, MD21JI, MD21JJ, MD21JK, MD21JL, MD21JM, MD21JN, MD21JO, MD21JP, MD21JQ, MD21JR, MD21JS, MD21JT, MD21JU, MD21JV, MD21JW, MD21JX, MD21JY, MD21JZ, MD21KA, MD21KB, MD21KC, MD21KD, MD21KE, MD21KF, MD21KG, MD21KH, MD21KI, MD21KJ, MD21KK, MD21KL, MD21KM, MD21KN, MD21KO, MD21KP, MD21KQ, MD21KR, MD21KS, MD21KT, MD21KU, MD21KV, MD21KW, MD21KX, MD21KY, MD21KZ, MD21LA, MD21LB, MD21LC, MD21LD, MD21LE, MD21LF, MD21LG, MD21LH, MD21LI, MD21LJ, MD21LK, MD21LL, MD21LM, MD21LN, MD21LO, MD21LP, MD21LQ, MD21LR, MD21LS, MD21LT, MD21LU, MD21LV, MD21LW, MD21LX, MD21LY, MD21LZ, MD21MA, MD21MB, MD21MC, MD21MD, MD21ME, MD21MF, MD21MG, MD21MH, MD21MI, MD21MJ, MD21MK, MD21ML, MD21MM, MD21MN, MD21MO, MD21MP, MD21MQ, MD21MR, MD21MS, MD21MT, MD21MU, MD21MV, MD21MW, MD21MX, MD21MY, MD21MZ, MD21NA, MD21NB, MD21NC, MD21ND, MD21NE, MD21NF, MD21NG, MD21NH, MD21NI, MD21NJ, MD21NK, MD21NL, MD21NM, MD21NN, MD21NO, MD21NP, MD21NQ, MD21NR, MD21NS, MD21NT, MD21NU, MD21NV, MD21NW, MD21NX, MD21NY, MD21NZ, MD21OA, MD21OB, MD21OC, MD21OD, MD21OE, MD21OF, MD21OG, MD21OH, MD21OI, MD21OJ, MD21OK, MD21OL, MD21OM, MD21ON, MD21OO, MD21OP, MD21OQ, MD21OR, MD21OS, MD21OT, MD21OU, MD21OV, MD21OW, MD21OX, MD21OY, MD21OZ, MD21PA, MD21PB, MD21PC, MD21PD, MD21PE, MD21PF, MD21PG, MD21PH, MD21PI, MD21PJ, MD21PK, MD21PL, MD21PM, MD21PN, MD21PO, MD21PP, MD21PQ, MD21PR, MD21PS, MD21PT, MD21PU, MD21PV, MD21PW, MD21PX, MD21PY, MD21PZ, MD21QA, MD21QB, MD21QC, MD21QD, MD21QE, MD21QF, MD21QG, MD21QH, MD21QI, MD21QJ, MD21QK, MD21QL, MD21QM, MD21QN, MD21QO, MD21QP, MD21QQ, MD21QR, MD21QS, MD21QT, MD21QU, MD21QV, MD21QW, MD21QX, MD21QY, MD21QZ, MD21RA, MD21RB, MD21RC, MD21RD, MD21RE, MD21RF, MD21RG, MD21RH, MD21RI, MD21RJ, MD21RK, MD21RL, MD21RM, MD21RN, MD21RO, MD21RP, MD21RQ, MD21RR, MD21RS, MD21RT, MD21RU, MD21RV, MD21RW, MD21RX, MD21RY, MD21RZ, MD21SA, MD21SB, MD21SC, MD21SD, MD21SE, MD21SF, MD21SG, MD21SH, MD21SI, MD21SJ, MD21SK, MD21SL, MD21SM, MD21SN, MD21SO, MD21SP, MD21SQ, MD21SR, MD21SS, MD21ST, MD21SU, MD21SV, MD21SW, MD21SX, MD21SY, MD21SZ, MD21TA, MD21TB, MD21TC, MD21TD, MD21TE, MD21TF, MD21TG, MD21TH, MD21TI, MD21TJ, MD21TK, MD21TL, MD21TM, MD21TN, MD21TO, MD21TP, MD21TQ, MD21TR, MD21TS, MD21TT, MD21TU, MD21TV, MD21TW, MD21TX, MD21TY, MD21TZ, MD21UA, MD21UB, MD21UC, MD21UD, MD21UE, MD21UF, MD21UG, MD21UH, MD21UI, MD21UJ, MD21UK, MD21UL, MD21UM, MD21UN, MD21UO, MD21UP, MD21UQ, MD21UR, MD21US, MD21UT, MD21UU, MD21UV, MD21UW, MD21UX, MD21UY, MD21UZ, MD21VA, MD21VB, MD21VC, MD21VD, MD21VE, MD21VF, MD21VG, MD21VH, MD21VI, MD21VJ, MD21VK, MD21VL, MD21VM, MD21VN, MD21VO, MD21VP, MD21VQ, MD21VR, MD21VS, MD21VT, MD21VU, MD21VV, MD21VW, MD21VX, MD21VY, MD21VZ, MD21WA, MD21WB, MD21WC, MD21WD, MD21WE, MD21WF, MD21WG, MD21WH, MD21WI, MD21WJ, MD21WK, MD21WL, MD21WM, MD21WN, MD21WO, MD21WP, MD21WQ, MD21WR, MD21WS, MD21WT, MD21WU, MD21WV, MD21WW, MD21WX, MD21WY, MD21WZ, MD21XA, MD21XB, MD21XC, MD21XD, MD21XE, MD21XF, MD21XG, MD21XH, MD21XI, MD21XJ, MD21XK, MD21XL, MD21XM, MD21XN, MD21XO, MD21XP, MD21XQ, MD21XR, MD21XS, MD21XT, MD21XU, MD21XV, MD21XW, MD21XX, MD21XY, MD21XZ, MD21YA, MD21YB, MD21YC, MD21YD, MD21YE, MD21YF, MD21YG, MD21YH, MD21YI, MD21YJ, MD21YK, MD21YL, MD21YM, MD21YN, MD21YO, MD21YP, MD21YQ, MD21YR, MD21YS, MD21YT, MD21YU, MD21YV, MD21YW, MD21YX, MD21YY, MD21YZ, MD21ZA, MD21ZB, MD21ZC, MD21ZD, MD21ZE, MD21ZF, MD21ZG, MD21ZH, MD21ZI, MD21ZJ, MD21ZK, MD21ZL, MD21ZM, MD21ZN, MD21ZO, MD21ZP, MD21ZQ, MD21ZR, MD21ZS, MD21ZT, MD

Schéma 41 Ciele CR a rekreačné okruhy – lokalita Snežienka

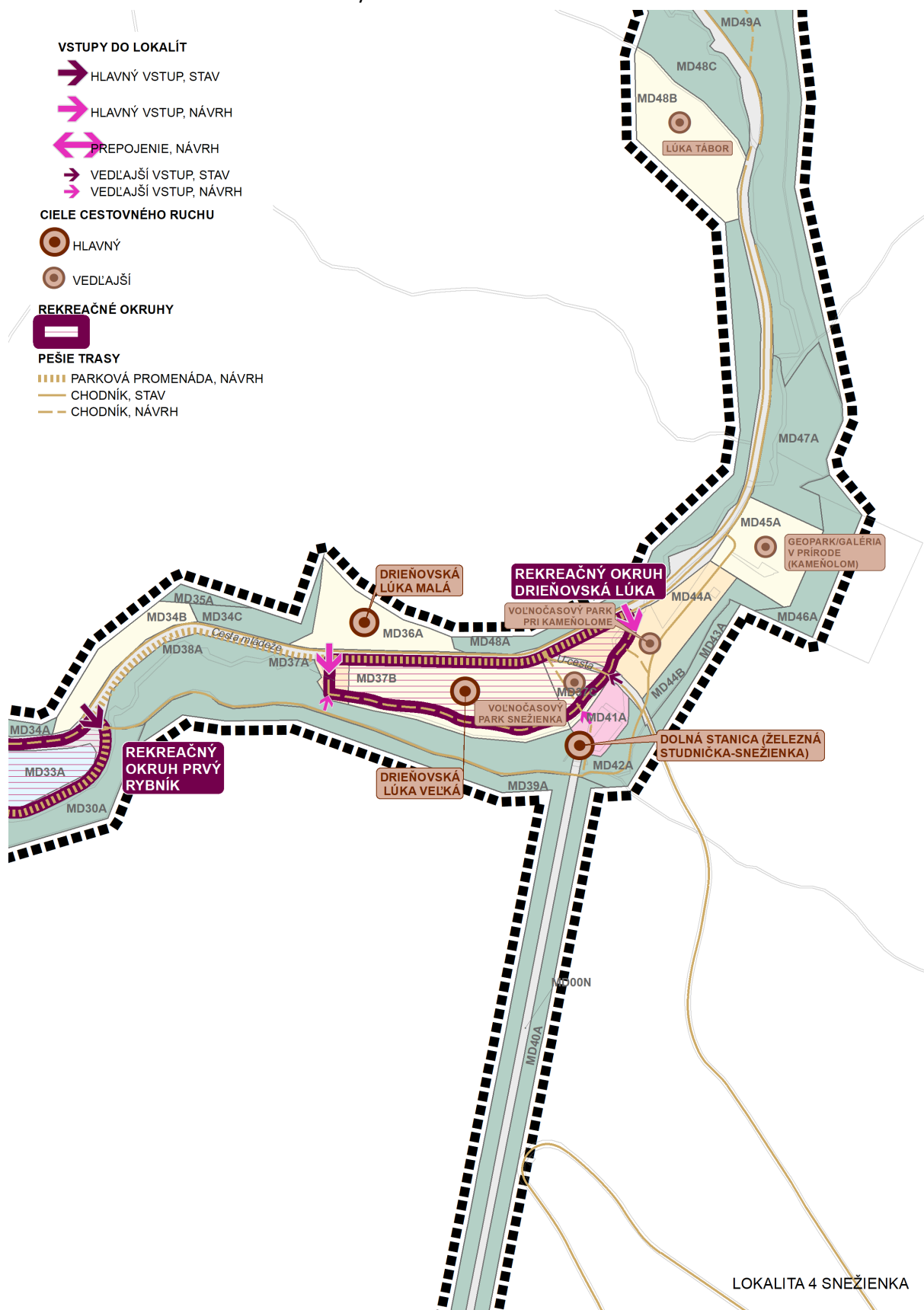

Schéma 42 Ciele CR a rekreačné okruhy – lokalita Sanatórium

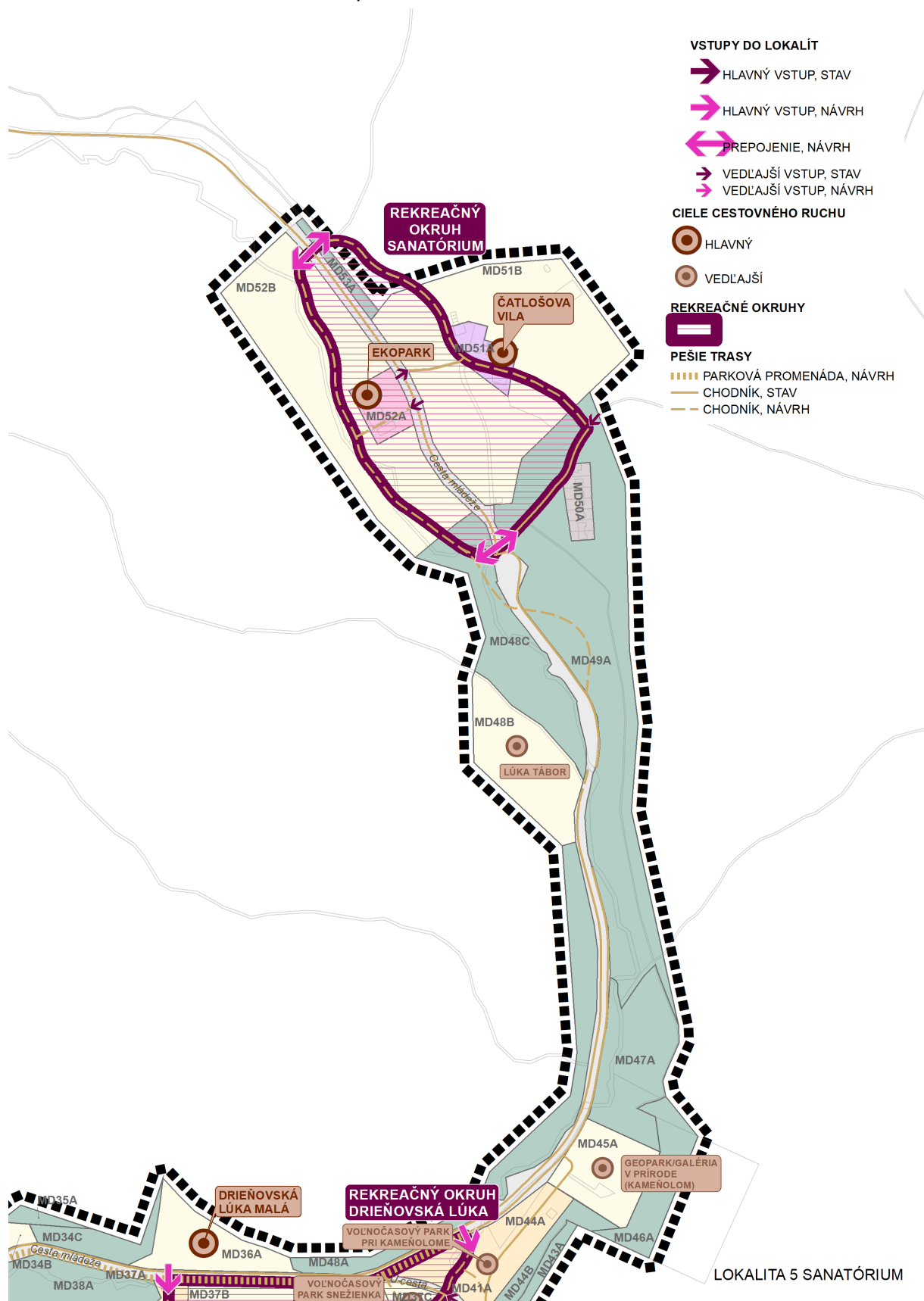
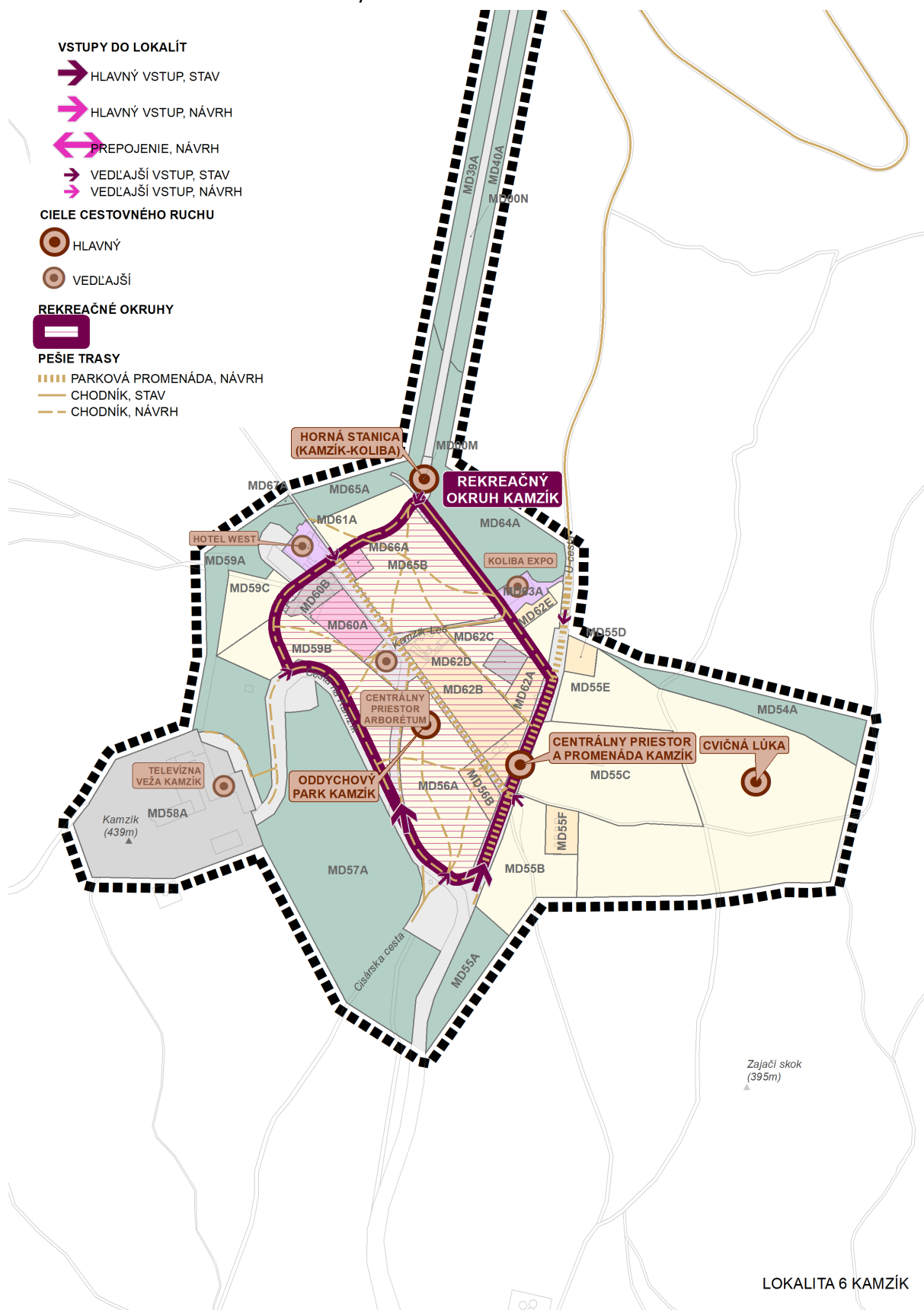

Schéma 43 Ciele CR a rekreačné okruhy – lokalita Kamzík

6.2.2.5 Konkrétne funkčné zameranie rekreačných priestorov

Konkrétne funkčné zameranie sa týka len subsektorov s charakterom rekreačných priestorov. Cieľom návrhu konkrétneho funkčného zamerania je podrobnejšia špecifikácia náplne a účelu, na ktorý by mal rekreačný priestor slúžiť v smernej (nezáväznej) rovine.¹⁴⁵ Táto špecifikácia je prepojená s ďalšími položkami urbanistickej koncepcie, slúži napr. na stanovenie intenzity rekreácie alebo pre bilančné účely (napr. výpočet predpokladanej návštevnosti).

Odlišujú sa dve polohy rozvojového statusu rekreačného priestoru: stav a návrh, pričom návrh predstavuje transformáciu na navrhované konkrétne funkčné zameranie z inej funkcie alebo jeho obnovu.

Tabuľka 16 Prehľad typov konkrétneho zamerania rekreačných priestorov vo väzbe na zonálne funkčné skupiny

Charakter subsektora	Konkrétne funkčné zameranie rekreačných priestorov	Zastavateľnosť subsektora	Zonálna funkčná skupina (ZFS)
Pobytové rekreačné priestory	(RL) rekreačná pobytová lúka	nezastavateľný	(PR) Pobytová rekreácia v lesoparku
	(RP) rekreačný priestor s voľnočasovými ihriskami/atraciami	nezastavateľný	(PR) Pobytová rekreácia v lesoparku
		zastavateľný	(PRO) Pobytová rekreácia v lesoparku s vybavenosťou
	(RS) rekreačný priestor so športoviskami	nezastavateľný	(PR) Pobytová rekreácia v lesoparku
	(PZ) parkovo (sadovnícky) upravená plocha ¹⁴⁶	nezastavateľný	(PR) Pobytová rekreácia v lesoparku
	(PL) parkovo upravený les (parkový les)	nezastavateľný	(PR) Pobytová rekreácia v lesoparku
	(RV) priestor/areál rekreačnej vybavenosti	zastavateľný	(PRO) Pobytová rekreácia v lesoparku s vybavenosťou
			(OR) Vybavenosť rekreácie a CR
			(ORX) Vybavenosť rekreácie a CR a ostatná vybavenosť
	(AR) arborétum/ekopark/geopark/ galéria v prírode, stav ¹⁴⁷	nezastavateľný	(PR) Pobytová rekreácia v lesoparku
		zastavateľný	(PRO) Pobytová rekreácia v lesoparku s vybavenosťou
	(VT) vodný tok so sprievodnou vegetáciou ¹⁴⁸	nezastavateľný	(PR) Pobytová rekreácia v lesoparku
	(VP) vodná plocha so sprievodnou vegetáciou ¹⁴⁹	nezastavateľný	(VR) Vodná rekreácia
Priechodné rekreačné priestory	(LR) rekreačný les ¹⁵⁰ /vodný tok so sprievodnou vegetáciou	nezastavateľný	(LR) Lesná rekreácia

REKREAČNÁ POBYTOVÁ LÚKA (RL)¹⁵¹

V riešenom území sa nachádza šesť subsektorov, ktoré plnia funkciu rekreačnej lúky:

¹⁴⁵ Ide o rámcový návrh s cieľom dosiahnutia určitej flexibility v možnostiach využitia subsektorov, aj vzhľadom na prevažujúce verejné vlastníctvo pozemkov (viď výkres č. 2 Komplexný urbanistický návrh) v intenciách regulatívov funkčného využitia záväznej časti.

¹⁴⁶ viď pododdiel 6.6.2.6 Parkovo (sadovnícky) upravené plochy

¹⁴⁷ viď pododdiel 6.6.2.8 Priestory environmentálnej výchovy a vzdelávania

¹⁴⁸ viď pododdiel 6.6.2.1 Vodné toky so sprievodnou vegetáciou

¹⁴⁹ viď pododdiel 6.6.2.2 Vodné plochy so sprievodnou vegetáciou

¹⁵⁰ viď pododdiel 6.6.2.4 Rekreačné lesy

¹⁵¹ viď pododdiel 6.6.2.3 Rekreačné pobytové lúky

- Lúka pri 3. rybníku, subsektor MD08B, lokalita Partizánska lúka,
- Lúka pri 1. rybníku, subsektor MD34B, lokalita Železná studnička,
- Drieňovská lúka malá, subsektor MD36A, lokalita Snežienka,
- Drieňovská lúka veľká, subsektor MD37B, lokalita Snežienka,
- Lúka Tábor, subsektor MD48B, lokalita Sanatórium,
- Cvičná lúka, subsektor MD55E, lokalita Kamzík.

Návrh ÚPN-Z počíta s minimálnymi stavebnými zásahmi do priestoru rekreačných lúk (vzhľadom na ich dôležitý krajinný a kompozičný význam v riešenom území ako voľných otvorených priestorov) v rozsahu citlivého doplnenia parkových chodníkov a drobných stavieb (altánkov) v zmysle regulatívov záväznej časti. Využitie lúk z hľadiska rekreácie je smerované najmä pre pasívny odpočinok (piknik, slnenie, čítanie) a aktívny odpočinok s vylúčením umiestňovania voľnočasových prvkov a atrakcií (len prechádzky, hry na lúke, joga, pilates a pod.).

REKREAČNÝ PRIESTOR S VOĽNOČASOVÝMI IHRISKAMI/ATRAKCIAMI (RP)¹⁵²

V riešenom území sa v súčasnosti nachádza šesť rekreačných priestorov s voľnočasovými ihriskami/atrakciami:

- Voľnočasový park Partizánska lúka (MD02A, MD02B, MD04B), pričom v sektore MD02 sa počíta aj s možnosťou umiestnenia zariadení rekreačnej OV,
- Voľnočasový park pri Železnej studničke (MD25A),
- Voľnočasový park Snežienka (MD37C),
- Voľnočasový park Kamzík (MD55C).

Územný plán zóny navrhuje štyri subsektory na premenu na rekreačné priestory s voľnočasovými ihriskami/atrakciami:

- Voľnočasový park pri Mestských lesoch (MD15B, MD18B) – navrhuje sa nový rozsiahly rekreačný priestor, ktorý rozšíri priestory BLP pre aktívny oddych (vznikne nový hlavný cieľ CR), a rozloží návštevnosť medzi Partizánskou lúkou a týmto priestorom (súvisí s návrhom promenádneho chodníka a Oddychového parku pri Klepáči, ktoré uľahčia prístup do tohto priestoru); dominantným prvkom parku bude revitalizovaný tok Vydrice s možnosťou vytvorenia riečného ostrova; zázemie pre tento priestor bude tvoriť rozšírená budova Mestských lesov s ponukou turistického servisu a rekreačnej OV,
- Voľnočasový park Verona (MD27A) – navrhuje sa premena priestoru na zážitkový park s ihriskami a atrakciami vo väzbe na 2. rybník,
- Voľnočasový park pri kameňolome (MD44A) – počíta sa s rozšírením už založených voľnočasových ihrísk aj s možnosťou umiestnenia drobných zariadení rekreačnej OV.

REKREAČNÝ PRIESTOR SO ŠPORTOVISKAMI (RS)¹⁵³

V riešenom území sa v súčasnosti nachádza jeden rekreačný priestor so športoviskom pri vstupe do BLP v subsektore MD04A (Voľnočasový park Partizánska lúka), kde je situované multifunkčné ihrisko.

¹⁵² viď pododdiel 6.6.2.7 Rekreačné priestory s ihriskami

¹⁵³ viď pododdiel 6.6.2.7 Rekreačné priestory s ihriskami

Územný plán zóny navrhuje jeden subsektor na premenu na športovisko, konkrétne ide o navrhované umiestnenie pumptracku v subsektore MD59C (Voľnočasový park pri Weste).¹⁵⁴

PARKOVO UPRAVENÝ LES (PL)¹⁵⁵

V riešenom území sa v súčasnosti nachádza len jeden priestor charakteru parkovo upraveného lesa – **Areál Čatlošovej vily (MD51B)**, ktorý si vyžaduje obnovu v zmysle podmienok stanovených v OP NKP HMD,¹⁵⁶ pričom sa navrhuje jeho čiastočné sprístupnenie verejnosti.

Územný plán zóny navrhuje na premenu na parkovo upravený les nasledovné rekreačné priestory:

- **Oddychový park Vydrica (MD04C, MD09A) a Oddychový park pri Klepáči (MD15A)** – cieľom je sprístupnenie priestoru v okolí toku Vydrice medzi 3. a 4. rybníkom a za Mlynom Klepáč pre návštevníkov BLP. Priestor by si zachoval pokojný prírodný a prirodzený charakter, umožňoval by však nové pešie prepojenia (pre prechádzky) medzi intenzívne navštevovaným Voľnočasovým parkom Partizánska lúka, areálom Mlyna Klepáč a navrhovaným Voľnočasovým parkom pri Mestských lesoch.
- **Oddychový park Kamzík (MD55B, MD56A, MD59B, MD62C, MD65B)** – premenou uvedených subsektorov na parkový les sa vytvorí celkom rozsiahly a komfortný priestor pre návštevníkov lokality Kamzík na prechádzky a trávenie voľného času v pokojnom prírodnom prostredí, čím sa podporí pobytový charakter lokality.

V parkovo upravených lesoch sa počíta s vytvorením nových parkových chodníkov pre prechádzky spolu s možnosťami posedenia, čo zároveň rozšíri možnosti rekreačných aktivít pri zachovaní prírodných kvalít priestorov.

PRIESTOR/AREÁL REKREAČNEJ VYBAVENOSTI (RV)

V riešenom území sa v súčasnosti nachádza viacero priestorov/areálov rekreačnej vybavenosti, niektoré sú však vzhľadom na aktuálnu návštevnosť BLP poddimenzované. Za funkčne a priestorovo stabilizované priestory z hľadiska rekreačnej OV sa považujú tieto tri subsektory:¹⁵⁷

- VIII. Mlyn Klepáč (MD13A),
- Chalúpka (MD66A),
- West (MD61A).

Územný plán zóny navrhuje výrazné posilnenie rekreačnej občianskej vybavenosti v riešenom území, či už posilnením existujúcich priestorov (s nedostatočne využitými alebo nevyužitými zariadeniami) a návrhom nových priestorov rekreačnej vybavenosti. Cieľom je vytvoriť vzájomne nadväzujúcu sieť vybavenosti pre turistov pozdĺž celej Hornej Mlynskej doliny a v centrálnych polohách na Kamzíku. Priestory rekreačnej vybavenosti sa navrhujú v nadväznosti na:

- novonavrhované voľnočasové alebo oddychové parky,
- významné verejné priestory.

¹⁵⁴ Zdrojový podklad: Architektonická štúdia „Rodinný cyklistický park Kamzík“, 01/2021

¹⁵⁵ viď pododdiel 6.6.2.5 Parkovo upravené lesy (parkové lesy)

¹⁵⁶ Areál Čatlošovej vily je v rámci OP NKP HMD samostatne zaradený ako „Plochy parkovej zelene“.

¹⁵⁷ ÚPN-Z v týchto subsektoroch zároveň umožňuje určitú flexibilitu v prípade potreby zmeny/rozšírenia funkcií v zmysle záväzných regulatívov.

Ide o nasledovné subsektory:

- Lokalita Deviaty mlyn:
 - Mestské lesy (MD18A) – navrhuje sa možnosť rozšírenia budovy Mestských lesov s doplnením turistického servisu, a rekreačnej OV (napr. kaviarne/reštaurácie) vo väzbe na navrhovaný Voľnočasový park pri Mestských lesoch,
 - IX. Suchý mlyn (MD19B) – sa navrhuje využiť pre verejnosť dominantne ako kultúrne zariadenie, napríklad ako múzeum pre pripomienku histórie Hornej Mlynskej doliny alebo ako galériu, s možnosťou integrovania rekreačnej OV v nadväznosti na navrhovaný verejný Oddychový park pri Suchom mlyne, čím sa výrazne rozšíri ponuka pre pobytovú rekreáciu v lokalite Deviaty mlyn,
 - Zázemie oddychového parku pri Suchom mlyne (MD19D) – navrhuje sa umiestnenie väčšieho turistického prístrešku s grilom (obdobne ako Malý Slavín),
- Lokalita Železná studnička:
 - Zázemie Železnej studničky (MD22E) a Železná studnička (MD24A) – návrh sa viaže na dokončenie stavebných prác a plné otvorenie týchto priestorov verejnosti,
 - Zázemie 1. rybníka (MD30B) – navrhuje sa umiestnenie infokiosku,¹⁵⁸
- Lokalita Snežienka:
 - Zázemie Drieňovských lúk (MD37A) – navrhuje sa umiestnenie väčšieho turistického prístrešku s grilom (obdobne ako Malý Slavín),
 - Dolná stanica lanovky Železná studnička-Snežienka (MD41A) – navrhuje sa znovuvyužitie priestoru pre rekreačnú OV,¹⁵⁹
- Lokalita Sanatórium:
 - Čatlošova vila (MD51A) – počíta sa s rekonštrukciou NKP a umožňuje sa prístavba s cieľom vytvorenia ponuky rekreačnej OV pre turistov, napr. ako reštaurácie, prípadne ubytovania vo väzbe na obnovu prislúchajúceho areálu,
 - Ekopark (MD52A) – navrhuje sa využitie budovy najmä na vzdelávacie aktivity v súvislosti s návrhom Hornomlýnskeho vodného parku,
- Lokalita Kamzík:
 - Zázemie Cvičnej lúky (MD55D) – navrhuje sa priestor pre umiestnenie odpočívadla s vyhlídkou spojeného s bufetom zasadeným do svahu,¹⁶⁰
 - Zázemie oddychového parku Kamzík (MD55F) – navrhuje sa asanácia chatiek a umiestnenie väčšieho turistického prístrešku s grilom (obdobne ako Malý Slavín),
 - Zázemie Promenády Kamzík (MD56B, MD62A) – navrhuje sa rozšírenie priestoru ako zázemia navrhovanej promenády Kamzík s možnosťou umiestnenia rekreačnej OV s prevahou verejného stravovania,
 - Zázemie Kamzíkov vrch (MD60A) – navrhuje sa umiestnenie väčšieho turistického prístrešku s grilom (obdobne ako Malý Slavín), prípadne iného typu zariadenia s ponukou rekreačnej OV v nadväznosti na navrhovaný Centrálny priestor Arborétum,
 - Expo (MD62E, MD63A) – navrhuje sa znovuvyužitie budovy s ponukou rekreačnej OV.

¹⁵⁸ Zdrojový podklad: Predĺženie promenády na Železnej studničke, DÚR, 2021, WHAT ARCHITECTS s.r.o., 2023, HADE s.r.o.

¹⁵⁹ vid' <https://www.archinfo.sk/ludia/architekt-alebo-student-architektury/vysledky-sutaze-revitalizacia-lokality-snezienka.html>

¹⁶⁰ Zdrojový podklad: Revitalizácia Promenády Kamzík, DSP, 2021, PANTOGRAPH s.r.o.

Schéma 44 Konkrétne zameranie rekreačných priestorov – lokalita Partizánska lúka

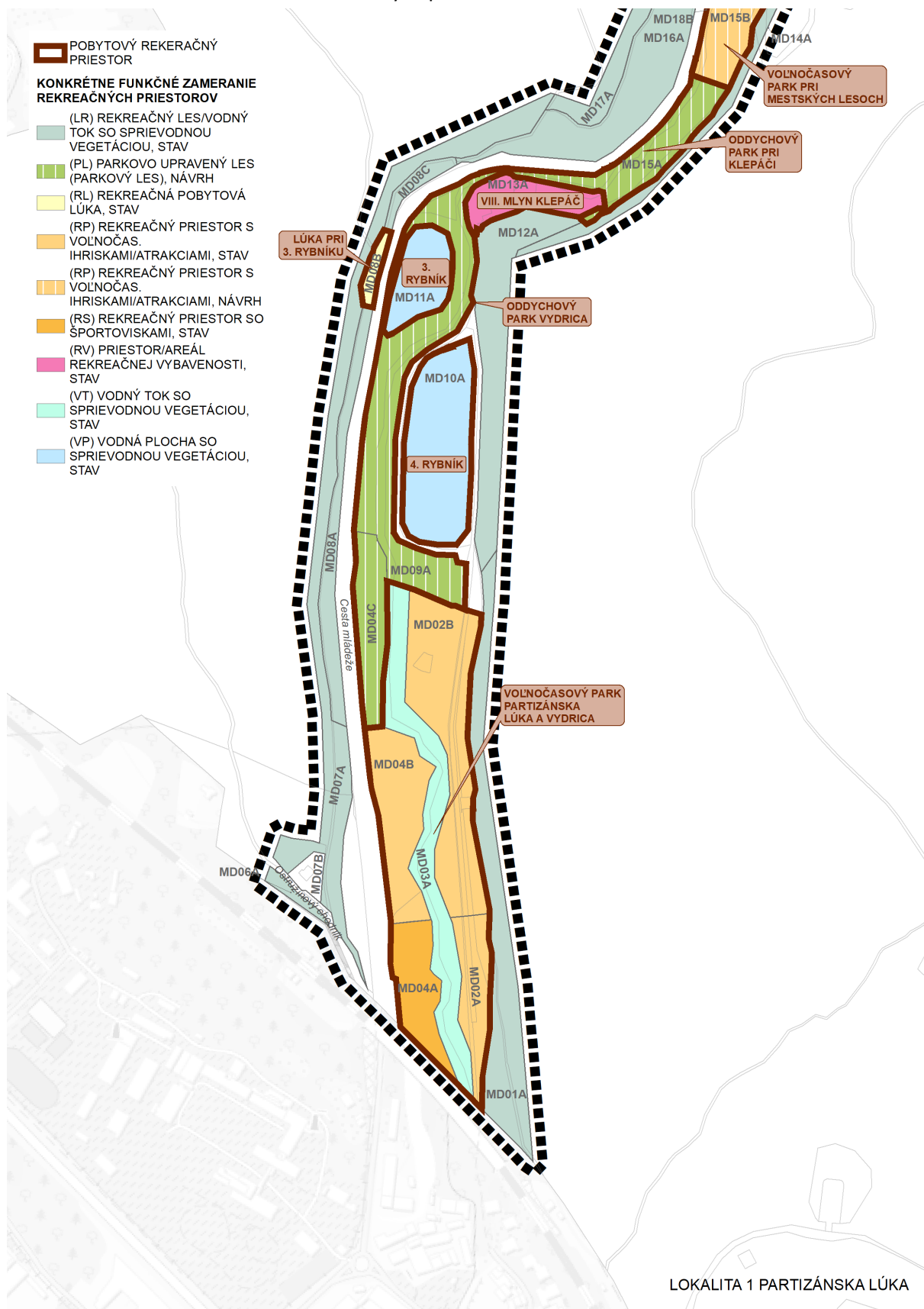

Schéma 46 Konkrétne zameranie rekreačných priestorov – lokalita Železná studnička

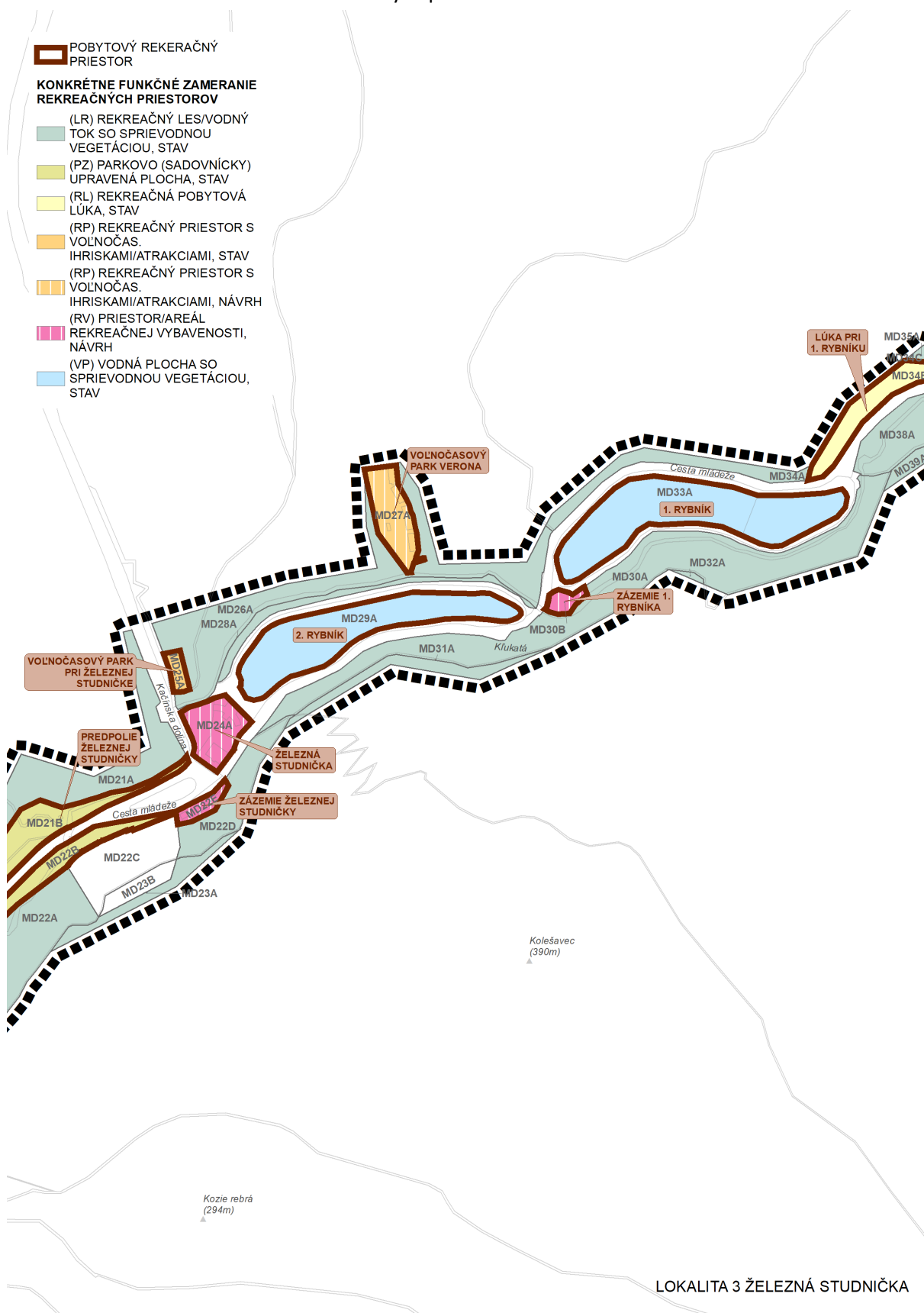

Schéma 47 Konkrétne zameranie rekreačných priestorov – lokalita Snežienka

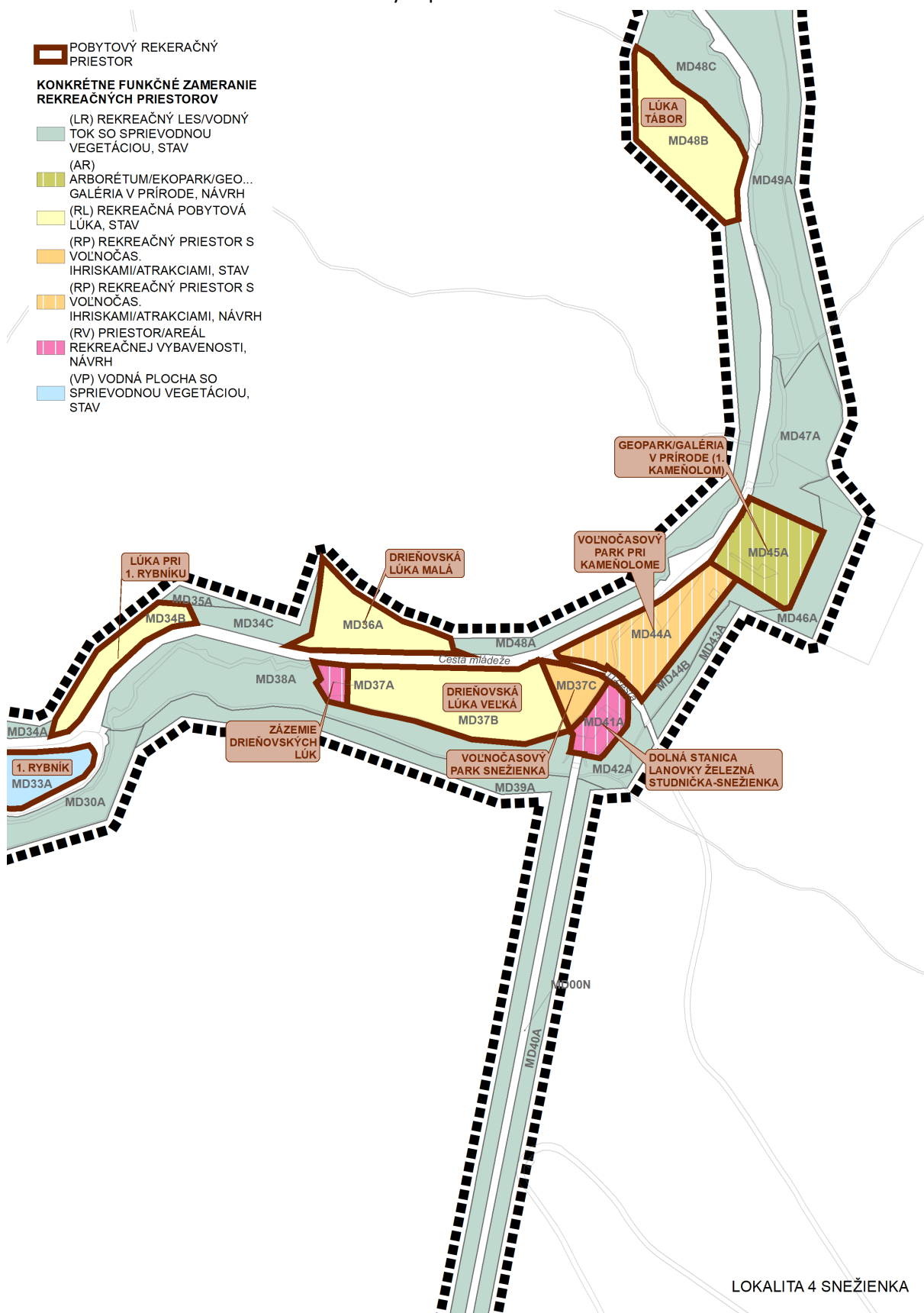

Schéma 48 Konkrétne zameranie rekreačných priestorov – lokalita Sanatórium

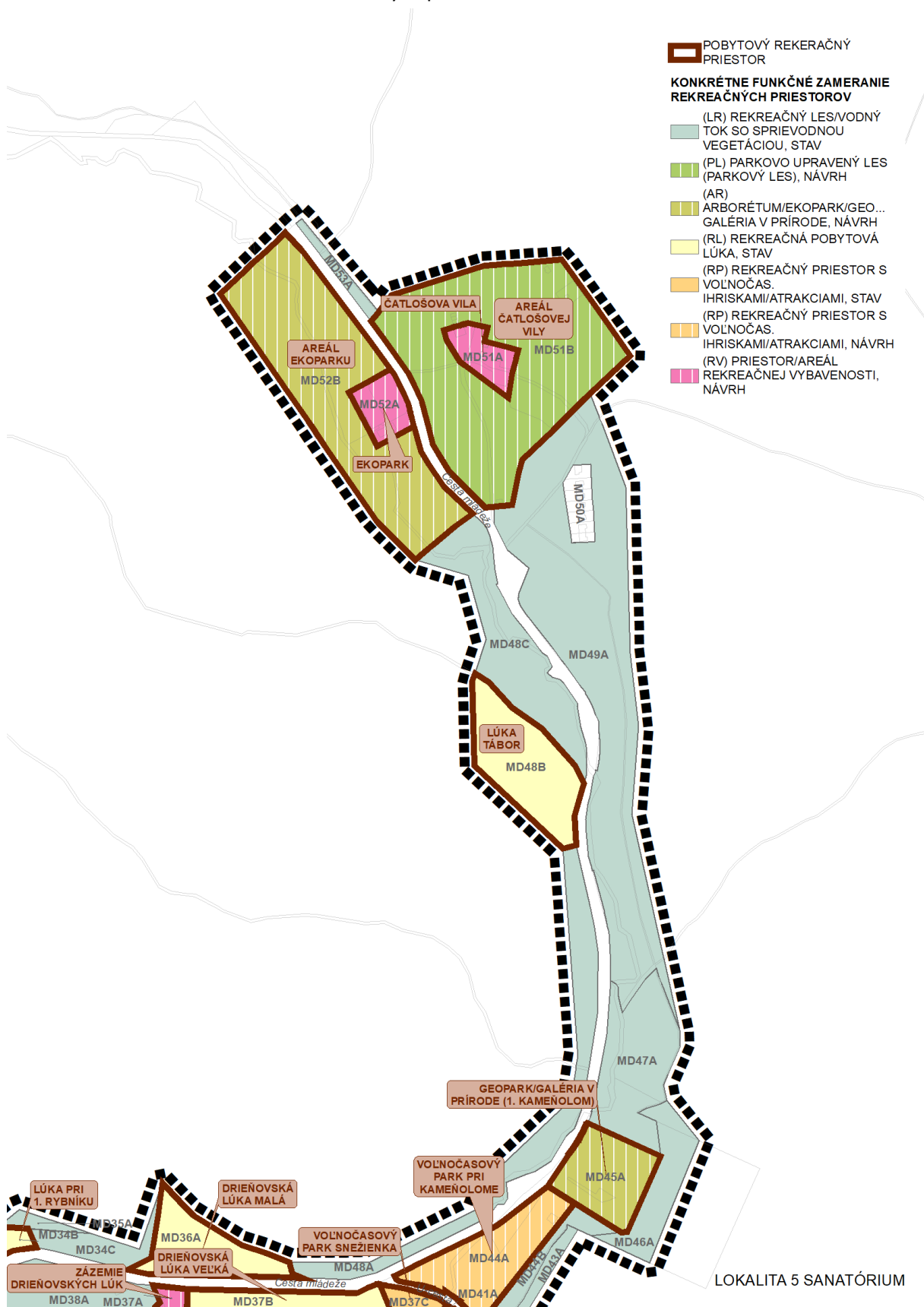
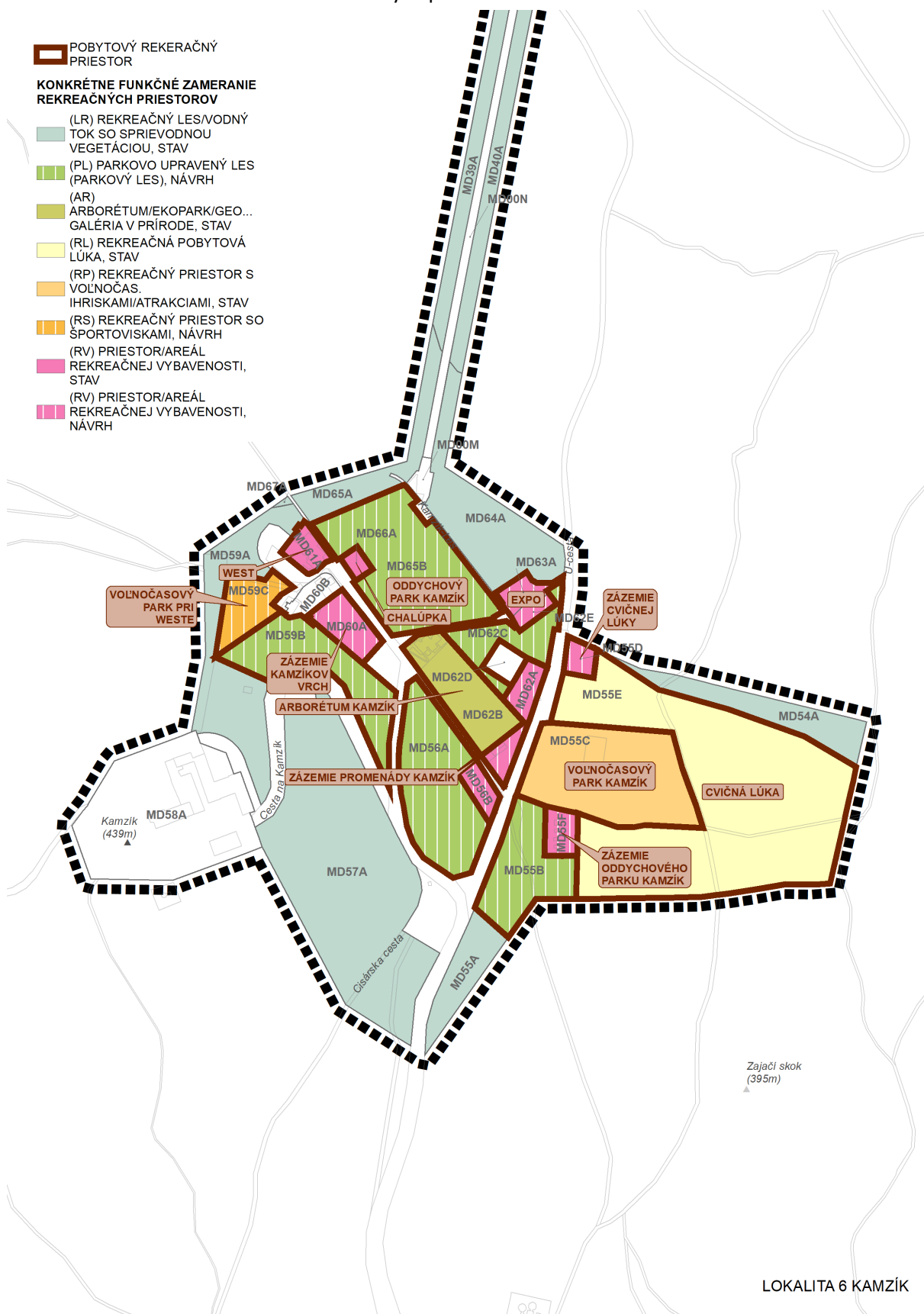

Schéma 49 Konkrétne zameranie rekreačných priestorov – lokalita Kamzík

6.2.2.6 Intenzita rekreácie a kapacita rekreačných priestorov

V nadväznosti na urbanistickú kompozíciu, navrhované ciele CR a konkrétne funkčné zamerania sa rekreačným priestorom prideluje stupeň intenzity rekreácie, ktorý slúži ako regulačný prvok reprezentujúci navrhované rozloženie návštevníkov (ich sústredenie alebo rozptyl) v rámci riešeného územia. Intenzita rekreácie zároveň slúži pre odhad predpokladanej maximálnej kapacity rekreačných priestorov, ako pomôcka pre konkrétne návrhy rozvoja rekreačných priestorov a usmernenie ďalšej projektovej činnosti.

INTENZITA REKREÁCIE

Rozlišujú sa nasledovné stupne:

1. **intenzívna rekreácia** – sa vzťahuje na subsektory pobytové (cieľové), kde sa počíta s koncentráciou návštevníkov v dvoch úrovniach intenzity (stredná a vysoká). V týchto subsektoroch sa navrhuje adekvátne k ich konkrétnemu zameraniu a predpokladanej max. návštevnosti rekreačné vybavenie.
2. **extenzívna rekreácia** – ide o subsektory priechodné, kde sa počíta s vysokým rozptylom návštevníkov v priestore, resp. ide o priestory cez ktoré návštevník len prechádza. V týchto subsektoroch sa nenavrhujú žiadne stavby/budovy rekreácie.

KAPACITA REKREAČNÝCH PRIESTOROV

Pre jednotlivé subsektory bol vytvorený odhad predpokladanej maximálnej kapacity (počtu návštevníkov) rekreačných priestorov na základe koeficientov v nasledovnej tabuľke. Uvedená kapacita sa vzťahuje na samotný rekreačný priestor, nezahŕňa kapacitu budov, ktorá je bilancovaná v rámci kapitoly občianskej vybavenosti. Je potrebné zároveň brať v úvahu, že štandardná priemerná návštevnosť sa zvykne pohybovať na úrovni 50 % z maximálnych hodnôt (viď prieskum návštevnosti).

Predpokladaná maximálna kapacita rekreačných priestorov cieľi na stanovenie max. únosnosti rekreácie v danom subsektore s cieľom predchádzania konfliktom medzi rekreačným využívaním krajiny a cieľmi ochranou prírody a pamiatok. Cieľom je využívať rekreačné priestory primeraným spôsobom.

Tabuľka 17 Koeficient intenzity rekreácie pre určenie predpokladanej maximálnej kapacity rekreačných priestorov

Charakter sub-sektora	Konkrétne funkčné zameranie rekreačných priestorov	Koeficient intenzity rekreácie pre určenie predpokladanej maximálnej kapacity rekreačných priestorov (návštevníci/1 ha)	
		stredná int.	vysoká int.
Pobytové rekreačné priestory	(RL) rekreačná pobytová lúka	50	-
	(RP) rekreačný priestor s voľnočasovými ihriskami/atraciami	125	250
	(RS) rekreačný priestor so športoviskami	125	250
	(PZ) parkovo (sadovnícky) upravená plocha	50	-
	(PL) parkovo upravený les (parkový les)	50	-
	(RV) priestor/areál rekreačnej vybavenosti ¹⁶¹	250	500
	(AR) arborétum/ekopark/geopark/ galéria v prírode, stav	50	-
	(VT) vodný tok so sprievodnou vegetáciou	50	-

¹⁶¹ SKOMENTOVAŤ + že sa vzťahuje na areál, bez zariadenia

Charakter sub-sektora	Konkrétne funkčné zameranie rekreačných priestorov	Koeficient intenzity rekreácie pre určenie predpokladanej maximálnej kapacity rekreačných priestorov (návštevníci/1 ha)	
		stredná int.	vysoká int.
	(VP) vodná plocha so sprievodnou vegetáciou	50	-
Priechodné rekreačné priestory	(LR) rekreačný les /vodný tok so sprievodnou vegetáciou	-	-

Schéma 50 Intenzita rekreácie a max. kapacita rekreačných priestorov – lokalita Partizánska lúka

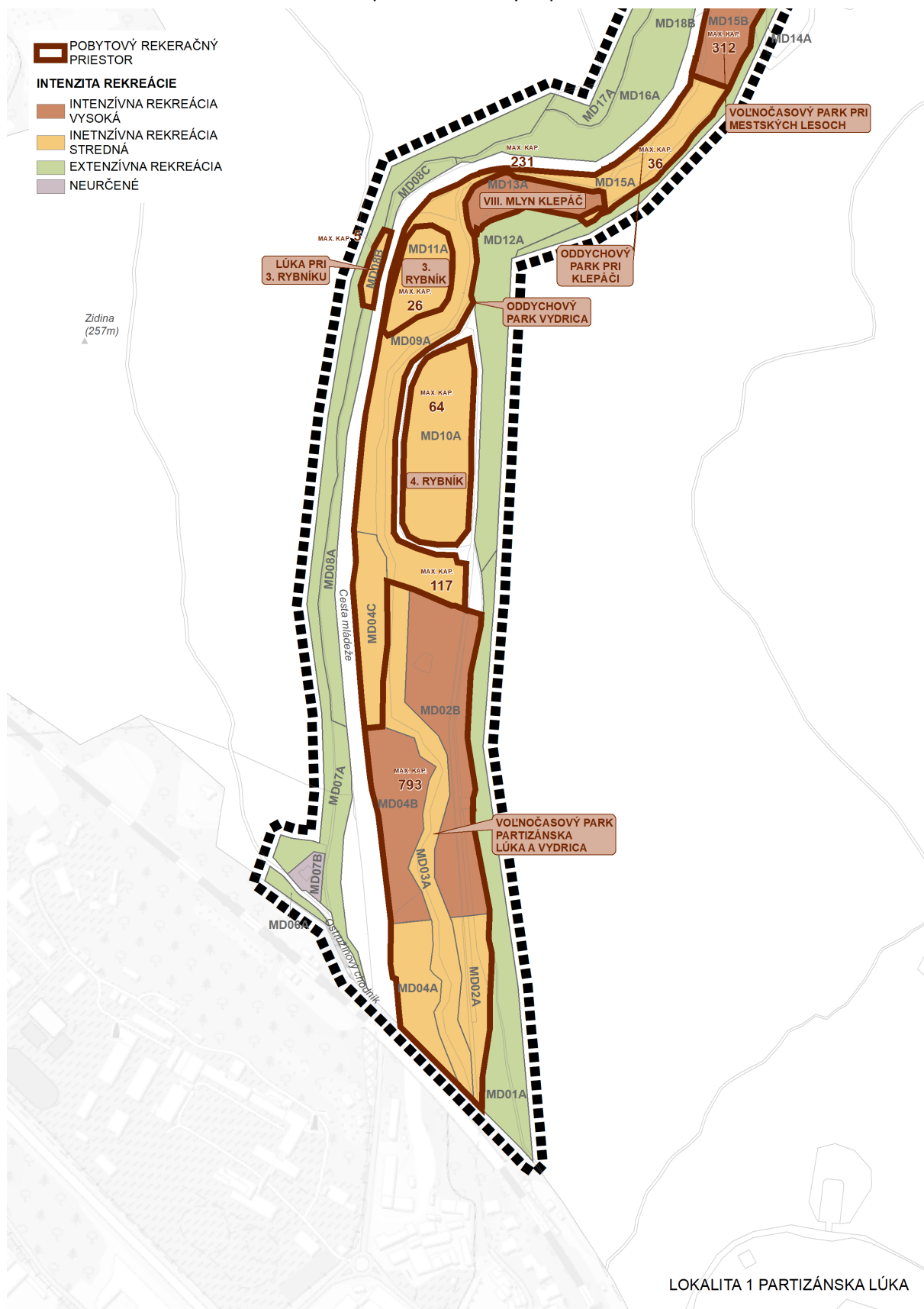

Schéma 51 Intenzita rekreácie a max. kapacita rekreačných priestorov – lokalita Deviaty mlyn

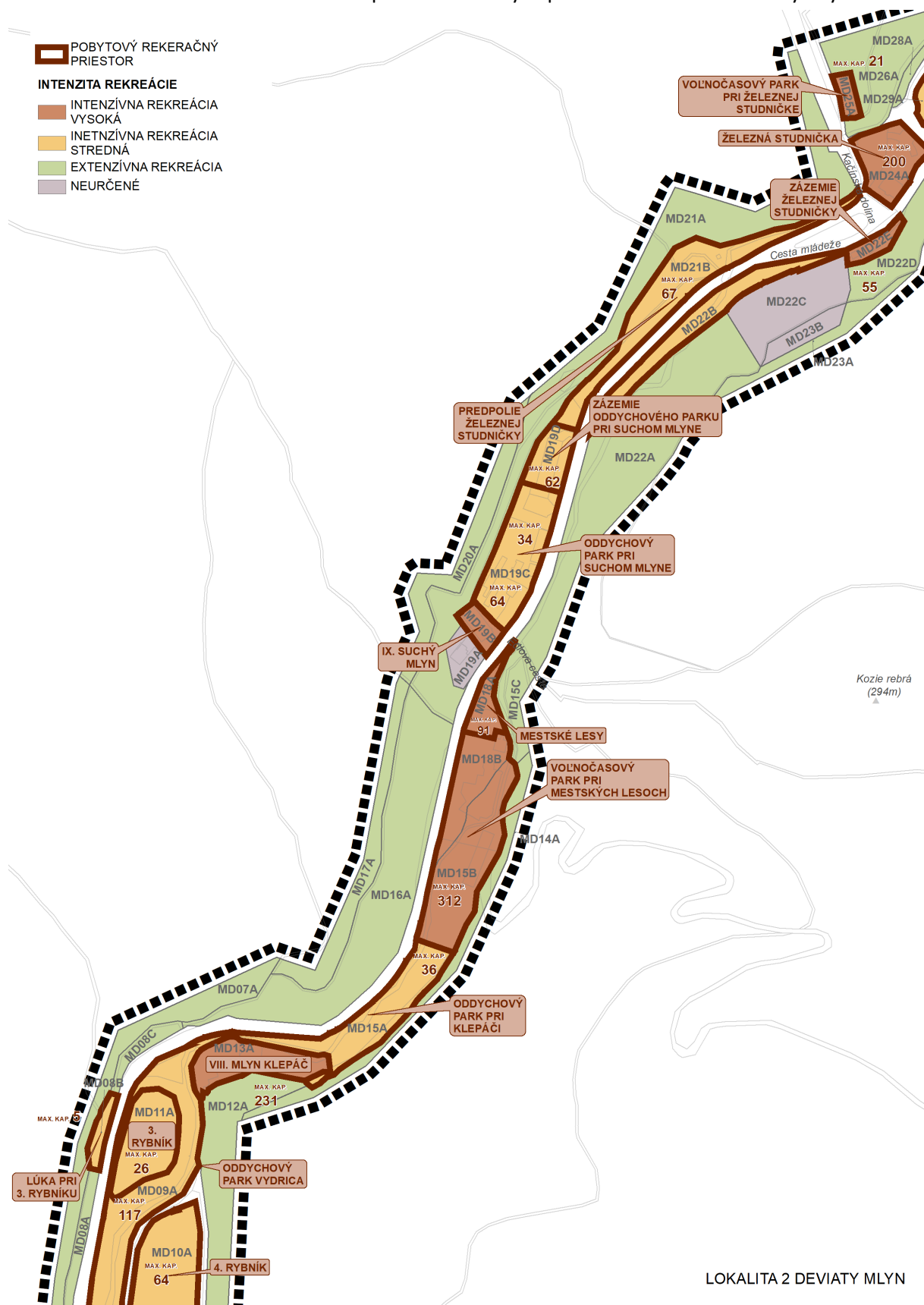

Schéma 52 Intenzita rekreácie a max. kapacita rekreačných priestorov – lokalita Železná studnička

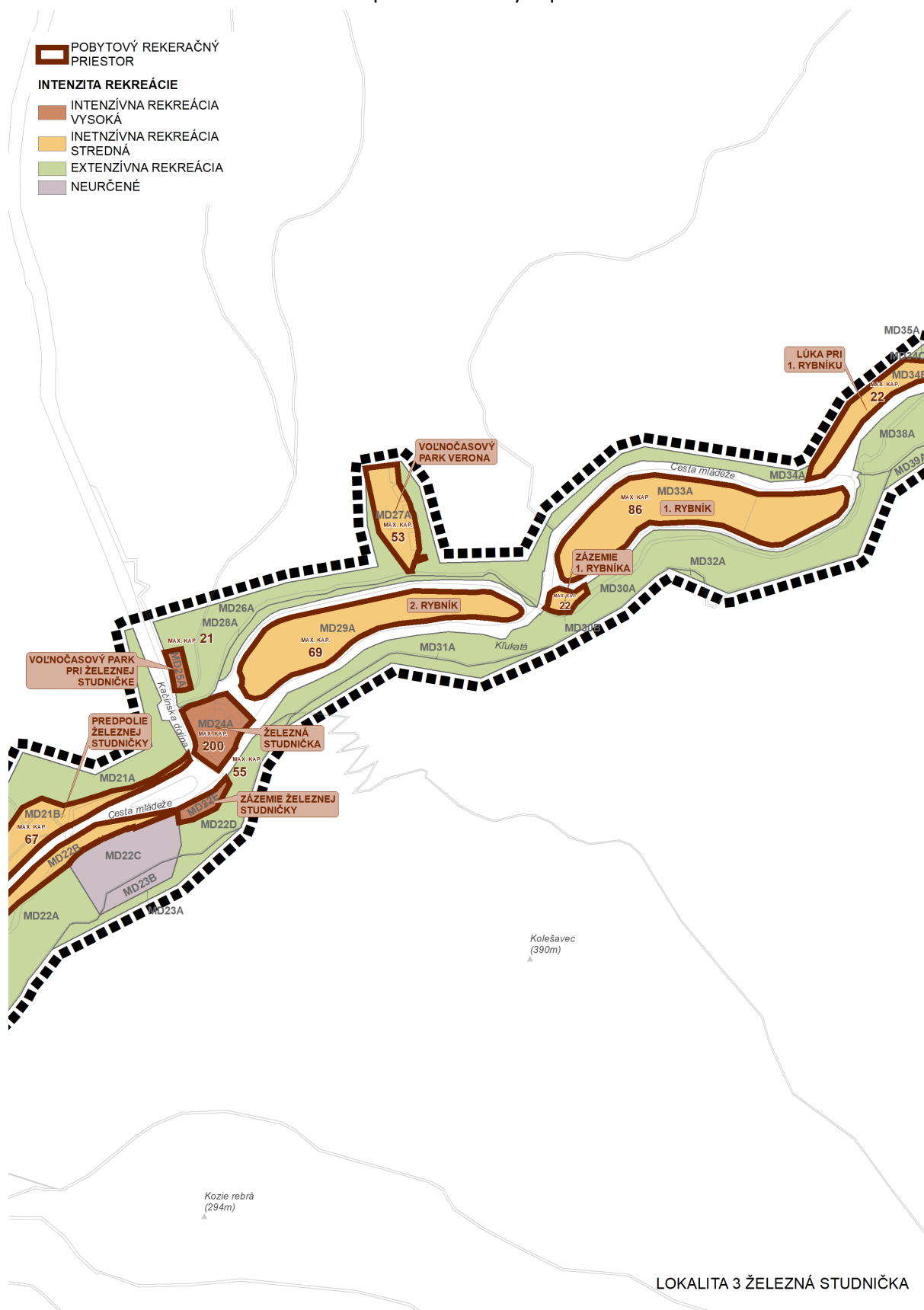
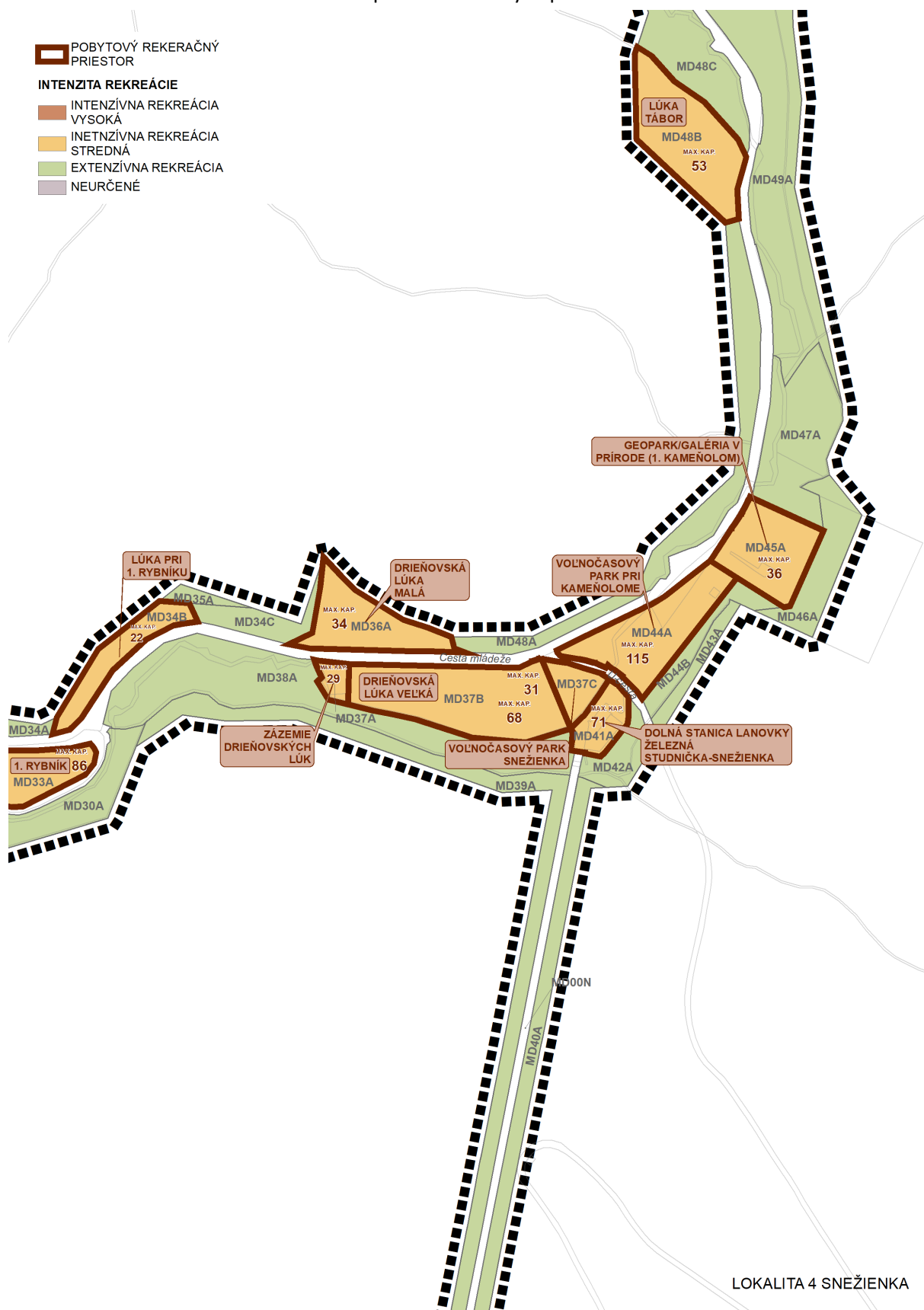

Schéma 53 Intenzita rekreácie a max. kapacita rekreačných priestorov – lokalita Snežienka

POBYTOVÝ REKERAČNÝ PRIESTOR

INTENZITA REKREÁCIE

- INTENZÍVNA REKREÁCIA VYSOKÁ
- INETNZÍVNA REKREÁCIA STREDNÁ
- EXTENZÍVNA REKREÁCIA
- NEURČENÉ

LOKALITA 5 SANATÓRIUM

Map details include the following zones and capacities:

- AREÁL EKOPARKU (MD52B, MAX. KAP. 140)
- AREÁL ČATLOŠOVEJ VILY (MD51A, MAX. KAP. 81; MD51B, MAX. KAP. 177)
- ČATLOŠOVA VILA
- EKOPARK (MD52A, MAX. KAP. 75)
- LÚKA TÁBOR (MD48B, MAX. KAP. 53)
- LÚKA PRI 1. RYBNÍKU (MD35A, MAX. KAP. 22)
- DRIEŇOVSKÁ LÚKA MALÁ (MD36A, MAX. KAP. 34)
- ZEMIE DRIEŇOVSKÝCH LÚK (MD37B, MAX. KAP. 29; MD37C, MAX. KAP. 68)
- VOLNOČASOVÝ PARK PRI KAMENOLOME (MD44A, MAX. KAP. 115)
- VOLNOČASOVÝ PARK SNEŽIENKA (MD41A, MAX. KAP. 31)
- GEOPARK/GALÉRIA V PRÍRODE (1. KAMENOLOM)

Other labels on the map include MD34A, MD48C, MD49A, MD47A, MD45A (MAX. KAP. 36), MD46A, MD34B, MD34C, MD38A, MD37A, MD38B, MD38C, MD39A, MD39B, MD39C, MD40A, MD40B, MD40C, MD41B, MD41C, MD42A, MD42B, MD42C, MD43A, MD43B, MD43C, MD44B, MD44C, MD45B, MD45C, MD46B, MD46C, MD47B, MD47C, MD48A, MD48B, MD48C, MD49A, MD49B, MD49C, MD50A, MD50B, MD50C, MD51A, MD51B, MD51C, MD52A, MD52B, MD52C, MD53A, MD53B, MD53C, MD54A, MD54B, MD54C, MD55A, MD55B, MD55C, MD56A, MD56B, MD56C, MD57A, MD57B, MD57C, MD58A, MD58B, MD58C, MD59A, MD59B, MD59C, MD60A, MD60B, MD60C, MD61A, MD61B, MD61C, MD62A, MD62B, MD62C, MD63A, MD63B, MD63C, MD64A, MD64B, MD64C, MD65A, MD65B, MD65C, MD66A, MD66B, MD66C, MD67A, MD67B, MD67C, MD68A, MD68B, MD68C, MD69A, MD69B, MD69C, MD70A, MD70B, MD70C, MD71A, MD71B, MD71C, MD72A, MD72B, MD72C, MD73A, MD73B, MD73C, MD74A, MD74B, MD74C, MD75A, MD75B, MD75C, MD76A, MD76B, MD76C, MD77A, MD77B, MD77C, MD78A, MD78B, MD78C, MD79A, MD79B, MD79C, MD80A, MD80B, MD80C, MD81A, MD81B, MD81C, MD82A, MD82B, MD82C, MD83A, MD83B, MD83C, MD84A, MD84B, MD84C, MD85A, MD85B, MD85C, MD86A, MD86B, MD86C, MD87A, MD87B, MD87C, MD88A, MD88B, MD88C, MD89A, MD89B, MD89C, MD90A, MD90B, MD90C, MD91A, MD91B, MD91C, MD92A, MD92B, MD92C, MD93A, MD93B, MD93C, MD94A, MD94B, MD94C, MD95A, MD95B, MD95C, MD96A, MD96B, MD96C, MD97A, MD97B, MD97C, MD98A, MD98B, MD98C, MD99A, MD99B, MD99C, MD100A, MD100B, MD100C.

Schéma 55 Intenzita rekreácie a max. kapacita rekreačných priestorov – lokalita Kamzík

6.3 Riešenie bývania

6.3.1.1 Stručná charakteristika súčasného stavu

Počet bytových budov v riešenom území je 12. Z toho jeden bytový dom a 11 rodinných domov. Počet bytov v riešenom území je 14.

Tabuľka 18 Prehľad bytových budov v riešenom území

Lok. č.	Lokalita názov	Kód FV ÚPN BA	Sub-sektor	Parcela číslo. ¹⁶²	Adresa	Typ bytovej budovy	Počet bytov
1	Partizánska lúka	1001	MD07B	19749	Cesta mládeže 2815/5	Bytový dom	3
2	Deviaty mlyn	201	MD19A	19589/1	Cesta mládeže 2826/6	Rodinný dom	1
4	Snežienka	1003	MD44A	19620/3	Cesta mládeže 3104/26	Rodinný dom	1
5	Sanatórium	201	MD50A	19622/7	Cesta mládeže 11737/10A	Rodinný dom (dvojdom)	1
				19622/6	Cesta mládeže 2829/10	Rodinný dom (dvojdom)	1
				19622/11	Cesta mládeže 11735/12A	Rodinný dom (dvojdom)	1
				19622/5	Cesta mládeže 2830/12	Rodinný dom (dvojdom)	1
				19622/14	Cesta mládeže 11738/14A	Rodinný dom (dvojdom)	1
				19622/4	Cesta mládeže 2831/14	Rodinný dom (dvojdom)	1
				19622/3	Cesta mládeže 2832/16	Rodinný dom	1
6	Kamzík	201	MD60B	19259/3	Kamzíkov vrch 11017/8	Rodinný dom	1
				19269/11	Kamzíkov vrch 3139/10	Rodinný dom	1
Spolu							14

V zmysle regulatívov funkčného využitia Územného plánu Bratislavy je umiestňovanie funkcie bývania v riešenom území možné len v rámci kódu funkčného využitia 201 (ako doplnková funkcia, neprípustné sú rodinné domy) a potom vo forme služobných bytov v kódoch funkčného využitia 401 a 1001. V zmysle horeuvedenej tabuľky sa väčšina existujúcich rodinných domov nachádza vo funkčnej ploche s kódom 201. Bytový dom sa nachádza vo funkčnej ploche s kódom 1001, v súčasnosti neslúži pre účely služobných bytov. Z uvedeného je možné konštatovať, že všetky bytové budovy lokalizované v riešenom území, nie sú v súčasnosti v súlade s regulatívami Územného plánu Bratislavy.

Vychádzajúc z údajov MČ z roku 2024 o počte voličov je možné odhadnúť aktuálny počet obyvateľov v obývaných bytových budovách v riešenom území približne na 29. Podľa týchto údajov sú v riešenom území tri rodinné domy neobývané.

6.3.1.2 Návrh riešenia bývania

Zadanie ÚPN-Z požaduje prehodnotenie a stabilizáciu bytového fondu, vrátane stanovenia maximálneho rozsahu ako konečného limitu pre bytové budovy. Aj na základe tejto požiadavky ÚPN-Z nenavrhuje a regulatívami neumožňuje rozširovanie funkcie bývania v riešenom území. Urbanistická

¹⁶² k. ú. Vinohrady, Bratislava-Nové Mesto

konceptia nepočíta s umiestňovaním nových bytových budov, bývanie sa neumožňuje ani ako doplnková funkcia, vylúčené sú aj služobné byty.¹⁶³

V prípade existujúcich bytových budov sa z hľadiska ich stavebného rozsahu, počtu ako aj počtu bytov ponecháva status quo.¹⁶⁴ Výnimkou je rodinný dom v subsektore MD44A (Cesta mládeže 3104/26), s ktorým zóna do budúcnosti nepočíta. Vzhľadom k tomu, že je v kolízii s významným pohľadom č. 13 v blízkosti rekreačného priestoru Kameňolom, navrhuje sa na dožitie.¹⁶⁵

Z hľadiska počtu obyvateľov sa predpokladá možný mierny nárast počtu obyvateľov približne o 6 na 35 v prípade zobytnenia v súčasnosti neobývaných bytových budov.

Tabuľka 19 Bilancie kapacít bývania podľa subsektorov.¹⁶⁶

Subsektor	Súčasný stav		Návrh nárastu/poklesu		Spolu návrh ÚPN-Z	
	Byty	Obyvatelia	Byty	Obyvatelia	Byty	Obyvatelia
MD07B	3	7	0	0	3	7
MD19A	1	3	0	0	1	3
MD44A	1	0	-1	0	0	0
MD50A	7	17	0	3	7	20
MD60B	2	2	0	3	2	5
Spolu	14	29	-1	5	13	35

Tabuľka 20 Súčasná a navrhovaná veľkostná skladba bytov podľa subsektorov.¹⁶⁷

Subsektor	Súčasný stav		Návrh nárastu/poklesu		Spolu návrh ÚPN-Z	
	3i	4i (RD)	3i	4i (RD)	3i	4i (RD)
MD07B	3	0	0	0	3	0
MD19A	0	1	0	0	0	1
MD44A	0	1	0	-1	0	0
MD50A	0	7	0	0	0	7
MD60B	0	2	0	0	0	2
Spolu	3	11	0	-1	3	10

¹⁶³ Jedinou výnimkou je existujúci bytový dom na adrese Cesta mládeže 2815/5 v subsektore MD07B, pri ktorom sa vzhľadom na status quo umožňuje v predmetnom subsektore umiestňovanie služobných bytov, ktoré sú prípustné v obmedzenom rozsahu v rámci funkčnej plochy 1001 Územného plánu Bratislavy.

¹⁶⁴ Počíta sa tým, že existujúce bytové budovy sú postavené na základe a v zmysle stavebného povolenia. Pri existujúcich bytových budovách územný plán zóny neumožňuje novostavby a ani zmeny dokončenej stavby nadstavbou a prístavbou. V tomto zmysle sú nastavené aj regulatívy v záväznej časti.

¹⁶⁵ Urbanistická koncepcia s budovami určenými „na dožitie“ do budúcnosti nepočíta.

¹⁶⁶ Počet obyvateľov predstavuje odborný odhad na základe údajov MČ o počte voličov z roku 2024.

¹⁶⁷ Informácie o súčasnej bytovej skladbe predstavujú odborný odhad. Do kategórie 4 izbových bytov sú automaticky zahrnuté aj b. j. rodinných domov.

6.4 Riešenie občianskej vybavenosti

6.4.1 Charakteristika stavu

6.4.1.1 Zariadenia zdravotníctva

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne zdravotnícke zariadenia.

6.4.1.2 Zariadenia sociálnej starostlivosti

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne zariadenia sociálnej starostlivosti.

6.4.1.3 Zariadenia vzdelávania, vedy a výskumu

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne školy, školské zariadenia, zariadenia vedy a výskumu. Z pohľadu vzdelávania všeobecne sa na Kamzíku sa nachádza novovybudované Centrum ekovýchovy (s kapacitou 25 návštevníkov) s príslušným lesníckym arborétom v správe Mestských lesov v Bratislave.

6.4.1.4 Kultúrne a cirkevné zariadenia

V areáli Partizánskej lúky sa nachádza otvorený prírodný Amfiteáter s kapacitou 1200 návštevníkov, ktorý najmä v letnom období slúži pre kultúrne podujatia. V riešenom území sa nachádzajú drobné kultúrne ciele, ktoré stvárajú spomienky na historické udalosti a sú zhmotnené v podobe sochárskych umeleckých diel a artefaktov. Viaceré umelecké diela sú sústredené v areáli Partizánskej lúky. Ostatné sa nachádzajú pri Ceste mládeže a pri Ceste na Kamzík.

V blízkosti 2. rybníka (pri asanovanom areáli Verona) sa nachádza modlitebná kaplnka. Pozdĺž Cesty mládeže a Cesty na Kamzík sa nachádzajú drobné cirkevné objekty v podobe dvoch Božích múk a jedného dreveného kríža.

6.4.1.5 Zariadenia správy, administratívy

V riešenom území sa nachádzajú 4 prevádzkové objekty správy. Správu Bratislavského lesoparku zabezpečujú Mestské lesy v Bratislave (Lokalita Deviaty mlyn). V areáli Partizánskej lúky sa nachádza prevádzkový objekt, ktorý zabezpečuje správu areálu a príslušných rekreačných priestorov. Pri 1 a 2 rybníku sa nachádzajú menšie prevádzkové objekty zabezpečujúce správu rybníkov a koordináciu športového rybolovu.

V riešenom území v lokalite Kamzík sa nachádza areál spoločnosti Towercom, ktorá sa venuje technickému zabezpečeniu vysielania rozhlasového a televízneho signálu. Za týmto účelom sú v areáli budovy administratívy a technického zabezpečenia vysielania (TV veža).

6.4.1.6 Zariadenia maloobchodu a služieb

V riešenom území je v prevádzke člnkovanie a komerčný rybolov. Z hľadiska zariadení služieb pre tieto účely slúžia požičovňa lodiek pri 4. rybníku a registračný stánok pri 1. rybníku.

6.4.1.7 Zariadenia verejného stravovania

V riešenom území sa nachádzajú viaceré zariadenia verejného stravovania rôzneho typu (od reštaurácií, cez kaviarne a bufety, až po rôzne stánky). Ide o zariadenia spoločného stravovania, ktoré poskytujú stravovacie služby.¹⁶⁸

Areál Partizánskej lúky disponuje jedným zariadením verejného stravovania v podobe bufetu s trvalou prevádzkou v amfiteátri. Zariadenie bufetu poskytuje posedenie na vonkajšej terase pri budove. Ostatné prevádzky občerstvenia na Partizánskej lúke sa nachádzajú v mobilných stánkoch (rýchle občerstvenie, kaviareň, zmrzlina). V objekte Mlyna Klepáč sa nachádza zariadenie bufetu s vonkajším posedením.

V lokalite Železná studnička sa na mieste bývalého kúpeľného areálu nachádza novovybudovaná replika historického areálu železná studnička, ktorá v blízkej budúcnosti plánuje otvorenie prevádzky bufetu a kaviarne.

V lokalite Snežienka sa v objekte dolnej stanice lanovky nachádza bufet s podhodnotenou kapacitou 20 návštevníkov vzhľadom na vyhľadávanú rekreačnú lokalitu blízkych Drieňovských lúk.

V lokalite Kamzík sa nachádzajú kvalitatívne nesúrodé zariadenia stravovania. V okolí rekreačných lúk sa nachádzajú zariadenia bufetov nízkej estetickej a gastronomickej kvality. V budove televíznej veže sa nachádzajú dve prevádzky panoramatických reštaurácií a jedna kaviareň, ponúkajúce služby vysokej gastronomickej kvality. Hotel West disponuje stravovacím zariadením v kolibe Schoppa. V blízkosti hotela West sa nachádza bufet Chalúpka, ktorý ponúka posedenie vo vnútorných aj vonkajších priestoroch.

V rámci riešeného územia sú rozmiestnené drevené stravovacie altánky, ktoré poskytujú zázemie pre individuálne občerstvenie návštevníkov lesoparku.

6.4.1.8 Ubytovacie zariadenia, kongresové a konferenčné centrá

V objekte Mlyna Klepáč sa nachádza turistické ubytovanie pre maximálny počet 25 hostí. Ubytovacie kapacity sú využívané najmä pre organizované detské tábory. V lokalite Kamzík sa nachádza turistické ubytovanie v objektoch 4 chat pri Somárskej lúke. Ich narušený stavebno-technický stav neumožňuje prevádzkovanie. Z dôvodu zlého stavebno-technického stavu a nevhodnej lokalizácie sú budovy navrhované na asanáciu. Ubytovacie zariadenie Hotel West s kapacitou 90 hostí poskytuje prechodné ubytovanie a dlhodobý prenájom apartmánov.

6.4.1.9 Zariadenia športu a rekreácie

V lokalite Partizánska lúka boli v rôznych časových etapách vybudované drobné verejné športové ihriská (Pingpongové stoly, petangové ihriská, outdoor fitness), multifunkčné ihrisko a futbalové ihrisko s umelým trávnikom, vybavené tribúnou a osvetlením. Športové plochy a zariadenia sú v dobrom stavebno-technickom stave, ich budovanie bez spoločnej priestorovej koncepcie pôsobí na úkor kvality exponovaného rekreačného priestoru Partizánskej lúky.

¹⁶⁸ § 26 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení neskorších predpisov)

Lokalita Kamzík je v súčasnosti vybavená lanovým parkom – Lanoland s dĺžkou 423 metrov, tvorí ho spolu 42 prekážok a 4 lanovky. Prekážky sú podľa náročnosti rozdelené na tri farebne odlíšené okruhy. V areáli Kamzík sa pri Cvičnej lúke nachádza zariadenie outdoor fitness.

6.4.2 Návrh riešenia

Územný plán zóny reaguje na identifikované nedostatky vo zabezpečení riešeného územia zariadeniami občianskej vybavenosti v intenciách prevažujúceho rekreačno-oddychového charakteru zóny. Primárne sa zameriava na obnovu nefunkčných alebo zmenu využitia existujúcich stavieb, sekundárne na návrh nových stavieb s cieľom rozšírenia ponuky zariadení občianskej vybavenosti v riešenom území, ktoré tvoria kostru rekreačnej infraštruktúry riešeného územia.

6.4.2.1 Zariadenia zdravotníctva

Vzhľadom na charakter zóny a polohu riešeného územia voči mestu nevystáva objektívna potreba umiestňovať v zóne nové zariadenia zdravotníctva.

Územný plán zóny zároveň alternatívne umožňuje transformáciu už existujúcej stavby Hotela West na špecializované nízkokapacitné zdravotnícke zariadenie (ako napr. klinika jednodňovej starostlivosti, hospic, rehabilitačné stredisko a pod.).

6.4.2.2 Zariadenia sociálnej starostlivosti

V riešenom území sa vzhľadom na jeho charakter a polohu voči mestu zariadenia sociálnej starostlivosti nenavrhujú.

6.4.2.3 Zariadenia školstva, vzdelávania, vedy a výskumu

Vzhľadom na charakter zóny a polohu riešeného územia voči mestu nevystáva objektívna potreba umiestňovať v zóne nové školy alebo školské zariadenia.

Riešené územie predstavuje významný potenciál pre budovanie vzdelávania v prírode vzhľadom k dostupnosti lesoparku v rámci územia mesta Bratislava. Z hľadiska vzdelávania a výskumu všeobecne sa predpokladá rozvoj školských zariadení vo forme školy v prírode a vzdelávacích aktivít formou eko-centra. Prírodné prostredie lesoparku poskytuje v existujúcich aj navrhovaných budovách potenciálny priestor pre umiestnenie vzdelávacích aktivít ako prevládajúcej funkčnej náplne.

Zariadenia školstva, vzdelávania, vedy a výskumu je možné ako prevládajúcu funkčnú náplň umiestňovať v nasledovných subsektoroch: MD13A, MD18A, MD19B, MD19D, MD24A, MD41A, MD51A, MD52A, MD60A, MD61A, MD63A, MD66A.

6.4.2.4 Kultúrne a cirkevné zariadenia

Rozvoj kultúry v riešenom území predstavuje potenciál v oblasti prezentácie histórie lokality. Účelu prezentácie môžu slúžiť tematické múzeá, galérie a ostatné výstavné priestory.

Zariadenia kultúry je možné ako prevládajúcu funkčnú náplň umiestňovať v nasledovných subsektoroch: MD13A, MD18A, MD19B, MD24A, MD41A, MD51A, MD60A, MD61A, MD63A, MD66A.

Rozvoj v oblasti cirkevných zariadení podporuje prírodné prostredie, v ktorom prevažuje pokojná atmosféra podnecujúca duchovné aktivity. Vhodné je umiestňovanie cirkevných domov pre účely duchovných cvičení.

Cirkevné zariadenia je možné ako prevládajúcu funkčnú náplň umiestňovať v nasledovných subsektoroch: MD51A, MD61A, MD63A.

6.4.2.5 Zariadenia maloobchodu a služieb

Návrh umožňuje vytvorenie prevádzok obchodov a služieb ako podporu rekreačnej vybavenosti. Jedná sa najmä o predaj športových potrieb, suvenírov, drobných umeleckých predmetov, a pod. Ponuku služieb je možné rozvíjať formou prenájmu športových potrieb, prevádzkovania člňovania, komerčného rybolovu a pod. Prevádzky obchodov a služieb sa navrhujú ako prípustná funkcia (integrovaná pri prevládajúcej funkčnej náplni budovy).

Zariadenia maloobchodu a služieb je možné ako prípustnú funkčnú náplň umiestňovať v nasledovných subsektoroch: MD13A, MD18A, MD19B, MD24A, MD41A, MD51A, MD58A, MD60A, MD61A, MD63A, MD66A.

6.4.2.6 Zariadenia verejného stravovania

Zariadenia verejného stravovania v riešenom území v súčasnej podobe nedokážu naplňať potreby návštevníkov. Potenciálom v rozvoji verejného stravovania je najmä rozšírenie kapacít v ohniskách rekreácie s dôrazom na zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Areál Partizánskej lúky v súčasnosti disponuje zariadeniami primeranej kvality. Je možné konštatovať, že vzhľadom k vysokej intenzite návštevnosti má areál PL potenciál kapacity verejného stravovania výraznejšie rozšíriť o nové prevádzky. Lokalita Kamzík má výrazné rezervy z pohľadu kvality poskytovaných stravovacích služieb najmä v priestore okolo rekreačných lúk. Atraktívna poloha okolo rekreačných lúk poskytuje priestor pre citlivé umiestňovanie prevádzok verejného stravovania. Vzdialenejšie rekreačné lokality v Hornej Mlynskej doline ako sú Drieňovské lúky a Sanatórium predstavujú potenciál pre vznik nových zariadení verejného stravovania v primeranom objeme.

Zariadenia verejného stravovania je možné ako prevládajúcu funkčnú náplň umiestňovať v nasledovných subsektoroch: MD13A, MD18A, MD19D, MD24A, MD41A, MD51A, MD52A, MD60A, MD61A, MD63A, MD66A.

Zariadenia verejného stravovania je možné ako prípustnú funkčnú náplň umiestňovať v nasledovných subsektoroch: MD02A, MD02B, MD19B, MD22C, MD22E, MD30B, MD37A, MD44A, MD55D, MD55F, MD56B, MD58A, MD62A, MD62B, MD62D.

6.4.2.7 Ubytovacie zariadenia

Umiestňovanie ubytovacích zariadení v riešenom území je možné v oblasti Hornej Mlynskej doliny vo forme turistického ubytovania. Horná Mlynská dolina podlieha obmedzenému dopravnému režimu, ktorý od parkoviska pri PL neumožňuje vjazd IAD. Lokalita Kamzík predstavuje potenciál pre rozvoj ubytovacích zariadení, ktorých štandard si vyžaduje prístupnosť IAD. V riešenom území nie je možné zriaďovať kempy a chatové osady.

Ubytovacie zariadenia je možné ako prevládajúcu funkčnú náplň umiestňovať v nasledovných subsektoroch: MD19A, MD50A, MD51A, MD60B, MD61A, MD63A.

Ubytovacie kapacity je možné ako prípustnú funkčnú náplň umiestňovať v nasledovných subsektoroch: MD13A, MD18A, MD19B, MD24A, MD41A, MD60A, MD66A.

6.4.2.8 Zariadenia administratívy

V riešenom území sa nachádzajú dva subsektory, ktorých prevládajúcou funkčnou náplňou je administratíva (Areál Towercom, Mestské lesy v Bratislave). Administratívnu funkciu je možné rozšíriť v rámci navrhovaných priestorových kapacít. Jedná sa o nasledovné subsektory: MD18A, MD58A.

6.4.2.9 Zariadenia športu

V riešenom území sa nenavrhujú žiadne budovy športu a kryté športoviská. Nepočíta sa s rozvojom športov, ktoré si vyžadujú veľkokapacitné ihriská s hľadiskami. Preferujú sa individuálne športy (vyučujú sa skupinové športy) bez potreby budovania novej športovej infraštruktúry v podobe rozmerných ihrísk.

6.4.2.10 Základné socioekonomické bilancie návrhu

V súčasnosti poskytuje riešené územie pracovné príležitosti približne pre cca 215 pracovníkov. Navrhované zmeny v riešenom území predpokladajú nárast počtu pracovných miest o cca 270 (hrubý odhad) s celkovým počtom v zóne potom približne 485 pracovných miest.

Tabuľka 21 Približné bilancie občianskej vybavenosti¹⁶⁹

Sektory	Súčasný stav		Návrh nárastu		Spolu návrh	
	Pracovné miesta	Návštevníci	Pracovné miesta	Návštevníci	Pracovné miesta	Návštevníci
Deviaty mlyn	18	0	37	320	55	320
Kamzík	170	572	125	515	295	1087
Partizánska lúka	7	66	46	407	53	473
Sanatórium	0	0	33	191	33	191
Snežienka	4	0	20	345	24	345
Železná studnička	16	222	9	69	25	291
Spolu	215	860	270	1847	485	2707

V návrhu koncepcie sa počíta s doplnením a návrhom novej občianskej vybavenosti s dôrazom na stravovanie a zmiešanú občiansku vybavenosť ako je vyšpecifikované v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 22 Štruktúra pracovných miest

Oblasť	Stav	Návrh nárastu	Spolu návrh
Administratíva	137	97	234
Kultúra	0	6	6
Stravovanie	53	113	166
Ubytovanie	15	8	23
Vzdelávanie	3	16	19
Zmiešaná občianska vybavenosť	7	30	37
Spolu	215	270	485

¹⁶⁹ V prípade počtu návštevníkov ide o maximálne hodnoty, pričom štandardné priemerné hodnoty predstavujú cca 50%.

6.5 Riešenie verejnej dopravnej vybavenosti

6.5.1 Charakteristika dopravnej polohy územia, širšie dopravné vzťahy

Charakterizovanie širších dopravných vzťahov vychádzajú prioritne z väzieb riešeného územia na nadradené prvky dotknutých dopravných systémov.

Základný komunikačný systém mesta je postavený na princípe rádialno-okružného usporiadania jej základných prvkov. Tieto tvoria dopravné radiály a okruhy. Skelet tejto siete vytvára 5 dopravných radiál koncentricky smerujúcich do centrálnych štruktúr mesta. Dopravné okruhy plnia funkciu zachytávania dopravných vzťahov radiálne smerujúcich do centrálnej mestskej oblasti. Základný komunikačný systém (ZÁKOS) rozlišuje 3 územno-funkčné úrovne dopravných okruhov (vnútorný dopravný okruh VDO, stredný dopravný okruh SDO, vonkajší polookruh).

Riešené územie sa nachádza v koncových polohách celomestského komunikačného systému. Územie je rozčlenené do dvoch častí (Horná Mlynská dolina a Kamzík) a šiestich lokalít 1-6 (1-Partizánska lúka, 2-Deviaty mlyn, 3-Železná studnička, 4-Snežienka, 5-Sanatórium, 6-Kamzík). So sieťou celomestského komunikačného systému sa územie kontaktuje lokalitou 1 (Partizánska lúka) lokalitou 6 (Kamzík).

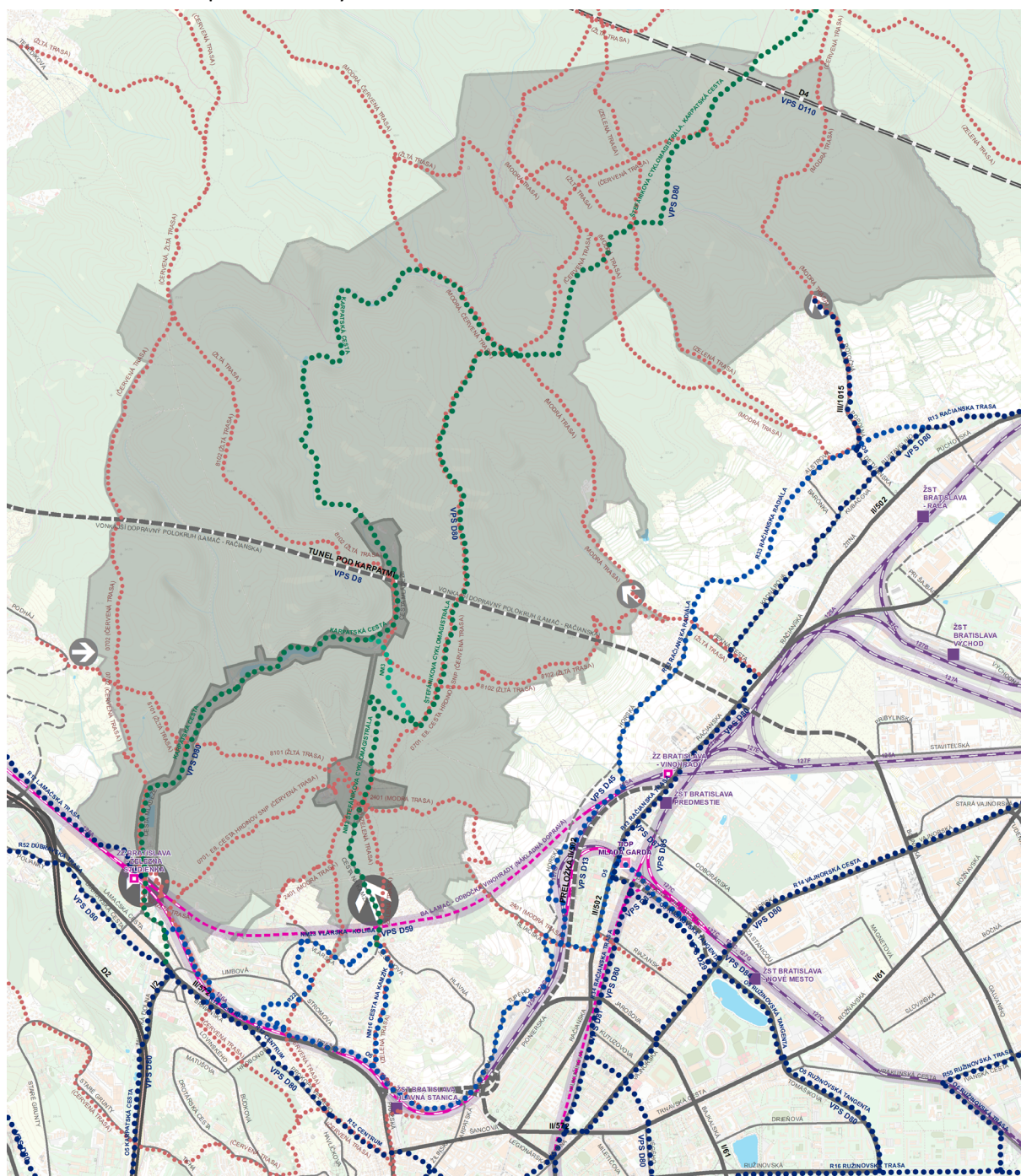
Dopravne a funkčne nadradenú sieť dopravnej infraštruktúry v širšom záujmovom území riešenej zóny v časti Horná mlynská dolina (lokality 1-5) reprezentuje radiálna komunikácia vedená po Lamačskej ceste. Táto nepriamo sprostredkúva dopravne väzby na diaľničný systém (diaľnica D2 - E65). Väzba na stredný dopravný okruh je identifikovaný v polohe úrovňovej križovatky na Patrónke (Lamačská cesta - Brnianska - Limbová - Mlynská dolina).

Dopravne a funkčne nadradenú sieť dopravnej infraštruktúry v širšom záujmovom území časti riešeného územia v časti Kamzík (lokalita 6) tvoria miestne obslužné cesty nepriamo prepájajúce dané územie s prvkami základného komunikačného systému (stredný dopravný okruh - Šancova, radiálne prepojenie - Brnianska).

Z pohľadu hromadnej dopravy je územie napojené na systém mestskej autobusovej hromadnej dopravy.

Železničná doprava sa s riešeným územím kontaktuje priamo prostredníctvom železničnej zastávky Bratislava-Železná studienka (lokalizovaná v dotyku s riešeným územím), ktorá je súčasťou železničnej trate č. 126 A (smer Hlavná stanica - hranica SR/ČR) a z hľadiska hromadnej dopravy súčasťou Integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji.

Schéma 56 Širšie dopravné vzťahy

DOPRAVA - ŠIRŠIE VZŤAHY

HRANICA RIEŠENHO ÚZEMIA HRANICA ŠIRŠÍCH VZŤAHOV ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA ŽELEZNIČNÁ STANICA ŽELEZNIČNÁ ZASTÁVKA NÁVRH/ZMENA TIOP, NÁVRH (BSK)	ŽELEZNIČNÉ TRATE STAV STAV, TUNEL NÁVRH/ROZŠÍRENIE (3. KOLAŽ) NÁVRH/ROZŠÍRENIE (3. KOLAŽ), TUNEL OCHRANNÉ PÁSMO DRÁHY	MIESTNE CESTY RYCHLOSTNÉ CESTY, STAV RYCHLOSTNÉ CESTY, NÁVRH ZBERNÉ MIESTNE CESTY, STAV ZBERNÉ MIESTNE CESTY, NÁVRH OBSLUŽNÉ MIESTNE CESTY, STAV OBSLUŽNÉ MIESTNE CESTY, NÁVRH	CYKLOTRASY HLAVNÁ MESTSKÁ CYKLISTICKÁ TRASA VEDĽAJŠIA CYKLISTICKÁ TRASA MESTA/MESTSKEJ ČASTI	HLAVNÁ MESTSKÁ CYKLOTURISTICKÁ TRASA VEDĽAJŠIA CYKLOTURISTICKÁ TRASA MESTSKEJ ČASTI TURISTICKÉ TRASY	VSTUPY DO ÚZEMIA ŠIRŠÍCH VZŤAHOV HLAVNÝ VEDĽAJŠÍ
--	---	---	---	---	---

6.5.2 Návrh verejného dopravného vybavenia riešeného územia

6.5.2.1 Cestná doprava

Návrh komunikačného systému vychádza zo založenej cestnej siete. Komunikačnú osnovu riešeného územia tvoria obslužné cesty, nemotoristické cesty a účelové cesty. Miestne nadradenými komunikáciami sú komunikácie vedené po Ceste mládeže a Ceste na Kamzík. Hlavný dopravný priestor miestnych ciest plní funkciu prevedenia motoristickej dopravy vo verejnom režime (Cesta na Kamzík) a poloverejnom režime (Cesta Mládeže), hromadnej a nemotoristickej dopravy. Dopravno-urbanistický význam miestne nadradených komunikácií sa viaže na skupinu obslužných ciest funkčnej triedy MO3. Závery oboch miestnych obslužných ciest sú vybavené obratiskom. Dopravnú obsluhu územia v pokračovaní zabezpečujú účelové cesty.¹⁷⁰

Dopravný systém v riešenom území zahŕňajú i účelové dopravné plochy s univerzálnym využitím pre statickú, dynamickú hromadnú a individuálnu dopravu a nemotorovú dopravu.

ČASŤ HORNÁ MLYNSKÁ DOLINA

Základnú komunikačnú osnovu riešeného územia v časti Horná Mlynská dolina (lokality 1-5) tvorí miestna cesta vedená po ulici Cesta na Červený most a Cesta mládeže. Miestna cesta nadväzuje na hlavný dopravný vstup do územia z jestvujúcej malej okružnej križovatky pri Pamiatkovom úrade SR (ulica Cesta na Červený most - ulica K Železnej studienke). Význam tohto nástupového bodu charakterizujú vzťahy automobilovej a hromadnej dopravy (autobusová, trolejbusová doprava). Dostupnosť centrálnej časti lokality 1 (Partizánska lúka) z MO reprezentuje izochronická vzdialenosť cca 7 min.

Z pohľadu dopravno-urbanistického významu je miestna cesta vedená po ulici Cesta na Červený most a po ulici Cesta mládeže v úseku od Červeného mosta začlenená do skupiny miestnych obslužných ciest funkčnej triedy MO3. Kategória miestnej cesty je odvodená z parametrov viazaných na jej šírkové usporiadanie. Svetlá šírka je v štandardnom profile 5500 mm. Na dané parametre je možné miestnu cestu charakterizovať normovou kategóriou MO 6,5/30. Komunikačný dopravný priestor tvorí štandardne vozovková a chodníková časť. Vozovková časť je na prevažujúcej dĺžke materiálovo a funkčne rozčlenená na stredový jazdný obojstranný pruh a krajné cyklistické pruhy.¹⁷¹ S ohľadom na poloverejný charakter miestnej cesty je možné takéto usporiadanie považovať za účelové a fungujúce len s obmedzeniami pohybu motorovej dopravy. Miestna cesta vedená po Ceste na Červený most je vybavená jednostranným a obojstranným peším chodníkom vedeným popri komunikácií.

Obslužnú cestu z pohľadu jej funkčného významu možno rozčleniť na dva úseky (prvý úsek od Červeného mosta po obratisko Železná studnička, druhý po obratisko pri Čatlošovej vile). Obslužná cesta je charakterizovaná vedením miestnej autobusovej pravidelnej rekreačnej dopravy. Komunikácia má charakter poloverejnej dopravy s obmedzeným prístupom pre automobilovú dopravu. Nastavené obmedzenie cestnej dopravy znižuje hlukovú záťaž rekreačného prostredia. Miestna cesta až po obratisko pri Čatlošovej vile je kontinuálne vybavená vedením pozdĺžneho chodníka.

¹⁷⁰ Minimálna šírka vozovky obojsmerných dvojpruhových účelových ciest je 5,5 m. Minimálna šírka vozovky obojsmerných jednopruhových účelových ciest s výhybňami je 3,5-4 m.

¹⁷¹ V zmysle technickej štúdie „Železná studnička, Bratislava – Komunikácie“ (Prokos s.r.o., 2021) sa počíta s rekonštrukciou cesty v úseku od Železnej studničky po Snežienku so zahrnutím cyklistických pruhov a žabovodov.

V pokračovaní komunikáciu charakterizuje zúžený profil bez pozdĺžneho chodníka. Dopravný význam komunikácie neprekračuje význam účelovej cesty. Cieľová doprava sa v tejto časti dotýka rekreačných zariadení (Čatlošova vila), zdrojovú dopravu tvorí trvalé bývanie v rodinných domoch.

Územným plánom zóny navrhovaná zmena usporiadania Vstupného priestoru Partizánska lúka s lokalizovaním podzemnej garáže zahŕňa zmenu trasovania obslužnej cesty v úseku Cesta na Červený most s novou okružnou križovatkou (slúži ako obratisko a prístup do garáže). Primárnym cieľom tejto zmeny je vytvorenie komfortného rozptylového priestoru pre chodcov a ich bezkolízneho a bezbariérového pohybu a spomalenie cestnej dopravy. Sekundárne sa počíta s vytvorením pohotovostných parkovacích miest a zálivov pre zastávky MHD.

ČASŤ KAMZÍK

Riešené územie v časti Kamzík (lokalita 6) je pripojené na sieť miestne nadradených komunikácií v polohe obratiska trolejbusov na Brečtanovej ulici. Územie je prepojené miestnou cestou funkčnej triedy MO3 vedenou po ulici Cesta na Kamzík, ktorá predstavuje hlavný dopravný vstup do územia. Miestnu cestu charakterizuje vozovka základnej šírky 6500 mm. Z pohľadu šírkového usporiadania miestnej cesty je definovaná základnou normovou kategóriou MOK 7,5/30. Reálne je komunikácia usporiadaná v premenlivej šírke s možnosťou využitia na pozdĺžne príležitostné parkovanie.

Územie dopĺňa sieť účelových ciest plniacich funkciu prístupu cieľovej dopravy k zariadeniam rekreačnej a inej vybavenosti (hotel West, televízna veža Kamzík a pod.). V prípade účelových ciest Kamzíkov vrch a Cesta na Kamzík (v úseku medzi vstupmi do areálu Towercom za účelom sprístupnenia navrhovaného verejného parkoviska) sa navrhuje ich rozšírenie na dvojpruhové.

[illegible]

6.5.2.2 Statická doprava

NÁROKY STATICKEJ DOPRAVY

Súčasťou riešenia systému statickej dopravy je smerný výpočet nárokov statickej dopravy celého bilancovaného územia. Bilančnými jednotkami sú časti riešeného územia a lokality 1-6. Nároky vychádzajú z cieľového stavu účelových jednotiek počtu RD, bytových jednotiek, vybavenosti, počtu zamestnancov, lôžkovej kapacity a potrieb viazaných na návštevnosť územia.¹⁷² Pre výpočet nárokov bol použitý súčiniteľ vplyvu dopravnej práce (k_d) IAD/ostatná doprava 0,8. Regulačný koeficient mestskej polohy (k_{mp}) zohľadňuje špecifiká územia. V zmysle článku 16.3.10 (STN 73 6110:2024) boli stanovené redukčné súčinitele:

$k_{mp} = 0,7$ osobitne definované zóny

$k_d = 0,8$ delba prepravnej práce IAD/ostatné 35:65 (odhad)

$$N = 1,1 \times O_o \times k_{mp} \times k_d + 1,1 \times P_o \times k_{mp} \times k_d$$

Tabuľka 23 Bilancia nárokov statickej dopravy – lokalita 1 Partizánska lúka

FUNKCIA	ÚČELOVÁ JEDNOTKA	MNOŽSTVO	NÁROKY SD	
			KRÁTKODOBÉ	DLHODOBÉ
BÝVANIE 3 x byt. jednotka (60-90m ²)	Počet bytov	3	-	4,5
VYBAVENOSŤ stravovacie zariadenia	Počet zamestnancov	30	-	6,0
	Počet návštevníkov	89	11,1	-
VYBAVENOSŤ služby a zmiešaná OV	Počet zamestnancov	8	1,6	-
	Počet návštevníkov	41	-	13,7
KULTÚRA (Amfiteáter)	Počet zamestnancov	2	-	0,5
	Počet návštevníkov	12	3,0	-
	Kapacita - amfiteáter	(1.400)	280,0	-
SLUŽBY zariadenie vzdelávania (Mlyn Klepáč)	Počet zamestnancov	6	-	1,5
	Počet návštevníkov	25	5,0	-
SLUŽBY Dopravná vybavenosť (HG)	Počet zamestnancov	7	-	1,8
REKREÁCIA voľná / viazaná návštevnosť	Počet návštevníkov	690	124,2	13,8
SPOLU			144,9	41,8
VÝPOČET NÁROKOV CELKOM			1,1 x 0,7 x 0,8 x 186,7 = 115 PM	

Tabuľka 24 Bilancia nárokov statickej dopravy – lokalita 2 Deviaty mlyn

FUNKCIA	ÚČELOVÁ JEDNOTKA	MNOŽSTVO	NÁROKY SD	
			KRÁTKODOBÉ	DLHODOBÉ
BÝVANIE 1 x RD	Počet RD	1	-	2,0
VYBAVENOSŤ stravovacie zariadenia	Počet zamestnancov	20	-	4,0
	Počet návštevníkov	78	9,8	-
KULTÚRA (IX. Mlyn a zázemie)	Počet zamestnancov	4	-	1,0
	Počet návštevníkov	36	7,2	-

¹⁷² V prípade návštevnosti ide o priemerné hodnoty, ktoré sú prepočítané v pomere 1/2 (viď návštevnosť BLP) z predpokladanej maximálnej kapacity budov a rekreačných priestorov pre návštevníkov (viď urbanistická ekonómia).

FUNKCIA	ÚČELOVÁ JEDNOTKA	MNOŽSTVO	NÁROKY SD	
			KRÁTKODOBÉ	DLHODOBÉ
ADMINISTRATÍVA (Mestské lesy v Bratislave, MLBA)	Počet zamestnancov	31	-	7,8
	Čistá kancelárska plocha	545	5,5	-
REKREÁCIA	Počet návštevníkov	369	66,4	7,4
SPOLU			88,9	22,2
VÝPOČET NÁROKOV CELKOM			1,1 x 0,7 x 0,8 x 111,1 = 69 PM	

Tabuľka 25 Bilancia nárokov statickej dopravy – lokalita 3 Železná studnička

FUNKCIA	ÚČELOVÁ JEDNOTKA	MNOŽSTVO	NÁROKY SD	
			KRÁTKODOBÉ	DLHODOBÉ
VYBAVENOSŤ stravovacie zariadenia	Počet zamestnancov	23	-	5,8
	Počet návštevníkov	110	13,8	-
SLUŽBY zariadenie vzdelávania (PO Reštaurácia Železná studnička)	Počet návštevníkov	30	6,0	-
ADMINISTRATÍVA (Kryt CO)	Počet zamestnancov	2	-	0,4
REKREÁCIA	Počet návštevníkov	283	50,9	5,7
SPOLU			70,7	11,9
VÝPOČET NÁROKOV CELKOM			1,1 x 0,7 x 0,8 x 82,6 = 51 PM	

Tabuľka 26 Bilancia nárokov statickej dopravy – lokalita 4 Snežienka

FUNKCIA	ÚČELOVÁ JEDNOTKA	MNOŽSTVO	NÁROKY SD	
			KRÁTKODOBÉ	DLHODOBÉ
VYBAVENOSŤ stravovacie zariadenia	Počet zamestnancov	13	-	3,3
	Počet návštevníkov	50	6,3	-
SLUŽBY Služby a zmiešaná OV (Nová Snežienka)	Počet zamestnancov	7	-	1,8
	Počet návštevníkov	33	6,6	-
SLUŽBY Dopravná vybavenosť (Dolná stanica)	Počet zamestnancov	4	-	1,0
REKREÁCIA	Počet návštevníkov	283	50,9	5,7
SPOLU			63,8	11,8
VÝPOČET NÁROKOV CELKOM			1,1 x 0,7 x 0,8 x 75,6 = 47 PM	

Tabuľka 27 Bilancia nárokov statickej dopravy – lokalita 5 Sanatórium

FUNKCIA	ÚČELOVÁ JEDNOTKA	MNOŽSTVO	NÁROKY SD	
			KRÁTKODOBÉ	DLHODOBÉ
BÝVANIE 7 x RD	Počet RD	7	-	14,0
SLUŽBY ubytovacie a stravovacie zariadenie (Čatlošova vila)	Počet zamestnancov	26	-	6,5
	Počet návštevníkov	50	10,0	-
	Počet izieb ¹⁷³	20	-	-
SLUŽBY zariadenie vzdelávania (Ekopark)	Počet zamestnancov	7	-	1,8
	Počet návštevníkov	26	5,2	-
Rekreácia	Počet návštevníkov	264	47,5	5,3
SPOLU			62,7	27,6

¹⁷³ V ÚPN-Z platí pre malé ubytovacie zariadenia (s max. kapacitou 40 lôžok/24 izieb) záväzná podmienka, ktorá neumožňuje prístup pre IAD hostí. Z uvedeného dôvodu sa neuvádzajú nároky na statickú dopravu vo vzťahu k účelovej jednotke „izby“.

FUNKCIA	ÚČELOVÁ JEDNOTKA	MNOŽSTVO	NÁROKY SD	
			KRÁTKODOBÉ	DLHODOBÉ
VÝPOČET NÁROKOV CELKOM			1,1 x 0,7 x 0,8 x 90,3 = 56 PM	

Tabuľka 28 Bilancia nárokov statickej dopravy – lokalita 6 Kamzík

FUNKCIA	ÚČELOVÁ JEDNOTKA	MNOŽSTVO	NÁROKY SD	
			KRÁTKODOBÉ	DLHODOBÉ
BÝVANIE 2 x RD	Počet RD	2	-	4,0
VYBAVENOSŤ ubytovacie a stravovacie zariadenia	Počet zamestnancov	68	-	17,0
	Počet návštevníkov	240	48,0	-
	Počet izieb	44	-	22,0
SLUŽBY Služby a zmiešaná OV	Počet zamestnancov	8	-	2,0
	Počet návštevníkov	41	8,2	-
SLUŽBY zariadenia vzdelávania	Počet zamestnancov	6	-	1,5
	Počet návštevníkov	26	5,2	-
SLUŽBY Dopravná vybavenosť (Horná stanica)	Počet zamestnancov	3	-	0,8
Administratíva	Počet zamestnancov	201	6,0	50,3
Rekreácia	Počet návštevníkov	683	122,9	13,7
SPOLU			190,3	111,2
VÝPOČET NÁROKOV CELKOM			1,1 x 0,7 x 0,8 x 301,6 = 186 PM	

Tabuľka 29 Celková bilancia nárokov statickej dopravy

Časť riešeného územia	Nároky na počet parkovacích miest (PM) podľa účelových jednotiek			
	Neverejné PM		Verejné PM	Spolu
	Bývanie	Zamestnanci ¹⁷⁴	Návštevníci ¹⁷⁵	
Horná Mlynská dolina (lokality 1-5)	13	32	293	338
Kamzík (Lokalita 6)	3	48	135	186
NÁROKY CELKOM	16	80	428	524

NÁVRH KAPACÍT STATICKEJ DOPRAVY

Riešenie statickej dopravy v zóne zahŕňa riešenie uspokojovania nárokov na parkovanie a čiastočne i odstavovanie individuálnych motorových vozidiel. Prevažujúca časť nárokov na parkovanie je riešená na sústredených organizovaných plochách mimo dopravného priestoru a zariadeniach v rámci riešeného územia.

Saturácia nárokov statickej dopravy sa rieši rozdielne podľa toho, či ide o parkovacie miesta verejné alebo neverejné. Územný plán zóny predpokladá, že neverejné parkovacie miesta pre obyvateľov a zamestnancov sú zabezpečené prevažne na pozemkoch dotknutých budov. Nároky statickej dopravy pre návštevníkov zóny sú zabezpečené verejnými parkovacími miestami v riešenom území, pričom tieto nároky vychádzajú z údajov o predpokladanej priemernej návštevnosti. Vzhľadom na prevažujúce rekreačné zameranie riešeného územia sa k väčšine budov občianskej vybavenosti s významom pre CR (najmä kultúrno-poznávací CR a služby CR) neumožňuje prístup IAD návštevníkov,

¹⁷⁴ Vrátane čistej kancelárskej plochy.

¹⁷⁵ Ide o priemernú návštevnosť, vrátane izieb.

vzhľadom k tomu, že uvedené budovy primárne slúžia pre návštevníkov prichádzajúcich do riešeného územia nemotoristickou a hromadnou dopravou.

Územný plán zóny počíta s nasledovnými existujúcimi a navrhovanými plochami a zariadeniami statickej dopravy pre verejnosť v rámci riešeného územia:

- časť Horná Mlynská dolina, lokalita Partizánska lúka, Cesta na Červený most:
 - parkovisko pri Červenom moste (40 PM),
 - navrhovaná podzemná hromadná garáž Partizánska lúka s kapacitou cca 90 PM/podlažie, pričom sa počíta s 3 podzemnými podlažiami (270 PM),¹⁷⁶
 - navrhované krátkodobé parkovacie miesta vo Vstupnom priestore Partizánska lúka (9 PM),
- časť Kamzík:
 - parkovisko pri vstupe, Cesta na Kamzík (52 PM),
 - parkovisko v zákrute, Cesta na Kamzík (23 PM),
 - navrhované parkovisko pri areáli Towercom pri Televíznej veži (27 PM), prípadne s možnosťou vybudovania HG na tom to mieste,
 - parkovisko pri Hoteli West, Kamzíkov vrch (39 PM),
 - navrhované parkovisko pri Hornej stanici lanovky, Kamzík-Les (10 PM).

V riešenom území sú evidované nasledovné poloverejné a neverejné parkoviská, s ktorými ÚPN-Z nepočíta pri saturácii nárokov na verejné parkovanie:

- neverejné parkovisko pri budove MLBA, Cesta mládeže (12 PM),
- neverejné parkovisko v areáli Towercom, Cesta na Kamzík (122 PM),
- poloverejné parkovisko pri Kolibe Expo, Kamzík-Les (39 PM).

Tabuľka 30 Bilancia existujúcich a navrhovaných kapacít statickej dopravy pre verejnosť v riešenom území

Časť RÚ	Lokalita	Verejné parkovisko na teréne		Verejná hromadná garáž		Spolu
		Stav	Návrh	Stav	Návrh	
Horná Mlynská dolina	Partizánska lúka	40	+ 9	-	+ 270	319
	Deviaty mlyn	-	-	-	-	-
	Železná studnička	-	-	-	-	-
	Snežienka	-	-	-	-	-
	Sanatórium	-	-	-	-	-
Kamzík		114	+ 37	-	-	151
Spolu		154	46	-	270	470

Je možné konštatovať, že uvedené kapacity verejných parkovacích miest v rámci riešeného územia sú dostatočné pre predpokladanú priemernú návštevnosť zóny. Vzhľadom však na premenlivú návštevnosť v čase sa v špičke počíta aj s možnosťou využitia existujúcich a plánovaných kapacít statickej dopravy v blízkosti hlavných vstupných priestorov do BLP v dostatočnej pešej dostupnosti:

- pre časť Horná Mlynská dolina:

¹⁷⁶ Plánovaná HG zruší parkovisko na teréne pri Partizánskej lúke s kapacitou cca 110 PM.

- existujúce parkovisko v OC Galéria (v pešej dostupnosti cca 600 m cez Ostružinový chodník),
- predpoklad možného využitia kapacity hromadnej garáže plánovaného kampusu ESET (v pešej dostupnosti cca 200 m),
- pre časť Kamzík:
 - existujúce parkovisko pri Batoni Restaurant, Brečtanová (v pešej dostupnosti cca 900 m),
 - plánované parkovisko na teréne v ochrannom pásme 110 kV vedenia (v pešej dostupnosti cca 600 m).

6.5.2.3 Hromadná doprava

Relatívne vysoké nároky na systém hromadnej dopravy riešeného územia sú vyvolané obmedzeniami pohybu individuálnej automobilovej dopravy (IAD) a obmedzenými kapacitami v ponuke statickej dopravy. Obidve časti riešeného územia (Horná Mlynská dolina a Kamzík) sú priamo obsluhované autobusovou mestskou hromadnou dopravou a nepriamo trolejbusovou dopravou a železničnou dopravou.

Časť riešeného územia Horná Mlynská dolina je obsluhovaná sezónnou rekreačnou linkou 43. Počet spojov v pracovných dňoch je medzi 5:00-21:00 hod 24, vo voľných dňoch je 42 v intervale 15 min. Linka je vedená zo zastávky Patrónka. Zastávky sú na trase Patrónka, Červený most, Partizánska lúka, Klepáč, Deviaty mlyn, **Železná studnička**, Bukva, Drieňovské lúky, Lanovka, Kameňolom, **Lesopark** a občasne na trase **Železná studnička**, Kačínska dolina, **Kačín**.¹⁷⁷

Časť riešeného územia Kamzík je obsluhovaná sezónnou rekreačnou linkou 144. Počet spojov je v pracovných dňoch medzi 9:00-12:00 hod 2, vo voľných dňoch medzi 8:00-19:00 hod 32 v intervale 15 min. Linka je vedená zo zastávky Patrónka. Na trase sú tri zastávky: **Koliba**, Koliba P+R, **Kamzík**.

Poloha železničnej zastávky Bratislava-Železná studienka v dotyku s riešeným územím (lokalita 1) umožňuje prístup do Bratislavského lesoparku aj pomocou osobnej železničnej dopravy, ktorá je dnes súčasťou Integrovaného dopravného systému v Bratislavskom kraji. Na železničnej zastávke premáva linka S20 (Bratislava hlavná stanica – Kúty) od 4:00 do 24:00 hod približne v hodinovom intervale v oboch smeroch.

V súvislosti s plánovanou rekonštrukciou úseku Cesty mládeže (od Železnej studničky po Snežienku)¹⁷⁸ sa navrhuje prebudovanie a zmena polohy zastávok MHD (Železná studnička, Bukva, Drieňovské lúky, Lanovka). Navrhovaná zmena polohy a prebudovanie zastávky MHD Partizánska lúka (vrátane zálivov) súvisí so zmenou usporiadania Vstupného priestoru Partizánska lúka.

Návrh územného plánu zóny počíta s debarierizáciou zastávok hromadnej dopravy v riešenom území.

¹⁷⁷ Od septembra 2024 je vylúčená premávka v úseku Železná studnička – Kačín z dôvodu havarijného stavu mosta.

¹⁷⁸ Zdroj: Technická štúdia „Železná studnička, Bratislava – Komunikácie“ (Prokos s.r.o., 2021)

[illegible]

6.5.2.4 Železničná doprava

V kontakte s riešeným územím prechádza hlavná železničná trať ŽSR č. 126A v smere Bratislava Hlavná stanica-hranica SR/ČR. V dotyku s riešeným územím (lokalita 1) je situovaná železničná zastávka Bratislava-Železná studienka. Zastavuje tu niekoľko vlakových spojov ráno a popoludní. Z tohto bodu je tak orientovaný jeden zo vstupov do lokality Horná Mlynská dolina.

V dotyku s riešeným územím navrhujú ŽSR vybudovanie 3. traťovej koľaje.¹⁷⁹ Predpokladá sa, že stavba 3. traťovej koľaje môže čiastočne zasiahnuť aj do riešeného územia (niektorými stavebnými prvkami).¹⁸⁰ Z tohto dôvodu sa v rámci riešeného územia stavba 3. traťovej koľaje vymedzuje ako verejnoprospešná stavba. V súvislosti s touto stavbou bude nevyhnutné premiestnenie železničnej zastávky Bratislava-Železná studienka, pričom jej nová lokalizácia sa predpokladá rovnako mimo riešeného územia. Návrh územného plánu zóny počíta v rámci riešeného územia so zlepšením prístupnosti železničnej zastávky návrhom nového chodníka prepájajúceho zastávku so Vstupným priestorom Partizánska lúka.

Územný plán zóny navrhuje umiestnenie protihlukovej steny alebo realizáciu iného protihlukového opatrenia v zmysle odporúčaní hlukovej štúdie (posúdenej Regionálnym úradom verejného zdravotníctva) s cieľom zníženia hlukového zaťaženia zo železničnej dopravy (z existujúcich aj navrhovaných železničných tratí) na úroveň požadovanú vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z. pre II. kategóriu chráneného územia.¹⁸¹

V rámci riešeného územia sa taktiež (v zmysle návrhu ÚPN BA – VPS D59) počíta s rezervovaním dopravného koridoru pre železničnú trať pre nákladnú dopravu s tunelom v úseku žst. Bratislava Lamač – odbočka Vinohrady.

6.5.2.5 Zvláštne druhy dopravy

V rámci riešeného územia je prevádzkovaná osobná visutá jednolanová dráha obežného systému s pevným uchytením dvojmiestnych sedačiek. Sedačková lanová dráha Železná studnička – Kamzík má kapacitu 342 os./hod. Vodorovná dĺžka lanovej dráhy je 971 m, šikmá dĺžka 988 m s prevýšením 186 m. Horná stanica Kamzík je vo výške 422 metrov nad morom, dolná stanica Železná studnička-Snežienka je vo výške 236 metrov nad morom. Priemerný sklon lanovky je 18,6 %. Laná, na ktorých je 54 sedačiek a dve nákladné plošiny sú vedené na osemnástich stĺpoch. Dráha je prevádzkovaná celoročne medzi 10:00-18:00 v rôznych režimoch podľa ročného obdobia. Jazda na sedačkovej lanovej dráhe trvá približne 15 minút.¹⁸²

6.5.2.6 Nemotoristická doprava

Nemotoristická doprava v riešenom území tvorí najväčší podiel v rámci dopravnej vnútrozónnej práce. Najdominantnejšou zložkou v rámci nemotoristickej dopravy je pešia doprava s podielom v priemere 80 – 85 %.¹⁸³

¹⁷⁹ Viď Štúdia realizovateľnosti, ŽSR, dopravný uzol Bratislava (2019)

¹⁸⁰ Ide o predpoklad, vzhľadom na nedostatok podrobných podkladov (vychádza sa len z uvedenej štúdie realizovateľnosti, podrobná projektová dokumentácia nie je k dispozícii).

¹⁸¹ Vzhľadom na prekročené prípustné denné ako aj nočné hladiny akustického hluku z koľajovej dopravy (železničná trať č. 126A) v lokalite 1 Partizánska lúka. Viď podkapitola 3.4

¹⁸² Zdroj: <https://www.ekovps.sk/strediska/lanova-draha>, <https://www.lanovky.sk/?page=lan&lan=39>

¹⁸³ Viď sumarizácia návštevnosti lesoparku

PEŠIA DOPRAVA

Hlavné pešie prúdy sledujú väzby základných urbanistických a prírodných prvkov. Tieto sa z prevažujúcej časti viažu na rekreáciu, najmä ciele turizmu. Zdrojové miesta pešej dopravy korešpondujú najmä s priestormi súvisiacimi s uzlovými miestami hromadnej dopravy (Cesta na Červený most, Cesta mládeže) ako aj so zariadeniami vybavenosti, kde je predpoklad väčšej koncentrácie osôb.

Pešia doprava je v širšom rozsahu súčasťou lesných, turistických alebo náučných chodníkov. Prevažujúce pešie trasy sú realizované na chodníkoch, lesných chodníkoch a lesných spevnených a nespevnených cestách. Turistické chodníky sú farebne značené.

Návrh územného plánu zóny zohľadňuje existujúce pešie prepojenia a väzby na kontaktné územia zóny v rámci širších vzťahov a zároveň rieši možnosti rozvoja vnútrozonálnych peších prepojení. Navrhuje sa doplnenie/rozšírenie chodníkov v rámci uličných priestorov popri miestnych cestách a účelových cestách a taktiež doplnenie základnej siete chodníkov v rekreačných priestoroch (najmä pobytových) v rozsahu podľa ich zamerania. Stabilizujú sa existujúce a navrhuje sa vytvorenie nových rozptylových plôch v rámci významných plošných verejných priestorov.¹⁸⁴

Všetky navrhované významné verejné priestory a navrhované hlavné pešie trasy, ako súčasť základnej kostry nemotorovej dopravy, sú v záväznej časti určené ako verejnoprospešné stavby.

Návrh územného plánu zóny sa zameriava na vytvorenie základnej, vzájomne prepojenej siete peších trás. Rozlišujú sa pešie trasy z hľadiska urbanistického významu (hlavné/vedľajšie), z hľadiska kapacity a zamerania:

- hlavné pešie trasy:
 - promenáda – kapacitný chodník s min. šírkou 3 m (optimálne 4,5 – 9 m, podľa návsťevnosti priestoru), spevnený povrch,
 - parkový chodník s min. šírkou 2,25 m (optimálne 3 – 4,5 m), spevnený povrch,
- vedľajšie pešie trasy:
 - parkový chodník s min. šírkou 1,5 m (optimálne 2 – 3 m), spevnený, vodopriepustný povrch,
 - lesný chodník s min. šírkou 1,5 m (optimálne 2 – 3 m), nespevnený, vodopriepustný povrch,
 - náučný chodník s min. šírkou 1,5 m (optimálne 2 – 3 m), spevnený/nespevnený, vodopriepustný povrch.

Vzhľadom na prírodný charakter riešeného územia sa minimálne na vedľajších peších trasách vyžaduje vodopriepustné stavebné riešenie chodníkov, pričom takéto riešenie sa odporúča tiež na hlavných peších trasách a rozptylových plochách významných plošných verejných priestorov s ohľadom na ich predpokladanú kapacitu/vyťaženosť.

S cieľom predchádzania kolíziám v rámci druhov nemotorovej dopravy sa neumožňuje navrhovanie zdieľaných chodníkov pre peších a cyklistov. Taktiež sa vyžaduje doplnenie prvkov upokojenia

¹⁸⁴ Viď oddiel 6.1.2, časť Urbánne priestory

dopravy, najmä pri kontakte/súbehu viacerých druhov dopravy a pri priechodoch pre chodcov alebo cyklistov cez miestnu alebo účelovú cestu.¹⁸⁵

Návrh počíta so zabezpečením bezbariérového prístupu v dostatočnom rozsahu v rámci uličných priestorov (vrátane zastávok MHD), k železničnej zastávke a do každej zo šiestich lokalít pomocou vzájomne prepojenej siete bezbariérových chodníkov (minimálne v rozsahu hlavných peších trás) a bezbariérových rozptylových plôch významných plošných verejných priestorov.

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Podiel cyklistickej dopravy z pohľadu celkovej dopravnej práce je v riešenom území nezanedbateľný. V rámci nemotoristickej dopravy dosahuje podiel v riešenom území v priemere 15 – 20 %.¹⁸⁶ Dôležitosť rekreačných ciest bicyklovej dopravy je podporená čiastočne vybudovanou dopravnou infraštruktúrou.

V rámci celomestského systému sú cykloturistické trasy prechádzajúce riešeným územím priamo prepojené s mestskými cyklotrasami Starého Mesta, Nového Mesta a Karlovej Vsi a v rámci širších vzťahov (cez horský masív) s Lamačom, Záhorskou Bystricou, Mariankou, Stupavou, Borinkou, Račou, Svätým Jurom a ďalšími malokarpatskými obcami. Ide najmä o hlavné mestské trasy O5, R12 (Lamačská trasa), R22, R52 (Dúbravská trasa) a cyklotrasy mestskej časti: NM16, NM17, NM23.¹⁸⁷

Cyklotrasy sú súčasťou dopravného priestoru spevnených miestnych a účelových ciest a v pokračovaní do horského priestoru prechádzajú na nespevnený terén.

Do územného plánu sú zakomponované nasledovné koncepčné podklady týkajúce sa rozvoja cyklistiky v rámci riešeného územia:

- Územný plán hl. mesta SR Bratislavy,
- Územný generel dopravy hl. mesta SR Bratislavy,
- Rozvoj cyklistickej dopravy v MČ Bratislava-Nové Mesto,
- Koncepcia rozvoja horskej cyklistiky na území Mestských lesov v Bratislave.

Berú sa taktiež v úvahu rozvojové koncepčné poklady, ktoré sa týkajú územia širších vzťahov: Zásady rozvoja cyklistickej a pešej dopravy a Koncepcia územného rozvoja cyklotrás BSK vo vzťahu k Integrovanému dopravnému systému a významným bodom cestovného ruchu.

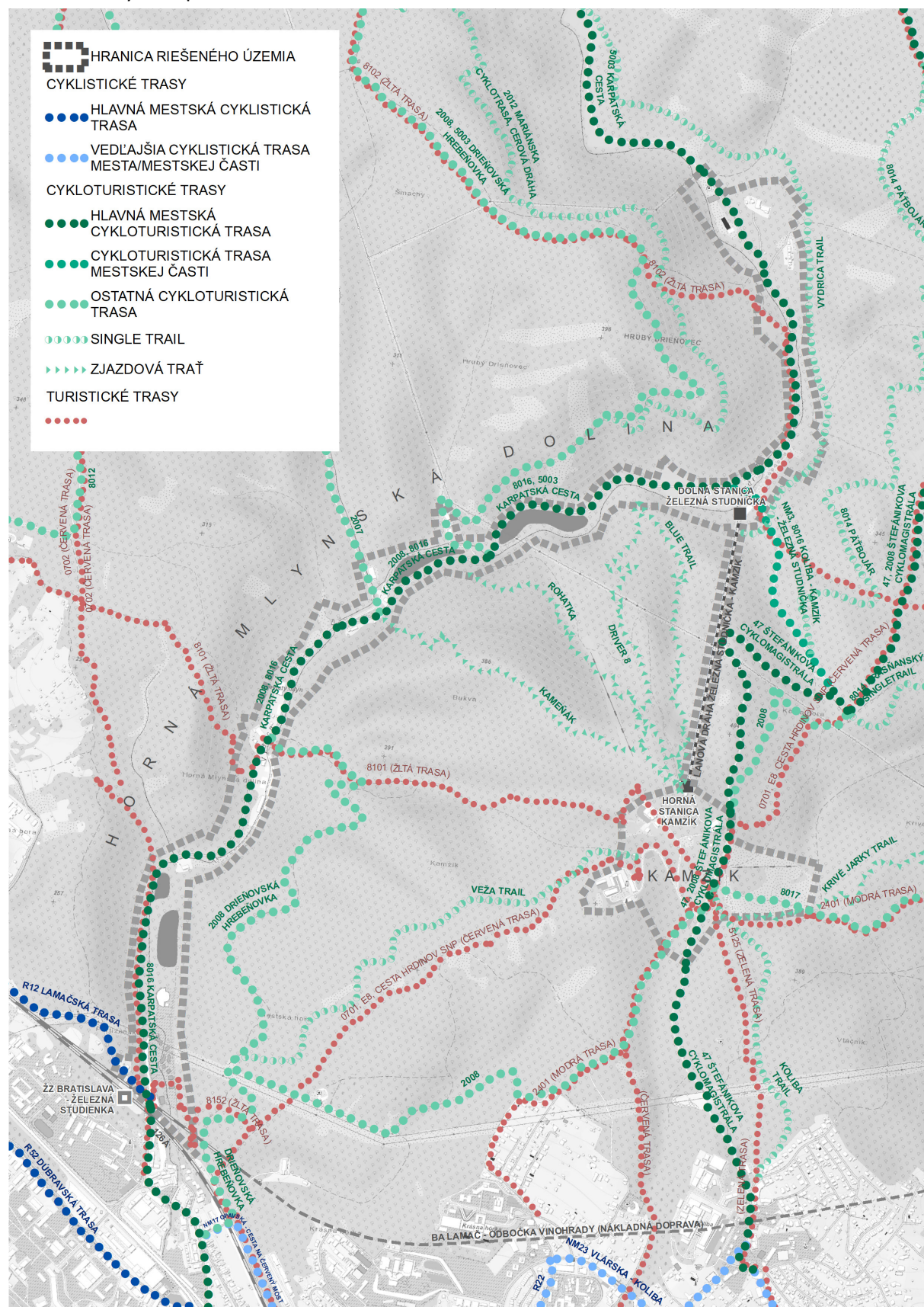
Návrh územného plánu zóny predpokladá dobudovanie dopravnej infraštruktúry cykloturistických trás najmä v rozsahu doplnenia služieb (požičovne a servis bicyklov a iných nemotoristických zariadení, ktoré je možné umiestniť v blízkosti cyklistických trás ako súčasť existujúcich/navrhovaných budov) a riešenia kolíznych bodov s pešou a cestnou dopravou. Vzhľadom na vysokú návštevnosť sa vo všeobecnosti vyžaduje segregácia pešej a cyklistickej dopravy.

¹⁸⁵ Osvetľovanie priechodov sa neodporúča, vzhľadom na prevažujúci prírodný charakter riešeného územia. Realizácia osvetlenia priechodov je možná len za podmienok a so súhlasom ŠOP SR.

¹⁸⁶ Viď sumarizácia návštevnosti lesoparku

¹⁸⁷ Zdroj: Rozvoj cyklistickej dopravy v MČ Bratislava-Nové Mesto (DIC Bratislava, s.r.o, 12/2016)

Schéma 59 Cyklodoprava a turistika

Časť Horná Mlynská dolina

Nástup do časti riešeného územia Horná Mlynská dolina (lokality 1-5) pre cyklistické cesty je zo strany Červeného mosta. Hlavná cykloturistická trasa Karpatská cesta je vedená na obojstrannom cyklistickom pruhu na združenom dopravnom priestore miestnej cesty Cesta mládeže. Cyklotrasa je súčasťou prepojenia širšieho územia zahŕňajúceho horský masív Malých Karpát. V úseku Cesta na Červený most (odbočka na Ostružinový chodník) sa odpája hlavná mestská cyklotrasa R12 Lamačská trasa.

Z lokality Železná studienka je vedená cyklotrasa Kačianskou dolinou s cieľovým miestom na Kačine. Okrem hlavnej cykloturistickej trasy Patrónka - Železná studnička - Čierny vrch - Krasňany s odbočkou Snežienka - Kamzík - Koliba - Staré mesto prechádzajú územím Bratislavského lesoparku aj ďalšie vedľajšie cykloturistické trasy (viď schéma).

Časť Kamzík

V časti riešeného územia Kamzík (lokality 6) je nástupovým miestom obratisko trolejbusov zo strany Koliby. Hlavná cykloturistická trasa Štefánikova cyklomagistrála je vedená v rámci dopravného priestoru prístupovej cesty na ulici Cesta na Kamzík, navrhovanej promenády Kamzík a v pokračovaní po účelovej ceste (U-cesta). Prepojenie medzi Štefánikovou magistrálou a Karpatskou cestou zabezpečuje cykloturistická trasa mestskej časti NM 3.

Špeciálne určenie majú cyklistické MTB traily a zjazdové trate. Z lokality Kamzík sú v rámci verejného Bikeparku Koliba¹⁸⁸ trasované štyri zjazdové trate, vedené od Hornej stanice lanovky severným až severozápadným smerom s cieľmi v lokalitách Železná studnička a Snežienka. Z Cvičnej lúky je vedená východným smerom na Vinohrady zjazdová trať Krivé jarky. Väčšia časť úsekov týchto tratí sa nachádza mimo riešeného územia. V zmysle Konceptie rozvoja horskej cyklistiky na území Mestských lesov v Bratislave z roku 2015 sú z Kamzíka plánované cyklistické MTB traily Koliba trail a Veža trail, ktoré sú z časti už vybudované (nie sú však oficiálne označené).

Koncepcia rozvoja horskej cyklistiky plánuje v časti riešeného územia Horná Mlynská dolina Vydrica trail, ktorý je trasovaný od dolnej stanice lanovky severným smerom, paralelne s Cestou mládeže (až po chatu U Slivu). Koncepcia navrhuje taktiež Železná studnička trail, vzhľadom však na kolíziu s červenou turistickou trasou (0702) a lesným/parkovým chodníkom, nie je tento plánovaný MTB trail z dôvodu preferencie pešej dopravy v územnom pláne zóny zahrnutý.

6.5.3 Ochranné pásma dopravných zariadení

Ochranné pásma dopravných zariadení sa v riešenom území viažu len na administratívne ochranné pásma dráh. Ochranné pásmo železničnej dopravy sa dotýka územia pozdĺž železničnej trate č. 126A, navrhovaných železničných tratí a lanovej dráhy.

Do riešeného územia nezasahujú žiadne ochranné pásma leteckej dopravy.

6.5.3.1 Ochranné pásmo dráhy

Ochranné pásmo dráhy podľa zákona č. 513/2009 Z. z. Zákon o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 5:

¹⁸⁸ <https://bikeparkkoliba.sk/>

- (1) Ochranné pásmo dráhy je priestor po oboch stranách obvodu dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými v určenej vzdialenosti od hranice obvodu dráhy; zriaďuje sa na ochranu dráhy, jej prevádzky a dopravy na nej.
- (2) Ochranné pásmo novej dráhy vzniká dňom právoplatnosti stavebného povolenia. Ochranné pásmo zaniká dňom právoplatnosti rozhodnutia o zrušení dráhy.
- (3) Ak stavebné povolenie neurčuje inak, hranica ochranného pásma dráhy je
 - a) pre železničnú dráhu 60 metrov od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 metrov od vonkajšej hranice obvodu dráhy,
 - b) pre ostatné koľajové dráhy a pre pozemnú lanovú dráhu 15 metrov od osi krajnej koľaje,
 - c) pre visutú lanovú dráhu 15 metrov od nosného alebo dopravného lana,
 - d) pre trolejbusovú dráhu 10 metrov od krajného vodiča trakčného trolejového vedenia.
- (4) Ak dráha vedie po cestnej komunikácii alebo v uzavretom priestore prevádzkovateľa dráhy, ochranné pásmo dráhy sa nezriaďuje.

6.6 Riešenie verejnej technickej vybavenosti

6.6.1 Zásobovanie pitnou vodou a odvádzanie odpadových vôd

6.6.1.1 Charakteristika existujúcich vodohospodárskych sietí a zariadení

V lokalite 1 Partizánska lúka sa nachádza existujúca kanalizácia a rozvod pitnej vody napojené na verejnú kanalizačnú a vodovodnú sieť. Existujúce siete kanalizácie a pitnej vody sú ukončené pri amfiteátri.

V lokalite 2 Deviaty mlyn, v lokalite 3 Železná studnička a v lokalite 4 Snežienka sa vodohospodárska infraštruktúra nenachádza. Odvádzanie odpadových vôd budovy Mestských lesov v Bratislave, Deviateho mlyna a rodinného domu vedľa Deviateho mlyna je riešené do samostatných žump. Areál reštaurácie Železná studnička disponuje žumpou (akumulačnou nádržou) s objemom 30 m³. Dolná stanica lanovky je napojená na žumpu o objeme 12m³.

V lokalite 5 Sanatórium sa nachádza existujúci vodný zdroj – studňa, čerpacia stanica a vodojem miestneho významu. Existujúce objekty z územia sú odkanalizované cez ČOV do toku Vydrica.

V lokalite 6 Kamzík sa nachádza existujúci vodojem Kamzík VI. tlakového pásma bratislavského vodárenského systému a verejná kanalizácia. Pre zásobovanie hornej stanice lanovky je vybudovaný mestský vodovod. Z dôvodu slabého tlaku je potrebné cez ATS pitnú vodu prečerpávať do jednotlivých objektov. Existujúci objekt v hornej stanici je napojený na verejnú kanalizáciu.

6.6.1.2 Návrh riešenia

Územný plán zóny Horná Mlynská dolina navrhuje predĺženie rozvodu pitnej vody v úseku od Partizánskej lúky po areál reštaurácie Železná studnička v koridore miestnej cesty Cesta mládeže. Rozšírenie kanalizačnej siete je navrhované v zmysle ÚPN BA v etape návrh v obdobnom rozsahu ako vodovod (po Železnú studničku) a v etape výhľad po areál Čatlošovej vily v koridore miestnej cesty Cesta mládeže.

6.6.2 Odvádzanie dažďových vôd

6.6.2.1 Výpočet množstva dažďových vôd

V zmysle požiadavky SVP a aktualizovaných údajov SHMÚ¹⁸⁹ pre rok 2021 sa pre mestskú časť Bratislava – Nové Mesto počíta s podložíím:

- Územie so štrkovým podložíím
Budovať retenčný objem na 20-ročnú navrhovanú prívalovú zrážku
 $p=0,05$, $t=15\text{min}$, $q = 244,4 \text{ l/(s.ha)}$, $K=1$
- Územie s komplikovaným podložíím
Budovať retenčný objem na 50-ročnú navrhovanú prívalovú zrážku
 $p=0,02$, $t=120\text{min}$, $q = 80,6 \text{ l/(s.ha)}$, $K=1$

¹⁸⁹ List SHMÚ č.201-1951/2021/2335 zo dňa 12.8.2021

Vzhľadom na to, že jestvujúci kanalizačný systém nie je možné podľa vyjadrenia BVS a. s. zaťažiť zrážkovými vodami, je nutné zabezpečiť retenciu dažďových vôd alebo ich odvádzanie do prírodného prostredia, prípadne likvidáciu zrážkových vôd priamo na ploche zástavby napr. ich následným opätovným využitím na zavlažovanie. Konkrétny spôsob nakladania so zrážkovými vodami bude predmetom riešenia v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie.

6.6.3 Zásobovanie elektrickou energiou

6.6.3.1 Charakteristika súčasného stavu

V južnej časti riešeného územia, v súbehu so vzdušným 110kV vedením, sa nachádza existujúce 22kV káblové vedenie č. 411. Riešeným územím prechádza existujúce 22kV káblové vedenie č. 212. Káblové vedenie sa napája na existujúce vzdušné 22kV káblové vedenie č. 212, ktoré križuje. Územie je zásobované z existujúceho 22kV vzdušného vedenia č. 212 a káblového vedenia – spoj. poľa č. 411/212.

Tabuľka 23 Územie je zásobené elektrickou energiou z celkom 4 transformačných staníc 22/0.4 kV, nasledovných typov a výkonov

TS číslo	Názov	Typ	Vlastník	č. vedenia	Výkon TR (kVA)
0001-073	Vojenská ozdravovňa	Stožiarová	ZSD	212	160
0709-000	Želená Studienka	Murovaná	ZSD	212-411	630
0001-072	Poľn. stav. ACON	2,5-stĺpová	Nie ZSD	212-411	100
1421-000	Amfiteáter želez.studnička	Kiosková	Nie ZSD	212-411	400
	Lanovka	Kiosková			630
0001-070	Javorina				

6.6.3.2 Návrh riešenia

Územný plán zóny sa zameriava na odstránenie tých nadzemných elektrických vedení, ktoré významne narušujú estetické vnímanie rekreačných priestorov zóny. Cieľom je prinavrátenie pôvodného krajinného obrazu a obnova vegetácie v koridoroch nadzemných elektrických vedení. Z uvedených dôvodov sa v rozsahu riešeného a príslušného územia navrhuje kabelizácia dvoch nadzemných elektrických vedení:

- Kabelizácia nadzemného elektrického vedenia 110 kV č. 8208, 8834 v lokalite Partizánska lúka.
- Kabelizácia nadzemného elektrického vedenia 22 kV č. 212, trasovaného ponad 1. rybník v lokalite Železná studnička.

Pre zabezpečenie zásobovania elektrickou energiou navrhovaných budov v riešenom území nie sú navrhnuté nové transformačné stanice. Z existujúcich transformačných staníc sú prostredníctvom VN rozvodov, prípojok následne vyvedené NN káblové rozvody, napájajúce navrhované budovy v území.

Ako doplnkový zdroj sa podporuje využitie fotovoltických zariadení (FVZ) na strechách budov. Umiesťovanie fotovoltických elektrární (FVE) sa v rámci riešeného územia neumožňuje.

6.6.3.3 Ochranné pásma

OCHRANNÉ PÁSMO VONKAJŠIEHO NADZEMNÉHO ELEKTRICKÉHO VEDENIA

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosť obidvoch rovín od krajných vodičov v závislosti od napätia.

Tabuľka 31 Ochranné pásmo nadzemné, v zmysle zákona č. 251/2012, o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Paragraf, odsek	Napätie	Ochranné pásmo
§43 ods.2	a) od 1 kV do 35 kV vrátane	1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m, na každú stranu od krajných vodičov
		2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m, na každú stranu od krajných vodičov
		3. pre zavesené káblové vedenie 1 m, na každú stranu od krajných vodičov
§43 ods.2	b) od 35 kV do 110 kV vrátane	15 m, na každú stranu od krajných vodičov
§43 ods.2	zavesené káblové vedenia s napätím od 35 kV do 110 kV vrátane	2 m, na každú stranu od krajných vodičov

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- zhotovovať stavby, vykonávať zmenu dokončenej stavby alebo zmenu v užívaní stavby, odstraňovať stavby, vykonávať stavebné úpravy alebo stavebné práce, konštrukcie a skládky,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.

OCHRANNÉ PÁSMO VONKAJŠIEHO PODZEMNÉHO ELEKTRICKÉHO VEDENIA

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla.

Tabuľka 32 Ochranné pásmo podzemné, v zmysle zákona č. 251/2012, o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov je definované:

Paragraf, odsek	Napätie	Ochranné pásmo
-----------------	---------	----------------

§43 ods.7	a) pri napätí do 110 kV	1 m vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
§43 ods.7	b) pri napätí nad 110 kV	3 m

V ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je okrem prípadov podľa odseku 14 zakázané

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažké mechanizmy,
- b) vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu.

OCHRANNÉ PÁSMO ELEKTRICKEJ STANICE

Tabuľka 33 Ochranné pásmo elektrickej stanice, v zmysle zákona č. 251/2012, o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov je definované:

Paragraf, odsek	Napätie	Ochranné pásmo
§43 ods.9	b) vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 110 kV	je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
§43 ods.9	c) s vnútorným vyhotovením	je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení

6.6.4 Zásobovanie plynom

6.6.4.1 Širšie vzťahy

V tangente severnej hranice riešeného územia ÚPN-Z, v smere juhovýchod – severozápad, Bratislava – Marianka, je trasovaný VTL plynovod PN 40 DN 500. Uvedený distribučný VTL plynovod je vedený prevažne neurbanizovaným územím, na hranici intravilánu a extravilánu mesta.

6.6.4.2 Zásobovanie riešeného územia

Lokalita 1 Partizánska lúka, pod Červeným mostom a pri Ceste na Červený most je trasovaný STL plynovod PN 3 DN 150, ukončený pri areáli Vojenskej nemocnice, ktorý je napojený na regulačnú stanicu plynu, ORS pri ZOO, VTL/STL 25 000m³/h, v STL výstupoch 0,1 a 0,3 MPa ako aj vo výstupe nízkotlakovom.

Lokality 2, 3, 4, nie sú zásobované zemným plynom.

Lokalita 5 Sanatórium je zásobovaná zemným plynom z horeuvedeného VTL plynovodu, prostredníctvom vysadenej odbočky, VTL plynovodu, prípojky PN 40DN 80, ktorou je zásobovaná regulačná stanica plynu RS Železná studnička, VTL/STL 200m³/h.

Lokalita 6 Kamzík je zásobovaná zemným plynom z STL plynovodu PN 0,9 DN 100, prostredníctvom vysadených odbočiek, STL plynovodov, prípojok PN 0,9 DN 100 a DN 80.

6.6.4.3 Návrh riešenia

Pripojenie navrhovaných budov v riešenom území bude navrhnuté z existujúcej distribučnej siete VTL a STL v rámci dostupných rozvodov.

6.6.4.4 Ochranné a bezpečnostné pásma

OCHRANNÉ PÁSMO

Ochranné pásma sa zriaďujú na ochranu plynárenských zariadení a priamych plynovodov.

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia.

Tabuľka 34 Ochranné pásmo, v zmysle zákona č. 251/2012, o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov je definované:

Paragraf, ods.	Ochranné pásmo	Svetlosť potrubia
§79 ods.2	a) 4 m na každú stranu od osi	pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
§79 ods.2	b) 8 m na každú stranu od osi	pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 do 500 mm
§79 ods.2	c) 12 m na každú stranu od osi	pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 do 700 mm
§79 ods.2	d) 50 m na každú stranu od osi	pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm
§79 ods.2	e) 1 m na každú stranu od osi	pre plynovod v zastavanom území s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
§79 ods.2	f) 8 m	pre technologické objekty

Obmedzenia v ochrannom pásme

Zhotoviť, zmeniť, odstrániť stavbu alebo vykonať stavebné úpravy v ochrannom pásme plynárenského zariadenia možno len so súhlasom prevádzkovateľa siete. Ak ide o stavbu alebo stavebné úpravy, ktoré sa povoľujú, prevádzkovateľ siete udeľuje súhlas v záväznom vyjadrení dotknutej právnickej osoby.

Vykonávať činnosti v ochrannom pásme plynárenského zariadenia môžu osoby iba so súhlasom prevádzkovateľa siete a za podmienok určených prevádzkovateľom siete.

BEZPEČNOSTNÉ PÁSMO

Bezpečnostné pásmo je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmiernenie ich dopadov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb. Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys.

Tabuľka 35 Bezpečnostné pásmo, v zmysle zákona č. 251/2012, o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov je definované:

Paragraf, ods.	Bezpečnostné pásmo	Prevádzkový tlak
§80 ods.2	a) 10 m na každú stranu od osi	pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,

§80 ods.2	b) 20 m na každú stranu od osi	pri plynovodoch s tlakom od 0,4 do 4 MPa s menovitou svetlosťou do 350 mm
§80 ods.2	c) 50 m na každú stranu od osi	pri plynovodoch s tlakom od 0,4 do 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 350 mm
§80 ods.2	d) 50 m na každú stranu od osi	pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm
§80 ods.2	e) 100 m na každú stranu od osi	pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm
§80 ods.2	f) 150 m na každú stranu od osi	pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm
§80 ods.2	g) 200 m na každú stranu od osi	pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm
§80 ods.2	h) 50 m	pri regulačných staniciach plynu, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch
§80 ods.3	prevádzkovateľ distribučnej siete určí bezpečnostné pásma v súlade s technickými požiadavkami	pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe

Obmedzenia v bezpečnostnom pásme

Zhotoviť, zmeniť, odstrániť stavbu alebo vykonať stavebné úpravy v bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia možno len so súhlasom prevádzkovateľa siete. Ak ide o stavbu alebo stavebné úpravy, ktoré sa povoľujú, prevádzkovateľ siete udeľuje súhlas v záväznom vyjadrení dotknutej právnickej osoby.

6.6.5 Elektronické komunikácie

6.6.5.1 Charakteristika súčasného stavu

V riešenom území sa nachádzajú rozvody elektronických komunikácií spoločností Slovak Telekom, a.s. a/alebo DIGI SLOVAKIA, s.r.o., na ktoré je pripojená väčšina budov. V riešenom území sú taktiež umiestnené 3 základňové stanice mobilného operátora Orange Slovensko, a.s.. Prvá v blízkosti Železnej studničky, dve na Kamzíku (Hotel West, Koliba Expo). Jedna základňová stanica sa nachádza v dotyku s riešeným územím pri dráhe lanovky.

6.6.5.2 Návrh riešenia

Body napojenia a podmienky napojenia na verejnú telekomunikačnú sieť pre napojenie navrhovaných budov, bude spresnená telekomunikačným operátorom, podľa jeho pripojovacích podmienok a požiadaviek, v ďalších stupňoch dokumentácie. Pripojenie navrhovaných budov v riešenom území bude navrhnuté podľa stupňa a rozsahu požiadaviek na telekomunikačné služby zo strany užívateľov a investorov, pomocou optickej, alebo metallickej prístupovej siete.

Samostatne stojaca základňová stanica v blízkosti Železnej studničky je navrhovaná na zrušenie/prebudovanie (viď záväzná časť).

6.6.6 Odpadové hospodárstvo

Pri nakladaní s odpadmi je potrebné postupovať v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Programu odpadového hospodárstva a VZN Hlavného mesta SR Bratislavy¹⁹⁰.

6.6.6.1 Charakteristika súčasného stavu

Triedený zber komunálneho odpadu v riešenom území je prevádzkovaný firmou OLO a.s., ktorá zabezpečuje odvoz z jednotlivých stanovísk pozdĺž Cesty mládeže. Trasovanie odvozu komunálneho odpadu prebieha po celej dĺžke Cesty mládeže od Partizánskej lúky až po otočku verejnej dopravy pri Sanatóriu. Odvoz triedeného komunálneho odpadu v lokalite Kamzík prebieha z troch sústredených cieľov, a to z bufetov v blízkosti Cvičnej lúky, z budov pri Hoteli West a z areálu Towercom.

6.6.6.2 Návrh riešenia

Navrhuje sa riešenie formou podzemných vertikálnych systémov zberu komunálnych odpadov (plne zapustených pod zem) a ich umiestnenie v uličných priestoroch vo väzbe na významné verejné priestory s adekvátnou dostupnosťou.

¹⁹⁰VZN č. 6/2020 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území hlavného mesta SR Bratislavy .z 25.06.2020

6.7 Ochrana prírody a krajiny a riešenie zelenej a modrej infraštruktúry

Riešené územie je výnimočné svojou jedinečnou kombináciou prírodných a kultúrnych hodnôt. Bohatá biodiverzita a nádherná príroda sa prelínajú s bohatou históriou a kultúrnym dedičstvom, čím vytvárajú nezameniteľnú atmosféru, hodnú ochrany a citlivého rozvoja. Zosúladenie jednotlivých funkcií so záujmami ochrany prírody a ochrany kultúrohistorických hodnôt pri súčasnom rešpektovaní rozhodujúcej úlohy ochrany prírody a krajiny je nevyhnutnou podmienkou fungovania ostatných funkčných zložiek.

6.7.1 Ochrana prírody a krajiny¹⁹¹

Územie celej Hornej Mlynskej doliny spadá do územia Chránenej krajinej oblasti Malé Karpaty. Územie pozdĺž Vydrice v Hornej Mlynskej doline až takmer pod Pánovu lúku je územím európskeho významu Vydrica (súčasť sústavy Natura 2000). V roku 2022 bola vyhlásená Prírodná rezervácia Vydrica, ktorá je aj regionálny biokoridor.

6.7.1.1 Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty

Riešené územie je súčasťou Chránenej krajinej oblasti (CHKO) Malé Karpaty, vyhlásenej vyhláškou MŽP SR č. 138/2001 s druhým stupňom ochrany. Chránené územie bolo vyhlásené v troch izolovaných častiach na väčšine územia jadrového pohoria Malé Karpaty medzi Devínom a Novým Mestom nad Váhom na juhozápadnom Slovensku. V CHKO leží takmer dvadsať rôzne veľkých území európskeho významu (najrozsiahlejšie sú: Devínske Karpaty, Homoľské Karpaty, Kuchynská hornatina a Biele hory) a Chránené vtáčie územie Malé Karpaty.

6.7.1.2 Prírodná rezervácia Vydrica

V riešenom území sa nachádza prírodná rezervácia (PR) Vydrica, ktorá bola vyhlásená 1. februára 2022. Plocha prírodnej rezervácie je 483 hektárov, väčšina územia (450 hektárov) je v najprísnejšom 5. stupni ochrany. Časť prírodnej rezervácie, ktorá sa nachádza v riešenom území má výmeru 4,6 ha a spadá do 4. stupňa ochrany. Predmetom ochrany je ochrana prirodzených procesov a umožnenie prirodzeného vývoja prírodných spoločenstiev nachádzajúcich sa na tomto území.

6.7.1.3 Územie európskeho významu Vydrica

V riešenom území sa nachádza Územie európskeho významu Vydrica (SKUEV0388). Celková výmera ÚEV Vydrica je 27,7 ha, pričom časť nachádzajúca sa v riešenom území má výmeru 5,4 ha s 2. a 4. stupňom ochrany. ÚEV Vydrica predstavuje vzácne lesné porasty, rozprestierajúce sa pozdĺž rieky Vydrica, prameniacej v oblasti Pezinských Karpát a ústiacej priamo do Dunaja.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- Biotopy európskeho významu:
 - Lužné vrbovo-topoľové a jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (91E0),
 - Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Kyslomilné bukové lesy (9110),
- Biotop národného významu:

¹⁹¹ Podrobný popis biotopov je uvedený v oddiele 3.1.7 Biotické pomery.

- Dubovo-hrabové lesy karpatské,
- Biotopy druhov živočíchov európskeho významu:
 - kováčik fialový (*Limoniscus violaceus*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*), rak riavový (*Austropotamobius torrentium*).

Vydrica si zachovala prirodzené riečne koryto, na mnohých úsekoch s pôvodnými riečnymi meandrami, ako aj spoločenstvá rastlín a živočíchov riečnej nivy. Zachovalé vrbovo-topoľové či jelšové porasty nachádzame v tesnej blízkosti rieky. Bukové a jedľové kvetnaté lesy zase pokrývajú okolité svahy. Rieka je na veľkej časti svojho toku obklopená práve bukovými lesmi, ktoré sú dôležitou súčasťou rekreačnej zóny Bratislavy.

Zo živočíchov môžeme v území nájsť vzácne druhy bezstavovcov ako kováčik fialový, mora schmidtova, či mlynárik východný. Pre vývoj viacerých druhov živočíchov je veľmi dôležité ponechávať v porastoch staré stromy a odumierajúce drevo, do ktorého kladú vajíčka, či v ktorom sa vyvíjajú ich larvy. Rieka zároveň predstavuje jedinečnú lokalitu raka riavového, jedno z mála miest výskytu tohto európsky významného druhu na Slovensku. Rak riavový je náročný na okysličenie vody, jej teplotu a je mimoriadne citlivý na znečistenie prostredia. Preferuje horné, pramenné časti vodných tokov, kde sa aj počas teplého letného obdobia udržiava nižšia teplota vody a tým zároveň vyššia koncentrácia rozpusteného kyslíka. Jeho výskyt je ohrozený predovšetkým znížením kvality vody v dôsledku vypúšťania znečisťujúcich látok priamo do toku alebo ich únikom v jeho blízkosti. Pozdĺž toku sa zriedkavo vyskytuje vydra riečna, pre ktorú územie predstavuje predovšetkým dôležitý migračný koridor.

6.7.1.4 Územný systém ekologickej stability

Prvky Územného systému ekologickej stability (ÚSES) boli vymedzené v dokumente Regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) pre mesto Bratislava, spracovanom v roku 1994. V roku 1999 bol spracovaný Územný priemet prvkov RÚSES mesta Bratislavy, v ktorom boli tieto prvky upresnené a bola tiež posúdená ich funkčnosť.

V roku 2020 bol Okresnému úradu predložený aktualizovaný „Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Bratislava – mesto“, schvaľovací proces nie je ukončený.¹⁹²

V riešenom území je vymedzených viacero prvkov ÚSES.

BIOCENTRÁ REGIONÁLNEHO VÝZNAMU

RBc Železná studnička I., II., III. a IV. Rybník.¹⁹³ Tieto rybníky sú zároveň aj genofondovou lokalitou, biocentrum pre vodnú a vlhkomilnú biotu v údolí Vydrice.

BIOKORIDOR REGIONÁLNEHO VÝZNAMU

RBk Vydrica s prítokmi je kombinácia vodných, mokradových a lesných spoločenstiev. RBk Vydrica sa územne prekrýva s ÚEV Vydrica v riešenom území.¹⁹⁴

¹⁹² <https://www.sazp.sk/projekty-eu/ruses-ii>

¹⁹³ V novom RÚSES, ktorý sa v súčasnosti pripravuje, budú po jeho schválení nahradené RBc Mestské Lesy.

¹⁹⁴ V novom RÚSES, ktorý sa v súčasnosti pripravuje, bude po jeho schválení RBk Vydrica vyčlenený bez prítokov (prítoky sú súčasťou navrhovaných biocentier v Malých Karpatoch).

GENOFONDOVÉ LOKALITY

Medzi genofondové lokality flóry je zaradený potok Vydrica a prítoky Železná studnička I. a II. rybník, III. a IV. Rybník

6.7.1.5 Migrácia obojživelníkov

Migrácia obojživelníkov v jarnom území je každoročne predmetom ochrany ropuchy obyčajnej (*Bufo bufo*) a čiastočne aj skokana hnedého (*Rana temporaria*). Úseky migrácie obojživelníkov sú vyznačené v grafickej časti.

Ochrana žiab je v súčasnosti v riešenom úseku Hornej Mlynskej doliny zabezpečovaná budovaním zábran a následným prenášaním žiab. Zábrany sa budujú na miestach s maximálnym množstvom tiahnucich žiab cez vozovku. Následne po ich výstavbe sú úseky denne sledované a zachytené žaby spoza zábran zbierané a prenášané do najbližšej vodnej nádrže, do ktorej migrujúce jedince smerujú.

6.7.1.6 Návrh

Územný plán zóny sleduje zabezpečenie funkčnosti regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia s vylúčením hospodárskeho využitia týchto území (prípadne len extenzívneho využitia), zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov a zabezpečenie eliminácie stresových faktorov v chránených územiach prírody a v prvkoch RÚSES (RBk Vydrica s prítokmi a RBc Železná studnička I. , II. III. a IV. Rybník).

V riešenom území je potrebné odstraňovať z porastov invázne a nepôvodné dreviny a byliny, dreviny mimo svojho prirodzeného rozšírenia napr. zastúpenie smreka (okrem prirodzene klimaticky migrujúcich pôvodných drevín) pričom sa musia zohľadňovať aj klimaticky podmienené meniace sa podmienky konkrétneho stanovišťa.

Územný plán zóny navrhuje zabezpečiť trvalú priechodnosť územia v trase migračných koridorov obojživelníkov realizáciou funkčných a účinných technických opatrení pre zníženie ich mortality vybudovaním v predmetných úsekoch na miestnej ceste Cesta Mládeže podchody s navádzaním (tzv. žabovody), ktoré umožňujú bezpečný prechod žiab popod cestu.

Vonkajšie osvetlenie (verejné osvetlenie a vnútroareálové osvetlenie) je nevyhnutné riešiť so zohľadnením jeho vplyvu na fungovanie ekosystémov a ochrany nočných živočíchov.

6.7.2 Zelená a modrá infraštruktúra

Návrh ÚPN-Z sa v nadväznosti na urbanistickú koncepciu zameriava na riešenie zelenej a modrej infraštruktúry v nasledovnom rozsahu:

1. vodné toky so sprievodnou vegetáciou,
2. vodné plochy so sprievodnou vegetáciou,
3. rekreačné lúky,
4. rekreačné lesy,
5. parkovo upravené lesy (parkové lesy),
6. parkovo (sadovnícky) upravené plochy,
7. rekreačné priestory s ihriskami,
8. priestory environmentálnej výchovy a vzdelávania,

9. solitérne a iné významné stromy,
10. historická krajinná zeleň.

6.7.2.1 Vodné toky so sprievodnou vegetáciou

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Vodný tok Vydrica pramení v Malých Karpatoch pod sedlom Biely kríž v lokalite Dubové, v nadmorskej výške cca 450 m n. m. Koryto Vydrice na dolnom toku na viacerých úsekoch zapustené do podzemných potrubí a pri moste Lanfranconi sa vlieva do Dunaja (má dĺžku 17 kilometrov a dlhodobý priemerný prietok je $0,22 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$). V „Regionálnom Územnom systéme ekologickej stability okresu Bratislava - mesto“ (2005) je návrh na sfunkčnenie úseku Mlynská dolina - Dunaj ako plnohodnotného biokoridoru.

UPRAVENÉ ÚSEKY VODNÝCH TOKOV – NÁVRH REVITALIZÁCIE

Vodný tok Vydrica a niektoré jeho prítoky boli v určitých úsekoch v riešenom území v súvislosti s rekreačným alebo iným využitím v minulosti upravené, čím sa stratil ich prirodzený charakter, došlo k narušeniu prirodzeného fungovania toku, k zníženiu biodiverzity a taktiež k zníženiu odolnosti voči povodňam a suchu. Ide o lokálne úpravy (v úsekoch pár metrov) alebo rozsiahlejšie úpravy (úprava koryta, napriamenie, vedenie pod zemou v uzavretom profile) najmä v nasledovných úsekoch:

- pri Mlyne Klepáč (subsektory MD09A a MD15A), lokalita Partizánska lúka,
- v navrhovanom Voľnočasovom parku pri Mestských lesoch (subsektory MD15B a MD18B) a dotknutých subsektoroch (MD15C a MD18A), lokalita Deviaty mlyn,
- v areáli navrhovaného Ekoparku (subsektor MD52B), lokalita Sanatórium.

Narušenie prirodzeného vodného režimu toku a jeho okolia, spôsobené aj zmenami koryta vodného toku (napr. nevhodné spevňovanie brehov za pomoci múrikov či lomového kameňa, prehĺbovanie koryta), je spravidla spojené s rýchlejšim prietokom a odtokom povodňových vôd a tým v letnom období poklesom hladiny spodných vôd. Zároveň, osobitne po prítalových zrážkach je potrebné vyčistiť tok koryta Vydrice od popadaných konárov, nečistôt a kameňov (či aj častí betónových múrikov) uvoľnených zo spevnených brehov Vydrice.

Z uvedeného dôvodu je potrebná obnova prirodzeného vodného režimu za pomoci revitalizácie niektorých úsekov vodného toku Vydrica.

Obrázok 24 Potreba obnovy prirodzeného charakteru vodného toku Vydrice (subsektor MD15A)

Obrázok 25 Potreba obnovy prirodzeného charakteru vodného toku
pri Mestských lesoch pri Mlyne Klepáč

Obrázok 26 Potreba obnovy prirodzeného charakteru vodného toku Vydrice (subsektor MD15B)

Obrázok 27 Potreba obnovy prirodzeného charakteru vodného toku Vydrice (subsektor MD38A)

Obrázok 28 Potreba obnovy prirodzeného charakteru vodného toku Vydrice (subsektor MD52B)

Obrázok 29 Potreba obnovy prirodzeného charakteru prítoku Vydrice – Veľký tmavý jarok (subsektor MD52B)

Návrh revitalizácie vodného toku Vydrice s prítokmi a obnovy mokradí.¹⁹⁵

Navrhuje sa obnova prirodzeného charakteru vodného toku Vydrice a jeho prítokov a obnova mokradí (zníženie ich fragmentácie), čím sa obnoví biologická a morfológická spojitosť toku. Revitalizáciou vodného toku sa dosiahne obnova prirodzených fyzikálnych procesov, charakteristík a fyzických habitatov a biodiverzity riečneho systému. Typ revitalizácie určí špeciálna environmentálna štúdia.

Odporúča sa úplná renaturácia vodného toku (čo najväčší stupeň obnovy prirodzených riečnych procesov) v nasledovných úsekoch:

- v navrhovanom Voľnočasovom parku pri Mestských lesoch (subsektory MD15B a MD18B) a dotknutých subsektoroch (MD15C a MD18A) sa navrhuje obnova vodného toku v pôvodnej trase koryta, pričom sa zároveň počíta s ponechaním súčasnej trasy toku, čím vznikne v navrhovanom verejnom rekreačnom priestore riečny ostrov,
- v areáli navrhovaného Ekoparku (subsektor MD52B) sa navrhuje obnova pôvodných meandrov Vydrice, prítoku Veľký tmavý jarok a taktiež obnova mokradí.

V prípade úseku Vydrice pri Mlyne Klepáč (subsektory MD09A a MD15A) sa vzhľadom na priestorové podmienky a vlastnícke vzťahy nepredpokladá možnosť úplnej renaturácie vodného toku, odporúčajú sa revitalizačné zásahy v nevyhnutnej miere.

SPRIEVODNÁ VEGETÁCIA VODNÝCH TOKOV – NÁVRH OBNOVY

V súvislosti s dôsledkami zmeny klímy sa na základe scenárov predpokladá pokles dlhodobých priemerných mesačných prietokov a nárast hydrologického sucha.¹⁹⁶ Aj z tohto dôvodu narastá význam sprievodnej vegetácie vodného toku, nakoľko vegetácia prispieva k stabilizácii brehov, zatieneniu dna a brehov, zvýšeniu stupňa drsnosti brehu a tým pádom k zníženiu prietocnej rýchlosti, zníženiu výparu z hladiny, zväčšeniu samočistiacej schopnosti toku a pod.

¹⁹⁵ Viď Metodická príručka postupov pre revitalizácie vodných tokov, VÚVH, 2023

¹⁹⁶ viď oddiel 3.1.5 Zmena klímy

Sprievodnú vegetáciu vodného toku Vydrice predstavujú vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy a jelšové lužné lesy. Reguláciou vodného toku Vydrice a jeho prítokov v určitých lokalitách v prišlo k narušeniu prirodzených riečnych procesov, ako aj poškodeniu sprievodnej vegetácie.

Je preto potrebná revitalizácie sprievodnej vegetácie tohto vodného toku.

Obrázok 30 Potreba obnovy sprievodnej vegetácie vodného toku Vydrice na Partizánskej lúke

Obrázok 31 Potreba obnovy sprievodnej vegetácie Vydrice zamedzí aj možnému šíreniu invázných rastlín (subsektor MD22A)

Návrh obnovy sprievodnej vegetácie vodného toku Vydrica s prítokmi

Pri obnove sprievodnej vegetácie sa vychádza z prirodzeného drevinového zloženia vrbovo-topoľových nížinných lužných a jaseňovo – jelšových lužných lesy.

- Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy: *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Salix x rubens*, *Salix triandra*, *Salix alba*, *S. caprea*, *S. fragilis*, *Alnus glutinosa*, *Populus nigra*, *Populus alba*, *Padus avium*, *Populus x canescens*, *Fraxinus angustifolia*, *Ulmus glabra*, *U. laevis*, *U. Minor*

- Jaseňovo – jelšové podhorské lužné lesy: *Alnus glutinosa*, *Fraxinus excelsior*, *Alnus incana*, *Acer pseudoplatanus*, *Salix fragilis*, *Salix alba*, *Salix pentandra*, *Populus tremula*, *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Frangula alnus*, *Staphylea pinata*

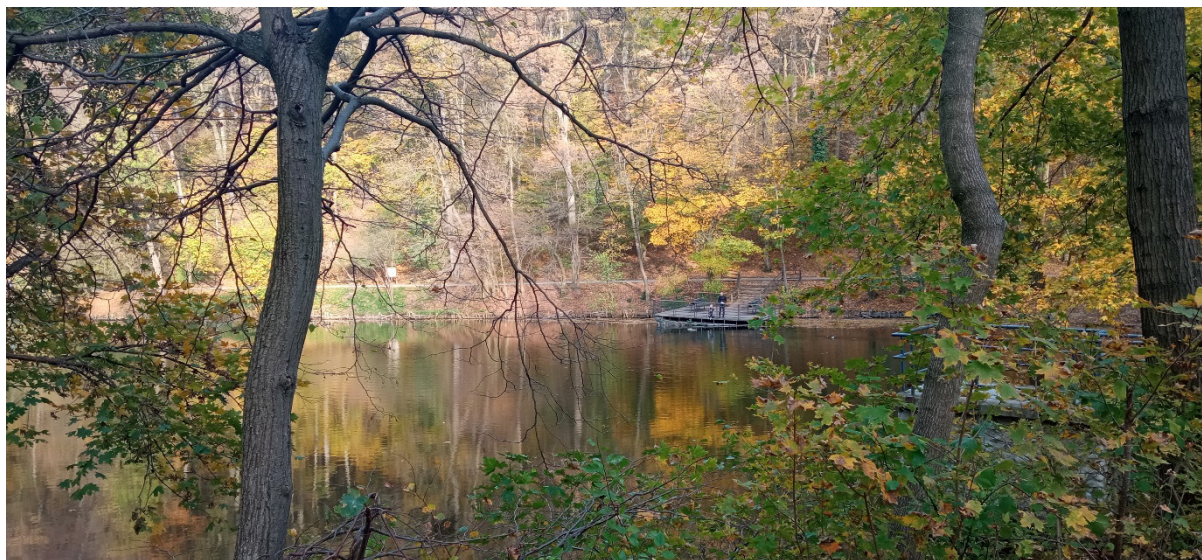
Na elimináciu bylinných invázných druhov je najvhodnejším opatrením zatieniť pôdu, t. j. dosiahnuť čo najskôr súvislý zápoj drevín (viď foto hore).

6.7.2.2 Vodné plochy so sprievodnou vegetáciou

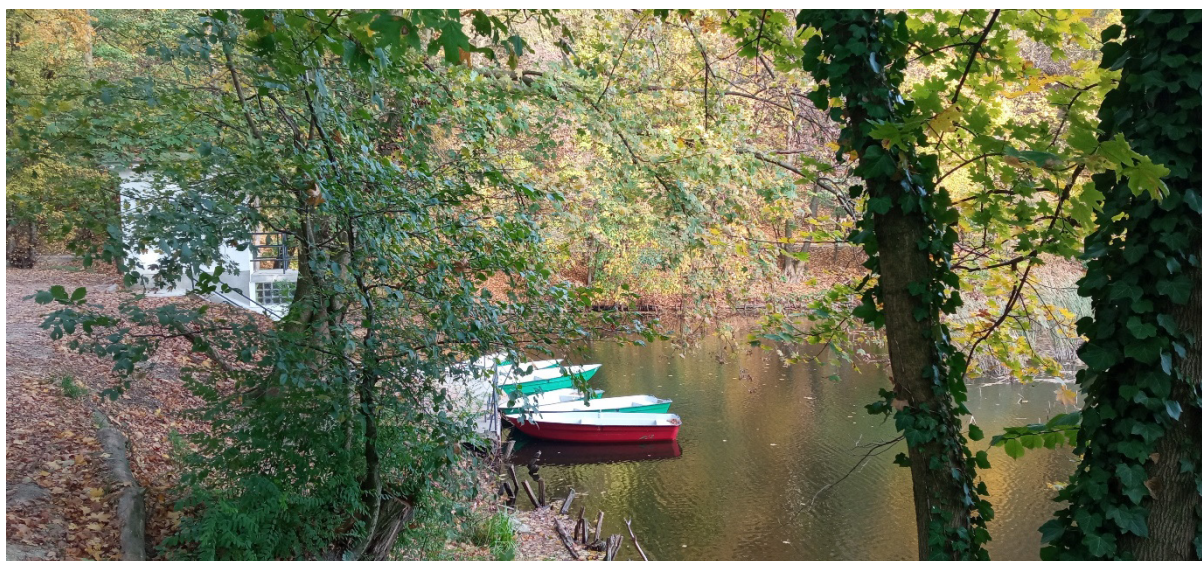
ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Štyri vodné plochy v riešenom území boli vybudované v roku 1846 na pohon deviatich mlynov na Vydrici. Vodná nádrž I a II sú technickými národnými kultúrnymi pamiatkami. Tieto umelo vytvorené vodné nádrže sú prietochného typu – zásobuje ich vodou potok Vydrica. Technické riešenie oboch umelých rybníkov je riešené diskkrétne a pôsobia v okolitej lesnej krajine prírodne a nerušivo.

Obrázok 32 Vodná plocha a jej sprievodná vegetácia vytvára malebné prostredie na krátkodobú rekreáciu (4. rybník)

Obrázok 33 Pohľad od lodenice na 4. rybník

V súčasnosti sú rybníky využívané na rekreačné účely (rybolov, člnkovanie). Pre krátkodobú rekreáciu sú okolo vodných plôch prechádzkové trasy a posedenia.

SPRIEVODNÁ VEGETÁCIA VODNÝCH PLÔCH – NÁVRH OBNOVY

Historické maľby a fotografie ukazujú, že v minulosti pri rybníkoch prebehla výsadba smrekov (*Picea abies*), ktorá je úplne nevhodná. Vyžaduje sa preto dôsledná ochrana pôvodnej sprievodnej vegetácie a potreba obnovy sprievodnej vegetácie vodných plôch v kritických úsekoch. Pri obnove sa navrhuje vychádzať z prirodzeného druhového zloženia pre vrbovo-topoľové nízinné lužné lesy.

Obrázok 34 Potreba obnovy sprievodnej vegetácia (1. rybník), výsadba smrekov obyčajných je nevhodná a v súčasnosti už ich porast dožíva.¹⁹⁷

6.7.2.3 Rekreačné pobytové lúky

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Charakteristickým znakom lesoparku je vyšší podiel otvorených plôch, zastúpený lúčnymi porastami so solitérnymi drevinami či skupinami krov. Lúky vytvárajú atraktívne prostredie pre návštevníkov, nakoľko otvorené priestory poskytujú miesto pre oddych, rekreáciu a voľnočasové aktivity. Na rozdiel od rekreačných priestorov s ihriskami, nie sú lúky intenzívne vybavené prvkami pre rekreáciu. V závislosti od hlavnej funkcie sa tu nachádzajú prvky na posedenie ako altánky, lavičky.

Okrem svojich základných funkcií, ktoré majú spoločné s ostatnými druhmi zelenej infraštruktúry (ako napr. hygienická funkcia), lúky prepájajú jednotlivé urbanistické prvky, ako sú lesné porasty, vodný tok Vydrice či vodné plochy rybníkov. Významne sa tak spolupodieľajú na vytváraní uceleného a harmonického krajinného celku.

Lúky sú zároveň dôležitým biotopom pre rôzne druhy rastlín a živočíchov, čím podporujú biodiverzitu. V riešenom území lúky zväčša zahŕňajú sekundárnu vegetáciu rôznych dominantných tráv (napr. *Alopecurus pratensis*, *Dactylis glomerata*, *Festuca pratensis*) a bylín rodov ako *Trifolium* a pod.

V riešenom území sa nachádza šesť subsektorov s charakterom rekreačnej lúky:

- Lúka pri 3. rybníku, subsektor MD08B, lokalita Partizánska lúka,

¹⁹⁷ Zdroj historickej pohľadnice OZ Bratislavské rožky, www.bratislavskerozky.sk

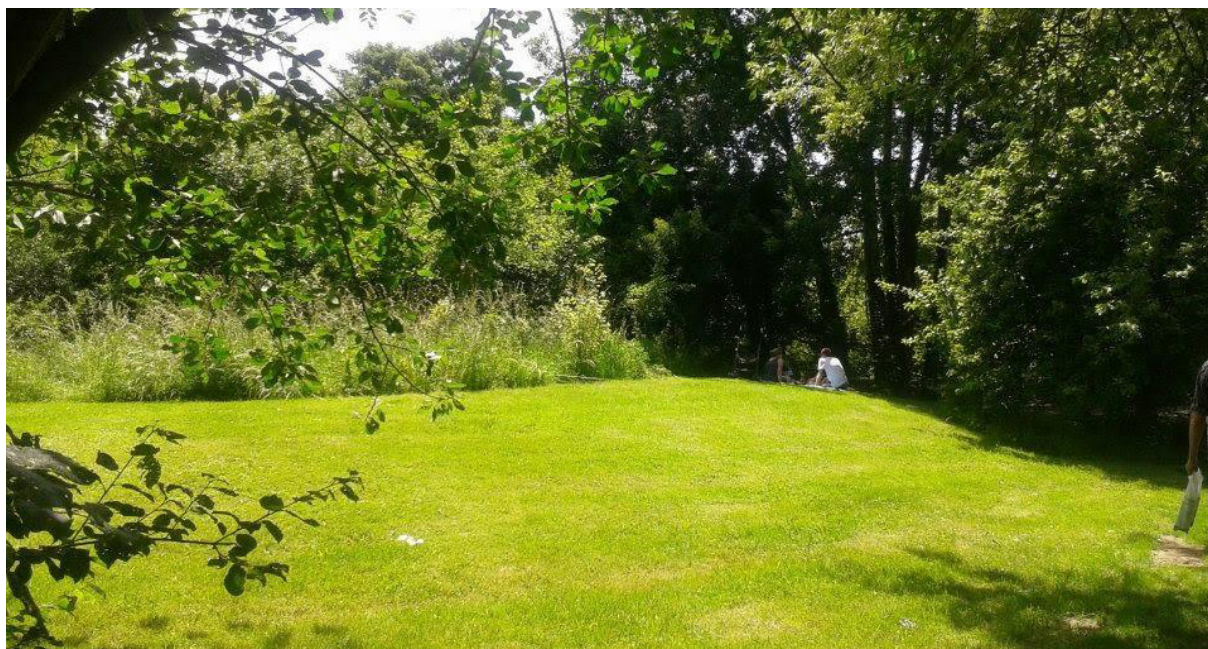
- Lúka pri 1. rybníku, subsektor MD34B, lokalita Železná studnička,
- Drieňovská lúka malá, subsektor MD36A, lokalita Snežienka,
- Drieňovská lúka veľká, subsektor MD37B, lokalita Snežienka,
- Lúka Tábor, subsektor MD48B, lokalita Sanatórium,
- Cvičná lúka, subsektor MD55E, lokalita Kamzík.

MANAŽMENT LÚK – NÁVRH STAROSTLIVOSTI

Pre zachovanie funkčnosti a estetickej hodnoty lúk je dôležité ich pravidelné kosenie resp. pastva. Na lúkach v riešenom území je dôležité zachovávať také optimálne manažmentové postupy, ktoré podporia druhovú pestrosť (biodiverzitu) a zároveň umožnia krátkodobú rekreáciu (napr. piknik, loptové hry a pod.).

Z tohto dôvodu sa odporúča mozaikové kosenie, resp. ponechanie okrajov lúk s menej častým kosením. Na celoplošne pokosenej lúke prichádzajú bezstavovce, motýle a ostatné skupiny opelňovačov o zdroje nektáru a o hostiteľské rastliny. To predstavuje jednu z hlavných príčin druhového poklesu. Postupná, mozaiková kosba sa javí ako najviac optimálne riešenie. Ide o fázový posun kosby, kedy celá plocha nie je pokosená naraz, ale s ponechaním niekoľko metrov širokých pruhov, štvorcov alebo plôšiek. Vynechané plochy sú potom buď posekané počas sezóny, kým posekané miesta dorastú. Väčšina druhov motýľov sa vyhýba otvoreným plochám, pretože je tam zvýšená rýchlosť vetra a úkryt je v krajine veľmi dôležitým faktorom. Z toho dôvodu je ponechanie nepokosených plôch alebo úsekov veľmi dôležité.

Obrázok 35 Príklad vhodného diferencovaného menežmentu lúk, ktorý rešpektuje krátkodobú rekreáciu s intenzívne kosenou lúkou, poskytujúcou možnosť posedenia a ponechaním okrajov s kvitnúcimi bylinami pre ochranu biodiverzity

Veľmi dôležitým manažmentovým opatrením je vyhrabávanie pokosenej trávy, nakoľko jej ponechanie na ploche zvyšuje podiel robustných druhov na úkor diverzity. Vyhrabanie znižuje množstvo živín v pôde a tým znevýhodňuje vysoké druhy s veľkou biomasou t. j. zabraňuje rozmachu konkurenčne silných robustných druhov napr. druh vysokej trávy *Arrhenatherum elatius*, ktorý svojou

prevahou potlačil nižšie druhy. Dôsledkom je často aj rozširovanie niektorých vysokých eutrofných ruderalov ako je *Acetosa (Rumex) thyrsiflora*.

Obrázok 36 Príklady mozaikového kosenia

Obrázok 37 Príklad mozaikového kosenia

NAVRHOVANÉ RIEŠENIA, ZÁSADY A OPATRENIA

Zachovanie druhovej pestrosti lúk

Územný plán zóny navrhuje na všetkých lúkach také optimálne manažmentové postupy, ktoré zachovávajú druhovú pestrosť so zreteľom na ochranu hmyzu a iných živočíšnych druhov a zároveň umožňujú krátkodobú rekreáciu, ako je napr. mozaikové kosenie, vyhrabávanie pokosenej trávy a pod.

Obrázok 38 Ponechanie okrajov lúky s nepokosenými kvitnúcimi bylinami by podporilo biodiverzitu

Zachovanie prírodného charakteru lúk

Územný plán zóny vyžaduje zachovať prírodný charakter rekreačných lúk, slúžiaci najmä pre pasívny odpočinok a aktívny odpočinok s vylúčením umiestňovania športovo-rekreačných zariadení (ihriská, atrakcie, športoviská a pod.).¹⁹⁸

Obrázok 39 Nevhodné umiestňovanie prvkov mobiliáru – navrhnuté na odstránenie

Prípadné umiestňovanie drobných stavieb rekreácie (altánky) a mobiliáru je na rekreačnej lúke podmienené rešpektovaním dominantného, voľného otvoreného priestoru lúky a významných pohľadov v interiéri pamiatkového územia (ak sú prítomné). Lokalizácia takýchto stavieb je možná len v okrajovom pásme pri kontakte s lesným porastom alebo sprievodnou vegetáciou vodného toku. Stavby v nesúlade s týmito požiadavkami je nevyhnutné odstrániť.

¹⁹⁸ Okrem existujúcich ako je napr. bobová dráha na Cvičnej lúke.

Obrázok 40 Nevhodné vizuálne delenie ohradami (Drieňovská lúka veľká, navrhnuté na odstránenie)

Pre lúčne porasty rozsiahlych otvorených priestorov (napr. Drieňovské lúky, Cvičná lúka) zachovať ich kompaktnosť s rešpektovaním priehľadov bez vizuálneho rozdelenia, fyzických prekážok, oplotení alebo výsadby a zachovať neobmedzený verejný prístup.

Obrázok 41 Potrebné zachovanie voľného, otvoreného priestoru Cvičnej lúky

Návrh dotvorenia okrajových častí lúk pri kontakte s lesným porastom

Kontakt otvorených priestranstiev s lesným porastom vo vybraných častiach lúk riešiť podrastovou zeleňou napr. Lúka pri 3. rybníku (MD08B).

Obrázok 42 Lúka pri 3. rybníku s návrhom na dotvorenie v okrajových časti

Návrh obnovy vegetácie

Pri lúke Tábor (MD48B) sa navrhuje postupné nahradenie dožívajúcich prehustených jedincov smrekov (*Picea abies*), ktoré tu boli nevhodne vysadené vo forme aleje. Taktiež sa navrhuje rekonštrukcia terénnych schodíkov, vedúcich na lúku.

Obrázok 43 Vstup na lúku Tábor

6.7.2.4 Rekreačné lesy

Rekreačná funkcia lesov je jednou z dôležitých mimoprodukčných funkcií.

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Rekreačné lesy sú lesy prímestské a ďalšie lesy s významnou zdravotnou, kultúrnou alebo rekreačnou funkciou. Hlavnou funkciou týchto porastov je slúžiť na rekreáciu obyvateľstva. Spočíva v možnosti využívania lesa na rôzne formy rekreácie a oddychu.

Rekreačné lesy v riešenom území patria do LHC Železná Studienka ako súčasť Lesného celku (LC) Mestské lesy. Aby sa rekreačná funkcia lesa mohla plne rozvinúť, je dôležitá jednak ochrana a vhodný manažment lesných ekosystémov, ako aj výstavba a údržba turistickej infraštruktúry (značenie turistických trás, vyhliadkové miesta, odpočívadlá a iné infraštruktúrne prvky zvyšujúce komfort a bezpečnosť návštevníkov).

Lesy v riešenom území sú zaradené do kategórie lesov osobitného určenia v súlade so zákonom o lesoch § 14 podľa písm. c) ako prímestské a ďalšie lesy s významnou zdravotnou, kultúrnou alebo rekreačnou funkciou a podľa písm. e) ako lesy v chránených územiach a na lesných pozemkoch s výskytom biotopov európskeho významu alebo chránených druhov

PREDPOKLADANÉ DOPADY ZMENY KLÍMY NA REKREAČNÉ LESY

Rekreačná funkcia lesov nadobúda na význame osobitne s očakávaným dôsledkom zmeny klímy, ktorým sú aj letné horúčavy, pričom sa očakáva ich nárast čo do početnosti ako aj dĺžky. Riešené územie bude poskytovať obyvateľom Bratislavy možnosť ochladenia sa v prírodnom prostredí a aj preto v budúcnosti je reálne očakávať nárast návštevnosti. Zároveň je potrebné si uvedomiť, že dôsledky meniacej sa klímy prinášajú riziká aj pre rekreačné lesy samotné. Lesy v zóne malokarpatských lesov ako aj sprievodnú zeleň vodných tokov a plôch bude ohrozovať hlavne sucho z dôvodu predpokladaného poklesu zrážkovej činnosti a hladiny Vydrice, pričom sa paradoxne ukazuje, že na druhej strane môžu vzrásť škody spôsobené záplavami na brehových porastoch.

Zvyšovanie teploty vzduchu a zmenšovanie úhrnov zrážok v teplom polroku povedie k zmenšovaniu relatívnej vlhkosti vzduchu. Z hľadiska kvality lesných ekosystémov je táto skutočnosť závažná, pretože vysušenie prostredia nastane pravdepodobne v skorších mesiacoch roka, nakoľko zrážkové scenáre predpokladajú v druhej polovici vegetačného obdobia zrážkové úhrny nižšie ako tomu bolo v minulosti.

V nižších polohách stúpne ohrozenie škodcami, a to aj z dôvodu zvýšeného stresu drevín, ale aj miernejšími zimami či zvyšovaním priemernej teploty. Zvyšovanie teplôt v najchladnejších mesiacoch (január a február) a nárast množstva zrážok v tomto období pravdepodobne skráti trvanie obdobia s premrznutím pôdy. Tak sa zvýši riziko vyvrátenia drevín v zimnom období, pretože mokré nepremrznuté pôdy majú zníženú súdržnosť. Podobne možno predpovedať častejší výskyt padania mokrého, ťažkého snehu, ktorý poškodzuje hlavne mladšie prehustené porasty. Vo všeobecnosti sa predpokladá aj častejší výskyt ničivých víchrov (postupný dlhodobý nárast dní s výskytom vetra s rýchlosťou nad 17 m.s⁻¹). Vietor s takouto rýchlosťou môže podľa viacerých autorov spôsobiť škody na menej stabilných stromoch a porastoch, najmä ak je pôda rozmočená.

Za ohrozenie pre stromy, osobitne poškodené a prestarnuté, sa môže považovať okrem silného až búrlivého vetra a extrémne sneženie, ktoré môže spôsobiť zlomy či vývraty týchto stromov.

Predpokladaná zvýšená teplota podmieni nárast výparu z vodných tokov a nádrží, teplejšie a dlhšie letá podporia rast rias. Prívalové zrážky môžu spôsobiť vodnú eróziu (svahy Malých Karpát).

NÁVRH RIEŠENIA

Návrh sa zameriava na:

- úpravu drevinového zloženia s cieľom zvyšovania odolnosti porastov voči suchu a znižovania zraniteľnosti biotickými a abiotickými činiteľmi,
- podporu druhovej a genetickej diverzity porastov pre zlepšenie prirodzených adaptačných mechanizmov a schopnosti plniť požadované funkcie aj po disturbančných udalostiach,
- úpravu rubných dôb zraniteľných drevín s cieľom zníženia výmery rizikových vekových štádií a urýchlenia zmeny drevinového zloženia,
- uprednostňovanie členitejšej priestorovej výstavby lesných porastov, ktorú možno docieľiť pestrejšou prirodzenou druhovou skladbou, dlhšou obnovnou dobou a vhodnými výchovnými zásahmi,
- dbanie pri hospodárení v lesných porastoch na prítomnosť mŕtveho dreva významného z hľadiska vývoja niektorých rastlinných a živočíšnych druhov, ale aj celého lesného ekosystému; jeho účasť v porastoch možno docieľiť ponechaním niekoľkých dutinových stromov z prirodzenej druhovej skladby na dožitie a následne ponechať na mieste až do úplného rozpadu drevnej hmoty,
- dbanie o posilnenie ekologickej stability lesa a včasné odstraňovanie ohnisk výskytu inváznych druhov,
- podporu a dopĺňanie len stanovištne pôvodných hlavných a sprievodných alebo vtrúsených a zriedkavých drevín podľa konkrétnej lokality (lokálne ekotypy) a konkrétnej podjednotky biotopu.

6.7.2.5 Parkovo upravené lesy (parkové lesy)

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Pri parkovo upravenom lese sa jedná o les v kategórii lesov osobitného určenia, ktorá podľa svojej hlavnej funkcie patrí do podskupiny rekreačných lesov. Parkovo upravený les svojim charakterom zaujíma pozíciu na rozhraní medzi lesom a parkom. Zachováva si však stále vlastnosti lesa (na rozdiel od lesoparku). Parkovo upravený les sa vyznačuje zvýšenou atraktivnosťou prostredia napríklad využitím estetických vlastností drevín ako aj vybavením ako sú chodníky, lavičky, a pod. Ako uvádzajú Supuka a Vreštiak (1984), pod týmto pojmom môžeme chápať najvšeobecnejšie zásady usporiadania, zloženia jednotlivých tvorivých prvkov podľa estetických a pestovateľsko-biologických princípov, pri ktorých sú jednotlivé prvky a časti zloženia v správnom vzájomnom pomere podriadené celku (účelnosť, jednotnosť), navzájom sa ovplyvňujú a lesnej scenérii dodávajú určitý charakteristický ráz v konkrétnom danom priestore a čase.

Ako parkovo upravený les možno charakterizovať Areál Čatlošovej vily (subsektor MD51B), ktorý si vyžaduje obnovu, pričom by bolo vhodné jeho sprístupnenie verejnosti.

NÁVRH PREMENY LESA NA PARKOVO UPRAVENÝ LES

Charakteristickými znakmi parkovo upraveného lesa sú určité porastové úpravy (voľba drevín, štruktúra porastov, zvýšenie rubnej doby, estetická úprava porastov), obmedzenie niektorých

hospodárskych činností (ťažká mechanizácia, aplikácia pesticídov, hnojenie) a rekreačné vybavenie (prechádzkové chodníky, prístrešky, lavičky atď.). Pokiaľ má les plniť rekreačnú funkciu, je potrebné, aby bol v porastoch zabezpečený maximálny efekt hygienický, klimatický a kompozično-estetický, ako aj optimálny zdravotný stav a stabilita porastu. Pri premene lesov na parkovo upravené lesy v podstate ide o to, aby sa zachovalo čo najviac prírodných procesov a zároveň sa parkovo upravit tak, aby sa vytvorilo pestré a zdravé prostredie pre krátkodobú rekreáciu.

Návrh premeny na parkovo upravený les sa týka nasledovných navrhovaných rekreačných priestorov:

- Oddychový park Vydrica (MD04C, MD09A),
- Oddychový park pri Klepáči (MD15A),
- Oddychový park Kamzík (MD55B, MD56A, MD59B, MD62C, MD65B).

Pri obnove lesných porastov by mal byť hlavným spôsobom obnovy podrastový spôsob. Ten zabezpečuje takmer nepretržité udržanie charakteru porastu a jeho mikroklimatických podmienok. Podiel zapojených lesných porastov je minimálne 70 % celkovej výmery.

Obrázok 44 Premena na parkovo upravený les by vhodne rozšírila možnosti rekreačných aktivít (pohľad na sektor MD65B)

Pri výbere vhodnej skladby drevín je na mieste úvaha o introdukovaných drevinách, ktoré sa však môžu použiť v obmedzenej miere len ako doplnkové dreviny. Ich hlavnou úlohou je zatraktívniť kompozíciu vo vegetačnom období. Napriek tomu, že sa niektoré introdukované dreviny stali v 18. - 19. storočí lesnícky významné (ako napr. *Pinus strobus*, *Pseudotsuga sp.*, *Quercus rubra*, *Juglans nigra*) uprednostňujú sa vždy domáce dreviny, v súlade s typom lesa. Ako doplnkové dreviny k hlavným drevinám vytvárajúcim lesný porast je možné použiť *Populus alba*, *Acer campestre*, *Acer tataricum*, *Betula pendula* a pod. Zmes drevín ovplyvňuje aj priestorovú štruktúru porastov, vertikálny zápoj, ku ktorému sú potrebné dreviny uprednostňujúce plné oslnenie ako dub, jaseň, smrekovec opadavý a pod. s tieňomilnými drevinami ako sú buk, javor a pod. Pri prestavbe lesa na parkovo upravený les je vhodné využiť aj domáce druhy krov, ktoré svojou farebnosťou vhodne esteticky dopĺňajú prostredie ako sú *Viburnum opulus*, *Cornus mas*, *Euonymus sp.* a pod.

Je potrebné venovať zvýšenú pozornosť lesným okrajom. Je obzvlášť vhodné, aby si okrajové stromy ponechali svoje prirodzené zavetvenie, pričom okraj lesného porastu je vhodné doplniť aj pásom krov. Pri peších komunikáciách sa odporúča okraj lesa rozvoľniť tak, aby neizoloval prechádzkovú trasu od samotného lesného porastu.

Mladé porasty vzniknuté prirodzenou obnovou je vhodné ponechať dlhšiu dobu tak, aby prebiehala prirodzená selekcia a až následne sa vykonajú zásahy na úpravu druhovej skladby. Pre zvýšenie biodiverzity sa odporúča ponechávať v lese dostatočný počet stromov s dutinami a časť odumretého dreva, ktoré slúži ako útočisko pre rôzne organizmy.

Obrázok 45 Premena na parkovo upravený les by vhodne rozšírila možnosti rekreačných aktivít (pohľad na sektor MD56A)

Odporúča sa aplikácia výchovných postupov zodpovedajúca potrebám jednotlivých drevín. Výchovný zásah má vplyv na mechanickú stabilitu porastu. Mechanická stabilita sa najlepšie zaistí pri štíhlostnom koeficiente (pomer medzi výškou a výpočtovou hrúbkou stromu) 80 a nižšieho prostredníctvom dlhodobo voľných korún.

Intenzita zásahov v mladých porastoch je volená s ohľadom na stabilitu, biodiverzitu a kvalitu porastu a na plnenie rekreačných funkcií lesov. Potrebné prerezávky v porastovej skupine sa vykonávajú obvykle raz až trikrát za desať rokov. Intenzita zásahov v starších porastoch je tiež prispôbená podmienkam a stavu porastu. Na stanovištiach s nízkou stabilitou vysokým ohrozením vetrom a vysokou produkciou sa volí nižšia sila a častejší interval výchovných zásahov a naopak. Zásahy v mladých porastoch sa realizujú včas podľa povahy jednotlivých drevín. Prebierkové zásahy v starších porastoch sa volia ako pozitívne úrovňové s cieľom podporiť vybrané cieľové stromy. Sila prebierkových zásahov sa volí s ohľadom na stabilitu porastu.

6.7.2.6 Parkovo (sadovnícky) upravené plochy

V riešenom území sme zadefinovali sadovnícky upravené plochy ako rozlične veľké plochy zelene vysadené s určitým cieľom a funkciou. Ako menšie sadovnícky upravené plochy sa v riešenom území rozumejú plochy, ktoré nemajú charakter parku. V riešenom území sa jedná o predpolie Železnej studničky (subsektory MD21B, MD22B).

Na týchto plochách boli v minulosti vysadené viaceré významné zväčša cudzokrajné dreviny, či už ako solitérne, alebo v skupinách. Niektoré plochy sú dotvorené umeleckými dielami (napr. pamätník na prvú prvomájovú manifestáciu) a prvkami sakrálnej architektúry (napr. kaplnka svätého Jozefa). Kombinácia presvetlených trávnatých plôch, mohutných drevín s rozličnou textúrou a habitusom predstavuje príjemné prostredie s estetickým pôsobením na návštevníkov, ktorý zvolia túto trasu na pešie vychádzky smerom k Železnej studničke.

Obrázok 46 Menšie sadovnícky upravené plochy v subsektore MD21B

Vhodná starostlivosť a ochrana významných drevín, vrátane odstraňovania preschnutých častí korún alebo kostrových konárov drevín nadobúda na význame, rovnako ako aj vhodná údržba okolia pamiatok (zamedzenie prerastania ruderálnej vegetácie ako napr. *Sambucus nigra*) v okolí pamätníkov a pamiatok (pozri aj kapitolu Historická krajinná zeleň v riešenom území).

Obrázok 47 Priestor navrhovaného Oddychového parku pri Suchom mlyne

NÁVRH RIEŠENIA

Územný plán zóny počíta so zachovaním prírodného charakteru sadovnícky upravených plôch a uprednostňovaním pôvodných druhov drevín (pri zohľadnení meniacich sa klimatických

podmienok), ktoré by mali tvoriť kostrové dreviny v sadovníckej kompozícii. Nepôvodné druhy (napr. ozdobné kvetom či listami) je možné používať len ako doplnkové dreviny, pričom je potrebné sa vyvárať napr. farebnolistým kultivarom.

Navrhuje sa Oddychový park pri Suchom mlyne (MD19C), ktorý v horeuvedených rámcoch nadviaže na sadovnícky upravené plochy predpolia Železnej studničky. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť perspektívne už existujúce dreviny v tejto lokalite a tieto dôsledne chrániť pri stavebných a iných prácach v súlade s arboristickými štandardami. Pri návrhu ostatných prvkov sa odporúča uprednostňovať prírodné materiály a povrchy.

6.7.2.7 Rekreačné priestory s ihriskami

Riešené územie predstavuje významnú rekreačnú lokalitu s voľnočasovými priestormi s ihriskami, resp. športoviskami v prírodnom zázemí.

VOĽNOČASOVÝ PARK PARTIZÁNSKA LÚKA

Za najvýznamnejšie v súčasnosti môžeme považovať Voľnočasový park Partizánska lúka, ktorý je atraktívnou lokalitou pri vstupe do Hornej Mlynskej doliny (MD02A, MD02B, MD03A, MD04A, MD04B). Územím preteká Vydrica, čo umožňuje sčasti aj kontakt "s vodou" hlavne pre detských návštevníkov.

Obrázok 48 Sprievodná vegetácia Vydrice – esteticky pôsobivá vrbá biela (*Salix alba* "Tristis"). Situovanie nepôvodných ihličnatých drevín (na obrázku *Tsuga canadensis*) je v tomto priestore nevhodné

V priestore sú viaceré krajínovodne významné dreviny, zároveň v tejto lokalite sa realizovala výsadba nových drevín (napr. mladých platanov pri Amfiteátri). Výsadba ukážkových drevín spolu s informačnými tabuľkami o lesnatosti v iných európskych krajinách by mohla byť ideovo prepojená s dendrologickým náučným chodníkom, ktorý sa začína v tejto lokalite, aby lepšie spĺňala svoju edukatívnu funkciu. V súčasnosti sa tu nachádza viacero drevín je silne poškodených, čím sa znižuje edukatívny rozmer.

Obrázok 49 Kontakt "s vodou" je veľmi atraktívny hlavne pre detských návštevníkov

OSTATNÉ REKREAČNÉ PRIESTORY S IHRISKAMI

- Voľnočasový park pri Železnej studničke (MD25A),
- Voľnočasový park Snežienka (MD37C) s detskými ihriskami, situovaný v dotyku s Drieňovskou lúkou veľkou,
- Voľnočasový park pri kameňolome (MD44A) s detskými ihriskami, situovaný pri Ceste mládeže, priestorom preteká rieka Vydrica,
- Voľnočasový park Kamzík (MD55C) situovaný v lesnom poraste býva cieľom pre krátkodobú rekreáciu návštevníkov a poskytuje aj krajinársky zaujímavý výhľad na mesto.

Obrázok 50 Voľnočasový park Kamzík, zakomponovanie pňov či mŕtveho dreva vodne dopĺňa a podčiarkuje charakter prírodného priestoru

NAVRHOVANÉ REKREAČNÉ PRIESTORY S IHRISKAMI

V rámci riešeného územia sa navrhuje doplnenie nových rekreačných priestorov s ihriskami:

- Voľnočasový park pri Mestských lesoch (MD15B, MD18B) s cieľom skĺbenia voľnočasových ihrísk a atrakcií s tokom Vydrice s návrhom vytvorenia riečného ostrova,
- Voľnočasový park Verona (MD27A) s možnosťou doplnenia ihrísk vo väzbe na 2. rybník,
- Voľnočasový park pri Weste (MD59C) s plánovaným pumptrackom.

NAVRHOVANÉ ZÁSADY A OPATRENIA

- Zachovať prírodný charakter rekreačných priestorov s ihriskami, neprehusťovať ich nadmerným počtom rekreačných zariadení, prvkov rekreačného a informačného mobiliáru.
- Ideovo a tvaroslovne zjednotiť edukatívne plochy a náučné chodníky a pod.
- V rámci tvorby a údržby zelene vo všetkých rekreačných priestoroch (existujúcich aj navrhovaných) je potrebné zosúladiť záujmy ochrany prírody s rekreačnou náplňou a s bezpečnosťou návštevníkov (napr. zabezpečiť prevádzkovú bezpečnosť stromov, odstraňovanie suchých drevín a kostrových konárov, pri hroziacom riziku zlomu či vývratu). Táto podmienka nado- búda na dôležitosti v súvislosti s meniacou sa klímou a klimatickými ohrozeniami ako sú vích- rice, záplavy a pod.
- V rekreačných priestoroch uprednostňovať pôvodné druhy drevín so zohľadnením meniacich sa klimatických podmienok, ktoré by mali tvoriť kostrové dreviny v sadovníckej kompozícii. Nepôvodné druhy (napr. ozdobné kvetom či listami) používať len ako doplnkové dreviny, pri- čom je potrebné sa vyvarovať napr. farebnolistým kultivárom.
- Orientovať sa na záujmy rôznych vekových skupín návštevníkov, zohľadniť aj potreby inklúzie (hracie prvky pre deti rozličnými zdravotnými postihmi).
- Pri nových rekreačných prvkoch striktne uprednostňovať prírodné materiály a povrchy.
- V nových rekreačných priestoroch (napr. MD15B, MD18B) zohľadniť perspektívne vzrastlé dreviny v tejto lokalite a tieto dôsledne chrániť pri stavebných a iných prácach v súlade s ar- boristickými štandardami.
- Zabezpečiť starostlivosť a ochranu významných drevín aj v súlade s poznatkami starostlivosti o senescentné stromy.

6.7.2.8 Priestory environmentálnej výchovy a vzdelávania

Medzi aspekty rekreačnej funkcie lesa patria aj estetické zážitky sprostredkované krajinnými scé- nariami, rôznorodou krajinnou štruktúrou ako aj samotnou vegetáciou. Nemenej významným aspektom je aj environmentálna výchova a vzdelávanie. Tieto sa v riešenom území už v súčasnosti realizujú v novovybudovanom Centre ekovýchovy na Kamzíku, ako aj prostredníctvom existujúcich náučných chodníkov.

ARBORÉTUM KAMZÍK

Súčasťou riešeného územia je aj obnovené arborétum. Arborétum vzniklo z záhrady, ktorú založila a pôvodne vlastnila zrejme rodina Pálffyovcov. Zachovalo sa tu viacero drevín ešte z pôvodnej vý- sadby koncom 19. a začiatkom 20. storočia, ako napríklad cyprušteky, duglaska tisolistá či kryptomé- ria japonská. Bol tu vybudovaný náučný chodník s edukačnými tabuľami a pomôckami.

NÁUČNÉ CHODNÍKY

Dendrologický náučný chodník

Z pohľadu environmentálnej výchovy zameranej na dreviny sa okrem Arboréta v riešenom území nachádza ešte aj dendrologický náučný chodník na Partizánskej lúke. Na trase sú okrem informačných panelov aj tabuľky s názvami drevín a ďalšie atrakcie (zvonkohra, výrez kmeňa 110-ročného dubu, úlohy a hádanky).

Netopierí chodník

Z celkového počtu 28 druhov netopierov žijúcich na Slovensku sa v Mestských lesoch v Bratislave vyskytuje až 19 druhov. Trasa náučného chodníka je vyznačená drobnými reflexnými obrázkami siluety netopiera na stĺpoch či stromoch. Skromný obsah informačných tabuliek v teréne rozširujú doplnkové informácie dostupné cez QR kódy na nich.

Náučný chodník Červený most – Železná studienka – Kamzík

Náučný chodník Červený most – Železná studienka približuje na 18 lokalitách prírodovedné, historické hodnoty a pod. Na krátkom úseku medzi zastávkami 8 a 10 je trasa súbežná s prvou polovicou trasy Netopierieho chodníka. Náučný chodník je vedený po širokých lesných chodníkoch.

NÁVRH NOVÝCH PRIESTOROV/AREÁLOV S EKOVÝCHOVNÝM ZAMERANÍM

Vo všeobecnosti sa navrhuje zjednotiť systém aj vizuálnu stránku náučných chodníkov v riešenom území. V riešenom území by bolo vhodné vybudovať demonštračné objekty adaptácie lesných porastov na zmenu klímy (napríklad ako súčasť Arboréta na Kolibe).

Navrhuje sa vybudovať nové priestory/areály s ekovýchovným zameraním:

- mokraď na Drieňovských lúkach (subsektory MD34C, MD36A),
- prezentačný geopark v 1 kameňolome (subsektor MD45A),
- nový „Hornomlýnsky vodný ekopark“ v priestore bývalého kúpaliska (subsektory MD52A, MD52B).

Mokraď na Drieňovských lúkach

V lokalite pod západným svahom pred Drieňovskými lúkami sa sezónne vytvára mokraď s vysokou biologickou hodnotou. V nedávnom období tu aj pribudla náučná tabuľa o živote žiab.

Navrhujeme realizovať hydrologické opatrenia na zachytenie povrchovej vody (z blízkeho prameňa), čím sa zabezpečí celoročná existencia tohto cenného biotopu. Okrem revitalizácie mokrade navrhujeme vytvorenie jednoduchého dreveného móla, ktoré umožní návštevníkom bezpečne pozorovať a študovať toto unikátne miesto.

Obrázok 51 Interpretácia prírodných hodnôt s interaktívnymi prvkmi (napr. na počúvanie zvukov v lese), poznávania jednotlivých druhov a pod. (ilustračné foto)

Geopark v 1. kameňolome

V 1. kameňolome navrhujeme vytvorenie geoparku s názornou prezentáciou geológie a geologickej histórie lokality. Alternatívne sa navrhuje využitie 1. kameňolomu ako galérie v prírode s umiestnením umeleckých diel.

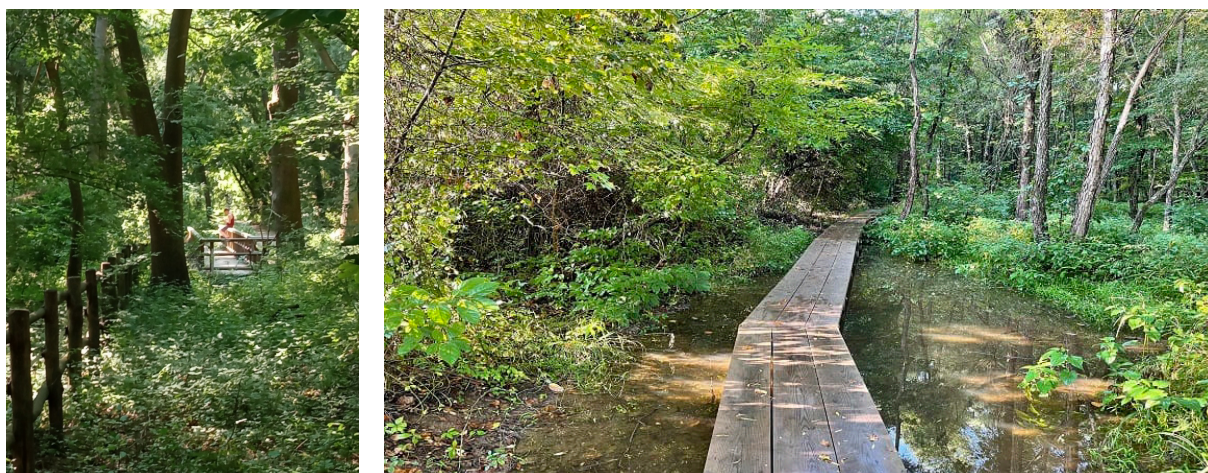
Hornomlýnsky vodný ekopark

Cieľom vytvorenia „vodného ekoparku“ je sprístupniť a interpretovať prírodné hodnoty riešeného územia pre širokú verejnosť a zároveň zmeniť pôvodné funkčné využitie tohto územia, ktorým bolo letné kúpalisko s bufetom na prírodný vodný ekopark s edukačnou funkciou.

Nástupné miesto do „vodného ekoparku“ je konečná zastávka autobusu. Vytvorením dreveného vyvýšeného móla by sa návštevník vtiahol do kontaktu s prírodou s meadrujúcim tokom Vydrice, jej sprievodnej vegetácie a lesného spoločenstva (ilustračné foto nižšie). Vytvorený peší drevený chodník/mólo (Náučný chodník meandre Vydrice) by prechádzal popri pri budove ekoparku cez celý areál a vyústil na Cestu mládeže.

V rámci areálu bývalého letného kúpaliska sa návštevníkom dobuduje a predstaví biotop stojatej vody s otvorenou hladinou a bohatou litorálnou vegetáciou, k čomu sa navrhuje využiť existujúci bazén.

Obrázok 52 Sčasti drevený chodník/mólo s výhliadkami, náučnými tabuľami lužným parkom Marchegg, Rakúsko a Neabsco Creek Boardwalk, USA (ilustračné foto)

Novovytvorený vodný biotop bude interaktívne predstavovať prirodzene sa vyskytujúce druhy a porasty ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín (zakorenených aj voľne plávajúcich) viazaných na prírodné a poloprírodné stojaté vody. Vodný biotop stojatej vody bude rozdelený na viacero zón – od okrajovej plytkej mojkradovej zóny s kolísavou hladinou vody po hlbokú hladinu .

Obrázok 53 Ideový návrh pre novovytvorený vodný biotop namiesto existujúceho bývalého bazéna (ilustračné foto Jardin naturel Pierre Emmanuel, Paríž)

Novovytvorený vodný biotop nebude prepojený s tokom Vydrice, ktorá prirodzene meandruje za hranicami areálu. “Hornomlýnsky vodný park” by mal potenciál slúžiť na krátkodobú rekreáciu návštevníkov, ako aj ciele ekovýchovné aktivity.

6.7.2.9 Solitérne a iné významné stromy v riešenom území

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Významné stromy sú často súčasťou prírodného, kultúrneho a historického dedičstva. Významné stromy dotvárajú miestny genius loci, môžu to byť dreviny nápadné svojou veľkosťou, čím sa stávajú dominantou prostredia, ale sú spojené s kultúrnou pamiatkou či sú zaujímavé ako druh, alebo kultivar.

V riešenom území sa nachádza viacero významných drevín, či už solitérnych významných svojim vzrastom, alebo druhom. resp. aj vysadených introdukovaných drevín. Na viacerých miestach boli vysadené aj jedince gaššana jedlého (*Castanea sativa*), platanov (*Platanus x acerifolia*), ľaliovníka tulipánokvetého (*Lyriodendron tulipifera*).

Za pozoruhodnú možno považovať jedince metasekvoje (*Metasequoia*), jedľovca kanadského (*Tsuga canadensis*), borovice hladkej (*Pinus strobus*).

Z pohľadu dendrologicky zaujímavých stromov je významné aj Arborétum na Kolibe, ktoré sa nachádza v riešenom území, ako aj dendrologický náučný chodník na Partizánskej lúke.

ZOZNAM VÝZNAMNÝCH STROMOV V RIEŠENOM ÚZEMÍ

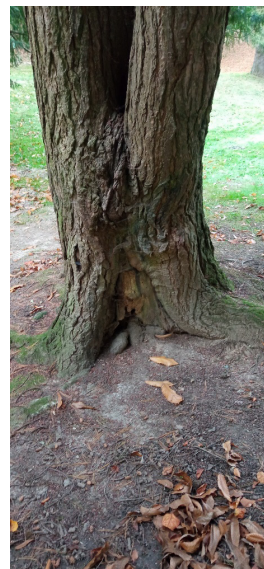
Viacero vzrastovo mohutných drevín sa nachádza aj priamo v lesnom poraste, v našom návrhu sme sa zamerali na solitérne rastúce stromy, resp. na stromy rastúce na okraji porastu. V nasledovnej tabuľke sú uvedené významné stromy, nachádzajúce sa na verejných priestranstvách, pri pamätníkoch a sakrálnych stavbách a pod., ktoré sú vyznačené aj v grafickej časti

Tabuľka 36 Podrobný zoznam významných stromov v tabuľke v súlade s číslovaním v mapovej časti

Por. č.	Slovensky názov	Latinský názov	Poznámka
1	Topoľ biely	<i>Populus alba</i>	hodnotný jedinec
2	Topoľ biely	<i>Populus alba</i>	hodnotný jedinec
3	Topoľ čierny	<i>Populus nigra</i>	hodnotný jedinec
4	Topoľ čierny	<i>Populus nigra</i>	plodnice húb <i>Fomes fomentarius</i>
5	Dub letný	<i>Quercus robur</i>	hodnotný jedinec
6	Borovica lesná	<i>Pinus silvestris</i>	hodnotný jedinec
7	Platan javorolistý	<i>Platanus x acerifolia</i>	porastený brečtanom
8	Dub letný	<i>Quercus robur</i>	hodnotný jedinec
9	Cyprušteľ Lawsonov	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
10	Cyprušteľ Lawsonov	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
11	Tis obyčajný	<i>Taxus baccata</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
12	Gaštan jedlý	<i>Castanea sativa</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
13	Tis obyčajný	<i>Taxus baccata</i>	hodnotný jedinec
14	Borovica hladká	<i>Pinus strobus</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
15	Tis obyčajný	<i>Taxus baccata</i>	hodnotný jedinec
16	Tis obyčajný	<i>Taxus baccata</i>	hodnotný jedinec
17	Platan javorolistý	<i>Platanus x acerifolia</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
18	Tuja	<i>Thuja sp.</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
19	Lipa	<i>Tilia sp.</i>	pozostatok z pôvodného stromoradia

Por. č.	Slovenský názov	Latinský názov	Poznámka
20	Smrek omorikový	<i>Picea omorika</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
21	Smrek omorikový	<i>Picea omorika</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
22	Smrek pichľavý	<i>Picea pungens</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
23	Borovica hladká	<i>Pinus strobus</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
24	Gaštan jedlý	<i>Castanea sativa</i>	hodnotný jedinec
25	Jedľovec kanadský	<i>Tsuga canadensis</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
26	Lipa	<i>Tilia sp.</i>	pozostatok z pôvodného stromoradia
27	Dub letný	<i>Quercus robur</i>	pri sakránej stavbe
28	Metasekvoja čínska	<i>Metasequia glybtostroboides.</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
29	Borovica lesná	<i>Pinus silvestris</i>	dominantný strom na Drieňovskej lúke
30	Borovica lesná	<i>Pinus silvestris</i>	dominantný strom na Drieňovskej lúke
31	Tuja riasnatá	<i>Thuja plicata</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
32	Ľaliovník tulipánokvetý	<i>Liriodendron tulipifera</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
33	Jedľovec kanadský	<i>Tsuga canadensis</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
34	Borovica lesná	<i>Pinus silvestris</i>	dominantný strom na Drieňovskej lúke
35	Platan javorolistý	<i>Platanus x acerifolia</i>	dominantný strom na Drieňovskej lúke
36	Ľaliovník tulipánokvetý	<i>Liriodendron tulipifera</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
37	Platan javorolistý	<i>Platanus x acerifolia</i>	dominantný strom na Drieňovskej lúke
38	Borovica lesná	<i>Pinus silvestris</i>	dominantný strom na Drieňovskej lúke
39	Borovica lesná	<i>Pinus silvestris</i>	dominantný strom na Drieňovskej lúke
40	Platan javorolistý	<i>Platanus x acerifolia</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
41	Brest hrabolitý	<i>Ulmus carpinifolia</i>	dominantný strom na Drieňovskej lúke
42	Dub letný	<i>Quercus robur</i>	hodnotný jedinec
43	Borovica lesná	<i>Pinus silvestris</i>	hodnotný jedinec
44	Duglaska tisolistá	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	dendrologicky hodnotný jedinec
45	Topol čierny	<i>Populus nigra</i>	hodnotný jedinec
46	Borovica lesná	<i>Pinus silvestris</i>	hodnotný jedinec
47	Lipa malolistá	<i>Tilia cordata.</i>	pri pamätníku, preschnutý terminál
48	Tis obyčajný	<i>Taxus baccata</i>	hodnotný jedinec
49	Lipa malolistá	<i>Tilia cordata</i>	pri pamätníku, preschnutý terminál
50	Lipa malolistá	<i>Tilia cordata</i>	pri pamätníku, preschnutý terminál
51	Lipa malolistá	<i>Tilia cordata</i>	pri pamätníku, preschnutý terminál
52	Borovica lesná	<i>Pinus silvestris</i>	
53	Platan javorolistý	<i>Platanus x acerifolia</i>	
54	Lipa	<i>Tilia sp.</i>	pozostatok z pôvodného stromoradia
55	Tis obyčajný	<i>Taxus baccata</i>	
56	Jedľovec kanadský	<i>Tsuga canadensis</i>	hniloba na báze kmeňa
57	Lipa	<i>Tilia sp.</i>	pozostatok z pôvodného stromoradia

Obrázok 54 Jedľovec kanadský (č. 56) s hnilobou na báze kmeňa

Obrázok 55 Metasekvoja čínska s výrazným jesenným farbením (č. 28),
introdukovaný druh

Obrázok 56 Cyprušteľ Lawsonov (č. 9)
pri IX. Mlyne, introdukovaný druh

Obrázok 57 Topole (č. 3, 4) s plodnicami drevokaznej huby *Fomes fomentarius*

Obrázok 58 Dub letný (č. 27)
pri Pavilóne (ÚZPF č. 11731/1)

Obrázok 59 Dva smreký omorikové (č. 20, 21)
na Železnej studničke

NÁVRH OCHRANY VÝZNAMNÝCH STROMOV

Pri ochrane významných stromov je potrebné:

- zabezpečiť starostlivosť o významné dreviny v súlade s STN 83 7010 a arboristickými štandardmi,
- rešpektovať priestorové nároky koreňového systému významných drevín ako aj ochrannú zónu prekorenenia,
- chrániť významné dreviny na verejných priestranstvách pred poškodením, osobitne pri stavebnej činnosti v súlade s Arboristickým štandardom,¹⁹⁹
- zabezpečiť prevádzkovú bezpečnosť významných drevín (odolnosť voči zlomu stromu aj jeho kostrových konárov, odolnosť voči vývratu).

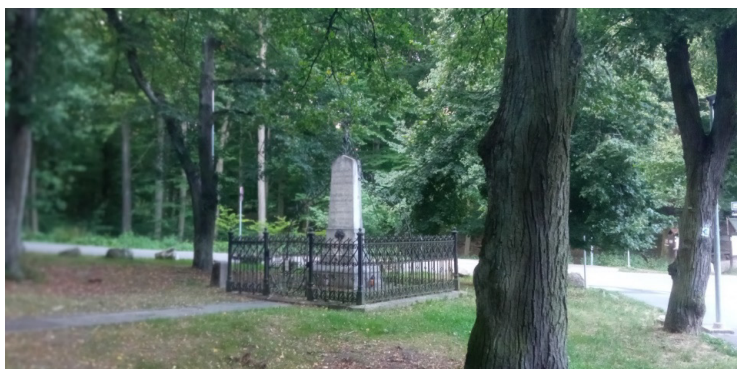
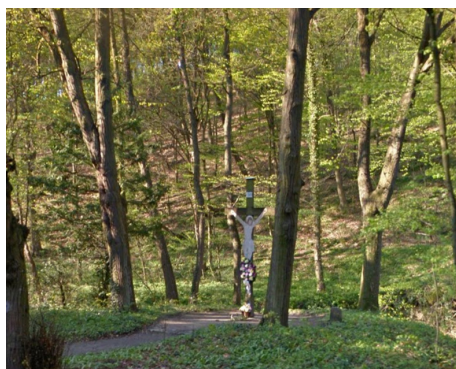
6.7.2.10 Historická krajinná zeleň

V riešenom území sa vo verejnom priestore nachádza viacero národných kultúrnych pamiatok, pamätihodností (s charakterom pamätníkov, pomníkov, božích múk) ale aj ostatných objektov vo verejnom priestore bez pamiatkovej ochrany (napr. sakrálné objekty – kaplnky, božie muky), ku ktorým sa viaže historická krajinná zeleň. Či už ide o stromy, kríky alebo byliny, historická krajinná zeleň je, resp. bola ich neodmysliteľnou súčasťou. Slúžila nielen na estetické dotvorenie priestoru, ale mala aj symbolický a praktický význam.

Do kategórie historickej krajinej zelene môžeme zaradiť zeleň stromoradií, ako napr. solitérne stromy pri Božích mukách, zeleň pri menších sakrálnych objektoch alebo pri pamätníkoch. Táto vegetácia patrí medzi bodovú a skupinovú vegetáciu – sú to zväčša mohutné stromy v alejach, pri menších sakrálnych objektoch a pamätníkoch, ktoré boli zahrnuté aj do kapitoly venujúcej sa významným stromom.

Najčastejšie sa v minulosti vysádzali listnaté stromy ako lipy, duby, javory. Lipy sú vysadené pri drevenom kríži na Železnej studničke (pamätihodnosť č. NoM-1A-19), ako aj Pomníku prusko-rakúskych vojen na Kamzíku (ÚZPF č. 294/1).

Obrázok 60 Štvorica líp ako súčasť okolia dreveného kríža na Železnej studničke, ako aj pri Pomníku prusko-rakúskych vojen na Kamzíku vhodne dotvára genius loci

Ihličnaté stromy ako smreky (*Picea abies*) sa v blízkosti malých sakrálnych objektov začali sadiť až v medzivojnovom období. Hlavným dôvodom ich výsadby bolo, že starostlivosť o nich je jednoduchá a nenáročná. Z kríkov vyššieho veku sa veľmi obľúbené stali tisy (*Taxus baccata*) a tuje (*Thuja*

¹⁹⁹ <http://www.slpk.sk/eldo/2018/dl/9788055218960/9788055218960.pdf>

occidentalis). Ukážkou tohto prístupu je okolie Božej muky pri Klepáči. Výsadba tují sa ukazuje ako úplne nevhodná, jednak tuje pôsobia úplne cudzorodo v krajinnom ráze riešeného územia a zároveň svojim rastom už dávno presiahli pôvodný zámer "vyššieho kra". Nevhodná výsadba tují je aj v okolí kaplnky Božieho pokoja na Železnej studničke. Výsadba domácich smrekov obyčajných (*Picea abies*) je rovnako nevhodná, nakoľko tieto boli vysádzané zväčša v príliš hustom sponne a aj s ohľadom na podmienky meniacej sa klímy budú v riešenej lokalite chradnúť. Zároveň aj výsadby smrekov obyčajných narúšajú prírodný krajinný ráz riešeného územia.

S výsadbou stromov a kríkov súvisí aj iný vzhľad terénu a okolia sakrálnych objektov a pamätníkov. Vzniká tu tendencia náznakov parkovej úpravy, okolie je resp. bývalo upravované prístupovými cestičkami, ktoré sú vysypané kamienkami, drobným štrkom a pod.

STROMORADIE NA ŽELEZNEJ STUDNIČKE

Z historických prameňov je známe lipové stromoradie, vedúce k kúpeľnému domu Ferdinandove kúpele. Toto stromoradie bolo podľa historických fotografií vysadené ešte pred zavedením trolejbusovej dopravy v roku 1909.

Obrázok 61 Zachytené vysadené stromoradie vedúce k Ferdinandovým kúpeľom pred a po zavedení trolejbusovej dopravy²⁰⁰

Obrázok 62 Fotografia stromoradia sa na Železnej studničke spredu roku 2012

²⁰⁰ Zdroj: <https://www.pammap.sk/bratislava/sukromna-zbierka-juraja-sediveho>

Stromoradie už dlhé roky chátra a postupne sú jednotlivé stromy odstraňované. Príčinou je aj nedostatočne zabezpečený priestor pre prekorenenie, ponechanie nevhodne malého priestoru v asfaltovom povrchu chodníka (pozri foto dole)

Obrázok 63 Zhoršujúci sa stav stromoradia sa na Železnej studničke (porovnanie dolná fotografia je spred roku 2012)

NÁVRH A PRINCÍPY OBNOVY HISTORICKEJ KRAJINNEJ ZELENÉ A OKOLIA NKP, PAMÄTIHODNOSTÍ A SAKRÁLNYCH OBJEKTOV

Pri obnove historickej je potrebné zohľadniť krajinný ráz územia, genius loci daného miesta, ako aj existujúce historické podklady a zobrazenia pre rešpektovanie meniacich sa podmienok spôsobených zmenou klímy.

Predmetom návrhu z hľadiska historickej zelene je:

- zachovanie krajinného rázu a podpora genia loci daného miesta,
- obnova historickej lipového stromoradia na Železnej studničke so zabezpečením podmienok pre jej úspešný rast vrátane dostatočného priestoru pre prekorenenie,
- ochrana významných stromov pri národných kultúrnych pamiatkach a pamätihodnostiach (napr. pri Pomníku prusko-rakúskych vojen na Kamzíku, ÚZPF č. 294/1, pri drevenom kríži na Železnej studničke, NoM-1A-19, pri Pavilóne, ÚZPF č. 11731/1) a pri ostatných objektoch vo verejnom priestore (ak sú prítomné),
- vhodné usporiadanie, obnova a údržba okolia národných kultúrnych pamiatok a pamätihodností, vrátane zamedzenia prerastania vegetácie, pre podporenie ich historickej hodnoty a významu (napr. okolo Pomníka prvomájovej manifestácie, ÚZPF č. 813/1, okolo prameňa na Železnej studničke, NoM-1A-21, okolo Božích múk na Klepáči a Kamzíku, ÚZPF č. 295/1)

a 11732/1) a taktiež okolo ostatných objektov vo verejnom priestore (napr. okolo kaplnky Božieho pokoja),

- zamedzenie výsadies nevhodných druhov drevín (tuje, smrek) s uprednostnením pôvodných domácich druhov.

Obrázok 64 Nevhodná údržba okolitého priestoru Pomníka prvomájovej manifestácie (ÚZPF č. 813/1) pri ceste na Železnú studienku za IX. Mlynom

Obrázok 65 Potrebná úprava okolia Božej muky na Kamzíku (ÚZPF č. 295/1)

Obrázok 66 Potrebná obnova okolia Božej muky pri Klepáči (ÚZPF č. 11732/1)

Obrázok 67 Nevhodná výsadba tují pri kaplnke Božieho pokoja

7 ZAČLENENIE STAVIEB DO OKOLITEJ ZÁSTAVBY A DO OSTATNEJ KRAJINY

Pri stabilizovaných územiach sa v prípade navrhovaných intervencií rešpektujú parametre existujúcej zástavby. Pre navrhované novostavby sú stanovené zastavovacie podmienky v záväznej časti tak, aby bolo začlenenie stavieb čo najmenej invazívne, rušivé a neprimerané voči prevažujúcemu prírodnému rekreačnému prostrediu a existujúcej zástavbe, aby tieto novostavby predstavovali pridanú hodnotu pre celé územie zóny, rešpektujúc prírodnú a pamiatkovú ochranu.

Stavebné intervencie sú postavené na nasledovných princípoch:

- podlažnosť novostavieb max. 1-2 NP,
- preferencia voľnej formy spôsobu zástavby (zástavba solitérov),
- rešpektovanie prevažujúceho prírodného charakteru prostredia,
- rešpektovanie OP NKP HMD, vrátane stanovených ochranných prvkov,
- rešpektovanie prvkov ochrany prírody a krajiny.

8 URČENIE POZEMKOV, KTORÉ NEMOŽNO ZARA- DIŤ MEDZI STAVEBNÉ POZEMKY

Riešené územie je rozdelené na zastavateľné pozemky a nezastavateľné pozemky (t. j. pozemky, ktoré nemožno zaradiť medzi stavebné pozemky).²⁰¹ pričom hranicu medzi nimi tvorí stavebná čiara. Zastavateľné pozemky a stavebná čiara sú stanovené v záväznej časti ÚPN-Z. Na nezastavateľné pozemky nie je možné umiestňovať stavby okrem inžinierskych stavieb rekreácie a športu, nevyhnutného technického vybavenia územia, pozemných komunikácií, drobných stavieb, umeleckých diel, urbánneho interiéru v zmysle regulatívov záväznej časti.

²⁰¹ podľa § 5 vyhlášky č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie

9 ZASTAVOVACIE PODMIENKY NA UMIESTNENIE JEDNOTLIVÝCH STAVIEB S URČENÍM MOŽNÉHO ZASTAVANIA A ÚNOSNOSTI VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

Zastavovacie podmienky uvedené v tejto kapitole sú stanovené ako limitujúce regulatívy v záväznej časti územného plánu zóny, pričom východiskom pre ich stanovenie je samotná urbanistická koncepcia územného plánu zóny.

Zastavovacie podmienky predstavujú súbor limitujúcich funkčných a priestorových parametrov pre spôsob využívania a usporiadania územia, stavebnú činnosť a stavby. Určujú sa vo všeobecnosti pre jednotlivé subsektory. Zahŕňajú tiež špecifické usmernenia týkajúce sa napríklad hmotovo-priestorového usporiadania a architektonického riešenia konkrétnych stavieb (napr. pre NKP, pamätihodnosti), limitovania fyzických bariér, reklamných stavieb a všeobecne drobných stavieb.

Z hľadiska funkčných regulatívov sa v intenciách stanoveného prevládajúceho, prípustného a neprípustného funkčného využitia určuje maximálny rozsah druhov stavieb a ich účelového využitia pre pozemné stavby.²⁰² Pre inžinierske stavby sa aplikujú limity na úrovni prevládajúceho, prípustného a neprípustného funkčného využitia. Určujú sa taktiež vo všeobecnosti pre jednotlivé subsektory.

Z hľadiska priestorových regulatívov sa zastavovacie podmienky určujú v princípe pre zastavateľné subsektory. Pre nezastavateľné subsektory sa určujú len v prípade, ak sa v nich nachádzajú už jestvujúce stavby budov.

Zastavovacie podmienky sa zameriavajú najmä na usmerňovanie umiestnenia a hmotovo-priestorového usporiadania nadzemných častí budov, vymedzením zastavateľných pozemkov a stavebných čiar a stanovením nasledovných limitujúcich parametrov:

- intenzita zastavania:
 - max. index zastavaných plôch,
 - max. index podlažných plôch,
 - max. koeficient stavebného objemu,
 - min. koeficient zelene,
- výšková konfigurácia zástavby:
 - max. nadzemná podlažnosť zástavby,
 - max. výška zástavby po rímsu,
- typ strechy zástavby (len v špecifických prípadoch),
- spôsob zástavby.

Všetky tieto usmernenia v konečnom dôsledku vyjadrujú únosnosť využívania územia. Vzhľadom na špecifickosť zóny sa určuje únosnosť aj stanovením všeobecnej dostupnosti urbánnych priestorov

²⁰² Vzhľadom na špecifický prírodno-rekreačný charakter riešeného územia bola pre tento územný plán zóny vytvorená špeciálna podrobná paleta druhov stavieb (vychádzajúca zo zákonného rozsahu), odlišných aj na základe veľkostných, kapacitných alebo iných kritérií.

a intenzity rekreácie. V smernej časti sa vo väzbe na intenzitu rekreácie odporúča maximálna kapacita rekreačných priestorov z hľadiska návštevnosti.

9.1 Intenzita zastavania²⁰³

Intenzita zastavania resp. využitia územia sa usmerňuje pomocou štyroch relatívnych parametrov, ktorými sa určuje rozsah možného zastavania subsektora stanovením maximálneho podielu zastavaných plôch (nadzemnými časťami budov), podlažných plôch a objemu zástavby a minimálneho podielu plôch zelene (vegetácie). Platí, že ak súčet max. indexu zastavaných plôch a min. koeficientu zelene je menej ako 1, zostatková časť môže byť zastúpená alebo inžinierskymi stavbami športovo-rekreačného charakteru (napr. nekryté ihriská, voľnočasové atrakcie a pod.), dopravného a technického charakteru (v rozsahu funkčných regulatívov), alebo samotnou vegetáciou. Zároveň platí, že odpočítaním min. koeficientu zelene od čísla 1 sa získa koeficient zastavanosti.

Všetky indexy a koeficienty sa vzťahujú na subsektor ako celok, t. j. spolu na súbor všetkých dotknutých pozemkov alebo častí pozemkov, ktorými je subsektor definovaný. Nie je možné ich aplikovať na vybrané menšie časti subsektora, ako napríklad konkrétny pozemok. Číselné vyjadrenie indexov a koeficientov sa uvádza v tvare s tromi desatinnými miestami (okrem koeficientu zelene, ktorý sa uvádza s dvomi desatinnými miestami). Dôvodom je množstvo subsektorov s rozsiahlou výmerou, pri ktorých bolo nevyhnutné určiť podrobnejšie relatívne parametre stanovujúce rozsah novej zástavby aj vzhľadom na prevažujúce prírodné prostredie.

9.1.1 Index zastavaných plôch, podlažných plôch a stavebného objemu

Pri stanovovaní max. indexu zastavaných plôch sa vychádza z urbanistického návrhu (zo zastavaných plôch budov). Analogicky to platí aj pre max. index podlažných plôch a max. koeficient stavebného objemu.

Tabuľka 37 Zoznam subsektorov s prehľadom navrhovanej intenzity zastavania²⁰⁴

Loka- lita	Kód sub- sektora	Názov subsektora	Regula- tívny ÚPN BA ²⁰⁵	Výmera subsektora (m ²)	IZP max.	IPP max.	KSO max.	KZ min.
1 Partizánska lúka	MD01A		1001 S	13 582	-	-	-	0,800
	MD02A	Voľnočasový park Partizánska lúka	401 R	4 996	0,065	0,065	0,275	0,440
	MD02B	Voľnočasový park Partizánska lúka	401 R	15 354	0,084	0,084	0,494	0,320
	MD03A	Vydrlica na Partizánskej lúke	1003 R	11 879	0,012	0,012	0,051	0,790
	MD04A	Voľnočasový park Partizánska lúka	401 R	5 596	-	-	-	0,700

²⁰³ Výnimkou z indexu podlažných plôch a koeficientu stavebného objemu je televízna veža, pre ktorú je problematické určiť presné hodnoty. Z uvedeného dôvodu sa budova samotnej televíznej veže do týchto dvoch relatívnych parametrov nezapočítava, uvedené limity sa vzťahujú na ostatné stavby v areáli.

²⁰⁴ Tabuľka obsahuje aj prehľad navrhovaných urbanistických a rekreačných parametrov subsektorov, ktoré sú vysvetlené ďalej v texte.

²⁰⁵ Vázba na regulatívy Územného plánu Bratislavy (kód urbanistickej funkcie a stav územia: S – Stabilizované územie, R – Rozvojové územie).

Loka- lita	Kód sub- sektora	Názov subsektora	Regula- tívy ÚPN BA ²⁰⁵	Výmera subsektora (m ²)	IZP max.	IPP max.	KSO max.	KZ min.
2 Deviaty mlyn	MD04B	Voľnočasový park Partizánska lúka	401 R	8 661	-	-	-	0,400
	MD04C	Oddychový park Vydrica	401 R	5 607	-	-	-	0,800
	MD06A		1001 S	804	-	-	-	0,800
	MD07A		1001 S	16 723	-	-	-	0,800
	MD07B		1001 S	1 107	0,123	0,247	1,356	0,480
	MD08A		1003 R	5 503	-	-	-	0,800
	MD08B	Lúka pri 3. rybníku	1003 R	1 061	-	-	-	0,600
	MD08C		1003 R	1 370	-	-	-	0,800
	MD09A	Oddychový park Vydrica	1003 S	17 785	-	-	-	0,800
	MD10A	4. rybník	901 S	12 806	-	-	-	-
	MD11A	3. rybník	901 S	5 156	-	-	-	-
	MD12A		1003 S	11 549	-	-	-	0,800
	MD13A	VIII. Mlyn Klepáč	201 S	4 618	0,145	0,228	0,985	0,360
	MD14A		1001 S	5 249	-	-	-	0,800
	MD15A	Oddychový park pri Klepáči	1003 S	7 046	-	-	-	0,800
	MD15B	Voľnočasový park pri Mestských lesoch	1003 S	8 261	-	-	-	0,400
	MD15C		1003 S	2 889	-	-	-	0,800
	MD16A		1003 S	19 646	-	-	-	0,800
	MD17A		1001 S	5 434	-	-	-	0,800
	MD18A	Mestské lesy	201 R	1 826	0,356	0,712	3,470	0,200
	MD18B	Voľnočasový park pri Mestských lesoch	201 R	4 094				
	MD19A		201 R	1 586	0,206	0,206	0,978	0,590
	MD19B	IX. Suchý mlyn	201 R	1 288	0,590	1,180	5,757	-
	MD19C	Oddychový park pri Suchom mlyne	201 R	6 774	0,012	0,012	0,068	0,790
	MD19D	Zázemie oddychového parku pri Suchom mlyne	201 R	2 461	0,119	0,119	0,535	0,480
	MD20A		1001 S	5 352	-	-	-	0,800
	MD21A		1003 S	22 791	-	-	-	0,800
	MD21B	Predpolie Železnej studničky	1003 S	8 404	-	-	-	0,800
	MD22A		1003 S	21 013	-	-	-	0,800
	MD22B	Predpolie Železnej studničky	1003 S	4 795	-	-	-	0,800
	MD22C		1003 S	6 846	0,083	0,083	0,373	0,700
	MD22D		1003 S	5 469	-	-	-	0,800
	MD22E	Zázemie Železnej studničky	1003 S	1 107	0,313	0,313	1,409	0,290
	MD23A		1001 S	2 604	-	-	-	0,800
	MD23B		1001 S	1 717	-	-	-	0,700
	MD24A	Železná studnička	201 S	4 009	0,202	0,202	1,296	0,300
	MD25A	Voľnočasový park pri Železnej studničke	201 S	839	-	-	-	0,100

Loka- lita	Kód sub- sektora	Názov subsektora	Regula- tívy ÚPN BA ²⁰⁵	Výmera subsektora (m ²)	IZP max.	IPP max.	KSO max.	KZ min.
4 Snežienka	MD26A		1001 S	17 612	-	-	-	0,800
	MD27A	Voľnočasový park Verona	201 S	4 243	-	-	-	0,600
	MD28A		1003 R	2 663	-	-	-	0,800
	MD29A	2. rybník	901 S	13 739	-	-	-	-
	MD30A		1003 S	26 019	-	-	-	0,800
	MD30B	Zázemie 1. rybníka	1003 S	879	0,098	0,098	0,438	0,650
	MD31A		1001 S	3 138	-	-	-	0,800
	MD32A		1001 S	200	-	-	-	0,600
	MD33A	1. rybník	901 S	17 280	-	-	-	-
	MD34A		1003 S	4 326	-	-	-	0,800
	MD34B	Lúka pri 1. rybníku	1003 S	4 471	-	-	-	0,800
	MD34C		1003 S	3 212	-	-	-	0,800
	MD35A		1001 S	899	-	-	-	0,800
	MD36A	Drieňovská lúka malá	1003 S	6 841	-	-	-	0,800
	MD37A	Zázemie Drieňovských lúk	1003 S	1 173	0,179	0,179	1,088	0,420
	MD37B	Drieňovská lúka veľká	1003 S	13 674	-	-	-	0,800
	MD37C	Voľnočasový park Snežienka	1003 S	2 444	-	-	-	0,400
	MD38A		1003 S	20 100	-	-	-	0,800
	MD39A		1001 S	19 074	-	-	-	0,800
	MD40A		1001 S	12 286	-	-	-	0,800
	MD41A	Dolná stanica lanovky Železná studnička-Snežienka	201 R	2 828	0,306	0,613	2,700	0,290
	MD42A		1003 S	3 199	-	-	-	0,800
	MD43A		1001 S	1 914	-	-	-	0,800
	MD44A	Voľnočasový park pri kameňo- lome	1003 S	9 145	0,031	0,031	0,137	0,570
	MD44B		1003 S	3 077	-	-	-	0,800
	MD45A	Geopark/galéria v prírode (1. kameňolom)	401 S	7 263	0,006	0,006	0,033	0,790
	MD46A		1001 S	5 673	-	-	-	0,800
	MD47A		1003 S	10 691	-	-	-	0,800
	MD48A		1001 S	11 931	-	-	-	0,800
	MD48B	Lúka Tábor	1001 S	10 501	-	-	-	0,800
	MD48C		1001 S	12 494	-	-	-	0,800
	MD49A		1001 S	40 628	-	-	-	0,800
5 Sanatórium	MD50A	Švédske domčeky	201 S	2 062	0,401	0,401	2,060	0,400
	MD51A	Čatlošova vila	201 S	2 940	0,389	0,777	4,931	0,200
	MD51B	Areál Čatlošovej vily	201 S	35 789	0,004	0,004	0,008	0,800
	MD52A	Ekopark	201 S	2 997	0,075	0,151	0,528	0,420
	MD52B	Areál Ekoparku	201 S	27 950	-	-	-	0,800
	MD53A		1001 S	1 239	-	-	-	0,800
	MD54A		1001 S	6 339	-	-	-	0,800

Loka- lita	Kód sub- sektora	Názov subsektora	Regula- tívy ÚPN BA ²⁰⁵	Výmera subsektora (m ²)	IZP max.	IPP max.	KSO max.	KZ min.
	MD55A		1003 S	4 202	-	-	-	0,800
	MD55B	Oddychový park Kamzík	1003 S	7 736	-	-	-	0,800
	MD55C	Voľnočasový park Kamzík	1003 S	15 188	-	-	-	0,700
	MD55D	Zázemie Cvičnej lúky	1003 S	1 049	0,392	0,392	1,768	0,400
	MD55E	Cvičná lúka	1003 S	42 571	-	-	-	0,800
	MD55F	Zázemie oddychového parku Kamzík	1003 S	1 578	0,125	0,125	0,562	0,630
	MD56A	Oddychový park Kamzík	1003 S	11 640	-	-	-	0,800
	MD56B	Zázemie Promenády Kamzík	1003 S	1 275	0,178	0,178	0,800	0,570
	MD57A		1001 S	33 804	-	-	-	0,800
	MD58A		201 S	20 667	0,218	0,578	2,608	0,380
	MD59A		1003 S	11 270	0,005	0,005	0,015	0,800
	MD59B	Oddychový park Kamzík	1003 S	8 838	-	-	-	0,800
	MD59C	Voľnočasový park pri Weste	1003 S	3 576	-	-	-	0,600
	MD60A	Zázemie Kamzíkov vrch	201 S	2 668	0,181	0,181	0,813	0,570
	MD60B		201 S	1 387	0,375	0,375	2,211	0,400
	MD61A	West	201 S	1 478	0,810	1,612	7,375	0,100
	MD62A	Zázemie Promenády Kamzík	1003 S	2 823	0,275	0,275	1,237	0,220
	MD62B	Arborétum Kamzík	1003 S	6 520	0,096	0,096	0,502	0,700
	MD62C	Oddychový park Kamzík	1003 S	4 299	-	-	-	0,800
	MD62D		1003 S	1 131	0,083	0,083	0,434	0,520
	MD62E	Expo	1003 S	729	-	-	-	-
	MD63A	Expo	201 S	1 353	0,375	0,375	2,530	0,050
	MD64A		1003 S	10 776	-	-	-	0,800
	MD65A		1003 S	5 227	-	-	-	0,800
	MD65B	Oddychový park Kamzík	1003 S	15 174	-	-	-	0,800
	MD66A	Chalúpka	201 S	587	0,374	0,374	2,333	0,380
	MD67A		1001 S	97	-	-	-	0,800

Schéma 60 Index zastavaných plôch subsektorov – lokalita Partizánska lúka

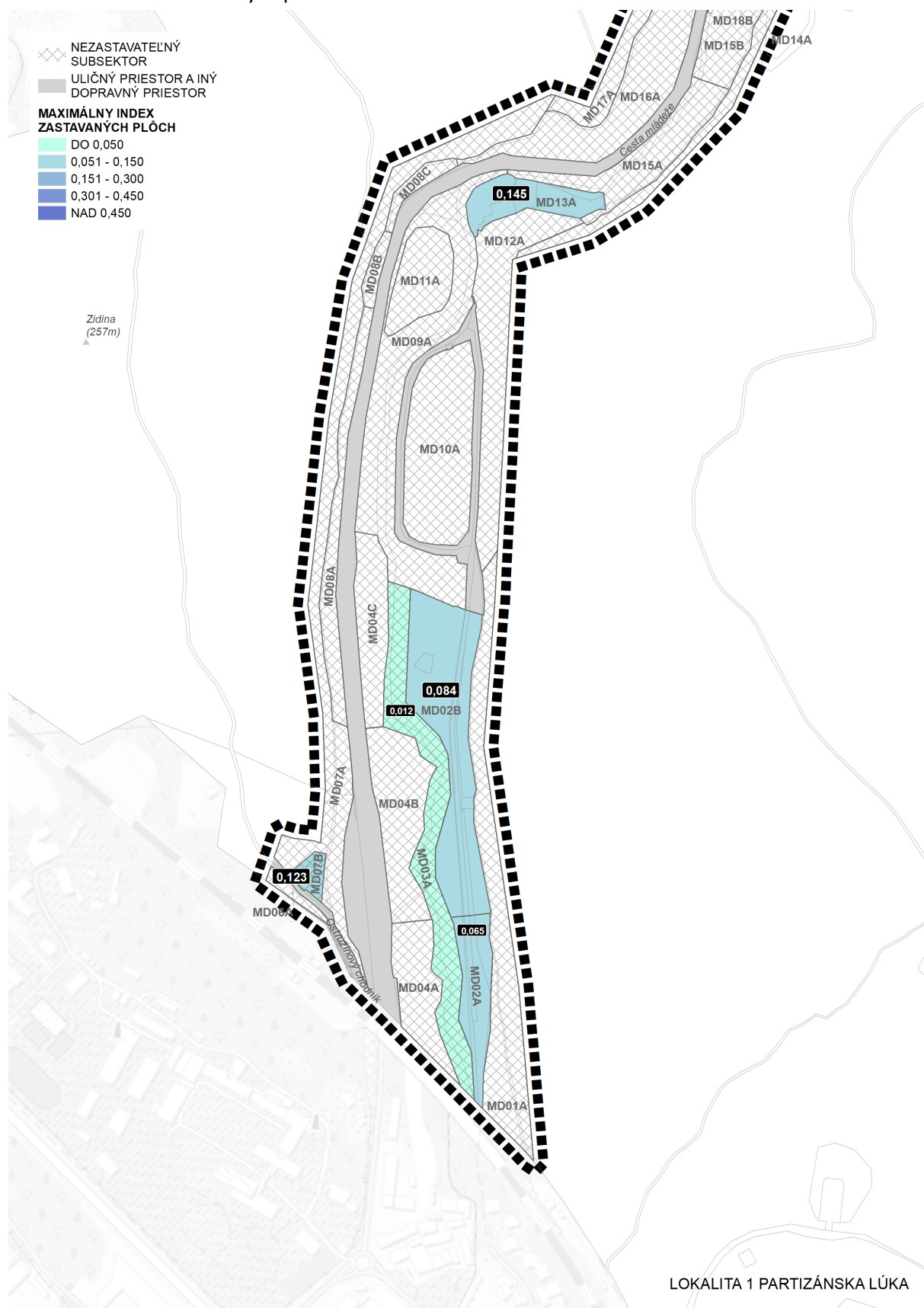

Schéma 61 Index zastavaných plôch subsektorov – lokalita Deviaty mlyn

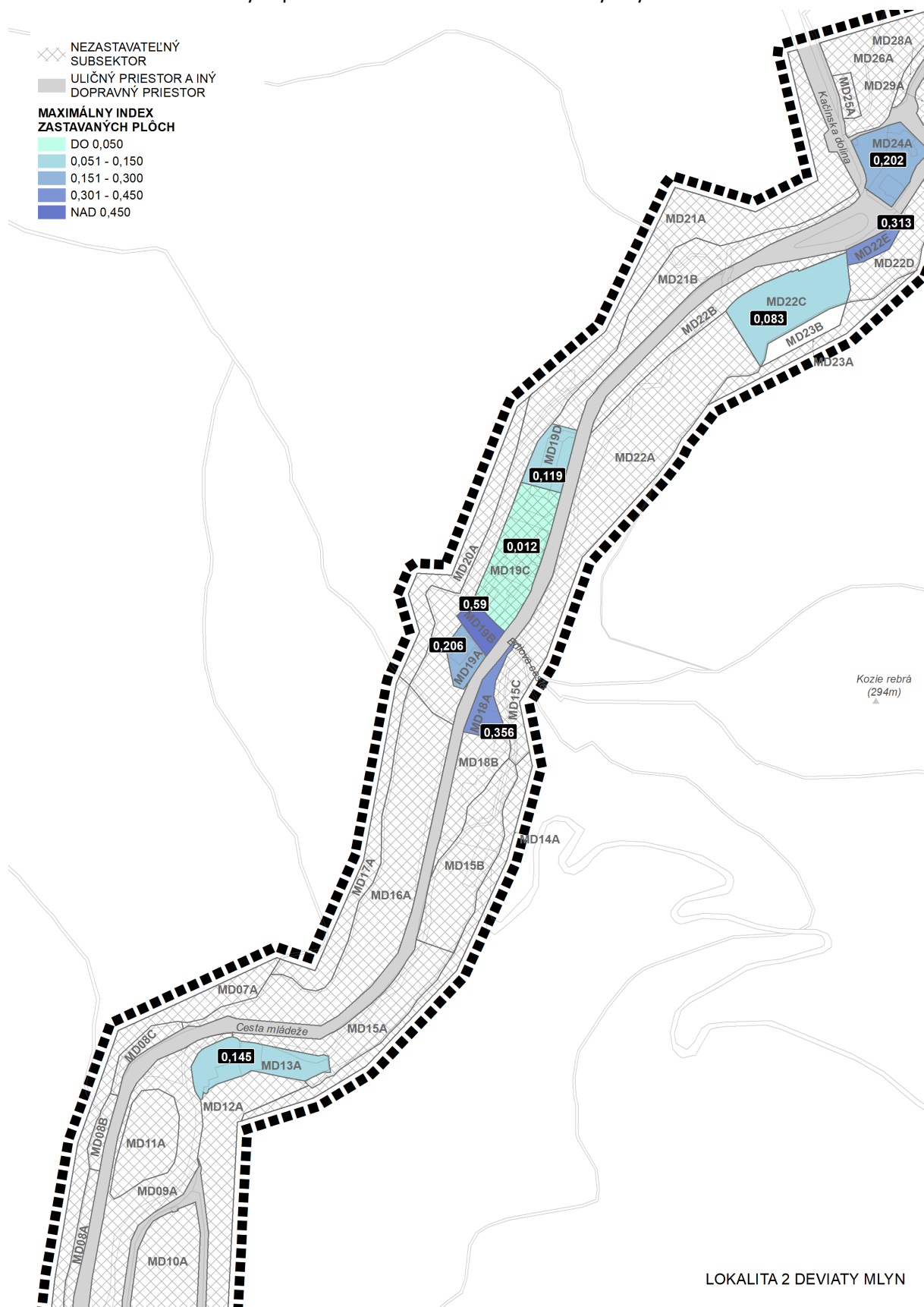

Schéma 62 Index zastavaných plôch subsektorov – lokalita Železná studnička

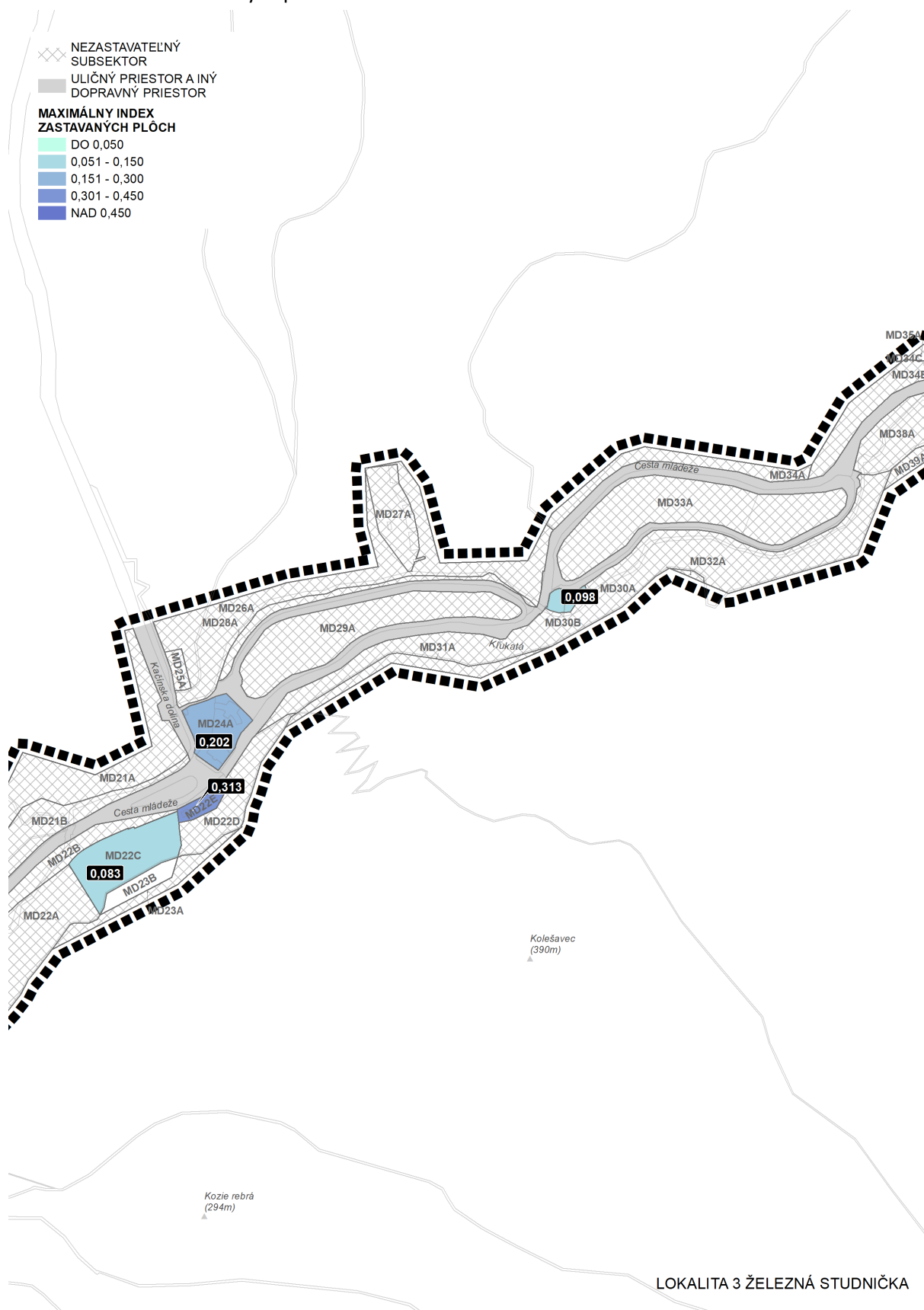

Schéma 63 Index zastavaných plôch subsektorov – lokalita Snežienka

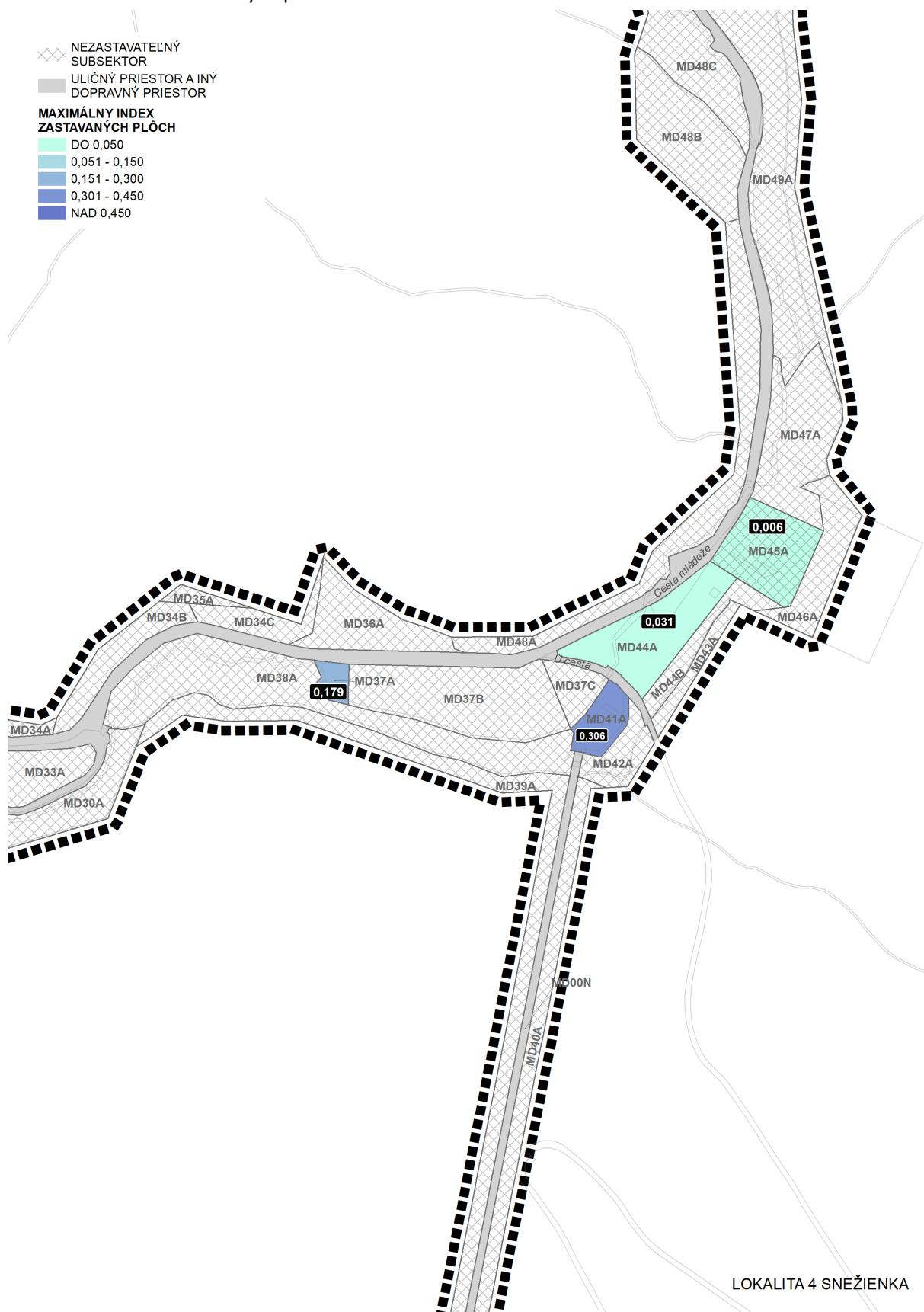
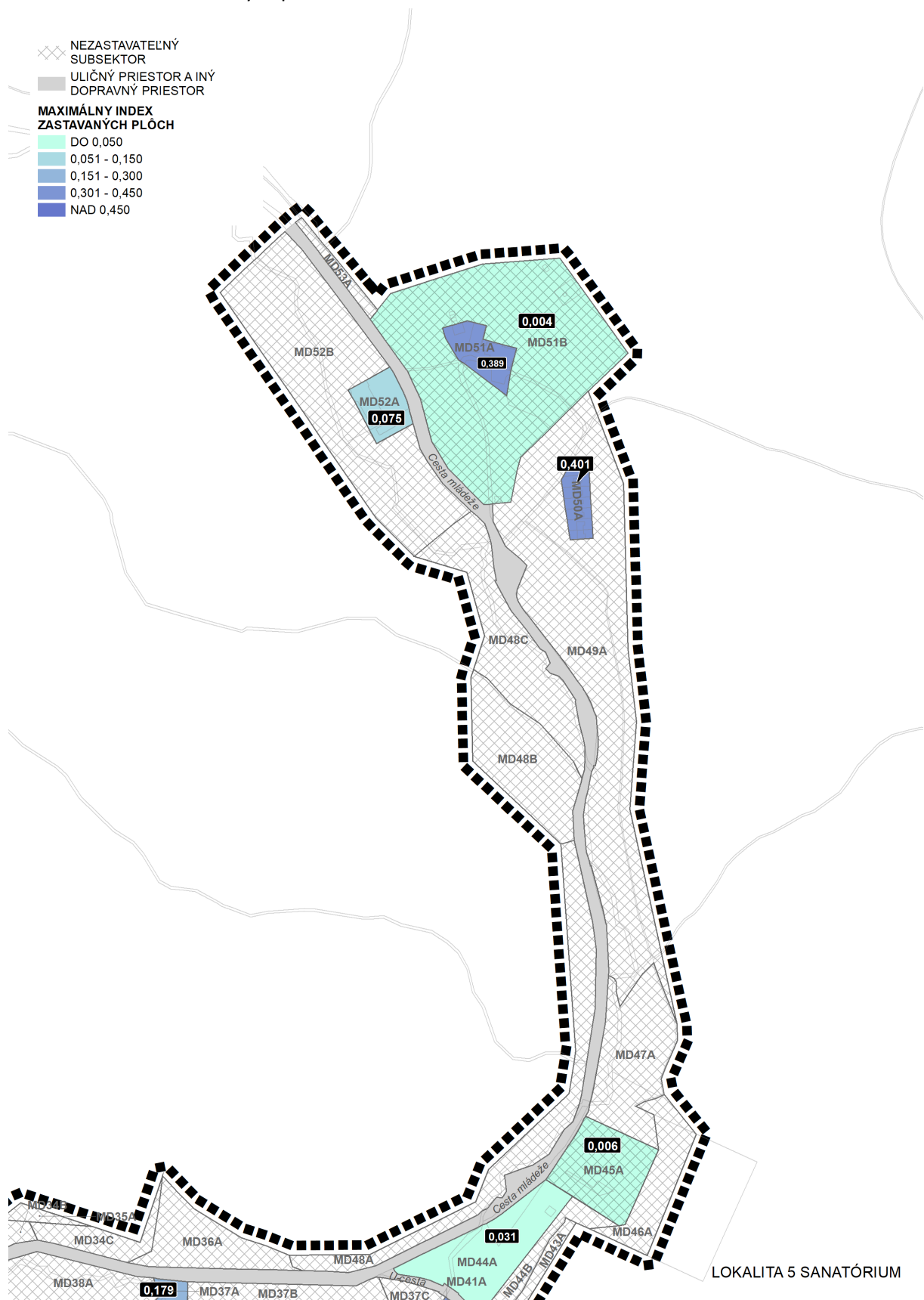

Schéma 64 Index zastavaných plôch subsektorov – lokalita Sanatórium

9.1.2 Koeficient zelene

V prípade stanovovania min. koeficientu zelene sa vychádza prevažne z navrhovaného konkrétneho funkčného zamerania subsektora. Pre väčšinu subsektorov je stanovená minimálna požiadavka na podiel plôch zelene paušálne v rozsahu 80 %. V prípade rekreačných priestorov s ihriskami/športoviskami, priestorov/areálov rekreačnej vybavenosti a v prípade subsektorov ubytovania/bývania a ostatných nerekrečných subsektorov sa minimálne požiadavky na podiel plôch zelene stanovujú špecificky pre konkrétny subsektor s ohľadom na budovy a inžinierske stavby.

[illegible]

Schéma 67 Koeficient zelene subsektorov – lokalita Deviaty mlyn

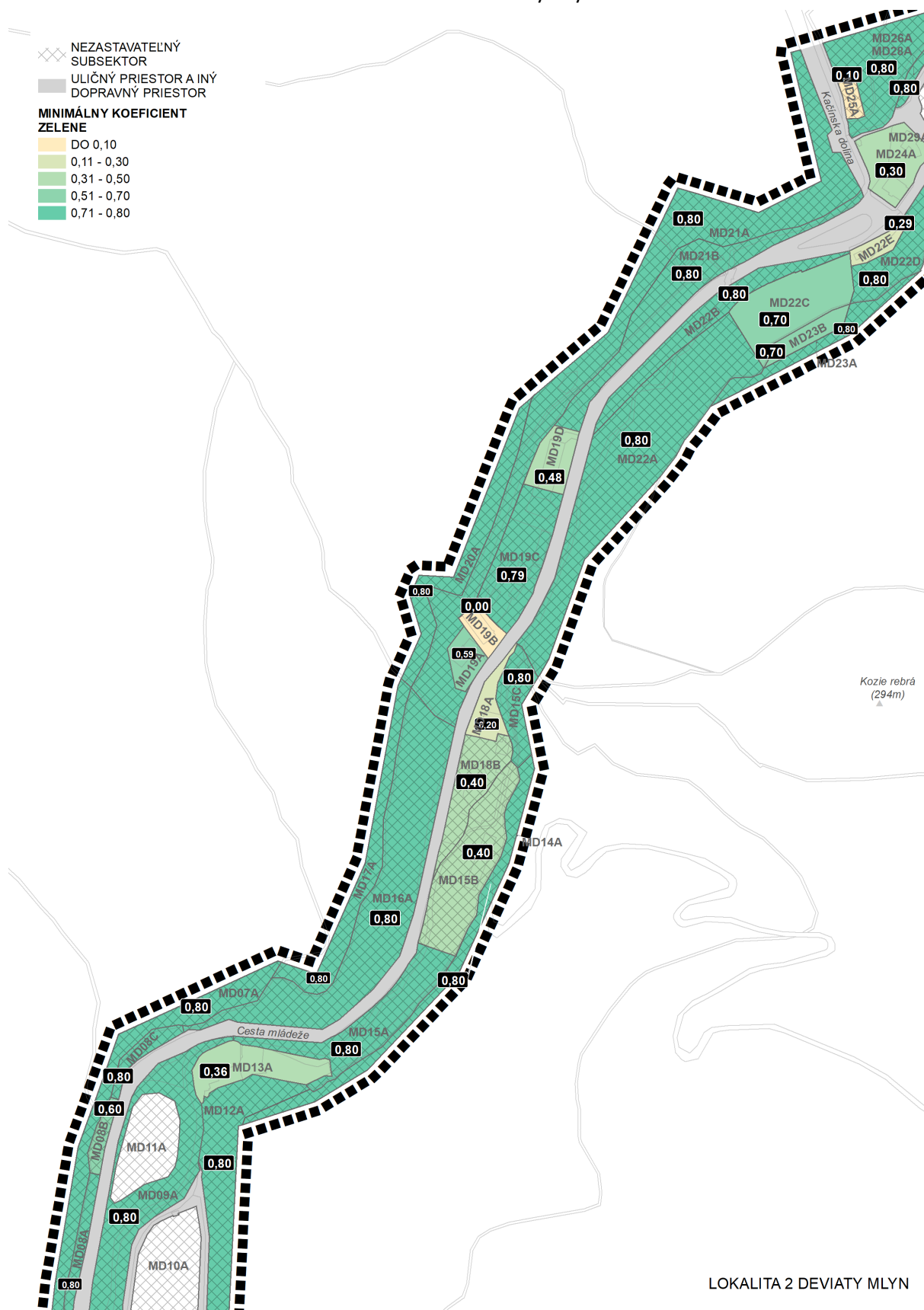

Schéma 68 Koeficient zelene subsektorov – lokalita Železná studnička

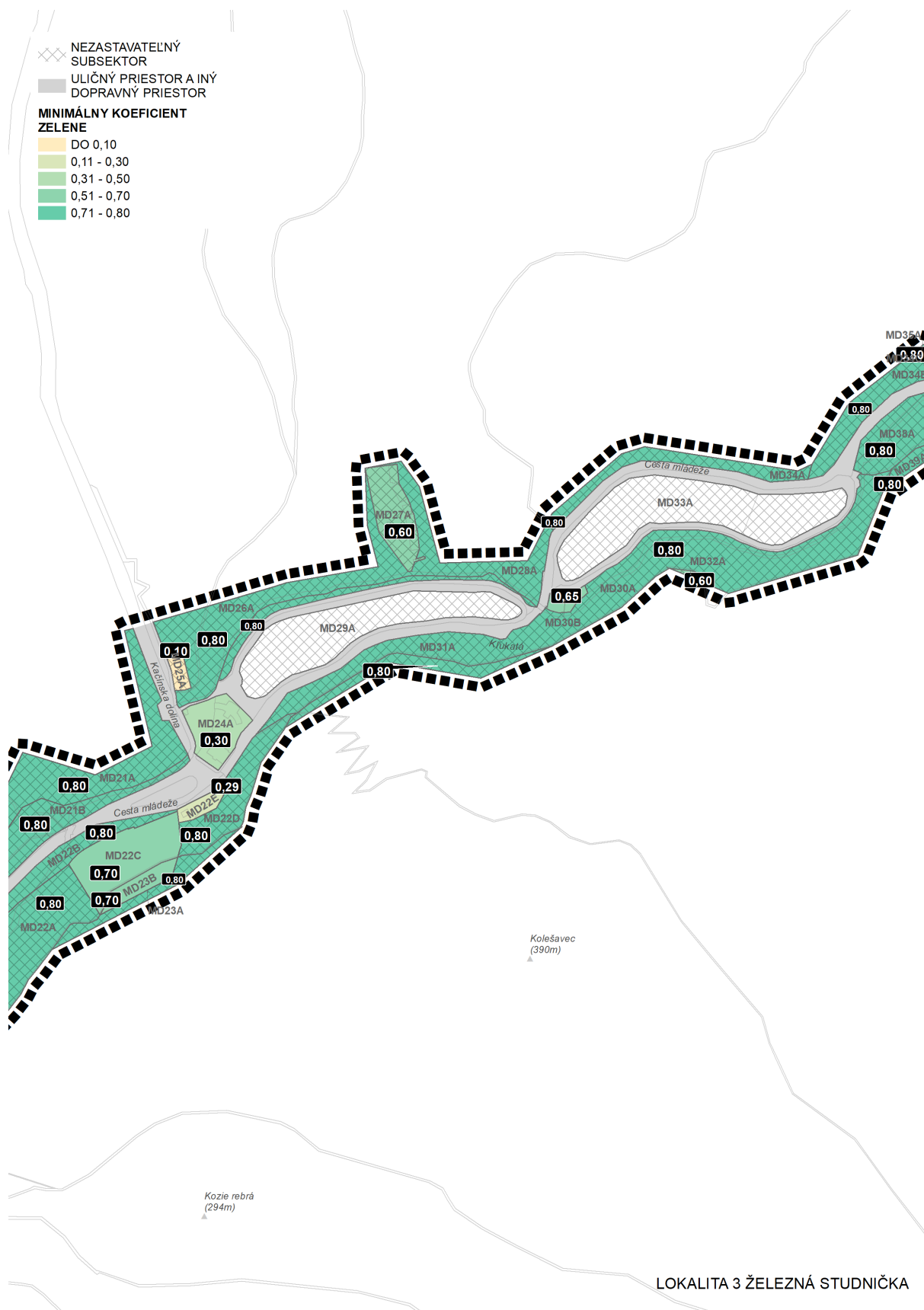

Schéma 69 Koeficient zelene subsektorov – lokalita Snežienka

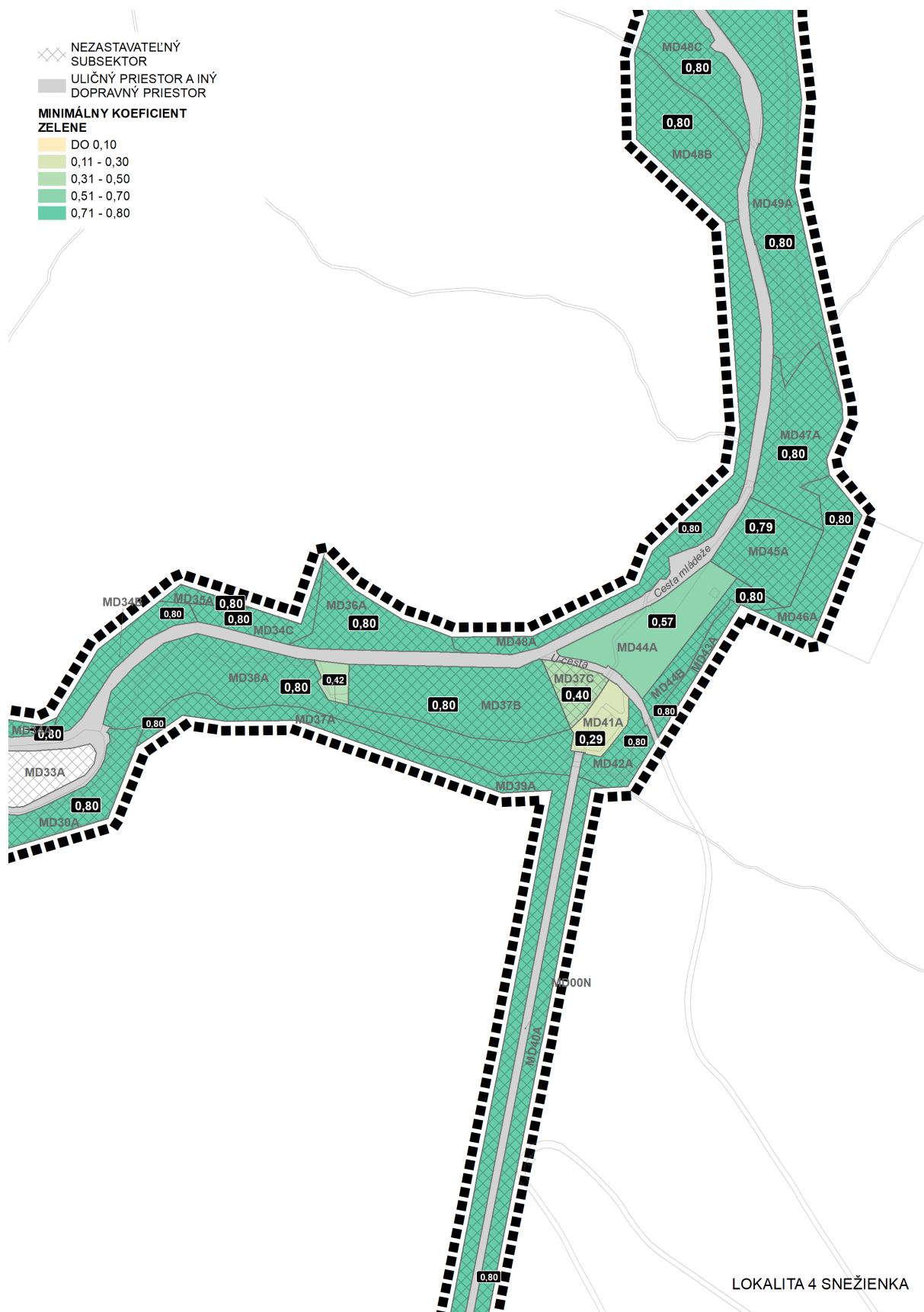

Schéma 70 Koeficient zelene subsektorov – lokalita Sanatórium

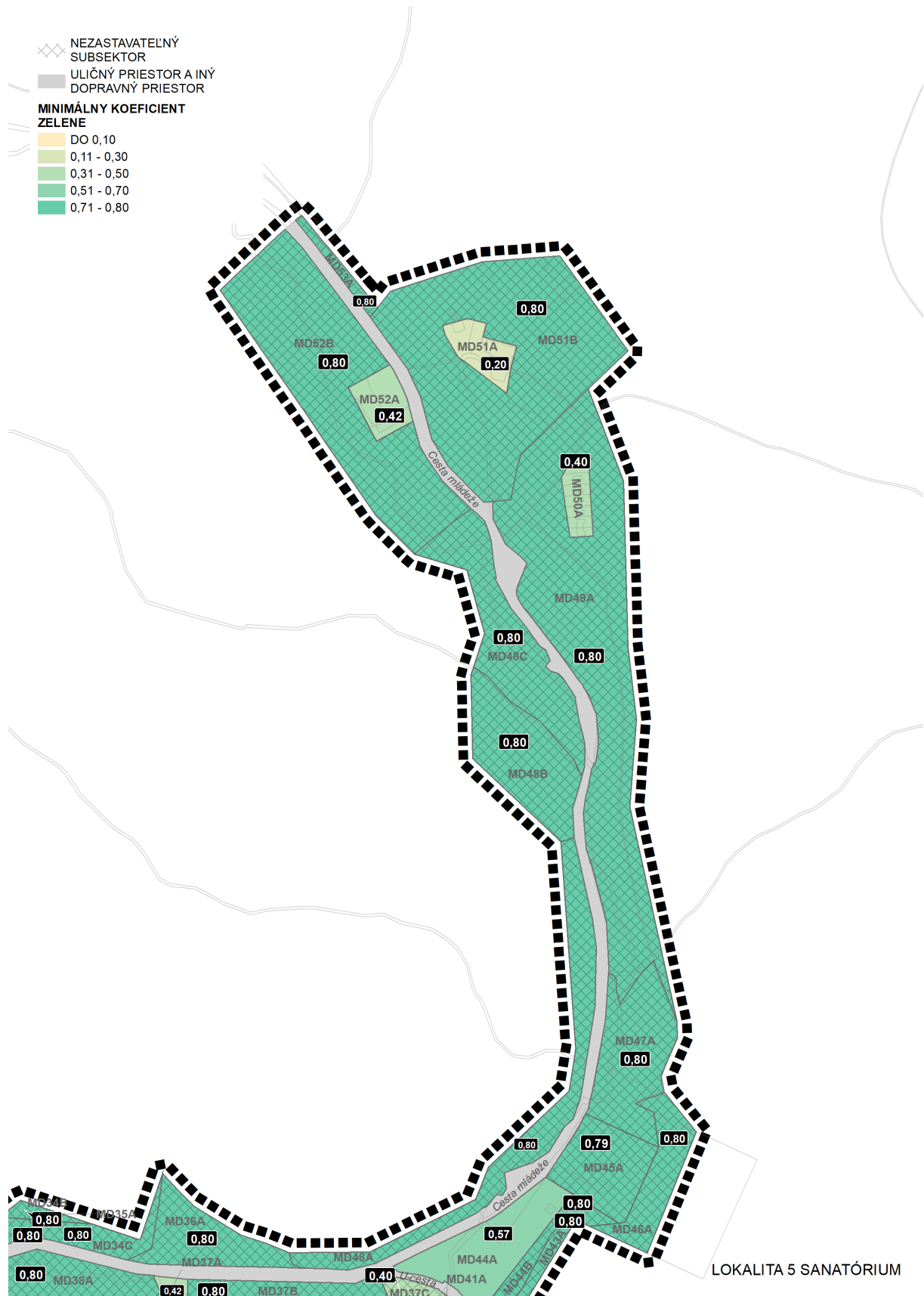
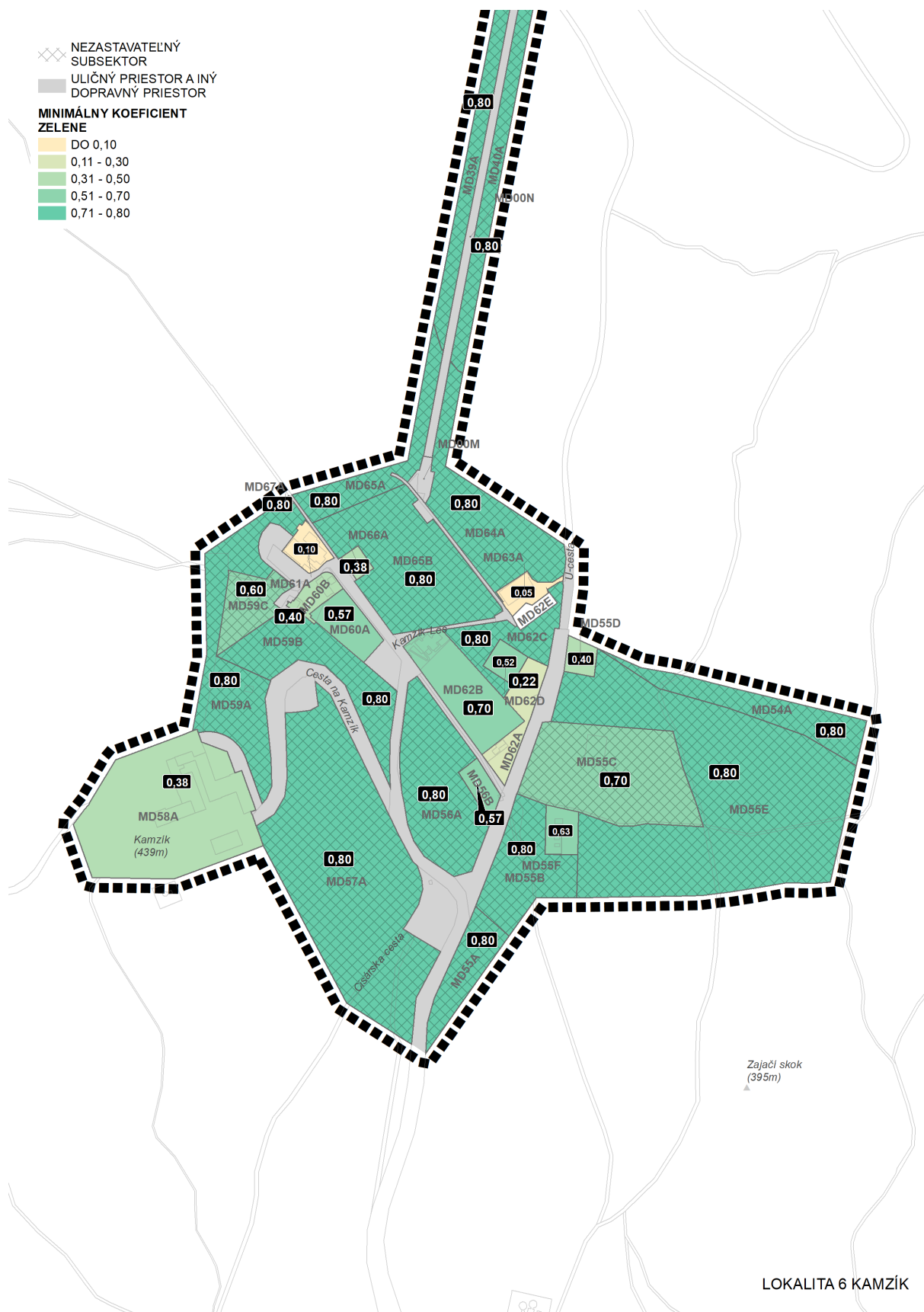

Schéma 71 Koeficient zelene subsektorov – lokalita Kamzík

9.2 Výšková konfigurácia zástavby²⁰⁶

PODLAŽNOSŤ ZÁSTAVBY

V riešenom území sa v prípade zmien stavieb a novostavieb navrhuje malopodlažný charakter zástavby v rozmedzí od 1 do max 2 NP. V prípade existujúcich budov, ktoré presahujú túto podlažnosť (subsektory MD58A, MD61A)²⁰⁷ sa ponecháva status quo, čo reflektujú aj dotknuté regulačné celky.

VÝŠKA ZÁSTAVBY

V prípade absolútnej výšky zástavby sa reguluje max. výška budovy po rímsu. Pri existujúcich budovách boli použité informácie o ich výške z digitálneho 3D modelu.²⁰⁸ Pri nastavovaní regulatívov pre zmeny stavieb a novostavby boli pre budovy občianskej vybavenosti použité štandardné konštrukčné výšky v rozmedzí 3,5-4,5 m/podlažie.

9.3 Typy striech zástavby

Vzhľadom na prevažujúcu roztrúsenú zástavbu sa ÚPN-Z vo všeobecnosti nezameriava na reguláciu typov striech budov z hľadiska ich tvaru. Podrobnejšie sa usmerňujú len pamiatkovo chránené budovy (NKP alebo pamätihodnosti) a s nimi súvisiace zmeny stavieb nadstavbou/prístavbou v rámci celkovej hmotovo-priestorovej regulácie (stanovenej v špecifických regulatívoch).

Z hľadiska použitej strešnej krytiny sa vzhľadom na prírodné prostredie vyžaduje minimálne v prípade plochých striech riešenie formou vegetačnej strechy (strecha so strešnou zeleňou).

9.4 Spôsob zástavby

V riešenom území sa vzhľadom na prevažujúci roztrúsený charakter zástavby preferuje voľný spôsob zástavby (solitéry). Výnimkou sú komplexy zástavby na Kamzíku (Towercom, Hotel West s reštauráciou Schoppa), ktoré majú blokový a monoblokový charakter, Čatlošova vila s prístavbou s pavilónovým charakterom zástavby a tiež radová zástavba dvojdomov (tzv. švédskych domčekov) v susedstve.

²⁰⁶ Výnimkou z podlažnosti zástavby a výšky zástavby je televízna veža, pre ktorú je problematické určiť presné hodnoty. Z uvedeného dôvodu sa budova samotnej televíznej veže do týchto dvoch parametrov nezahŕňa, vzťahujú sa na ostatné stavby v areáli.

²⁰⁷ Ide o existujúce budovy v areáli Towercom a Hotel West.

²⁰⁸ poskytnutý MČ Bratislava-Nové Mesto, © Eurosense

Schéma 72 Spôsob zástavby a max. podlažnosť subsektorov – lokalita Partizánska lúka

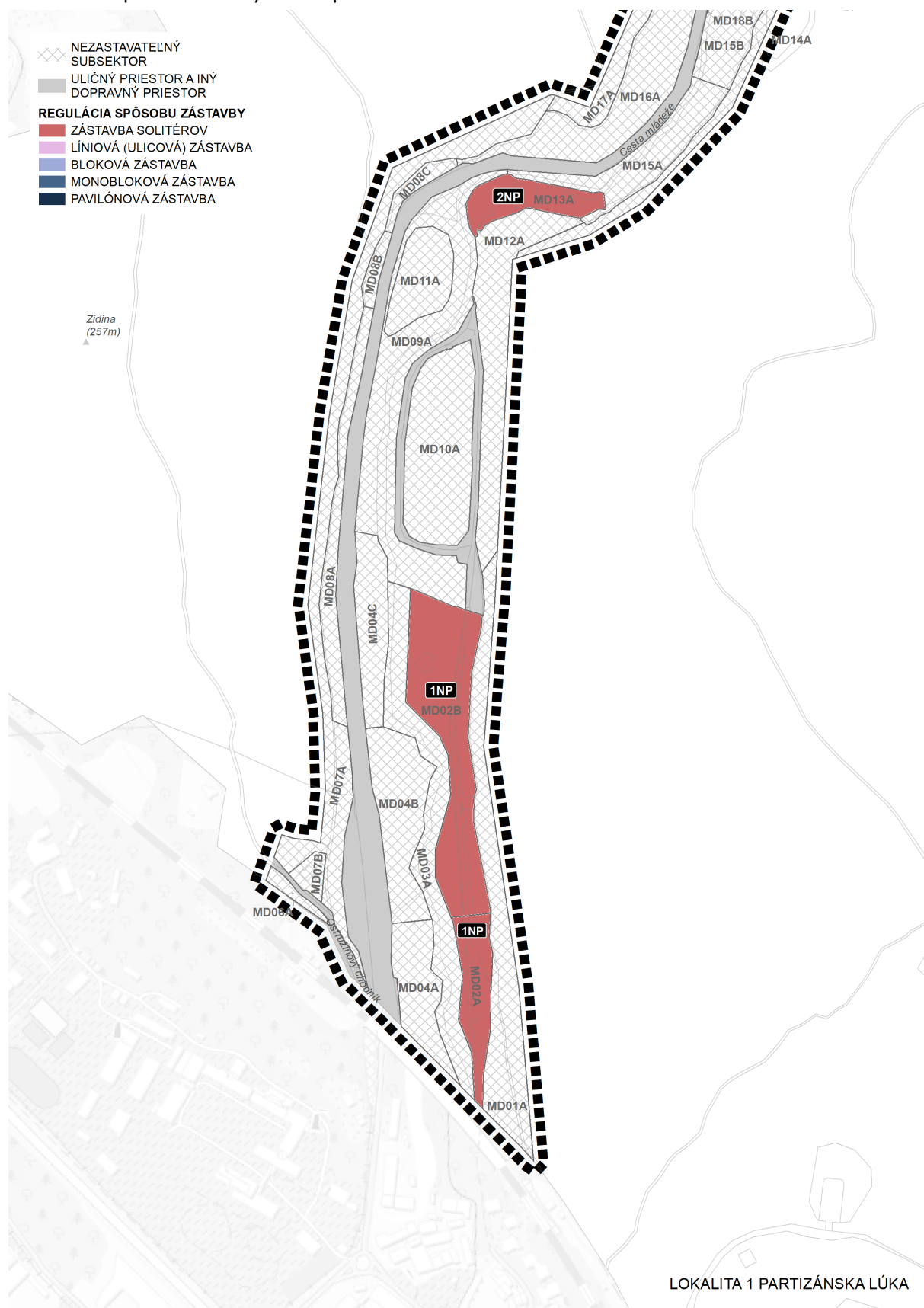

Schéma 73 Spôsob zástavby a max. podlažnosť subsektorov – lokalita Deviaty mlyn

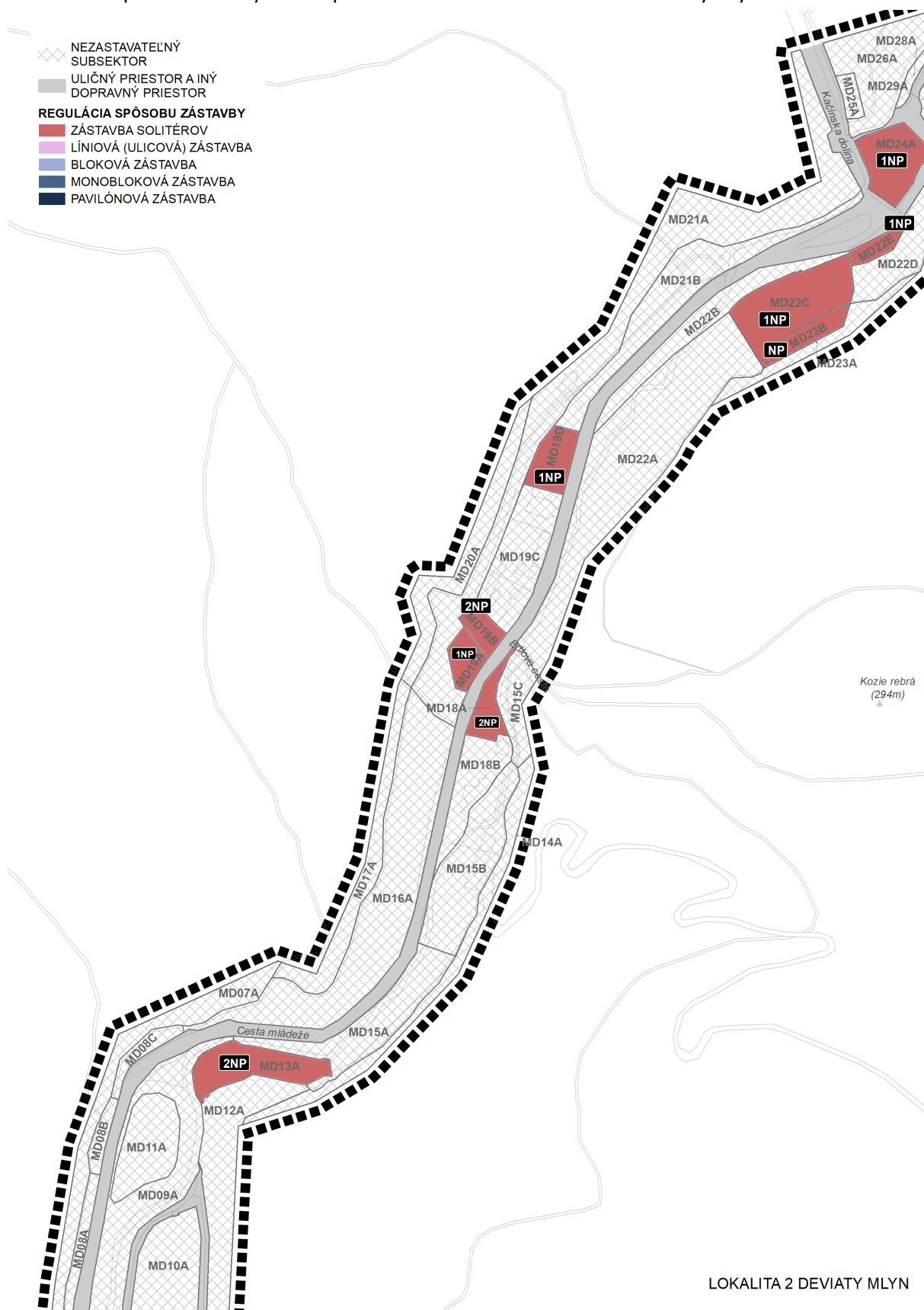

Schéma 74 Spôsob zástavby a max. podlažnosť subsektorov – lokalita Železná studnička

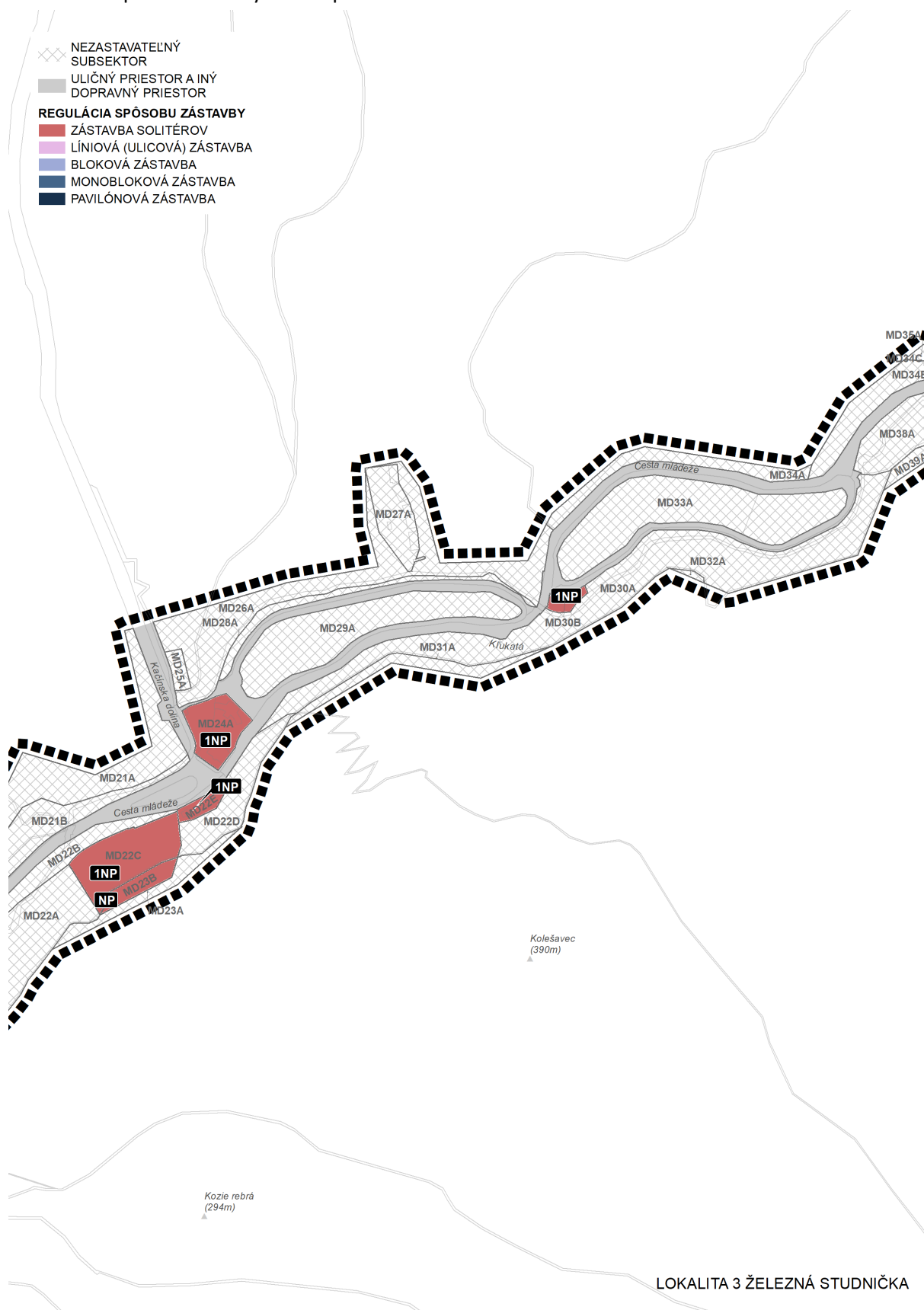
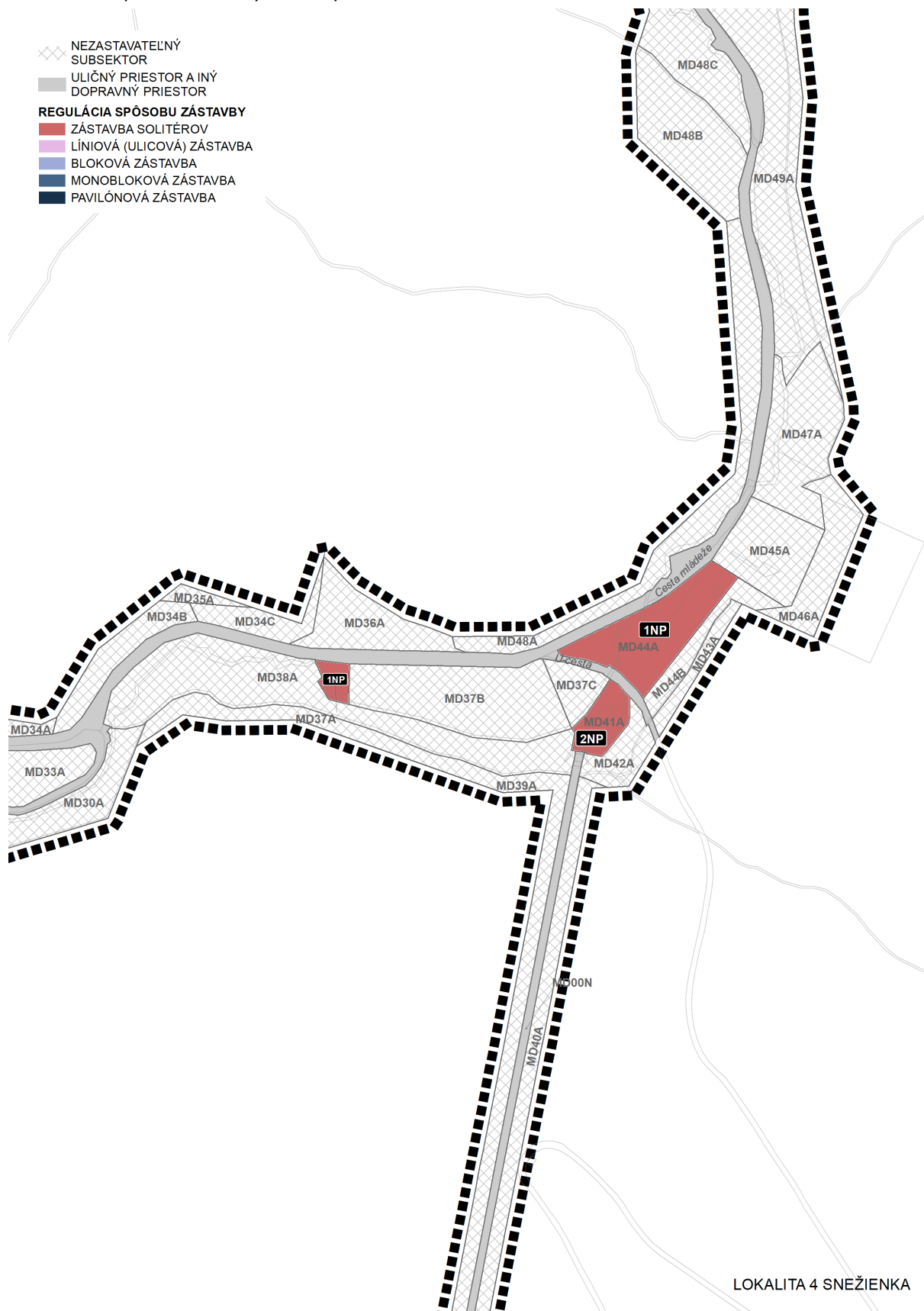

Schéma 75 Spôsob zástavby a max. podlažnosť subsektorov – lokalita Snežienka

LEGENDA

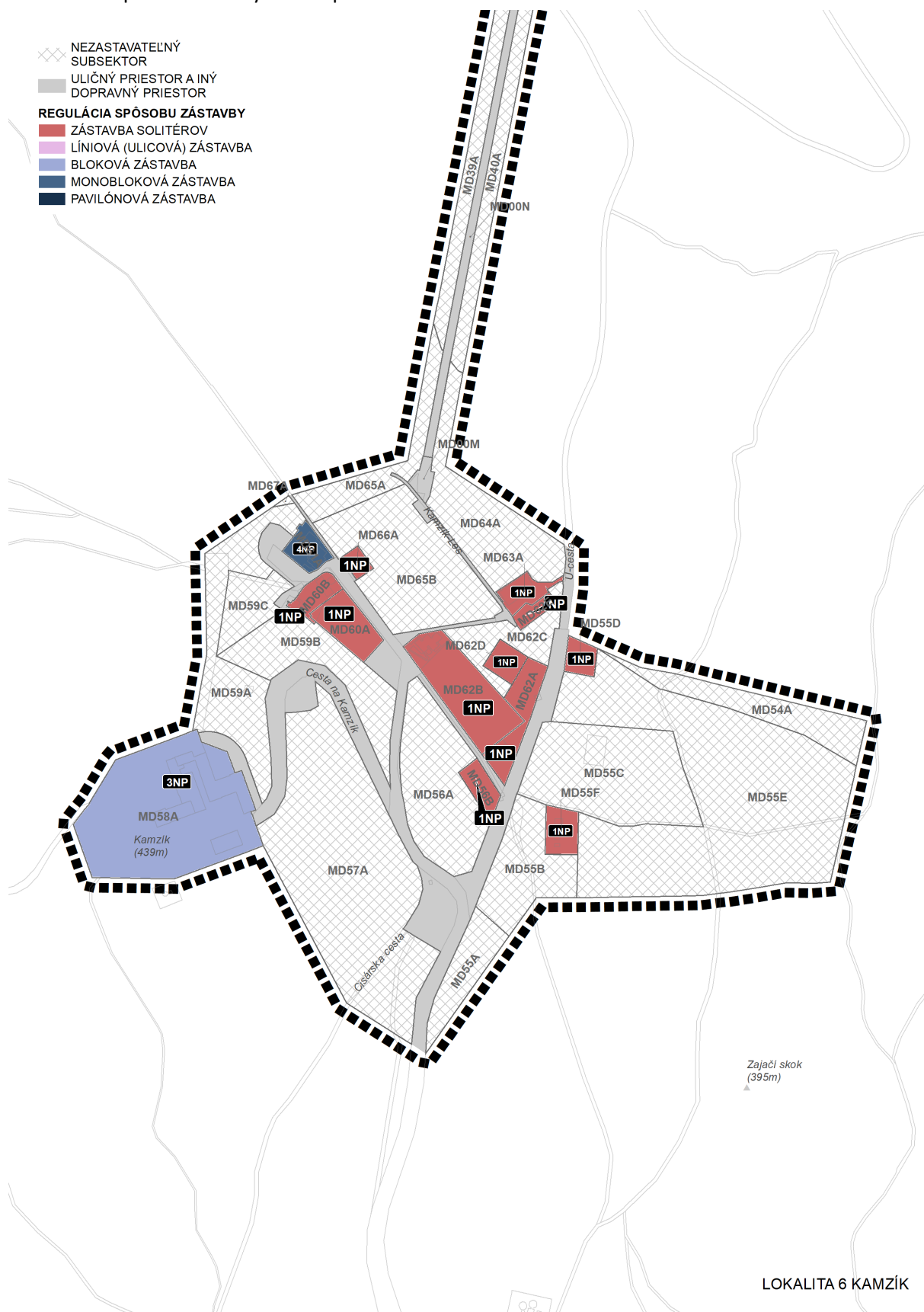
- NEZASTAVATEĽNÝ SUBSEKTOR
- ULIČNÝ PRIESTOR A INÝ DOPRAVNÝ PRIESTOR

REGULÁCIA SPÔSOBU ZÁSTAVBY

- ZÁSTAVBA SOLITÉROV
- LÍNIOVÁ (ULICOVÁ) ZÁSTAVBA
- BLOKOVÁ ZÁSTAVBA
- MONOBLOKOVÁ ZÁSTAVBA
- PAVILÓNOVÁ ZÁSTAVBA

The map shows a large area labeled "LOKALITA 5 SANATÓRIUM". It features several buildings identified by codes like MD51A, MD51B, MD52A, MD50A, MD48C, MD49A, MD48B, MD47A, MD45A, MD46A, MD34C, MD36A, MD37A, MD38A, MD37B, MD37C, MD44A, MD41A, MD45B, MD43A, MD44B, MD35A, MD34E, MD48A, MD47B, MD47C, MD47D, MD47E, MD47F, MD47G, MD47H, MD47I, MD47J, MD47K, MD47L, MD47M, MD47N, MD47O, MD47P, MD47Q, MD47R, MD47S, MD47T, MD47U, MD47V, MD47W, MD47X, MD47Y, MD47Z, MD47AA, MD47AB, MD47AC, MD47AD, MD47AE, MD47AF, MD47AG, MD47AH, MD47AI, MD47AJ, MD47AK, MD47AL, MD47AM, MD47AN, MD47AO, MD47AP, MD47AQ, MD47AR, MD47AS, MD47AT, MD47AU, MD47AV, MD47AW, MD47AX, MD47AY, MD47AZ, MD47BA, MD47BB, MD47BC, MD47BD, MD47BE, MD47BF, MD47BG, MD47BH, MD47BI, MD47BJ, MD47BK, MD47BL, MD47BM, MD47BN, MD47BO, MD47BP, MD47BQ, MD47BR, MD47BS, MD47BT, MD47BU, MD47BV, MD47BW, MD47BX, MD47BY, MD47BZ, MD47CA, MD47CB, MD47CC, MD47CD, MD47CE, MD47CF, MD47CG, MD47CH, MD47CI, MD47CJ, MD47CK, MD47CL, MD47CM, MD47CN, MD47CO, MD47CP, MD47CQ, MD47CR, MD47CS, MD47CT, MD47CU, MD47CV, MD47CW, MD47CX, MD47CY, MD47CZ, MD47DA, MD47DB, MD47DC, MD47DD, MD47DE, MD47DF, MD47DG, MD47DH, MD47DI, MD47DJ, MD47DK, MD47DL, MD47DM, MD47DN, MD47DO, MD47DP, MD47DQ, MD47DR, MD47DS, MD47DT, MD47DU, MD47DV, MD47DW, MD47DX, MD47DY, MD47DZ, MD47EA, MD47EB, MD47EC, MD47ED, MD47EE, MD47EF, MD47EG, MD47EH, MD47EI, MD47EJ, MD47EK, MD47EL, MD47EM, MD47EN, MD47EO, MD47EP, MD47EQ, MD47ER, MD47ES, MD47ET, MD47EU, MD47EV, MD47EW, MD47EX, MD47EY, MD47EZ, MD47FA, MD47FB, MD47FC, MD47FD, MD47FE, MD47FF, MD47FG, MD47FH, MD47FI, MD47FJ, MD47FK, MD47FL, MD47FM, MD47FN, MD47FO, MD47FP, MD47FQ, MD47FR, MD47FS, MD47FT, MD47FU, MD47FV, MD47FW, MD47FX, MD47FY, MD47FZ, MD47GA, MD47GB, MD47GC, MD47GD, MD47GE, MD47GF, MD47GG, MD47GH, MD47GI, MD47GJ, MD47GK, MD47GL, MD47GM, MD47GN, MD47GO, MD47GP, MD47GQ, MD47GR, MD47GS, MD47GT, MD47GU, MD47GV, MD47GW, MD47GX, MD47GY, MD47GZ, MD47HA, MD47HB, MD47HC, MD47HD, MD47HE, MD47HF, MD47HG, MD47HH, MD47HI, MD47HJ, MD47HK, MD47HL, MD47HM, MD47HN, MD47HO, MD47HP, MD47HQ, MD47HR, MD47HS, MD47HT, MD47HU, MD47HV, MD47HW, MD47HX, MD47HY, MD47HZ, MD47IA, MD47IB, MD47IC, MD47ID, MD47IE, MD47IF, MD47IG, MD47IH, MD47II, MD47IJ, MD47IK, MD47IL, MD47IM, MD47IN, MD47IO, MD47IP, MD47IQ, MD47IR, MD47IS, MD47IT, MD47IU, MD47IV, MD47IW, MD47IX, MD47IY, MD47IZ, MD47JA, MD47JB, MD47JC, MD47JD, MD47JE, MD47JF, MD47JG, MD47JH, MD47JI, MD47JJ, MD47JK, MD47JL, MD47JM, MD47JN, MD47JO, MD47JP, MD47JQ, MD47JR, MD47JS, MD47JT, MD47JU, MD47JV, MD47JW, MD47JX, MD47JY, MD47JZ, MD47KA, MD47KB, MD47KC, MD47KD, MD47KE, MD47KF, MD47KG, MD47KH, MD47KI, MD47KJ, MD47KK, MD47KL, MD47KM, MD47KN, MD47KO, MD47KP, MD47KQ, MD47KR, MD47KS, MD47KT, MD47KU, MD47KV, MD47KW, MD47KX, MD47KY, MD47KZ, MD47LA, MD47LB, MD47LC, MD47LD, MD47LE, MD47LF, MD47LG, MD47LH, MD47LI, MD47LJ, MD47LK, MD47LL, MD47LM, MD47LN, MD47LO, MD47LP, MD47LQ, MD47LR, MD47LS, MD47LT, MD47LU, MD47LV, MD47LW, MD47LX, MD47LY, MD47LZ, MD47MA, MD47MB, MD47MC, MD47MD, MD47ME, MD47MF, MD47MG, MD47MH, MD47MI, MD47MJ, MD47MK, MD47ML, MD47MM, MD47MN, MD47MO, MD47MP, MD47MQ, MD47MR, MD47MS, MD47MT, MD47MU, MD47MV, MD47MW, MD47MX, MD47MY, MD47MZ, MD47NA, MD47NB, MD47NC, MD47ND, MD47NE, MD47NF, MD47NG, MD47NH, MD47NI, MD47NJ, MD47NK, MD47NL, MD47NM, MD47NN, MD47NO, MD47NP, MD47NQ, MD47NR, MD47NS, MD47NT, MD47NU, MD47NV, MD47NW, MD47NX, MD47NY, MD47NZ, MD47OA, MD47OB, MD47OC, MD47OD, MD47OE, MD47OF, MD47OG, MD47OH, MD47OI, MD47OJ, MD47OK, MD47OL, MD47OM, MD47ON, MD47OO, MD47OP, MD47OQ, MD47OR, MD47OS, MD47OT, MD47OU, MD47OV, MD47OW, MD47OX, MD47OY, MD47OZ, MD47PA, MD47PB, MD47PC, MD47PD, MD47PE, MD47PF, MD47PG, MD47PH, MD47PI, MD47PJ, MD47PK, MD47PL, MD47PM, MD47PN, MD47PO, MD47PP, MD47PQ, MD47PR, MD47PS, MD47PT, MD47PU, MD47PV, MD47PW, MD47PX, MD47PY, MD47PZ, MD47QA, MD47QB, MD47QC, MD47QD, MD47QE, MD47QF, MD47QG, MD47QH, MD47QI, MD47QJ, MD47QK, MD47QL, MD47QM, MD47QN, MD47QO, MD47QP, MD47QQ, MD47QR, MD47QS, MD47QT, MD47QU, MD47QV, MD47QW, MD47QX, MD47QY, MD47QZ, MD47RA, MD47RB, MD47RC, MD47RD, MD47RE, MD47RF, MD47RG, MD47RH, MD47RI, MD47RJ, MD47RK, MD47RL, MD47RM, MD47RN, MD47RO, MD47RP, MD47RQ, MD47RR, MD47RS, MD47RT, MD47RU, MD47RV, MD47RW, MD47RX, MD47RY, MD47RZ, MD47SA, MD47SB, MD47SC, MD47SD, MD47SE, MD47SF, MD47SG, MD47SH, MD47SI, MD47SJ, MD47SK, MD47SL, MD47SM, MD47SN, MD47SO, MD47SP, MD47SQ, MD47SR, MD47SS, MD47ST, MD47SU, MD47SV, MD47SW, MD47SX, MD47SY, MD47SZ, MD47TA, MD47TB, MD47TC, MD47TD, MD47TE, MD47TF, MD47TG, MD47TH, MD47TI, MD47TJ, MD47TK, MD47TL, MD47TM, MD47TN, MD47TO, MD47TP, MD47TQ, MD47TR, MD47TS, MD47TT, MD47TU, MD47TV, MD47TW, MD47TX, MD47TY, MD47TZ, MD47UA, MD47UB, MD47UC, MD47UD, MD47UE, MD47UF, MD47UG, MD47UH, MD47UI, MD47UJ, MD47UK, MD47UL, MD47UM, MD47UN, MD47UO, MD47UP, MD47UQ, MD47UR, MD47US, MD47UT, MD47UU, MD47UV, MD47UW, MD47UX, MD47UY, MD47UZ, MD47VA, MD47VB, MD47VC, MD47VD, MD47VE, MD47VF, MD47VG, MD47VH, MD47VI, MD47VJ, MD47VK, MD47VL, MD47VM, MD47VN, MD47VO, MD47VP, MD47VQ, MD47VR, MD47VS, MD47VT, MD47VU, MD47VV, MD47VW, MD47VX, MD47VY, MD47VZ, MD47WA, MD47WB, MD47WC, MD47WD, MD47WE, MD47WF, MD47WG, MD47WH, MD47WI, MD47WJ, MD47WK, MD47WL, MD47WM, MD47WN, MD47WO, MD47WP, MD47WQ, MD47WR, MD47WS, MD47WT, MD47WU, MD47WV, MD47WW, MD47WX, MD47WY, MD47WZ, MD47XA, MD47XB, MD47XC, MD47XD, MD47XE, MD47XF, MD47XG, MD47XH, MD47XI, MD47XJ, MD47XK, MD47XL, MD47XM, MD47XN, MD47XO, MD47XP, MD47XQ, MD47XR, MD47XS, MD47XT, MD47XU, MD47XV, MD47XW, MD47XX, MD47XY, MD47XZ, MD47YA, MD47YB, MD47YC, MD47YD, MD47YE, MD47YF, MD47YG, MD47YH, MD47YI, MD47YJ, MD47YK, MD47YL, MD47YM, MD47YN, MD47YO, MD47YP, MD47YQ, MD47YR, MD47YS, MD47YT, MD47YU, MD47YV, MD47YW, MD47YX, MD47YY, MD47YZ, MD47ZA, MD47ZB, MD47ZC, MD47ZD, MD47ZE, MD47ZF, MD47ZG, MD47ZH, MD47ZI, MD47ZJ, MD47ZK, MD47ZL, MD47ZM, MD47ZN, MD47ZO, MD47ZP, MD47ZQ, MD47ZR, MD47ZS, MD47ZT, MD47ZU, MD47ZV, MD47ZW, MD47ZX, MD47ZY, MD47ZZ.

Schéma 77 Spôsob zástavby a max. podlažnosť subsektorov – lokalita Kamzík

10 CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY

Riešené územie zóny sa vyznačuje vzácnymi prírodnými hodnotami, platí v ňom druhý a štvrtý stupeň ochrany.²⁰⁹ Riešené územie je súčasťou Chránenej krajinnej oblasti Malé Karpaty. V riešenom území sa nachádza časť Prírodnej rezervácie Vydrica a časť Územia európskeho významu Vydrica (SKUEV0388). V riešenom území sa zároveň nachádzajú prvky ÚSES.²¹⁰

11 ETAPIZÁCIA A VECNÁ A ČASOVÁ KOORDINÁCIA USKUTOČŇOVANIA OBNOVY, PRESTAVBY, VÝ- STAVBY, ASANÁCIÍ, VYHLÁSENIA CHRÁNENÝCH ČASTÍ PRÍRODY, OCHRANNÝCH PÁSEM, ZMENY VYUŽITIA ÚZEMIA A INÝCH CIEĽOV A ÚLOH

Neurčuje sa.

12 POZEMKY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, STAVEBNÚ UZÁVERU A NA VYKONANIE ASANÁ- CIE

12.1.1.1 Pozemky na verejnoprospešné stavby

Pozemky na verejnoprospešné stavby (VPS) sú stanovené v záväznej časti územného plánu zóny.²¹¹ Východiskom pre stanovenie verejnoprospešných stavieb je Územný plán mesta²¹² a urbanistická koncepcia územného plánu zóny.

12.1.1.2 Pozemky na stavebnú uzáveru

Pre riešené územie sa stavebná uzávera nenavrhuje.

12.1.1.3 Pozemky na asanácie

Pozemky na vykonanie asanácií sú stanovené v záväznej časti územného plánu zóny.²¹³ V nasledovnej tabuľke je uvedený prehľad stavieb a pozemkov navrhnutých na asanáciu so zdôvodnením. Návrh na asanáciu stavieb vychádza z požiadaviek:

²⁰⁹ V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

²¹⁰ Podrobnejší popis prvkov ochrany prírody a krajiny a prvkov ÚSES je uvedený v podkapitole 6.6.

²¹¹ Prehľad VPS je uvedený v kapitole 9 a 10 záväznej časti ÚPN-Z.

²¹² Vid' kapitola 4. smernej časti ÚPN-Z.

²¹³ Prehľad asanácií je uvedený v podkapitole 8.2 záväznej časti ÚPN-Z.

- schváleného Zadania ÚPN-Z, ktoré v podkapitole 6.4 Požiadavky na obnovu, prestavbu a asanácie požaduje zaoberať sa, prehodnotiť a stanoviť potrebu o. i. asanácie:
 - nefunkčných území a stavieb, ktoré znehodnocujú charakter prostredia v rozsahu:
 - nevyužívané alebo stavebno-technicky degradované stavby (schátrané, nevyhovujúce alebo provizórne stavby),
 - nedokončené stavby (rozostavané skelety, hrubé stavby),
 - pozostatky stavieb (čiastočne asanované alebo úplne devastované stavby, torzá),
 - území a stavieb s nevhodným priestorovým usporiadaním alebo funkčným využitím, vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality,
- požiadaviek Ochranného pásma národných kultúrnych pamiatok v Hornej Mlynskej doline v Bratislave.

Tabuľka 38 Prehľad pozemkov so stavbami určenými na asanáciu so zdôvodnením

Označenie asanácie	Dotknuté p. č. pozemkov	Popis stavby	Zdôvodnenie návrhu asanácie
A1	19575/1, 19570/1	Správa areálu Partizánskej lúky (unimobunka)	- stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality - návrh novej budovy správy v inej polohe
A2	19586/2, 19587/11	Sklad	- stavba s nevhodným funkčným využitím vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality - stavba v kolízii s významným pohľadom v interiéri pamiatkového územia č. 6 - stavba spôsobuje narušený urbanistický priestor pamiatkového územia - návrh Voľnočasového parku pri Mestských lesoch v nezastavateľných subsektoroch MD15B, MD18B
A3	19587/4, 19587/7	Skelet	- nefunkčná stavba – nevyužívaná a stavebno-technicky degradovaná stavba, nedokončená stavba - stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality - stavba v kolízii s významným pohľadom v interiéri pamiatkového územia č. 5 a 6 - stavba identifikovaná ako rušivý objekt v pamiatkovom území, spôsobuje narušený urbanistický priestor pamiatkového územia - návrh Voľnočasového parku pri Mestských lesoch v nezastavateľných subsektoroch MD15B, MD18B
A4	19587/9	Hrubá stavba	- nefunkčná stavba – nevyužívaná stavba, nedokončená stavba - stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality - stavba v kolízii s významným pohľadom v interiéri pamiatkového územia č. 5 - stavba spôsobuje narušený urbanistický priestor pamiatkového územia - návrh Voľnočasového parku pri Mestských lesoch v nezastavateľných subsektoroch MD15B, MD18B
A5	19591, 19740, 19590/1	Garáž	- stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním a funkčným využitím vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality - stavba sa nachádza v ochrannom pásme NKP Mlyn vodný (815/1)

Označenie asanácie	Dotknuté p. č. pozemkov	Popis stavby	Zdôvodnenie návrhu asanácie
A6	19590/8	Budova	- stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním a/alebo funkčným využitím vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality - stavba v kolízii s významným pohľadom v interiéri pamiatkového územia č. 7 - stavba identifikovaná ako rušivý objekt v pamiatkovom území, spôsobuje narušený urbanistický priestor pamiatkového územia - návrh Oddychového parku pri Suchom mlyne v nezastavateľnom subsektore MD19C
A7	19590/9	Budova	
A8	19590/12	Garáž	
A10	19590/13	Bývalá vozovňa (základy)	- nefunkčná stavba – pozostatok stavby - návrh budovy verejného rekreačného prístrešku
A11	19738/2	Torzo budovy	nefunkčná stavba – pozostatok stavby
A12	19603/2	Správa 2. rybníka (unimobunka)	- stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality (pôsobí rušivo pri pohľade na rybník) - návrh promenády Železná studnička
A13	19707/1, 19707/2, 19707/7	Základy bývalej chaty (Verona)	nefunkčná stavba – pozostatok stavby
A14	19707/1, 19707/2, 19707/6	Bývalá chata (Verona)	nefunkčná stavba – nevyužívaná a stavebno-technicky degradovaná stavba
A15	19707/1, 19707/2, 19707/4, 19707/5	Základy bývalej chaty (Verona)	nefunkčná stavba – pozostatok stavby
A16	19707/8	Stavba (Verona)	nefunkčná stavba – nevyužívaná a stavebno-technicky degradovaná stavba
A17	19700, 19699	Správa 1. rybníka	- stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality (pôsobí rušivo pri pohľade na rybník) - návrh promenády Železná studnička, návrh budovy/infokiosku
A18	19700	Unimobunka (1. rybník)	- stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním a funkčným využitím vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality - návrh promenády Železná studnička
A19	19704/2	Grilovací altánok Kozel	- stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality - stavba v kolízii s významným pohľadom v interiéri pamiatkového územia č. 11 a 12
A20	19622/1	Stavba	- stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality - stavba v kolízii s významným pohľadom v interiéri pamiatkového územia č. 16
A21	19607, 19261	Garáž	stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním a funkčným využitím vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality
A22	19612/3, 19613/1	Bufet	stavba s nevhodným priestorovým usporiadaním vzhľadom na polohu a celkový charakter lokality (pôsobí rušivo pri pohľade na lúku)

Označenie asanácie	Dotknuté p. č. pozemkov	Popis stavby	Zdôvodnenie návrhu asanácie
			návrh promenády Kamzík, návrh budovy odpočívadla s vyhlídkou a občerstvením v inej polohe
A23	19237/2	Chatka	- nefunkčná stavba – nevyužívaná a stavebno-technicky degradovaná stavba - návrh budovy verejného rekreačného prístrešku
A24	19237/3	Chatka	
A25	19237/4	Chatka	
A26	19237/5	Chatka	

13 NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

Návrh záväznej časti je tvorený samostatnou textovou a grafickou časťou.